Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 103.

ARCHIWUM SAPIEHÓW Z KRASICZYNA

584. Archiwum Krasiczyńskie. Korespondencja Leona Sapiehy. Lit. Stan-T.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Spis aktów

Plik ..... Poddział .....

Nr. porządkowy	Nr. protokołu podawczego	Data	Treść	UWAGA
			584. Teka 70.	
			Archiw. Krasiczyńskie	
			Akta korespondencyjne L. X. S.	
			St.-Sr.-T.-	
			szt. 1068.	
			Szt. 512.	
			Tyr	

1

Stanurowska
1859
(Szt. 1.)

Monsieur le Prince,

Je viens vous demander la permission de ne vous restituer que dans quelques jours la lettre que vous m'avez fait l'honneur de me confier. J'en ai besoin pour la communiquer à mes Parents qui m'attendent dans le courant de ce mois. Quant à la décision que vous me demandez hier, je n'en ai aucune à prendre, je n'ai qu'à me conformer à celle de Madame la Princesse, clairement manifestée dans cette lettre; croyez bien, Monsieur le Prince,

que ce ne sont pas les scrupules qu'
Elle veut bien avoir au sujet de
mon avenir qui me font hésiter de
me rendre auprès d'Elle, c'est seu-
lement parceque je vois que je lui
serais à charge que je m'abs-
tiens du bonheur de lui offrir
mes services, dont elle déclare
n'avoir pas besoin. J'oserai
toutefois vous supplier, Monsieur
le Prince, de dire à Madame
Votre Mère que j'étais toute prête
à me rendre chez Elle, et que je
me serais regardée comme très heu-
reuse de pouvoir lui être utile,
lui témoignant ainsi toute la
gratitude que je ressens pour les
bontés qu'Elle m'a toujours témoi-
gnées et dont le souvenir m'est
précieux. —

Veuillez agréer, Monsieur le Prince,
l'assurance de mon profond
respect.

A. Stamerowska

Vienne ce 15/1 1859.

Stanisławski.

X.

(Zł. 1.)

Jaśnie Oświecony Xiąże!

Odwołuiąc się do zaleceń, które przez JWKrabi Załuskiego i Wtupińskiego do Łaski Waszey Xiążęcey Mości za mną wniesione zostały, ośmielam się niniejszym łaskawey pamięci pśypomnieć i wysokim Względom polecić.

Lubo theoretycznie posiadam umiejętności, które tak w Ławorce szkolney, iak też i własnem kształceniem nabytem, iednakże

czuie że w praktycznym ich zastosowaniu wieli mi ieszcze do życzenia pozostaie; ponieważ zaś pracować pragne, i naiusilnieyszym mem staraniem iest i będzie stać się użytecznym członkiem Społeczeństwu – czułbym się być naiszczęśliwszym uzyskawszy posadę z wysokiey Łaski Waszey Xiążęcey Mości, zapewniaiąc iż pod kierónkiem tak szczytnie zasłużonego i szanowanego Pana i Obywatela wszelkich starań dołoże, bym w krótkiem czasie zadowolnienie i wysokie Względy Xięcia Pana uzyskał, którym mie polecaiąc zostaie z naigłębszym uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Xięcia

nainiższym sługą
Henryk Stanisławski

D

Stanisławski

Starozakonni

1845.

(Szt. 2.)

8

Jasnie Oświecony Xiąże Wielmożny Panie y Dobrodzieju Naytaskawszy

Niżey podpisany Starozakonny Zamieszkały z Dawnych lat w wsi Starym Dzikowie Ktore Zanoszymy Pokorne Prozbę do Jasnie Wielmożnego Pana Xięcia Jakotto Życzymy sobie Onadania nam Gruntu Oraz z Łąkami do płacenia podług Zwyczaiu podtą Kondycyą

1 Życzymy sobie aby nam dać Gruntu Oraz z Łąkami bynaymniey na lat 50 a po Upłynienie tych lata to wiakie Cynie będzie to Zebysmy Oddalonemi nie pozostały i Opału Zbiorki także iak Chrzescianski Zwyczay

2 Materyału na bodowle co Każdemu potrzebno będzie wyfondować się natychże Gruntu dla naszych Dziatek

3 Gruntu proszymy aby Łaska Jasnie Xięcia Wielmożnego Pana by nam Raczyła z Łanu Łominy Starego Dzikowa także też i O Łąk zebrze żądami

4 Materyału nam Sprzedać do Reperawania Szkoły i naszych Chałupek bo przez Szkoły lub Bożego Domu to my rożnować się nie możemy ani też i Szkoły nigdy nie można z mieysca wziąść

5 Zebysmy Uwolniane byli na lat 3 od Skarbowego Ciężaru

6 pozostało reszte pola za Smętarzem z Łąkami to Oprocz pola Łominskiego to i tego Chcemi pozyskać za miasto Inszey Łąki

Raczy Jaśnie Oświecony Xiąże w naszey Pokorne Prozbę Weyzdrzeć ię 8go Stycznia 845

	morgi
Dawid Schwarc	12
Aron Sambol	12
Leib Schwarc	9
Jakob Just	12
Beneyan Fester	8
Szmul Malarz	8
Hersz Sztruzler	9
Zelig Chrapliwy	7
Hersz potasznik	8

	morg.
abrasam Rogal	7
Feiba Rzeznik	8
Razem morgow Grantu	100

Starozakonni

d 8/1 1845

Do
Jasnie Oswieconego Xięcia
Wielmoznego Pana y
Dobrodzieia
Nayłaskawszy

Naypokornieysza Prozba
ad Staro Zakonnych
ad Wewnątrz

Z wsi Starego Dzikowa

Jasnie Oswiecony Mosci Xiąże!

Daruię JO Xiąże że osmielam się, uczynic krok prosby moiey – Jgść Pan Druziewicz powrociwszy z Krasiczyna mowił do mnie że Wasza Xiążęca Mość zadowolnionym będąc że mego budynku fabryka mocno awansowała, wtem celu dla poparcia dalszey moiey fabryki prosiłem Jm Pana Druziewicza aby raczył mi dopomodz w Materyale ceglanym, naco mi odpowiedział że niemoże bo skarb JOch Xiążąt potrzebuię do swoiey fabryki – niemogąc wyprowadzonych murow zostawic nieukończonych pod dach ktoręby podpadały zepsuciu składam u stop Waszey Xiążęcey Mosci pokorną prósbę aby raczył nayłaskawiey przesłać polecenie wydania mi 10000 sztuk cegieł za wypłat do skarbu co złatwoscią bydź może bo nim ziednego pieca mularze cegły w domu skarbowym wyrobią drugi piec gotowy będzie 10.000 – W upokorzeniu oczekuię

nayłaskawszey

Rezolucyi y zostaię JO: Xięcia Pana

naylaskawszego Dobrod:

nayniższym sługą

Szwab 7 8bra 81

Jasnie Oswieconemu Jeść
Xięciu Sapieha
JOm Panu Panu y Dobrodzieju
w Lwowie

Jarosław
16. Jul.
Franco

LEMBERG
17. JUL.

Starozakonny
Do Drwiewicza
Jakoż list № 201
1845

12

JWHr

Starzeński

1847. – 1855.

Szt. 6.

13

Jaśnie Oświecony Mości Xiąże!

9go t: m: jeżeli Bóg pozwoli będę z rana w Wiedniu, tylko iedynie choroba mogła by mnie wstrzymać, w tem razie postąpił bym iak Xiąże Pan mi w swem liście wskazuie.

Zostaię z naiglębszem uszanowaniem Xięcia Pana nainiższym Sługą

Starzeński

15

Mci Xiąże!

Żona moia powróciwszy ze Lwowa zawiadomiła mnie o łaskawey Chęci Xięcia Pana przyięcia wełny moiey i odesłania iey razem ze Swoią do Anglii, przeniknioney nayżywszą wdzięcznością za tę Jego łaskawość odsełam ią do P. Singera z poleceniem aby ią gdzie należeć będzie niezwłocznie odesłał – przed dwoma laty sprzedałem iey Cetnar po 100 f cm. Jagnięcą po 120 f mc z odtrąceniem na rzecz kupca z ogólney Summy 5/100 – w tem roku dawano mi za Cetnar 89. 88. 87 f mc – gdyż Żydzi zmówili się – i iedną utworzyli rękę – nieuwierzy Xiąże Pan, iak iestem szczęśliwym ze Łaska Jego wydźwignie mnie z pod tego Monopolium – raczy Pan Xiąże przyiąć w łaskawą Swoią Opiekę i zarządzić Nią podług ośmiewnego Swego zdania – i chciey bydź przekonanym o nayżywszey moiey wdzięczności – równie iak o Uczuciach naywyższego Uważania z iakiemi szczycę się bydź Waszey Xięcey Mci

nayniższym Sługą

Dzikowce 5 Sierpnia 1847.

Leopold Hr. Starzeński

1

D 5/8 1847

Leyde
Woj. br Starzewski

C 5/8 / 9/8 1847

Son altesse
Monseigneur le Prince Léon
Sapieha
à
Leyde

17

Lwów d 8 Sierpnia 1847.

Panie Hrabio.

Stosownie do życzenia Pana Hrabiego zajmę się wyprawieniem wełny Jego wraz z moją do Londynu. W tym celu prosiłem Wgo Lipińskiego który był u mnie w tym interessie aby ją wyprawił do domu handlowego Juszkiewiczów w Jarosławiu z kąd w dalszą drogę wyexpediowaną będzie. Podług poświadczenia domu expedycyjnego Braciszka odebrali oni 18 wantuchów ważących brutto f. 4229. i te wyszlą do Jarosławia

Pana Hrabiego prawdziwy sługa

L Sapieha

2

Jasnie Wielmożnemu

Jmci Panu

~~Leopoldowi~~ Wacławowi hrabiemu Starzeńskiemu

&c

Mci Xiąże!

Od Hr. Lewickiego dowiedziałem się o przybyciu Xięcia do Lwowa – będąc tam przed kilku Niedzielami miałem zaszczyt służyć Księciu, nie byłem tak szczęśliwym zastać Go – przez Officialistę Xięcia zawiadomionym wszakże zostałem, że wełna w Anglii w Styczniu sprzedaną została – dla nieszczęsnych naszych Żniw nie będąc w Stanie wydalić się z domu – iestem tak śmiałym upraszać Księcia – abyś raczył należytość za wełnę moią którą dobrotliwie przyiąłeś pod Swoią poważną Protekcyą w Ilości 42 Ctr. 29 ℔ brutto kazać mi przesłać Eilwagenem pod moim Adressem do Ditkowiec przez Tarnopol poste restante za Recepissą – iak dalece za Transport tejże wełny z Londynu iuż otrzymałeś pieniądze – nim będę tak szczęśliwym osobiście złożyć Księciu nayczulsze podziękowanie za łaskę mi wyświadczoną – mam zaszczyt wynurzyć Mu wdzięczność moią tem pismem, wraz z wyznaniem nayglębszego Uszanowania z iakim nieprzestanę bydź Xięcia Pana

nayniższym Sługą

Leopold Staszeński

Ditkowce 29 Lipca 1848.

3.

TARNO [illegible]
1 AUG

Son Altesse
Mr le Prince Leon Sapieha
à Léopol

Rue Sixtuska
Hôtel de Tolisse
poste restante.

LEMBERG
2. AUG.

D. 29/7 1848
Harzed Kr
P 2/8 1848
4/8

21

J. Wielmożnemu Panu Starzyńskiemu w Ditkowcach

Lwów 22 Grudnia 1848

Wielmożny Mości Dobrodzieju.

Mam zaszczyt donieść Panu Dobr. że według listu Henri Halla z d. 12 b.m. wełna jego już sprzedana za funtów szt. 245. 16. 10. płatne 26. b.m.

Należytość Pana £ 245. 16. 10 po 20 f 11. 24 czyni 20 f. 2.802. 35
od tego komisowe 1/2 % " 14.

Zostaje 2788. 35

którą to sumę do dyspozycyi Pana Dobr. trzymam.

Zostaję Pana Dobr. najniższym sługą

L. Sapieha

Z nayżywszą wdzięcznością otrzymałem

Lwowski Starzeński

41/2802/88
/246/
352

41 – 129
bm
75

4.

J. Wielmożnemu Panu Hr.
Starzeńskiemu
w Dźikowcach.

D. 22/12 1848.
Starzeński
D. 26/12 1848.

Jaśnie Oświecony Mości Xiąże!

Na mocy pełnomocnictwa Hr. Zofii Starzeńskiey i ustnego upoważnienia Hr. Kamilli Chołoniewskiey, która Xięcia osobnym listem zatrudniać nie śmie, donoszę Waszey Xiążęcey Mości, że interessa massy, zostały w ważnieyszych przedmiotach ułatwione, iako to sprzedaż większey części ruchomości, i zapewnienie funduszów massy na hypothekach w Rossyi; a zatem byłoby to nadużywać łaski Xięcia zatrudniać go dłużey Kuratorstwem które przy tylu licznych i ważnych pracach Xięcia, nie może bydź dla Niego, tylko wielkim ciężarem. Postaraliśmy się więc, o innego Kuratora, pod którego przewodnictwem, reszta tych, więcey dokuczliwych iak korzystnych interessów, będzie mogła bydź ukończona.

Wasza Xiążęca Mość możesz tedy rozkazać podać do Sądu, o uwolnienie się od tego ciężaru, w tem mocnym przekonaniu, że te Panie zachowaią na zawsze, pamięć dobrodzieystwa, które Xiąże, ich dzieciom raczyłeś wyświadczyć, przyimuiąc na lat kilka Kuratorstwo tak kłopotliwe.

Ja zaś dotrzymuiąc danego słowa że iak w naykrótszym czasie będę się starał Xięcia od tak nieprzyiemnego zatrudnienia uwolnić, i z mey strony przyłączam wyrazy wdzięczności, z prośbą abyś przy tey sposobności raczył przyiąć zapewnienie szacunku, i głębokiego uszanowania, z którym mam zaszczyt bydź Waszey Xiążęcey Mości nayniższym Sługą.

Alexander Starzeński.

Sassów 3. Lutego 1848. poczta Podhorce.

L 3/2 1848

Ale x: Starzeński

C 4/2 1848.

Olejow. 22 Marca 1855.

25

Jaśnie Oświecony Mości Xiąże i Dobrodzieju

Właśnie odbieram korespondencyę z Orzechowic która mnie przymusza udać się do Jego słuszności i łaski.

Najprzód według staroszlacheckiego zwyczaju przedkładam moje gravamina

1. Oficjaliści moi nie odebrali dotąd należącej im się w moc końca i traktu pensyi – Ordynacja zaś wszystkim sługom wydaną została.

2 Zarząd Ekonomiczny JO Xięcia upomina się o pszenicę ozimą według zasiewu przeszłorocznego – kiedy na mocy umowy tylko co do Jarzyny skala ta przyjętą została.

3 Siedem sągów drzewa osobnym hitom zapewnione nie chcą mi wydać a kamień w lesie natupany i złożony przez wojsko zabrany, zaprzeczają mi – kiedy w spisie ramamentów jest wyraźnie zapisany –

4. Nareszcie mam jeszcze znaczną ilość zboża, którego pomimo wysokiej

płacy

płacy dotąd wymłócić nie zdołano – w ostatnich czasach zakazano koni do młocarni dawać – Okoliczność bardzo ważna, gdyż aby się ziarna do nasienia nie zepsuło – z omłoceniem Jęczmienia i Owsa wstrzymano się – mógłby więc bez mej winy nastąpić brak ziarna do nasienia – bo gdy siew nastąpi i młocków trudno będzie dostać – i koni od bron odrywać niemożna – aby koni nie zmęczyć wolałbym garnieć Owsa na koniu przy młóceniu przeznaczyć –

Teraz udaję się do łaski JO Xięcia –

Gdybym do 1go Kwietnia zbożanego wymłócić nie zdołał byś raczył dozwolić aby Oficjalistów moich mieszkania paszy i opału jeszcze jakiś czas nie broniono – Wszakże oni Oficjalistów Xięcia przed upływem terminu do swych mieszkań przyjąć nie wzbraniali się – Kończę przepraszając stokrotnie iż musiałem być natrętnym i zapewniając o najgłębszym Uszanowaniu z którym polecając Mnie Jego łasce mam zaszczyt zostawać

Najniższym Sługą

Michał Starzeński

P.S. Z nieśmiałością proszę JO Xięcia o prędką resolucyą i wskazy do Orzechowic — bo termin się zbliża —

Jaśnie Oświecony Jegomość Xiąże

Leon Sapieha

JO Pan i Dobrodziej

w Lwowie —

KAISERL. STEMPEL

6 KREUZER.

Starzeński

D. 22/3 1855.

O 25/3 13/4 1855.

87 5/40 11

22. 40

Stasiński

1850

(Szt. 1.)

28

Kurnik dnia 2go Kwietnia 1850.

Wielmożny Mości Dobrodzieju!

W interesie 10,000. Zł. pol. przez pana Kunigk w Warszawie pani White 27go Maja 1845. na rzecz JW. Hrabiny Działyńskiej wypłaconych, mam honor upraszać WWPana Dobrodzieja byś był łaskaw zawezwać kassę w której kwit na odebraną tę summę wedle listu tegoż pana Kunigk z dnia 28go Maja 1845. złożonym został, aby mi takowy wydać zechciała, ponieważ po zwróceniu tejże summy J. O. Xięcia pod dniem 20go Stycznia 1847. JW. Hrabina stała się właścicielką summy na wstępie rzeczonej. Teraźniejszy zaś dłużnik p. William White nie prędzej takową chce zwrócić, dopóki mu rewers oryginalny ~~zwyczajnym~~ nie zostanie.

Oczekując prędkiego zadosyć uczynienia mej prośbie mam honor z najgłębszem uszanowaniem zostawać

WWPana Dobrodzieja

prawdziwym sługą

[illegible]

D. 2/4 1850

Stasiński

16/4
5/6 1850.

484748
93822.65
390925.35

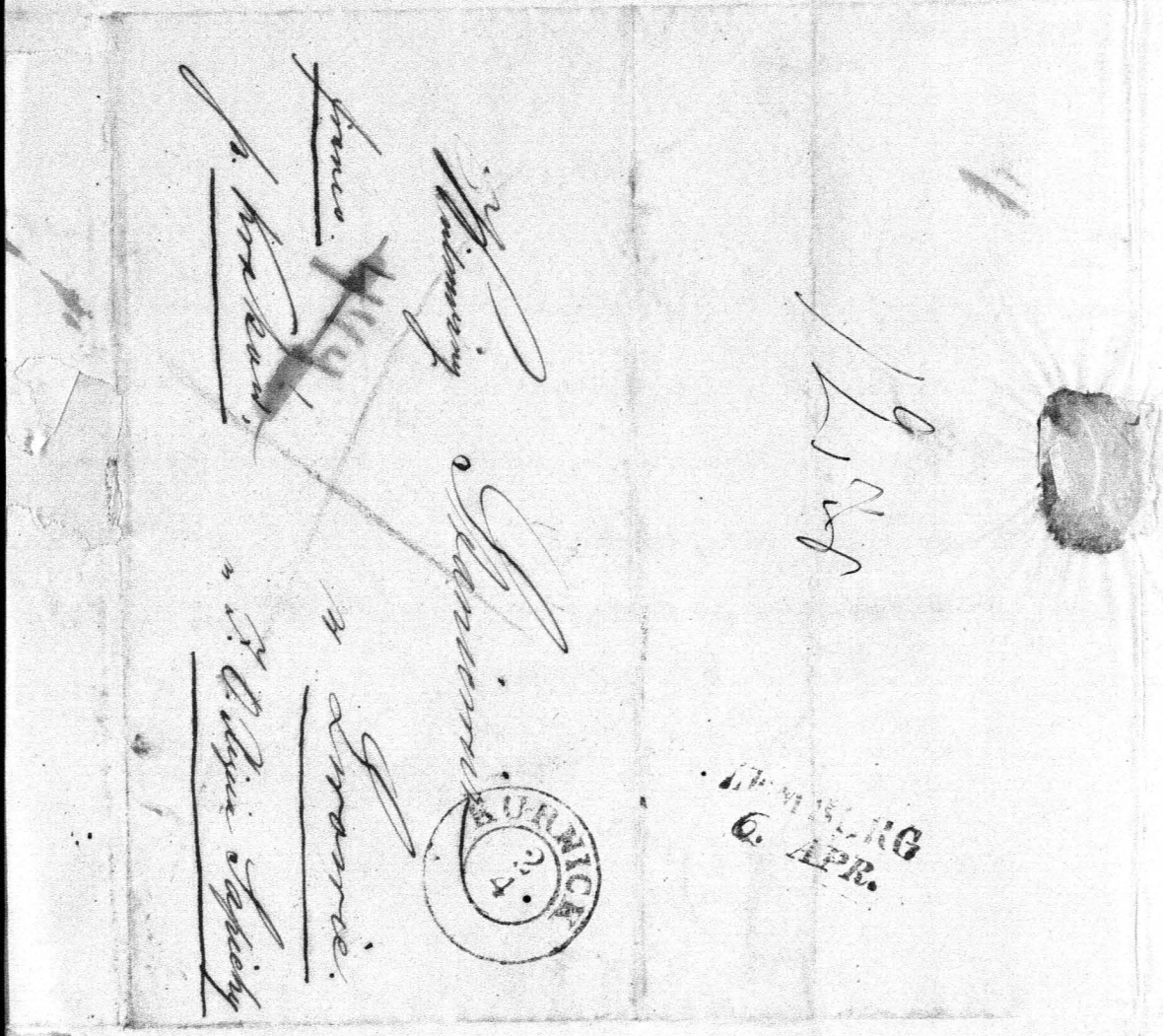

30

Staniewicz
1847.–1849.
(Szt. 35.)

31

Listy
J. Staniewicza
do
Leona Sapiehy

z dat od 7. IX. 1847.
do 5. XI. 1849.

Po polsku.

35. sztuk 83. Kart.

L. p.	Uwagi	Miejscowość	Dzień	Mies.	Rok.
1.		Lwów.	7.	IX.	1847
2.		–	17.	IX.	1847.
3.		Lwów.	27.	IX.	1847.
4.		–	18.	X.	1847.
5.	załączony dodatek 3. Karty.	Lwów.	31.	X.	1847.
6.	zał. formularz z dopiskiem Tustanowskiego. 3. Karty.	"	8.	XI.	1847.
7.	załączony rachunek. 4. Karty.	"	16.	XI.	1847.
8.		"	25.	IV.	1848
9.		"	1.	V.	1848.
10.		"	12.	V.	1848.
	Na str. 3. Kopia listu L. Malhomma do Stan.	Warszawa.	3.	V.	1848.
11.		Wysock.	25.	VIII.	1848.
12.		"	12.	IX.	1848.
13.		Krasiczyn.	22.	XI.	1848.
14.		Staresioło.	29.	XI.	1848.
15.		Sieniawa	2.	XII.	1848.
16.	1. Karta.	Cewków.	4.	XII.	1848.
17.					
18.		Zapałów.	22.	XII.	1848.

Lp.	Uwagi	Miejscowość	Dzień	Mies.	Rok.
19.		Oleszyce.	23.	XII.	1848.
20.		Cewków.	8.	I.	1848.
21.		Sieniawa.	30.	IV.	1848.
22.	7. Kart. załącz. list. Konst.	"	4.	V.	1849.
	Wolickiego z daty:	Warszawa.	13.	II.	1849.
	oraz J. Pudlera do Komara. -	Zawichost.	29.	IV.	1849.
23.		Krasiczyn	20.	V.	1849.
24.		Sieniawa.	26.	V.	1849.
25.		"	9.	VI.	1849.
26.	1. załącznik. 3. Karty.	"	12.	VI.	1849.
27.		"	15.	VI.	1849.
28.		Żurawica.	17.	VII.	1849.
29.	zał. rach. Eust. Jaworniczkiego 6. Kart.	Lwów	22.	VIII.	1849.
30.		"	-	IX.	1849.
31.		"	15.	IX.	1849.
32.	4. Karty. -	"	19.	IX.	1849.
33.		"	9.	X.	1849.
34.		"	19.	X.	1849.
35.		"	5.	XI.	1849.

Jaśnie Oświecony

Mości Książe!

Dnia dzisiejszego powróciłem do Lwowa. Wracając z Krakowa byłem w kopalniach Wieliczki, w Jarosławiu opuściłem szybkowóz, wstąpiłem do Ćewkowa, tam zastałem Dębickiego komisarza ekonomicznego, który ma sprawdzić nowy urbariusz zrobiony przez Zaleskiego — żąda za tę czynność #100 — od wszystkich sched. Olkiszewski prosi Waszej Książęcej Mości o decyzyję, ażeby wiedział jak sobie ma postąpić w tym interesie. /: Tenże Dębicki mówił otwarcie: że, jeżeli żądanej summy #100 — nie otrzyma, będzie jeździł i sprawdzał na miejscu podług instrukcyi rządowej za dietami, a jego diety i koszta podróży daleko większą summę wyniosą, którą wypadnie zapłacić :/. —

Zwidziliśmy z Olkiszewskim łan kartofli po 90 korcach wysiewu /: których nać skoszono przed zepsuciem się :/ probowaliśmy więcej 15 krzaków i nie znaleźliśmy ani jednego ziarna zesputego, plon ich jest 10 do 17 ziarn — są to kartofle wcześnie sadzone, — także z naci /: sztubrów :/ wysadki dały plon zdrowy i wielkie kartofle ale tylko po 2 — 3 ziarn. — Tartak już idzie — Węgle z fabryki terpentyny zaczynają rozkupować — Sklarnia trudno żeby była tego roku ukończona, gdyż robotnika dostarczającego nie mogą dostać —

roboty drewniane to jest ściany i dachy na wszystkich zabudowaniach po części ukończone po części są na ukończeniu, — ale jeszcze wiele do zrobienia pozostaje. — Zbiór w Ćwikowskiem Państwie spodziewany ogółem 4000 — do 4500 kóp. jeszcze owsa nie ze wszystkiem zebrano. — bydło piękne. —

Protokuła tyczące się Ułazowa oddałem Kalicie — jeden z tych nie był podpisany przez Waszą Książęcą Mość, ale i ten oddałem dla dopełnienia sum opuszczonych. —

Wny Tustanowski oddał mi deklaracyję załączoną a tyczącą się ciężarów mających być zaintabulowanemi na Krasiczynie, z dodatkiem, ażebym ją jak najprędzej Waszej Książęcej Mości przesłał do podpisania, i nie zwłocznego zwrócenia Mu jej, gdyż bez tego dokumentu nie można otrzymać pożyczki —, mówił mi że to są ciężary nabyte z kupnem, które Krasiczyn ciągle opłaca — i że cały stan tego interesu Waszej Książęcej Mości dobrze znany, a zatem nie potrzebuję obszerniej o tem pisać. —

Co do kamienicy zastałem ścianę frontową wyciągniętą do pierwszego piętra, ale tylko po bramę — dalej kopią dopiero fundament na piwnicę, który jest opoczysty, suchy i twardy — robota idzie jak do odjazdu Waszej Książęcej Mości powoli — czas mi nie pozwolił jeszcze widzenia się ani ze Schmidem ani z Bretschneiderem. —

W. Krainski mówił mi, że podpisano już przeszło 400,000.—
na interes Tłumacki, czeka tylko na przybycie Adwokata Janosky
aby przystąpić do rzeczywistego działania — zebranie w tym celu od
będzie się temi dniami — o czynności którego niezwłocznie Waszej
Książęcej Mości będzie zdany rapport. —

Serpentynę przysłaną w mojej niebytności Jeżel rozdał zaraz
Kupcom — zatém nie mogłem danego mi polecenia czastkowej
sprzedaży w bańkach kamiennych uskutecznić, — uczynię to przy na
stępnej przesyłce, —.

W tej chwili otrzymałem list Waszej Książęcej Mości z dnia 2.
b. m. wraz z 3 innemi w osobnej kopercie opieczętowanemi —
Po dopełnieniu danych mi w tym rozkazów natychmiast
Waszej Książęcej Mości rapport złożę również jak
i o innych moich czynnościach.

Kurs listów zast: Gal: 100.34 — 100.5.

Łaskę wyraz najgłębszego uszanowania z którem mam zaszczyt
zostawać

Waszej Książęcej Mości

i całego domu Jaśnie Oświeconego Księcia J. M. Pana

najniższym sługą
Stanciewicz

Lwow dnia 7. Września 1847.

D 7/9 1847

Hancock

Jasnie Oświecony

Mości Książe!

Dwa listy Waszej Książęcej Mości z dnia 2. i 9. b.m. odebrałem. Rozkazy dane mnie w pierwszym tylko częściowo uskutecznitem, to jest: oddałem list od W.go Tadeusza Krzyżanskiego J.W.nemu Kazimierzowi hr. Krasickiemu, a od W.go Józefa Krzyżanskiego W.nemu Maurycemu Krainskiemu — zegarek w paczce drewnianej odebrałem z komory opłaciwszy cła i innych należytości 20 fl. 27. 7 - ale go również jak i listu od B.B. Latka z spółki J.W. Włodzimierzowi hrabi Baworowskiemu nie oddałem i należytości od niego nie odebrałem, gdyż go nie ma we Lwowie i dopiero za parę tygodni powróci — kiedyto polecenie w tym interesie będę mógł uskutecznić — a Waszą Książęcą Mość zawiadomię o tem natychmiast nie omieszkam.

W drugim zawarte polecenia za powrotem W.go Heinricha uskutecznię. —

Bartkiewicz przysłał rekurs do Gubernium tyczący się Mandatariusza —, W.ny Krainski przejrzał go, jest już w odpisywaniu, jutro godam do Gubernium. —

Nadesłano dnia wczorajszego z Krasiczyna 17 sztuk płócien, bielszych aniżeli poprzednim razem, wartujących 20 fl. 74 — między temi znajdują się i cienkie ale najcieńszych nie przysłano jeszcze, Stańczyński tłumaczy się że jeszcze

nie są dosyć białe. Przesłano także 26 stk kołowrotków po 6 f. W.W. które kazałem oddać Towarzystwu gospodarskiemu.

Mury domu wyprowadzono już do pierwszego piętra, ale tylko po bramę, od bramy do seminarium fundamenta położono — popod Seminarium mur osobny z fundamentu musi być postawiony — i tak też fundamenta założone zostały —, stara ściana między kurytarzem a dziedzińcem rozebraną została doszczętu, gdyż uznano ją za słabą, bo fundament bardzo płytki i nie równy był /: słowa Bretschneidera :/ o czem się J. Wny Kazimierz Sr. Krasicki naocznie przekonał —, spodziewam się, że Wasza Książęcia Mość dóm już pod dachem zastanie. —

Lekcyje gimnastyki już od początku b. m. zaczęły się, ale nie wielka liczba uczęszczających — do dziś dnia 20 uczniów. Teraz daleko jaśniej we wnątrz i nie równie milej — po feriach spodziewam się, że większa liczba uczęszczać będzie. Schmid przyrzekł mi że w następujący Poniedziałek t. j. 20. b. m. rozpocznie roboty około budowy przy gimnastyce /: przybudowanie pokoiku na garderobę :/ i że ta budowa przed zimą ukończoną będzie a dóm cały pod dachem stanie. Byłem u Wgo Bretschneidera trzy razy prosząc żeby P. Schmida przypilnował i dziś jeszcze będę u niego w tym względzie.

Z Wnym Flor. H. Singerem mowiłem względem sprzedaży wyrobów tkanych fabryki Krasiczyńskiej – powiedział że je w komis przyjmie chętnie, tylko jeszcze musi się namyślić pod jakiemi warunkami, żeby obodwóm stronom dogodzić – napomknął czyby nie lepiej może było zatrzymać się z tym przedmiotem aż do powrotu Waszej Książęcej Mości? Przy pierwszej sposobności będę o tem jeszcze z nim mowił – czy i jak się zdecydował? –

Wny Maurycy Kraiński pisał do Waszej Książęcej Mości, mniemam iż dokładny rapport zdał o Tłumackim interesie –, ja tylko dodaję że jeszcze na Adw: Janochę czekają – który w Niedziele to jest 19. b. m. do Lwowa nieuchibnie przybędzie. – słabość była przyczyną, iż do tego czasu nie przyjechał. Horowicz pojechał do Wiednia na 4 tygodnie dla naradzenia się z Wertheimsteinem – a Dyleskiemu mowił: żeby się strzymano do jego powrotu a gdyby co zrobiono, to żeby mu o wszystkiem doniosł – Dyleski bardzo nacira ażeby ukończyć przed powrotem Horowicza.

Z Wexlów u mnie pozostających zrealizowane zostały N 417 Jos. Udryckiego w/ 375. –
N 411 Jozf. Göttinger L. Z. G. 1000. –
Od spółki z flor. H. Singer otrzymałem gotowemi w/ 1130. –
Z tych wydałem a. na kupno assygnacyi Kassy Centralnej w/ 1000. –
b. dla spółki z flor. H. Singer ——— „ 380. –
c. Maxymowi dałem gotowemi ——— „ 100.

17/9 1847. Z najgłębszem uszanowaniem Waszej Książęcej Mości najniższy sługa Staniewicz

Son Altesse Monsieur le Prince

Leon Sapieha

recommendé

à Messieurs Henry Hall & Co

à

Londres.

HAMBURG 24 9 3-4

BM 27SP27 1847

12 VS 12 SP27 1847

3.16.4

Kurs List. Zas. Gal. żądają 101
dają 100K 30 do 100.36.
Owsa korzec kosztuje tu dziś 1.48 zł
Korzec pszenicy i korzec żyta razem
zł 12.—

Stanisławów

17/9 1847

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

Odwołując się do listu mego z dnia 17. b. m. poczytuję sobie za obowiązek donieść Waszej Książęcej Mości, iż do dnia dzisiejszego list od P. P. Łubieńskiego & Co, który miał zawierać wexle, nie nadszedł. —

J. W. Włodzimierz hr. Baworowski jeszcze nie powrócił do Lwowa, dla tego też zegarek jego leży u mnie w schowaniu. —

Adwokat Janocha był tu przeszłego tygodnia, a zabawiwszy parę dni odjechał z J. W. hrabiną Dzieduszycką do Poznania w celu pomówienia tam jeszcze z J. W. hr. Dzieduszyckim — ale mi mówił przed odjazdem, że uważa interes Tłumacki za ukończony, gdyż Pani hrabina Dzieduszycka na przedstawienie jego wszystkie warunki przez komitet podane przyjmuje — za jego powrotem przystąpi Komitet do czynności. — Wny Krainski zapewne już doniósł Waszej Książęcej Mości, że J. Wny Leon hr. Rzewuski jeszcze z ro ƒ 30.000. — przystąpił — więcej nikt z nowych nie przybył. —

Schmid dopiero dziś zaczął kopać fundament na przybudowanie gimnastyki; Na kamienicy położono już belki należące do podłogi pierwszego piętra. — tylko ta część od bramy do seminarium idzie uporem, gdyż do tego czasu

czasu zaledwie piwnice i to tylko od dziedzińca wymurowano, a od frontu fundament kładą — prawie co dzień Schmidowi dogaduję, ale to wszystko mało skutkuje. — zawsze jedną odpowiedź słyszę że przed zimą dom pod dachem będzie. —

Za lekcyje gimnastyki wpłynęło za Wrzesień r. b. zł 52 brutto. — Na przyszły miesiąc spodziewać się przynajmniej dwa razy tyle. —

Z wexlów u mnie znajdujących się zrealizowany został N. 413 to jest zapłacono gotowizną . . . . . zł 1,224.11

na resztę pozostałą zł 600. — wystawiono wexel płatny za dni 14. —

Wny Alex. Jazwiński pisał z Wenecyi, że dopiero koło ostatniego przyszłego miesiąca powróci — i na ów czas wexel N 422 płatny 23. b. m. na zł 10,000 — zrealizuję. —

Do J. W. Julii hr. Krasickiej zgłaszałem się dwa razy — prosiła listownie o poczekanie do 1. Października r. b. będę czuwał nad terminem. —

J. Wny Ad. hr. Zamojski prosił również o przedłużenie do 1. Paźdz: b. r.

W bieżącym tygodniu dołożę starania do pościągania N 409 na zł 1,000. N 410 na zł 1,000. — N 407 na List: Zast: Gal: zł 600. —

W skutek listu J. O. Księżny Pani z dnia 14. b. m. posłałem pocztą do Freiwaldau dnia 24. b. m. gotowizną . . zł 700. —

Maxymowi dałem na jego rachunek dnia 21. b. m. zł 100. —

Przed wysłaniem listu tego byłem w Towarzystwie Kredytowem – J. Wny Hrabia Krasicki & Wny Krainski kazali mnie przy oświadczeniu ukło-nów Waszej Książęcej Mości napisać że nic a nic nie zaszło o czemby Waszej Książęcej Mości donieść należało. Pan Hrabia Krasicki pi-sał 3 listy do Waszej Książęcej Mości – pierwszy do Freiwaldau – dwa ostatnie do Londynu, z których jeden nie był recomendowany do P.P. Henry Hall & Co – możeby P.P. Henry & Hall kazali go na poczcie odpytać. –

Jaśnie Oświeconemu Księciu Adamowi przy oświadczeniu należytego uszano-wania mam honor donieść iż byłem raz na Jaryczowskim stawie – ale nie znalazłem tam takiego mnóstwa kaczek, jak to o tem mówią – przecież zabi-łem 5 sztuk, nie licząc w to obarczonych, które mi poginęły – dubeltowka dosko-nale bije. –

Wny P. Michałowski pisał z Krakowa pod dniem 17. Września r. b. z prośbą czyby Wasza Książęcia Mość nie raczył mu przysłać wexel dwumiesięczny na Paryż na 6000 frank. na którą to summę listy zastawne przez M. Oborskiego do depozytu złożone służyćby mogły. Odpisałem mu że Wasza Książęca Mość teraz zagranicą i że tamże do końca Paź. zabawi.

Mam zaszczyt zostawać z najgłębszem uszanowaniem

Waszej Książęcej Mości

najniższym sługą

Stanisław

Lwów dnia 27. Września 1847.

Lemberg
28. SEP.

OESTERREICH
4 10

A Son Altesse
Monsieur le Prince
Léon Sapieha

Recommandé
à Messieurs Henry Hall & Cie
à
Londres.

Cracovie, 8/10 1847.

Cracovie

Cracovie, 8/10 1847.

Cracovie

Cracovie, 8/10 1847.

Cracovie

Jaśnie Oświecony

Mości Książe!

List Waszej Książęcej Mości z dnia 29. upłynionego m. dopiero dnia wczorajszego otrzymałem. Załączony przy tymże dokument podpisali dwaj świadkowie J.W. Kazimierz hr. Krasicki i Wny Maurycy Krainski i dziś o 10. przed południem doręczyłem go Wnu Tustanowskiemu, który święcie przyobiecał wszelkiego starania dołożyć, ażeby jak w najkrótszym czasie listy zastawne z Towarzystwa Kredytowego wzięte być mogły. —

Do P. Olkiszewskiego dziś piszę stosownie do polecenia Waszej Książęcej Mości w interesie nowego kadastru.

Z Wnym Singerem mówiłem już dziś względem wzięcia płócien w komis, przyobiecał mi za kilka dni dać punkta warunkowe, o czem niezwłocznie Waszej Książęcej Mości doniosę.

Wny Janocha powrócił w Sobotę t.j. 16. b. m. z Poznania, uważa interes Tłumacki za skończony, gdyż J.W. hr: Mielżyński /: mylnie nazwałem Go w liście z 27. Września r. b. hr. Dzieduszyckim:/ powiedział swej siostrze J.Wnej hr. Dzieduszyckiej, ażeby Waszej Książęcej Mości dała blankiet

4.

z własnoręcznym podpisem do układu w interesie Tłumackim, a co Wasza Książęca Mość uważać będzie za potrzebne i słuszne, to wszystko powinno być przyjęte przez Panią Hrabinę Dzieduszycką, w tym przedmiocie Waszej Książęcej Mości pisze obszerniej i dokładniej Wny Krainski.

Wny Singer przysłał przy liście z d. 8. b. m. gotowiznę zł 965. —

z d. 13. A. m. . . do „ 375. —

„ 8. „ „ zwrócił JW Włodzimierz Hr. Dzieduszycki „ 181.47

„ 14. „ „ zapłacił „ „ Adam Hr. Zamojski za przedłużenie W. N. 179 do 20. b. m. „ 66.40

„ 15. „ „ „ Leiser Schaff resztę z W. N. 409 . . „ 500. —

do dziś dnia wpłynęło za gimnastykę . . „ 98. —

dnia 8. kupiłem assygnacyj kassy centralnej za zł 1000. —

„ 16. wypłaciłem Maxymowi Dziubinskiemu na rachunek kapitału jego zł 300.

pensyi za Czerwiec, Lipiec i Sierpień „ 30 330.

Z wexlow upłynionych pozostaje nie zrealizowanych N. 410 na zł 1000. N. 407 na L. Z. G. 600. N. 296 na zł 1000. — N. 284 na zł 500. N. 434 na zł 3000. — N 427 na L. Z. G. 1000. ma być jutro zapłacony. Wszystkie powyżej przytoczone warto„

ści w bieżącym tygodniu będą ściągnięte, tylko № 434 nie — gdyż Wny Mysłowski jeszcze nie wrócił, także Wny Jazwiński jeszcze zostaje w podróży, zaczem wexel № 422 na 20 f 10,000 zalega. —

JWna Julia hr. Krasicka odsyła od jednego terminu do drugiego — a nie płaci, nie wiem czy cierpliwie czekać czy nie ustannie się upominać? sądzę że ostatni sposób lepszy.

Bartkiewicz zapytuje mię czy mu przeszle pieniędzy na kupno zboża do pędzenia wódki — ale nie pisze wiele — ja na to nie mam polecenia od Waszej Książęcej Mości — i tak też mu odpisałem. —

Dóm do 1go piętra już wyciągnięto na officyne fundamenta położono — budowanie do Gimnastyki także się buduje.

Dnia 16. b. m. kazałem wszystkie rzeczy przeprowadzić na nowe mieszkanie u Jolesa — ale tylko z grzeczności Wgo Czajkowskiego otrzymałem salon i 3 pokoje — resztę mieszkania zajęte jeszcze przez dawnych mieszkańców do 1. Listopada. — — JWny Włodzimierz hr. Baworowski jeszcze do Lwowa nie przybył, zegarek leży u mnie w schowaniu.

Z najgłębszem uszanowaniem

18/10 1847.

Waszej Książęcej Mości

najniższy sługa

Staniewicz

J. C. Księciu Adamowi składam uszanowanie z największem podziękowaniem za pamięć łaskawą o słudze JEGO Książęcej Mości

najniższym

D 18/10 1847

Stanniewicz

O 30/10

BERLIN 25/10

A. Son Altesse

Monsieur le Prince

Leon Sapieha

AUS OESTERREICH 25.10

Recommendé

à

Messieurs Henry Hall & Co

à

Londres

Embed 19.OCT.

40

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

List Waszej Książęcej Mości z dnia 15. b. m. otrzymałem dnia 29. t. m.

Wyciąg z rachunków z bankierami przedstawia:

A. u Mallet frères w Paryżu z dniem 30. Czerwca r. b. sold na rzecz ich frcs 123,482 cent. 65 zł 47,746.37

do tego przybyło po dziś dzień

a. w skutek listu Waszej Książęcej Mości z dnia 8. lipca wypłata J.W. Jenerała Skrzyneckiego frcs 16.000.– „ 6,293.–

b. dto 31. lipca Strata W.K.M. rozkaz Karoliny Lewakowskiej „ 278.– „ 110.–

na rzecz ich razem frcs 139,760 cent 65 zł 54,149.37

B. Rachunek P.P. Henry Hall & Co w Londynie znosi się zupełnie z dniem 30. Czerwca r. b. i do dziś dnia nic nie przybyło oprocz kredytu otwartego J.M. Jawornickiemu & M. Oborskiemu do 1. Stycznia 1848.

C. Z rachunku P.P. Lubieńskiego & Co w Gdańsku jeszcze jakaś summa na rzecz Waszej Książęcej Mości przypadnie, ale do dzisiejszego dnie nie ma od nich listu z wexlami.

D. U J.M. Magnusa w Berlinie sold z 30/6 1847 r. 34.8 zł 50.22

do tego wypłacił tenże stosownie do listu Waszej Książęcej Mości z dnia 18. lipca r. b. Panaie Korzeniowskiej jak list ich swiadczy z dnia 31. lipca całą summę — zł 1460.–

E. J. H. Stametz & Co w Wiedniu

winien

zł 215.– z dniem 30. Czerwca r. b.

Straty W. K. M. płatne 29/8 & 9/9 zł 7.900.

zł 215 do przeniesienia zł 7.900

5.

zł 215.–	z przeniesienia	zł 7,900.–
	Strata W. K. M. płatna 27/10	„ 1,000.
„ 1,400.–	posłany im wexel przy liście z dnia 28/7 płatny 19/21/10 r. b.	
„ 7285	Dopełnienie z dniem dzisiejszym na rzecz ich.	
„ 8,900	zgodnie	zł 8900.

U J. H. Stametz & Co znajduje się depozyt Waszej Książęcej Mości list: zast: gal: zł 12000.–

Depozyt u Malletow wynosi frcs 484.748. czyli zł 142,652.9

Do przesłania J. Wmu Jenerałowi Skrzyneckiemu zostało złożone:

a. dnia 23. czerwca r. b. przez Wgo Ignacego Skrzynskiego zł 3,300.– których wartość Malletowie stosownie do polecenia Waszej Książęcej Mości z dnia 26. czerwca r. b. podług ich listu z dnia 9. lipca Jenerałowi Skrzyneckiemu w Bruxellii dnia 7/7 w summie frcs 8388.– wypłacili.

b. dnia 15. lipca r. b. przez Wgo Władysława Skrzyńskiego zł 6293.– których wartość frcs 16,000.– Wasza Książęcia Mość poleciłeś listem z dnia 8. lipca r. b. P. P. Mallet frères wypłacić w Bruxellii Jłowi Skrzyneckiemu, czy ta wypłata uskuteczniona została lub nie doniesienia o tem jeszcze nie ma.–

Oprocz powyższych sum zapłacił Wny Władysław Skrzynski dnia 15. lipca r. b. przypadającą należytość Waszej Książęcej Mości z dawniejszego rachunku JW Jenerała Skrzyneckiego zł 1556.32

i procentu do 15. lipca r. b. „ 97.16

zatem ten rachunek czysty.

Wmu Michałowskiemu napiszę jutro stosownie do polecenia Waszej Książęcej Mości.

Deklaracie wraz z listem Waszej Książęcej Mości z d. 29. przeszłego

miesiąca otrzymałem 17. b. m. i zaraz ją Wmu Tustanowskiemu oddałem, od onego czasu widziałem się z nim trzy razy i nie zaniedbałem każdym razem przypomnąć o interesach tyczących się podniesienia listów Zast: Gal: – przyrzekł iż przed Grudniem wszystko w porządku będzie – jutro będę u Niego z nowem oświadczeniem od Waszej Książęcej Mości. Dóm jeszcze nie jest pod dachem, ale i Schmid i Bretschneider zapewniają, że przed zimą stanie dach.

Wczora wieczor przyjechał Wny Schutzenbach do Lwowa byłem dziś z Wnym Kraińskim u niego po dwogodzinnej rozmowie o Tłumackich interesach, które jak poznać można było już go znudziły, przyszło nareszcie niby od niechcenia pytanie czyby odstąpił od swoich praw do Tłumackiej fabryki, na co odpowiedział iż chętnie to uczyni pod umiarkowanemi warunkami i przyrzekł z Wiednia napisać list obejmujący warunki a obowiązujący go do przyjęcia tychże w przeciągu półroku skoroby towarzystwo na nie przystało, jemu zaś nie wolno będzie nic zmienić w przeciągu tego czasu, towarzystwu zostawiono będzie przyjąć lub zupełnie nie. Skoro ten list przyjdzie zaraz o tym Wny Kraiński Waszej Książęcej Mości doniesie.

Dalszy ciąg poborów od ostatniego listu mego z dnia 18. b. m.

a. 20. b. m.	Wohl Sel: Wittwe na dług z dnia 13/1 b. r. /: bez wexlu :/	zł 671.24 zapłacił	zł 371.24
b. 25. „ „	przy liście Flor. H. Singera otrzymałem gotowizną		„ 225.–
c. 27. „ „	na dług wex: N. 432 wpłynęło		„ 400.–
d. 27. „ „	ze sprzedaży assygnacyi kassy centralnej „		„ 1000.–
e. 28. „ „	Reichenberg przysłał na dług swój zł 250 gotowizną		„ 150.–
f. 30. „ „	ze sprzedaży assygnacyi kassy centralnej „		„ 1000.–
	Wydatki od 18. do 30. b. m. wynosiły		zł 3,146.24
a. 21. b. m.	kupno assygnacyi kassy centralnej		zł 1000.–
b. 26.	Wskutek listu J. C. Księżnej z dnia 20. b. m. posłałem		
	do przeniesienia		zł 1000.

D 31/10 1847

z przeniesienia zł 1,000.—

do Wiednia na podroż i expens domu zł 700.—

c. 27. & 30. b. m. wypłaciłem Schmidowi na rachunek drugiej raty zł 2000.—

razem zł 3,700.—

Z pozostających a już upłynionych wexli będę się starał jak najusilniej posciągac a otrzymanę gotowiznę stosownie do polecenia Waszej Książęcej Mości obrócę na kupno Wiednia. — J.W. hr. Adama Zamojskiego, Wgo Jazwinskiego i Wgo Ant. Mysłowskiego nie ma jeszcze we Lwowie, ale w krotce spodziewane ich przybycie, spodziewam się iż ci Panowie popłaco co razem uczyni zł 17,000.— całą tę sumę obrociłbym niezwłocznie na powyższy cel. J.Wna Jul: hr. Krasicka zwleka wciąż Stokłosinski przysłał 11 sztuk płocien. —

Wny Flor. H. Singer jeszcze mi nie udzielił warunkow pod jakiemi przyjmie w komis wyroby Krasiczynskie. Proponował tenże przez dwoma dniami interes spólny na promessow zł 10,000. mówił że bardzo korzystny, chce zastąpic przypadające 3/4 do przyjazdu Waszej Książęcej Mości. Znajduje się u mnie sciągniętych List: zast: gal: 3000 zł czy nie możnaby je na ten interes dac? Kurs listow Zastawnych Gal: utrzymuje się ciągle prawie pari. i tak też kupowano przed tygodniem a nawet można było niżej 100 dostac.

W tej chwili przyjedał Wny Puchalski w swoim interesie, kazali mu znowu /: to jest Cyrkuł :/ za dni 30 wyjezdżac, mysli byc u J. Excencii Pana Gubernatora. W Krasiczynie nic nie zaszło pozbierali i pozasiewali wszystko, tylko plon kartofli bardzo lichi.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Waszej Książęcej Mości najniższym sługą

Staniewicz

Lwów dnia 31. Pazdziernika 1847.

42

Skoro wyszlę wexle do J.H. Stametz & Co do Wiednia zaraz o tem Waszej Książęcej Mości doniosę.

J.C. Księcia Adama nóżki całuję, i życzę z całej duszy pomyslnosci w nowym zawodzie.

Wasza Książęcia Mość raczy darowac że ten swistek przyłączam, z powodu że już miejsca niewystarczyło. —

43

Jaśnie Oświecony
Mości Książe!

Posełam Waszej Książęcej Mości formularz pełnomocnictwa do podniesienia listów zastawnych z Towarzystwa Kredytowego na Krasiczyn, — rzecz ta bardzo pilna, dla tego ledwo otrzymałem od Wgo Tustanowskiego zaraz expedyjuję. — O pożyczkę na Żurawice i Łanowce obiecuje Wny Tustanowski że także podachodzę do niego częściej niżeliby wypadało nie chcąc być natrętnym. —

Właśnie w tej chwili przyszedł fiszel z listem od Wgo Jazwińskiego z Krakowa którym go zawiadamia, że dostał febry i że doktor nie pozwala mu wychodzić z pokoju, a to ma trwać do końca bieżącego miesiąca i że dopiero po powrocie swoim do Lwowa dług zo $ 10.000. zapłaci.

6

Pana Zamojskiego Ad: także nie
ma jeszcze we Lwowie jak i Pana
Mysłowskiego, jeżeli Ci Panowie nie
popłaco nie będę mógł danego mi
polecenia do kopienia wexlow na
Wiedeń uskutecznić, gdyż innych
funduszow nie mam.
Panu Bartkiewiczowi musiałem posłać
zł 600. na zapłacenie podatku za
IV. kwartał - gdyż pisał mi że nie
wie co ma począć jeżeli mu na ten
interes nie przyszlę, pisałem mu
oraz że mu wprawdzie posyłam
zażądaną kwotę, lecz dodałem także
żeby albo wyligitymował się zezwole-
niem od Waszej Książęcej Mości lub
żeby się starał przed powrotem
Waszej Książęcej Mości zwrocić

te sumę, gdyż ja nie mam do tego upoważnienia od Waszej Książęcej Mości.

Które konie powozowe każe Wasza Książęcia Mość przyprowadzić z Krasiczyna do Lwowa – może P. Bartkiewicz ma już do tego polecenie.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Waszej Książęcej Mości

najniższym sługą

Lwów dnia 8. Listop. 1847.

Stanciwicz

A Son Altesse Monsieur le Prince

Leon Sapieha

Recommandé

à

Messieurs Henry Hall & Co

à

Londres.

LEINDEN
8. NOV.

OESTERREICH
15 N

9/8

Stanciwicz

D 8/11 1847

45

Pełnomocnictwo.

Mocą którego podpisany mojém i sukcessorów moich imieniem udzielam zupełną i nieograniczoną moc i władzę Wmu N. N. skrypt na pożyczkę w Summie 39400 fr. Zł. Reńskich listami zastawnemi mnie podług Uchwały Towarzystwa Kredytowego Stanów Galicyjskich dto 23. Kwietnia 1846. do Nu 274. na hypotekę dóbr Krasiczyn z przyległościami Nahurczany, Sliwnica, Komara, Kupna, Chyrzyna, Tarnawce, Krasice i Korytniki w obwodzie Przemyskim leżących pozwoloną imieniem mojém zeznać i wydać, hypotekę dla zaciągnąć się mającego długu i procentów jako też wszystkich połączonych i ustawami przepisanych zobowiązań na tychże dobrach moich naznaczyć i zapisać, na intabulacyę zezwolić i takową uskutecznić, listy zastawne w powyższej, lub w takiej ilości, jaka w istocie wydaną będzie, tudzież Kupony na prowizyę i talony do rąk swoich odebrać, z odebranych prawomocnie kwitować, opłatę procentów i innych należytości dla Towarzystwa Kredytowego uskuteczniać, zgoła wszelkie inne zobowiązania się i warunki ze zrealizowaniem w mowie będącej pożyczki połączone przyjąć i wypełnić i to wszystko przedsiębrać, co tylko natura tej pożyczki i porządek prawa wymagać będzie, jako też do powyższych czynności substytuta na swojem miejscu mianować. Oświadczam oraz, iż cokolwiek ten mój Pełnomocnik w imieniu mojem zdziała, to wszystko za ważne, trwałe i mnie obowiązujące przyjmę. Które to Pełnomocnictwo w obecności świadków ręką własną podpisuję i intabulować pozwalam.

Działo się .....

Albo ma bydź przez 2 świadków podpisana, i przez posła Austryackiego legalizowana

Ledwie doprowadziło się do tego, że będzie można odebrać - nawet ieszcze ieden ciężar został, o który aż do Wiednia poydzie - i podano do Towarzystwa, aby dawna uchwała zmodyfikowana - że zas ten miesiąc iest ostatni do odebrania, raczy Xiąże w razie, gdyby sam nie przyiechał, przysłać tę Plenipotencyą, na kogo się podoba -

Sługa nayniższy

Tustanowski

46

Jaśnie Oświecony

Mości Książe!

Stosownie do rozkazu Waszej Książęcej Mości listem z dnia 26. Paździer-
nika danego, który dopiero wczora około 12 godziny otrzymałem, zrobiłem ra-
chunek awansów danych W.W. J.M. Jawornickiemu i M. Oborskiemu
soldujący się na rzecz Waszej Książęcej Mości summą zł 58.211. 7
doliczywszy zaś procent 6% z liczb do 30. b. m. „ 5735. 9
wynosi razem zł 63.946. 16

rachunek ten załączam, i takiż sam przyłączę do pakietu, który wyszlę
do Magnusa – skoro tylko kopije potrzebne porobię, a staraniem mojem
będzie jak w najkrótszym czasie to uskutecznić.

Trzy listy do Waszej Książęcej Mości wysłałem do Londynu pod dniem 18.
31. upłynionego i 8. b. m.

Bartkiewicz pisał mi pod dniem 11. b. m. że wysłał list do Waszej
Książęcej Mości, ale nie wiem ani daty ani treści jego. – Przysłał tenże
z Krasiczyna 14. b. m. Mikołaja z 3 końmi powozowemi, zdaje mi się
że za wcześnie, gdyż J.O. Księżna dopiero z końcem b. m. z Wiednia
wyjedzie, ale sądzę, że konie trzeba już tu zatrzymać. –

Co do funduszów zostających u mnie,

wpłynęło:

3. b. m.	z Wexlu № 433 gotowizną	zł 500. –
5. „ „	z gimnastyki	„ 68. –
5. & 9. „	zapłacił Leib Medrochowicz	„ 606. –
9. b. m.	z Wexlu № 432	„ 200. –
12. „ „	Fiszel Mahl zapłacił za terpentyny 19 cent: 86 ℔	„ 265. 4

7.

13. b. m. ze sprzedaży assygnacyi Kasy Centralnej zł 1000. —

15. " " przysłał Wny Łuchalski na rachunek raty dzierżawnej " 1000. —

Wydatki

4. b. m. posłałem dla prowentu Krasiczyńskiego, jak już doniosłem listem z dnia 8. b. m. . . . zł 600. —

9. & 13. b. m. wypłaciłem Schmidowi budowniczemu na rachunek drugiej raty . . . " 1500. —

11. " " za sieczkarnię, wziętą od Schumana dla Ćwikowa " 70. —

16. " " zapłacę Jolesowi za mieszkanie . . " 350. —

do płacenia jeszcze pozostaje

a. Schmidowi reszta 2. raty zł 1166.40

b. Panu Heinrichowi . . " 500. —

c. J.O. Księżnie mam posłać . . " 500. —

W.W. Jazwinski, Borowski, Mysłowski, J.W. hr. Adma Zamojski i hrabina Krasicka nie płaco — pomimo mego starania — tak mi przykro — że nie jestem w stanie uskutecznić rozkazu Waszej Książęcej Mości z dnia 15. Października.

Dom zaczęto pobijać.

Zboże utrzymuje się tu przy dobrych cenach

L. Zast. Galicyjskie po 100 — 100.24 —

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Waszej Książęcej Mości

Lwów dnia 16. listopada 1847.

najniższym sługą

Staniewicz

Lemberg
16. NOV.

OESTERREICH
15 N.

A
Son Altesse Monsieur
le Prince Leon Sapieha
Recommandé à
Messieurs Henry Hall & Co
à
Londres

P

HAMBURG
23
11

Cur 7 1

D 16/11 1847

33
7
400
700
20000 = 2.45
144
560
3360 36
248
38

Hamburg

Winien. W.W.ni J. M. Jawornicki & M. Oborski. Ich rachunek u Leona Księcia Sapiehy danych Im awansow na handel drzewem od 1. stycznia 1846 do konca listop. 1847 Ma

zł	x											
3,430	27	Sold rachunku zamkniętego z dniem 31. Grudnia 1845	1 Stycz 1846	.	Epoka	45	.	Za 9 exemplarzy roczników gospodarstwa kajowego	1 stycz 1846	1	Epoka
1	.	Kurtaż od zł 2,000.–	20 do	„ 20	.	5	.	„ 1. do do „ „	6. do	„ 6	.
6000	.	Posłane pocztą do Jarosławia	23. do	„ 23	1,380	1,977	13	Wexle na J. H. Stamerz & Co w Wiedniu na 9/12 kwietnia	20 do	„ 20	395
2,000	.	Trata ich na mnie płatna 3 dni od okazania	24 do	„ 24	480	2,290	17	Za nadesłane wexle od nich	5 lipca	„ 185	4236
8,000	.	Gotowizna dana W.mu M. Oborskiemu	30 do	„ 30	2400	187	36	Za nasienie koniczyny i za 2 dzieła angielskie	24 listop	„ 324	606
4,126	40	List: Zast: Gal: 4000 z kuponem bież: do	30 do	„ 30	1,238	984	10	Wexel ich na Wiedeń	2. lut: 1847	392	3,857
5,000	.	Gotowizna posłana pocztą do Jarosławia	19 Lutego	„ 49	2450	39	46	Sold rach: P. Michałowskiego przyjęty przez nich	30 Marc	„ 450	180
3,000	.	do dana W.mu M. Oborskiemu	22 do	„ 52	1560	58211	7	Dopełnienie rachunku z dniem 30. listopada 1847	30 listop	„ 690	401656
6,000	.	Zapłata gotowizną wexlu ich N 34 roz. Ludlera	2. Marc	„ 62	3,720						
3,923	39	Dwie traty moje na Paryż płatne 2. czerwca na frcs 10,000 po zł 118.5	2. Czerw	„ 152	5963						
1,786	.	Wypłacone im w skutek listu mego z d. 2. kwietnia r. b.	5. Kwiet	„ 95	1,696						
1.400	.	Gotowizna posłana pocztą do Jarosławia	6 Maja	„ 126	1,764						
1,000	.	Zapłata wexlu ich N 336 roz. Ludlera	6 do	„ 126	1,260						
1,000	.	do do „ „ Hr. Siemienskiego	11. do	„ 131	1,310						
1,000	.	Gotowizna posłana pocztą do Jarosławia	12 do	„ 132	1,320						
1,500	.	do do „ do	20 do	„ 140	2,100						
1,700	.	Zapłata wexlu ich roz. Ludlera	22 do	„ 142	2,414						
500	.	Posłane prowentowi Lewkowskiemu a przez nich użyte na kupno drzewa	22. lutego	„ 52	260						
800	.	Zapłata dwoch wexli ich roz Ludlera	25. Maja	„ 145	1160						
39	30	Trata moja na Paryż roz. Max. Oborskiego na frcs 100 po zł 118.5	27. do	„ 147	58						
569	31	Przyjęte porachunkiem za materiał lasowy z Lewkowa	7 Czerw.	„ 157	893						
750	.	Zapłacony wexel ich na mnie roz. Ludlera	7. do	„ 157	1,178						
1,000	.	do „ „ „ Łatkiewicza	15 do	„ 165	1,650						
3,000	.	Gotowizna posłana pocztą do Jarosławia	7 lipca	„ 187	5610						
137	24	Przyjęte porachunkiem za odstanowienie klaczy 474 Złp. i nasienie turnipsu 120 Złp	24 listop	„ 324	444						
16	48	Podług listu W.go M. Oborskiego z d. 20. Grudnia r. b. za książki 73 Złp.	12. Grud:	„ 342	54						
1,000	.	Gotowizna dana Osiasowi Horn za ich wexel N 341	2. lutego 1847	392	3920						
5059	10	Za posłany im Paryż frcs 13,000.–	26. do	„ 406	20539						
63,740	9					zł 63,740	9				
zł 58,211	7	Dług Ich nie licząc procentow z dniem 30. listopada 1847.									
5735	9	Procent po 6% z dopełnienia liczb			344109						
zł 63946	16				410930						410,930

49

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

Pan Krainski powrocił dziś i kazał mi napisać z dodatkiem że list moji jeszcze Waszą Książęcą Mość w Wiedniu zastanie. Pan Gubernator rozesłał okolniki po wszystkich obwodach do publikaty włościanom, iż w skutek reskryptu Ministra Pilersdorf pańszczyzna w całej Galicyi z dniem 15. maja ustaje. Przy tem dołączona jest instrukcya dla Komisarzy, tej treści: "że nie Obywatele właściciele ale Najjaś: Pan daruje im pańszczyznę a to jako dalszy ciąg łaski przyobiecanej za ich okazaną wierność w roku 1846. Panom zaś poniesioną z tąd szkodę wynagrodzi w swym czasie rząd. Ten cyrkularz wywołał mocne wzburzenie umysłów — i wysłano wczoraj wieczor Dobrzanskiego do Wiednia z zaskarżeniem Pana Gubernatora, iż tenże chce wywołać podobne nieszczęścia jak w roku 1846 — przytoczono jeszcze w tym adresie i inne punkta podobnej dążności. Dzisiaj wezwał Gubernator całą radę narodową do siebie z oświadczeniem, iż się chce z nią porozumieć. — Podobnież i wydział stanowy zamierza porozumieć się z radą narodową i już także wezwał ją w tym celu.

Ja pokończywszy rachunki w Wysocku powróciłem w Sobotę to j. 22. b. m. a to tem spieszniej, gdy nadeszedł list od Malletow z wexlem nabytym dnia 28. Grudnia 1847 od Jadel Nathansohn & A Kallir na frcs 12,500 — na Marsylię z protestem, wysłałem ten wexel ze wszystkiemi potrzebnemi papierami do Hausnera & Violland do Brodów z prozbą, żeby kroki prawne przeciw Kallirowi przeciewziął jeżeliby tenże przypadającej na rzecz W. K. Mości kwoty zapłacić wzbraniał się. Zostanę we Lwowie aż do przybycia J. O. Księcia Pana, a i tak odpowiedzi Hausnera oczekiwać musiałbym — to uczyniłem za poruza-

8

mieniem się z Flor. H. Singerem.
Na wsi wszędzie spokoj zostawiłem to jest dnia 21. b. m.
do dzisiejszego dnia nie mam jeszcze listu ani od Bartkie-
wicza ani od Olkiszewskiego. Wczoraj pisałem do Bart-
kiewicza żeby doniosł co się tam dzieje - spodziewam
się że spokojnie się wszyscy zachowują. —
Kończę do się obawiam bym nie opuścił poczty dzisiej-
szej.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia Pana

Lwów dnia 25. Kwietnia 1848.

najniższym sługą

J. Staniewicz

P. S.
Pan Kraiński prosi żeby kto ze
służących spytał się w Domu
Księcia Palfiego lub na poczcie
o pakiet pod jego adresem w Domu
Palfiego. Ten pakiet zawiera książki
które mu bardzo pilnie potrzebne są -
Adres do niego we Lwowie w Tow: Kredytowem.

Staniewicz nr. 3

29 WIEN 4 Fr. St.

LEMBERG
2. A/W.

Son Altesse Madame la Princesse

Hedvige Sapieha

née Comtesse Zamojska

à Vienne

Josephsplatz fürst Palfisches Haus

Jasnie Oświecony Mości Książe!

W liście do Horoszkiewicza pisanego powziąłem, że listy moje
rak Waszej Książęcej Mości nie doszły, gdyż pisałem trzy
będąc na wsi, z których tylko jeden JO Książę otrzymał, ze
Lwowa pisałem dwa listy jeden 24. a drugi 26. kwietnia r. b.
Byłem u wszystkich Dzierżawców w Dobrach Czerkowskich, Ja-
gałowskich i Wysockich – żaden z Dzierżawców nie oświadczył,
że pozniesieniu pańszczyzny będzie płacił taki sam czynsz dzierża-
wny jaki do tychczas płacił wszyscy życzą sobie z Waszą Książę-
cą Mością mowić w tym względzie – i prosili żeby ich
zawiadomić, kiedy mają do JO. Księcia przyjechać do Lwowa.
Powszechnie znalazłem dosyć spokojne umysły u włościan – teraz
nie wiem jaki wpływ wywarło ogłoszenie zniesienia pańszczy-
zny, gdyż ani z Czerkowa ani z Wysocka nie mam wiado-
mości do dnia dzisiejszego. —
Bartkiewicz mi doniósł, iż pisał do JO. Księcia pod
dniem 24. Kwietnia o zniesieniu pańszczyzny – że gromady
przyjęły łaskawe niby z wdzięcznością – ale tylko gromada Ko-
rytnicka z prawdziwą wiarą – Siewnicka zaś jeździła do Cyr-
kuła z zapytaniem: czy Pan czyli też Cesarz darował pańszczy-
znę – jaką odpowiedź otrzymała w Cyrkule nie mogę się do-
włościan domiedzieć. W całej prawie Drzemyślskiej ziemi Oby-
watele sami znieśli pańszczyznę przed ogłoszeniem okólnika
przez Cyrkuł: okólnik znoszący pańszczyznę i przyłączona do niego
instrukcya zapewne w Wiedniu już wiadoma: /: Gdzie samo stało się

po największej części we wszystkich innych obwodach. Niektórzy obywatele darowali swoim gromadom wynagrodzenie które im rząd przyobiecał za zniesienie pańszczyzny.

Wysiewy uskuteczniono w dobrach Krasiczyńskich po dzień 22. Kwietnia r. b. a to: w Krasiczynie żyta korzec 1 gar. 8 Jęczmienia korcy 17 gar. 24 owsa 42 kor. 4 gar. Grochu korcy 3 gar. 4 bobu kor. 1 g. 20. Konicz. kor: 1 gar. 5. w Krasicach pszenicy kor: 2½ Jęczmienia 2 20/32, owsa kor. 8 Grochu korcy 5. „ Tarnawcach żyta „ 6 17/32 pszenicy kor. 15 26/32, Owsa kor: 80, grochu kor. 15 20/32 „ Korytnikach żyta „ 2 12/32 pszenicy „ 5 – Jęczmienia 6½, Owsa kor. 79 28/32 grochu korcy 7 i wyki korcy 4. – Teraz sadzą już buraki i spodziewać się można, że do 15. Maja brukiew i kartofle będą już wysadzone. P. Bartkiewicz ugodził się z gromadą Korytnik za morg orki po 2 Zł. reńsk: W: W: i ma nadzieję że i inne gromady za takąż samą cenę od morga orać będą.

Oziminy nie bardzo dobrze wyglądają, osobliwie pszenica na górach mizerna w Tarnawcach podobno będzie musiała być wszystka przeorana. Żyta wczesne piękne późniejsze może się po deszczu poprawią.

Rachunki w Wysocku sprawdziłem za rok 1846/7 i 1847/8 to jest prowenta, toż samo kasy pożyczkowej Gromadzkiej i rachunek zaciągniętej pożyczki od Rządu zł 10,000. – wszystkie te rachunki znalazłem zgodne z dowodami – Tylko rachunek kasy prowentowej Wysockiej za rok 1843/4 zostawiłem w zawieszeniu, gdyż w tym znalazłem przeprowadzenie ręką Nesterowicza pisane z odwołaniem się na wzajemne obrachunki których między dowodami nie znalazłem, a które to wzajemne obrachunki podług podania Leona Niewczaszyńskiego u J.W. Zdzisława Hrabiego Z. schowane być mają.

52

To przeprowadzenie tak ułożył że zaperceptował razem zł 14,717.42 1/2
odwrotnie zas położył w wydatek . . . " 15990.37 1/4
Okazuje się zatém wydatek większy o zł 1272.54 3/4
Która to suma straconaby była jeżeli dowodu na ten wydatek nie ma.

A. Kallir zapłacił dnia dzisiejszego za wexel na Marsyllię frcs 12,500 razem z poniesionemi kosztami zł 5,209.14
które u mnie są w schowaniu, nie wiem czy je mam zatrzymać do przyjazdu J.O. Księcia czy może nakupić Listów zastawnych galic: których kurs teraz 100 1/4 – 100 1/2. —
Ja na każdy wypadek zatrzymam się we Lwowie do powrotu Waszej Książęcej Mości.
Schmid bardzo mało co robi koło domu, mówi że nie ma pieniędzy – i prosił o zł 2,000. – ja na to nie mam upoważnienia – więc mu też nie dam. —
[illegible]mnastyka bardzo mało uczęszczana była w kwietniu.
O Żurawicy W. Puchalski pisał J.O. Księciu.
O zajściu w naszym kraju Horoszkiewicz Waszej Książęcej Mości dnia dzisiejszego pisał. — Nowego więcej nic nie ma tylko że wojsko w mieście bardzo się przerzedziło – armaty z rynku pozabierano i ustawiono je przed koszarami Artyleryi. —
Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Waszej Książęcej Mości

najniższym sługą

J. Staniewicz

Lwów dnia 1. Maja 1848.

P. S. J.W. Pani Eliza Brzozowska wyjeżdża z tąd jutro do Wiednia. —

WIEN 5/5 Best:

S. A. Monsieur le Prince

LEMBERG 1 MAI

Leon Sapieha

à Vienne

Josephs Platz Fürst Palfisches Haus

Jaśnie Oświecony Mości Książę!

List Waszej Książęcej Mości z dnia 5. b. m. otrzymałem.
Pieniędzy odebranych od A. Kallira . . . . . zł 5209.14
nie posyłam do Wiednia, gdyż Wny Jan Milikowski
żądał zwrotu kapitału jego . . . . . zł 5000.
i procentu po 4% od 13. stycznia do 12. maja
r. b. t. j. za dni 119 . . . . . „ 66.6
które uważałem za rzecz potrzebną żeby mu
zwrócić, zatem wypłaciłem i odebrałem
od niego list z dnia 13. stycznia r. b. na
zł 5,000. – Dalej wypłaciłem z powyższej sumy
zł 5209.14 Pannie Głogowskiej za miesiąc bież.
na szkółkę dziewcząt . . . . . zł 30. 5096.6
reszta . . . . . zł 113.8
pozostała u mnie. Poczyniłem te wypłaty, bo bardzo nalegano
na to, sądząc że J.O. Książę nie poczyta mi tego kroku za
złe, a wiedząc dobrze że J.O. Książę odjeżdżając do Wiednia chciał
Panu Milikowskiemu wyżrzeczony kapitał wypłacić – a te pie-
niądze i tak daremnie leżały.
Schmidowi budowniczemu mówiłem aby fabrykę zastanowił
do lepszych czasów.
Jutro wyjeżdżam do Wysocka a może po drodze wstąpię i do
Krasiczyna żeby zarazem zobaczyć co się tam dzieje i zasięgnąć
potrzebnych wiadomości co do dzierżaw Starosielskich. Dane
mi rozkazy będę się starał jak najdokładniej wypełnić.

10

P. Bartkiewicz pisał pod dniem 6. b. m. że zasiewy już całkiem ukończone. Dalej donosi że porobił ugody a to: płaci parobkowi chodzącemu za pługiem skarbowym bez pogonicza 10 Kr. — z pogoniczem 8 Kr. — czeladzi drobnej z grabiami 6 Kr. — od morga orki 48 Kr. M.K. od fury gnoju 4 konnej po 4 Kr. — parokonnej 2 Kr. i w tym stosunku będą i inne roboty opłacane. Pan Bartkiewicz projektuje przedsięwzięcie na skarb dostawy Rządowi materyałów lasowych na mosty — przyniosłoby to zł 3000. — licząc sąg pojedynczy po zł 26 dębiny a po zł 10 jedliny — odstawa łatwa bo wodą — to prawda — ale nie łatwa byłaby zapłata, bo wiadomo jak i kiedy rząd płaci.

Spokój i porządek zachowane u nas do dziś dnia. Komitet ruski nakłania się już do pojednania i połączenia z radą narodową. — Nie ma tu nic nowego — wieści bezzasadnych mnóstwo — i tak gadają już od kilku dni że Wasza Książęca Mość został ministrem finansów — to prawdziwa gadanina. Bardzo się tu dopytują kiedy J.O. Książe do Lwowa powróci, rozumi mi się uczciwi ludzie i radziby jak najprędzej Księcia z Księciem /: synem Adamem tu oglądali. —

Załączam na odwrotnej stronie kopiję listu Pana L. Malhomme z d. 3. b. m.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

J.O. Księcia

najniższym sługą

Lwów dnia 12. Maja 1848.

J. Staniewicz

Kopija

Wielmożny Mości

Dobrodzieju!

W skutek listu Wgo Pana pisanego pod d. 31. Września r. z. do JW Hrabiego Jana w interesie dóbr Linków byłych Księży Wirtemberskiej, mam honor przedstawić z zebranych wiadomości "że dobra Linków w r. 1831 były skonfiskowana na rzecz skarbu, później darowane synowi Księżnej. Następnie w r. 1842 kupione na rzecz skarbu od Księcia, z postanowieniem go przy dożywotnej używalności z dóbr, po śmierci Księcia wróciły dobra do własności Rządu. Rząd na siebie przyjął dług Sowietu 200,000 rub. sr. a za życia zaliczył Księciu 64000. rub. sr. i innych wypłat poczynił 22,000. rub. sr.

Na teraz Rząd z tych dóbr użytkuje dotrzymując kontrarendownego Dzierżawcy, jaki z nim zawarł za życia zmarły Książę. Z powyższych okoliczności Księżna Wirtemberska nie może występować o majątek Zinkowski zamierzonym przez siebie sposobem jako sukcessorka po synie.

Zostaję z powinnym uszanowaniem

WMPana Dobrodzieja

najniższym sługą

L. Malhomme

Warszawa

d. 3. Maja 1848.

[illegible]BERG
5 MAI

S. A. Madame la Princesse

Hedvige Sapieha

née Comtesse Zamoyska

à Vienne

Josephsplatz

Fürst Palfisches Haus.

WIEN 16/5 3 Best:

55

Wysock dnia 25. Sierpnia 1848.

Jaśnie Oświecony
Mości Książe!

Stosownie do listu Księcia Pana z dnia 14. b. m. jadę dziś do Przemyśla do JWgo Jana hr. Stadnickiego w interesie Sieniawskim, byłem w prawdzie 20. t. m. ale Pana hrabiego Stadnickiego jeszcze niebyły w Przemyślu, do dnia dzisiejszego sypanie kopców granicznych nie dozwoliło prędzej tam dojechać.

Sypanie kopców granicznych jeszcze nie ukończone, spodziewam się że w przyszłą środę koniec będzie, Laszki już skończone, Wysock i Wietlin pozostają jeszcze.

Laszkowscy włościanie żądają podług obliczenia Jngieura sypiącego kopce:

a	z łanów	Bobrowki	morgów 110.
b.	d°	Zagrody	d° 120.
c.	d°	Bukowiny czyli Korzenicy	d° 205
		razem	morg 435

Podług przemiaru Grosmana zaś

a.	z łanów	folwarku Laszkowskiego	morgów	162.125.
b.	d°	d° Korzenickiego	"	180.151.
c.	d°	d° Charytan	"	124.1322.
d.	d°	Moszczan (które miały być postwiskiem Laszkowskiem:)		146.1015.
e.	d°	Bobrowki		108.270.
f.	d°	Zagrody		112.682.
			razem morg	834.365

11

O korzenice tratuję jeszcze w Wulfa, bo chciałbym koniecznie żeby godług życzenia Waszej Książęcej Mości przybrał sobie sjolnika, obiecuje wciąż a tego jeszcze niema.

O Flute szklanne w Mitkowie spodziewam się otrzymać na drugi tydzień, gdyż tamże sjolnik jeszcze się nie zdecydował.

W Suniawie jeszcze nie byłem, gdyż tropce nie pozwoliły.

Z panem Youngs rachunek zrobiłem co do zaległości włościańskich i danej ordynaryi officialistom Klucza Zapałowskiego, i oddałem tenże rachunek Panu Horoszkiewiczowi z uwagą żeby kiedyby czas pozwolił Waszej Książęcej Mości przedłożył i dalej podług polecenia Xięcia Pana postąpił.

Podobne rachunki pozostają jeszcze z dzierżawcą Starosielskim i Hamernianskim, które skoro czas pozwoli nie zaniedbam sporobić.

Mechanik zostający u Pana Petrowicza pojedzie w Niedzielę następującą do Krasiczyna do obejrzenia młocarni i umowienia się i jej naprawę.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Waszej Książęcej Mości

najniższym sługą

J. Stanicewicz

D. 25/8 1848

Staniewicz

O 27/8 1848.

LEMBERG
27. AUG.

Jaśnie Oświeconemu

Leonowi Księciu Sapieże

we

Lwowie

Przemyśl
26. AUG.

Jaśnie Oświecony Mości Książę!

List Waszej Książęcej Mości z dnia 31. Sierpnia r. b. dopiero przed wczoraj otrzymałem, w skutek którego dnia wczorajszego byłem w Łukawcu, nie zastałem tam P. Wierzchlejskiego brata i pełnomocnego Ks. Biskupa Przemyskiego, gdyż ten odjechał do Jaślisk i zabawi tam ze 14 dni – leśniczy Łukawiecki P. Lipiński przyobiecał mi donieść skoro tenże powróci. Od leśniczego wyżrzeczonego dowiedziałem się, że Wolf Nathansohn zakupił przeszłego roku 1000 stk drzewa budólcowego za które zaraz zapłacił w f 6000. Połowę tego drzewa już zabrał, drugą połowę zaś zostającą, jeszcze w lesie a wartującą w f 3000.– na pniu, odstąpił przed 3 miesiącami na rzecz starozakonnego z Cieszanowa Reis Lederer, i o tem Pana Wierzchlejskiego listownie zawiadomił, lecz czy to odstąpienie urzędownie z zachowaniem wszelkich prawnych formalności zdziałane zostało, o tem nie umiał mi rzeczony leśniczy dać bliższego objaśnienia, upewniał mnie jednak, że to drzewo tak prędko zabranem być nie może, gdyż dopiero teraz zaczęto je obrabiać, i że mnie niezwłocznie o powrocie P. Wierzchlejskiego powiadomi dla zrobienia stosownych kroków. Upraszam J. O. Księcia o polecenie jak mam dalej w tym interesie postępować. Pan Younga obrał Pana Petrowicza za sędziego polubownego – Pan Petrowicz miał jeszcze w Niedziele t. j. 10. b. m. do Lwowa jechać w swoim własnym interesie dzierżawnym, a dopiero po powrocie umówić się z Panem Jounga o termin.

Wny Micewski był tymi dniami w Laszkach /: gdzie się Kalita i Grossmann znajdowali :/ i proponował Laszkowcom całe Charytany i do 60 morgów z łanu laszkowskiego, ale oni na szczęście nie

przystąpili do ugody. Wypada żeby J.C. Książe był łaskaw napisać /: jeżeli się to już nie stało :/ do Wgo X Nicewskiego względem tego interesu.

Dnia 8. b. m. byłem w Krasiczynie dla widzenia się z P. Ulanowskim, ten dał mi wynotowanie, iż sukcesorom s. p. Ignacego Rogalskiego należy się podług skryptu Zł. pol: 8000 – które obliczone zostały w roku 1846 na . . . . . zł 1886.

Procenta opłacone zostały po dzień 23. czerwca 1845

Na kapitał zapłacono Ignacemu Rogalskiemu na dniu 9. listopada 1845 podług kwitu tegoż gotowizną . . . zł 100.

pozostaje więc do zapłacenia jeszcze kapitału . . zł 1786. –

i zaległych procentow od dnia 23. czerwca 1845 do dnia wypłaty. Wszystkie dowody znajdują się w rękach Druziewicza.

Przy przesyłce pieniędzy na zapłacenie tego długu upraszam oraz o informacią; czy przy wypłacie powyższe obliczenie zatrzymane być ma, czy może teraźniejszy kurs przyjęty być powinien, w ostatnim razie proszę o wynotowanie kursu Zł. polskich gdyż w Sieniawie trudne będzie dostanie tegoż.

Sypanie kopcow jeszcze nie skończone, w piątek następujący t. j. 15. b. m. obiecali urzędnicy do tego przyznaczeni przyjechać do Korzenicy dla ukończenia tej operacyi.

Dnia jutrzejszego dojadę do Sieniawy dla wywiedzenia się dokładnego o majątku Wolfa Nathansohna, i niezwłocznie o rezultacie zaraportuję Waszej Książęcej Mości.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

Wysock dnia 12. Września 1848.

najniższym sługą

J. Staniewicz

58

8000
4000 (
Leg 12000(0) 2

D. 12/9 1848

Staniewicz

O 14/9 1848
15.

EMBERG
14. SEP.

RADYMNO
13 SEP

Jaśnie Oświeconemu
Leonowi Księciu Sapieże 6

we
Lwowie

59

Krasiczyn dnia 22. listopada 1848.

Jaśnie Oświecony

Mości Książe!

Dnia 19. b. m. ukończyłem interes z Panem Chojnowskim, zapłaciłem mu cały kapitał . . . . . zł 1650. —
i trzyletni procent po 4% od powyższego kapitału . . 198. —
razem . . zł 1848. —
a że na załatwienie tego interesu otrzymałem . . 1950. —
pozostaje jeszcze u mnie do wyrachowania się zł 102. —
Skrypt oryginalny na osobę Pana Chojnowskiego i drugi skrypt odstąpienia prawa własności pochodzącej z pierwszego skryptu sumy zł 1650 na rzecz i osobę Waszej Książęcej Mości doręczyłem JW. Hrabiemu Stanisławowi w Przemyślu dla oddania tychże Księciu. Pan Chojnowski oświadczył, że gotów będzie na każde zażądanie uczynić wszystko, coby do zupełnego ukończenia tego interesu z jego strony potrzeba było. — Starałem się wszystkiemi siłami jak najkorzystniej ten interes załatwić — ale z tym twardym człowiekiem nie można go było inaczej ukończyć. — W całym Jasielskim obwodzie jest spokój i harmonia zupełna między urzędnikami, wojskiem, obywatelami i włościanami — Gwardya narodowa tam jeszcze istnieje tylko nakazano złożyć białe orły i rozwiązać radę narodową jako filialną rady centralnej Lwowskiej — to uczynią bez najmniejszego oporu — ale zaraz uchwalili zawiązać nową radę narodową na podstawie konstytucyjnej pozwalającej stowarzyszenia. — W Rzeszowie także jest harmonia między wojskiem a gwardyą narodową. — W Przemyślu co zaszło zapewnie już jest we Lwowie wiadomo — Gwardyę narodową rozbrojono i radę narodową P. Generał z Panem Kreishauptmanem rozwiązali — Rada narodowa prosiła żeby jej pozwolono

13

jeszcze jeden dzień, ażeby mogła wszystkie rady filialne zawiadomić o rozkazie rozwiązania się, na co jej P. Kreishauptman odrzekł, że tego nie potrzeba, gdyż rząd sam się tem zajmie. — Był tu dnia wczorajszego Komisarz z Mrawinczic — zwołał wszystkich wójtów i oznajmił im żeby nakazali gromadom żeby się spokojnie i wiernie zachowali jak dotąd — a jeżeliby ich kto do rewolucyi namawiał lub do jakiego zaburzenia, tego żeby zaraz związali i do Cyrkułu związanego odstawili — jednak nie powinni go zabijać. im oddaje rząd czuwanie nad utrzymaniem spokoju w kraju, gdyż wojsko teraz wychodzi skarcić nieposłusznych Węgrów. —

Dowiedziałem się w Przemyślu że Pan Petrowicz pojechał do Lwowa — nie wiem jak długo tam zabawi — i kiedy będzie miał czas do ukończenia sprawy dzierżawnej z Panem Youngą — Pan hrabia Konarski, podług wieści Przemyskich, słaby na puchliznę wodną — leży w łóżku — ta słabość może długo trwać — możeby Książe był łaskaw napisać do niego — czy może odbyć sąd polubowny lub nie — możeby wypadało kogo innego za sędziego polubownego obrać — i zaraz o tem Pana Petrowicza zawiadomić — oraz i ja proszę o stosowne polecenie — Dziś odjadę do dóbr Zapałowskich po odebranie pieniędzy od Pana Hupski i ~~stąd~~ z tamtąd dojadę do Sieniawy dla uzyskania skryptu od Pana Jawornickiego — w tamtych okolicach będę załatwiał interesa dopóki nie otrzymam zawiadomienia kiedy mam się stawić do sądu polubownego w sprawie Zapałowskiej — skoro pieniądze odbiorę od Hupski a może i Olkiszewski cokolwiek będzie miał pieniędzy te przeszlę pocztą Jarosławską jeżeli będę widział że to bez obawy zrobić będzie można, gdyż listy bardzo giną na pocztach w przeciwnym razie sam je przywiozę. —

Batkiewicz jeszcze nie powrócił z Łodola — Mówił mi JWny Hrabia Stanisław, że JO. Księstwo do Krasiczyna na zimę nie myślą przyjechać — więc nie potrzeba kazać opalać pokoi wszystkich dla Księżny — Księcia pokoje kazałem zawsze przepalać — Tu spokojnie zupełnie — tylko księża ruscy bardzo zatrwożeni, gdyż dowiedzieli się, że Rząd myśli wszystkie dobra kościelne sprzedać — co im nie do smaku, gdyż sądzą że na owczas zawisliby od łaski włościan — a to by ich w wielki kłopot i niepewność pogrążyło. —

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księstwa

najniższym sługą

J. Staniewicz

Jaśnie Oświeconemu

Leonowi Księciu Sapieże

w

Lwowie

D. 22/11 1848

Staniewicz

D 23/11 1848.

61

Staresioło d. 29. Listopada 1848.

Jaśnie Oświecony
Mości Książe!

Dnia 27. b. m. byłem w Laszkach u Pana Petrowicza, tenże potwierdził to samo, com słyszał w Przemyślu, że J.W. hrabia Konarski słaby i że z tego powodu sąd polubowny z dzierżawcą Zapałowa przedsięwziętym być nie może, i zaraz napisał do Waszej Książęcej Mości prosząc o decyzyę jak w tej mierze postąpić wypada. —

Z Laszek udałem się do Staregosioła w celu odebrania czynszu dzierżawnego, doręczyłem list Waszej Książęcej M. Panu Hupce, po przeczytaniu którego tenże mi zaraz oświadczył, że żadnym sposobem czynszu rzeczonego zapłacić teraz nie jest w stanie, wymawiając się, że już pisał do Księcia prosząc, żeby mu zaczekać do 1. stycznia 1849 - gdyż zboża nie może spieniężyć. Wszystkie moje przedstawienia zostały bezskuteczne - tylko napisał znowu list tu załączony do Waszej Książęcej Mości.

Zaraz odjeżdżam do Cewkowa do Olkiszewskiego może tam zastanę jako sumę, którą natychmiast pocztą do Lwowa wyprawię.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

14.

Jaśnie Oświeconemu

Leonowi Księciu Sapieże

we

Lwowie

JAROSLAU
30 NOV.

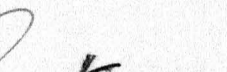

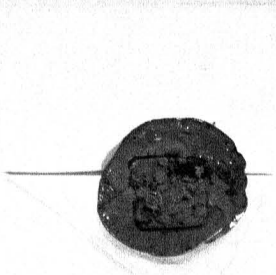

LEMBERG

D. 29/11 1848

Stanisławicz

D. 1/12 1848

63

Sieniawa dnia 2. grudnia 1848.

J. Oświecony Mości Książe!

Uzyskawszy skrypt od Wgo Eustachego Jawornickiego pospie-
szam przesłania go Waszej Książęcej Mości przez jadącego
do Lwowa Starozakonnego Barucha Ehernsaal, sądząc
że to jest pewniejsza droga jak poczta. Jutro rano
jadę do Pewkowa dla załatwienia dalszych poleceń.
Olkiszewski nie ma teraz tylko 20 f 900. które stosownie
do listu Księcia Pana z dnia 25. upłynionego m. obrocę,
listu rzeczonego nie otrzymałem, gdyż Kalita otrzymawszy
go odesłał do Wysocka, a Niewczaszyński nie wiedząc
że ja pod owczas byłem w Staremsiole odesłał go
do Krasiczyna – zaczem nie wiem kiedy się z nim
zobaczę a nie wiem co tenże zawiera, dla tego pro-
szę o udzielenie treści jego odwrotną pocztą, żebym
mógł się do danych mi poleceń zastosować.
P. Komar ma Waszej Książęcej Mości dokładny raport
przedłożyć, dla tego o Sieniawskich interesach nie dono-
szę tylko że Druziewicz wybiera się do Paryża do J.O.
Księstwa Czartoryskich, ale wprzody ma wstąpić
do Lwowa do Waszej Książęcej Mości, zakłada on
sobie rożne pretensyje za położone wieloletnie
zasługi – a nawet i pogróżki dał tu słyszyć –

15

Zdaniem moim jest że wypadałoby bez ogrodki otwarcie mu jego zasługi wygłuszczyć — i dodać co się za takie zasługi jakie on położył należy — szczerą prawdę powinienby raz usłyszyć — z pogróżkami może się śmiało udać za granicę a może być pewnym że się nie oprze aż na Syberyi. — Wypadałoby o tem J.O. Księstwa Czartoryskich uprzedzić — bo ten bezczelny człowiek mógłby tam co wyłudzić. — J.Wny Hrabia Stadnicki jeszcze tu nie był a zatém z Panem Jawornickim interes o Sieniawę jeszcze nie skończony. —

Na zawiadomienie Pana Puchalskiego Sławinski kazał złożyć paki wyprawione z Krasiczyna w pałacu Przeworskim. Sienkiewicz nalega powtórnie w liście do Wgo Eust: Jawornickiego o przesłanie rzeczy z Krasiczyna i Sieniawy, lecz Sławinski postanowił nie zważać na to naleganie do póki od J.O. Księcia powtórnego polecenia do wysłania tychże nie otrzyma upraszа oraz Księcia o łaskawe powiadomienie o tem J.O. Księstwa w Paryżu.

Zapewnie już Książe wie, że Hempel umarł — przed śmiercią z całym światem się poróżnił tak dalece że nawet nie kazał się przez łacińskiego Księdza pogrzebać — tylko przez r. gr. i to wyraźnie na ruskim cmentarzu. — demokracia biedaka dobiła

s. p. Hempel mianował J. O. Księcia opiekunem pozostałych dzieci. —

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

D 2/12 1848.

Staniewicz

O 5/12 1848

Jaśnie Oświeconemu

Leonowi Księciu Sajuczie

we

Lwowie

D. 4/12 1848. 65

Cewkow dnia 4. grudnia 1848.

Staniewicz

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

D. 6/12 1848

Stosownie do listu z dnia 27. listopada r. b. który dopiero dnia dzisiejszego otrzymałem, posełam na ręce Pana Olkiszewskiego pocztą Jarosławską Księdzu Ziemianskiemu na pokrycie wydatków małego Wolskiego to jest stancyę i wikt za półroku bież: . . . zł 75.–
a na drobne szkolne wydatki ——— " 5.–
razem ——— zł 80.–

Pokwitowanie na tę sumę wydane przez Pana Professora Wisłockiego będzie na moją prośbę przez Kanonika Ziemianskiego Waszej Książęcej Mości wprost z Przemyśla pocztą nadesłane. Dnia wczorajszego posłałem w liście moim do Waszej Książęcej Mości pisanym w Sieniawie dnia 2. b. m. na ręce Starozakonnego Borucha Ehrensaal skrypt na zł 23301.10 wydany przez Pana Eustachego Jarornickiego, proszę więc o powiadomienie czy tenże rąk J.O. Księcia doszedł, oraz donoszę, że plenipotencye oryginalne na imie P. Eustachego Jarornickiego przez jego Dzieci wydane u Adwokata krajowego Wgo Raczyńskiego się znajdują, które każdego czasu do użytku Waszej Książęcej Mości podług oświadczenia Pana Jawornickiego służyć mogą. –

W tej chwili otrzymałem list J.O. Księcia z dnia 25. listopada r. b. Pieniędzy od Pana Słupki nie uzyskałem, o czem już pod dniem 28. b. m. donosiłem, i nie wiem jak mam sobie w tym względzie postąpić, czy czekać aż do 1. stycznia czy i jakie kroki przedsięwziąć Rogalskiego nie będę mógł teraz zapłacić dla braku funduszu, –

Pan Olkiszewski posyła J.O. Księciu pocztą jutrzejszą Jarosław-

16.

Art. 3559

skąd w gotowiźnie zł 1900. i kwit mój na zł 100 które we Wrześniu r. b. na reparacyje statków żaglowych w Sieniawie użyłem.

Jutro jadę na Bachory obrachować Jakubowskiego a z tamtąd pojadę do Zapałowa i do Petrowicza. — Byłem u Petrowicza dnia 29/11 mówił mi że list J.O. Księcia zastał za powrotem ze Lwowa na poczcie w Radymnie i że o tem J.O. Księciu pisał że (gdy) ugodzie zostawać myśli nadal, pokazywał mi także list Księcia wymawiając się, że tylko skrzyżowanie się listów nieporozumienie sprowadziło. Sądzę że ugoda nowa dla niego korzystniejsza jak kontrakt dawny podług którego musi rocznie płacić zł 9750.—

Wny Stadnicki jeszcze nie był w Sieniawie — wypadałoby do Niego napisać — lub jeżeli J.O. Książe da mi polecenie to do Niego dojadę — oczekuję w tej mierze rezolucyi Waszej Książęcej Mości.

Kudelskiego jeszcze tu nie ma piszę dziś do niego żeby tu przyjechał ażebym go mógł wprowadzić w jego nowe czynności.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

J. Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

P.S.
listy najpewniej mnie
dojdą na Sieniawę w Ćwikowie

66

D 9/12 1848.

Staniewicz

O 10/12 1848.

wyjęty dla Turkanowskiego
w sprawie Jakubowskiego.
dnia 26/5 1857

J. Horoch

14

Zapałów dnia 22. Grudnia 1848. 67

Jaśnie Oświecony
Mości Książe!

Wny Younga zgadza się na zniżenie czynszu dzierżawnego za Zapałów i Suchą Wolę w takim samym stosunku jak P. Petrowicz, a to: ponieważ czynsz dotychczasowy wynosił gotowizną zł 4000.–
za postawienie dwóch owczarń można przyjąć corocznie najmniej . . . . . „ 200.–
razem zł 4200.–

z których stosunkowo do układu z Petrowiczem, gdzie z zł 13,000.– zniżono na zł 8000.– wypadnie rocznie . . zł 2584.–

Za postawienie owczarń dwóch zostaje kwota wyż wymieniona nie zmienna, jak gdyby była wypłacana ——— zł 200.–

Sągów drew opałowych należy mu podług dawnego kontraktu 160 z tych zatrzymuje na swoją potrzebę 50 – resztę przyznaczoną na gorzelnie 110 odstępuje po 6 fl W.W: 660 fl W.W: czyli . . . zł 264.
zatém po potrąceniu razem . . . zł 464.–
pozostaje na roczną tenutę dzierżawną . . . zł 2120.–
/: Wny Younga proponuje dla okrągłej liczby rocznie zł 2100.:/

Dalej zastrzega sobie wolność odstąpienia od dzierżawy pod takiemi samemi warunkami jak Petrowicz.
Reszta punktów kontraktu dawnego pozostaje niezmienna.–

18

Przy tém robi jeszcze następujące uwagi:

a. Że należałoby mu wynagrodzenie za ubytek panszczyzny od 15. maja do końca Czerwca 1848 w takim samym stosunku jak Petrowiczowi.

b. Prosi o zbiórkę, choćby w mniejszym stosunku jak Petrowiczowi pozwolono, ażeby mieć na opał dla sług, których teraz trzeba wiele trzymać.

c. Żeby nie był obowiązany robić obsiewy przy wystąpieniu z dzierżawy w tej samej ilości jaka w dawnym kontrakcie jest objęta; bo po pierwsze w Zapałowie są takowe za wielkie podane i to tak, że grunta tego folwarku nie objęłyby ich. — a powtóre że system gospodarstwa na przyszłość koniecznie zmienić potrzeba będzie. —

d. Gorzelnię wypadałoby koniecznie odbudować to jest postawić nową murowaną, gdyż istniejąca znajduje się w bardzo nędznym upadkiem grożącym stanie. — Od wyłożonego na ten cel kapitału obowiązuje się Dzierżawca płacić rocznie przypadający procent. —

O tem wszystkiem życzy sobie Dzierżawca pomówić z Waszą Książęcią Mością we Lwowie, dokąd w tym celu uda się w pierwszych dniach Stycznia r. n.

Od Dzierżawcy Staregosioła t. j. Pana Hupki otrzymałem dnia 21. b. m. na rachunek tenuty dzierżawnej za 1848/9 zł 600. — z reszty pozostałych zł 700. obiecał oddać część w pierwszych dniach Stycznia r. n. a część zatrzymać za sągi należące mu a których nie weźmie gdyż gorzelni nie pędzi. —

Dowiedziałem się od P. Hupki:

1. Że z Jerzesiołka Bezdabski ytacili czynsze i nigdy panskie go nie odrabiali, dzio niechcą ytacic - zdaje sią że oni są osiedli na rustykalnych gruntach - nie mogłem sią o tem na gruncie przekonac - możeby ten interes pomierze Kalicie.

2. W Staremsiole ytacili morgowego razem rocznie rs 81.8 5/2 dzio nie ytacą, jednak nie zaprzeczają, lecz mówią, że pierwej sią zapytają Gabernium czy mają ytacic lub nie - przy tem chcą wnieść zażalenie że im grunta odmieniono i zdaje sią żeby im takowe nazad były zwrócone.

3. Rownie i w Zapałowie ytacili morgowe, dzio nie ytacą i nie zgłaszają sią

4. Koloniści osiedli za kontraktami w Staremsiole obowiązani ytacic rocznie po rs 22.30 i oddawac owsa korcą 2 3/32 dzio zaprzeczają sią zupełnie te powinności - czy J.C. Książe każe porozumieć te względy, nie interesa Kalicie - lub jak sią zachowac w tym względzie.

Co do Jakubowskiego zawezwałem Kalitę ustnie żeby z nim drogą prawem przepisaną postąpił i oddałem mu rachunek przez Jakubowskiego podpisany a przezemnie sprawdzony - lecz jeszcze nie widziałem sią od czasu oddania mu papierów - zatem nie wiem jak sobie postąpił. Byłem dzio na Bachorach w celu wprowadzenia Rusinkiewicza w funkcyje a odebrania takowej od Jakubowskiego, alem go nie zastał w domu, mówiono mi że jest w lesie a z tamtąd miał pojechać do Olesza zapewnie na wezwanie Kality - kazałem mu przyjść za powrotem do Zapałowa - ale nie przyszedł - jutro pojadę znowu na Bachory - i mojej czynności nie omieszkam J.C. Księciu zarapportować. Przez święta będą bawić w Lwowie - a zaraz po świętach - dalsze polecenia uskutecznię.

Mowił mi jeszcze Zalewski że podatek z Zapałowa i Starego sioła za czwarty kwartał r.b. zalega - a Cyrkuł grozi wkrótce exekucją - wypada Bartkiewicza zapytać czy zapłacił lub nie - i jak mam sobie postąpić.

Z Oświeconego Księcia

najniższy sługa
Z Stanicwicz

gdyby Bard nie zapłacił podatku zapłacić z kasy i ściągnąć

D. 22/12 1848

Stanisławów

O 31/12 1848
5/1 1849

Jasnie Oświeconemu

RADZYMIN
30 DEC

Leonowi Xięciu Sapieże

we

Lwowie

LEMBERG
31
12

69

Oleszyce 23. grudnia 1848.

Jaśnie Oświecony

Mości Książe!

Dnia wczorajszego pisałem z Zapałowa do Wdowej Książęcej Mości co do interesow dzierżawnych Zapałowa i Staregosioła teraz donoszę że Jakubowski niechciał oddac rewiru Rusinkiewiczowi mowiąc mi że on mnie nie uważa za upoważnionego do tej sprawy i musi wprzody od J.O. Księcia otrzymac awizacyą, gdyż się ani sprzeniewierzył ani nic nie popełnił dla czegoby mógł swoją posadę utracic. Mowiłem w tym względzie z Kalitą, myśl jego jest że najstosowniej będzie, jeżeli J.O. Książe przyszle awizacyą Jakubowskiemu na ręce Kality tegoż ostatniego listownie zawezwie, żeby urzędownie w mojej przytomności doręczył mu ją i żeby mu zaraz odebrac jego funkcyę

19

i to protokolarnie i jednocześnie wprowadzić
Rusinkiewicza jako leśniczego. W awizacyi
wypada wyrazić że go się usuwa dla sprze-
niewierzenia się w prowadzeniu kasy proven-
towej Zapałowskiej i dla zaszłych zaskarżeń
względem nadużycia co do nadzoru powierzo-
nych mu lasow, oraz określić mu termin
kiedy się ma ustąpić z pomieszkania.
Gdyż nie wątpię że mu się dowiedzie
i nadużycie co do lasow gdyż oddałem Panu
Kalicie zaskarżenie, że Jakubowski płacił
lasem za roboty rożne dla niego uskutecz-
nione to jest za koszenie łąk i owsa. Bar-
toszyński zrobił rewizyę w Hamarni i na
Kozakach, gdzie znalazł drzewo opałowe
i budolcowe, które włościanie podług ich
twierdzenia od Jakubowskiego za wyzwymie-
nione roboty jako zapłatę dostali.
W nocy z 21 na 22 o godzinie 9. zgorzał

młyn na Ongrzkach, dzisiaj dopiero do-
wiedziałem się i Kalita dostał raport
ażeby dochodził zkąd pożar powstał.
Interes z Nathansonem jest na tej dro-
dze, że we środę to jest 28. b. m. będzie
sekwestr położony na drzewo w Łukas-
cu, gdzie się Kalita na termin ozna-
czony uda.

W tej chwili dowiaduję się że pieniądze
na zapłacenie 4. kwartału podatków
za Zapałów z Krasiczyna dnia
wczorajszego rsk. Zaleskiego doszły.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

P. S. Ja upraszam także
o list do interesu z Jaku-
bowskim adresowany
na Oleszycach na
Jarosław.

Jaśnie Oświeconemu
Leonowi Księciu Sapieże
we
Lwowie

RADYE 25 DEC

LEMBERG 24

D. 23/12 1848.

Staniewicz

O 26/12 27 1848.

Ćewków dnia 8. stycznia 1849.

Jaśnie Oświecony
Mości Książe!

List Waszej Książęcej Mości z dnia 27. upłynionego m. otrzymałem.

Dnia 1. b. m. byłem w Oleszycach dla umowienia się z Kalitą względem awizacyi Jakubowskiego, ale że Kalita musiał dnia 2. t. m. do Przemyśla jechać do oddania rekrutów gdzie do 5. zabawił potém święta następowały — 8. miał termin w Łukawcu — zaczem pojechałem do Staregosioła dla odebrania reszty pieniędzy to jest zł 700 — gdyż, jak w liście z dnia 22. upłyn. m. doniosłem, odebrałem na rach: całej należytości zł 1,300. — jeszcze dnia 21. grudnia r. z. zł 600. — Pan Hupka oświadczył mi powtórnie że jeszcze nie ma pieniędzy i gotów jest każdego momentu oddać pod klucz Komornika lub komu Książe powierzy 500 do 600 korcy zboża, gdyż teraz go sprzedać nie może, lecz skoro tylko spieniężyć nieomieszka natychmiast reszty należytości oddać to jest jaka wypadnie po potrąceniu wartości sągów, których nie weźmie. — Dalej udałem się do Zapałowa aby wezwać Pana Youngę żeby dłużej nie zwlekał podróży do Lwowa, gdyż interes o dzierżawę skończony jak listem z dnia 22. upłyn. m. donosiłem, a który z winy Pana Youngi zależał, gdyż pod owczas odjeżdżał do Przemyśla i miał go na poczcie oddać ale zapomniał to zrobić, dopiero później to uczynił.

20

chce on bowiem koniecznie z J.O. Księciem się widzić i ukończyć
o dzierżawę, to jest dopisać punkt zmiany na starym kontrakcie
i obrachunek zrobić, do którego potrzebne dowody mam i przy-
wiozę je ze sobą do Lwowa z powrotem. — W Zapałowie wi-
działem się z Panem Rogalskim, mówiłem mu że wypłacę
legatariuszów w Sieniawie a reszta z kapitału będzie mu
wypłacona we Lwowie, na co nie chciał zezwolić, tylko obsta-
wał przy tem, ażeby mu cały kapitał wypłacić, a jego jest
rzeczą zaspokoić legatariuszów, gdyż on jest podług testamentu
spadkobiercą uniwersalnym całego majątku po s.p. Rogalskim
wuju swoim. Pojechałem więc do Sieniawy zabrałem papiery
potrzebne do tego interesu i także przywiozę je do Lwowa —
o czem jeszcze dokładniejszy raport ustny złożę. Z Sieniawy
chciałem dojechać do JW. Jana hr. Stadnickiego i zawezwać
go w imieniu Waszej Książęcej Mości żeby raz już ukończył in-
teres o dzierżawę Sieniawy — lecz Pan Eustachy Jawornicki mo-
wił mi że sam będzie się widział z Panem hrabią w na-
stępującą Niedzielę to jest 7. b. m. i będzie koniecznie nale-
gał o ukończenie, o czem niezwłocznie Księciu doniesie. —
Dnia 10. b. m. t. j. we środę pojadę z Kalitą awizować Jaku-
bowskiego i wprowadzę na tegoż miejsce Rusinkiewicza — po
drodze wstąpię jeszcze do Zapałowa ażeby Pana Younge przy-
naglić — z tamtąd udam się do Krasiczyna dla odebrania
kasy od Kędzierzawskiego i oddania jej P. Bartkiewiczowi —
oraz przycisnę Kudelskiego, żeby jaknajprędzej zabierał się

do Starygosiała. Około 15. b. m. spodziewam się być we Lwowie.

Z Niedzieli na Poniedziałek w nocy zmarł Studziński dzierżawca Ułazowa i Moszczanicy, jutro zwłoki jego będą pogrzebane. Olkiszewski czuwa gorliwie ażeby skarb nie poniósł jakiej straty przez śmierć Studzińskiego — chce on koniecznie jeszcze bieżącego miesiąca być we Lwowie dla pomówienia o interesach w ogóle i szczególe tyczących się dóbr Ćwikowskich, tylko czeka na Kędzierzawskiego dla oddania mu rachunków w celu wyrobienia tychże gdyż bardzo zaległy. —

Mam zaszczyt zostawać z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

Jaśnie Oświeconemu

Leonowi Księciu Sapieże

we Lwowie

przy ulicy Sixtuskiej N 129 2/4

L. 8/1 1849.

Stanisławicz

D. 12/1 1849.

Sieniawa dnia 30. Kwietnia 1849. 23

Jaśnie Oświecony Mości Książę!

Przybyłem tu dnia wczorajszego o 4. godzinie, natychmiast doręczyłem list, Waszej Książęcej Mości, Panu Jawornickiemu, który przeczytawszy list oświadczył że wszystko uczyni co tylko Książę żąda, to jest że odda natychmiast cały Klucz Sieniawski w administracyę Waszej Książęcej Mości, rozumie się z całym inwentarzem, który zaraz oszacowany być musi, że strony Księcia wezwałem do tej czynności Pana Puchalskiego a Pan Jawornicki ze swojej strony Pana Petrowicza. Oraz napisał Pan Jawornicki list do Waszej Książęcej Mości oświadczając że odstępuje od dzierżawy – a mnie jeszcze dodał że gotów jest dać deklaracyę formalną na stemplu jeżeli tego potrzeba będzie i jeżeli Książę sobie tego życzy. Zastałem tu już Kancelistę z Cyrkułu, który miał dnia dzisiejszego przedsięwziąść licytacyę bydła na pokrycie zaległych a tyczących się podatków Pana Jawornickiego do końca roku 1848 . . . . . zł 3870.19

nie tyczących się zaś Pana Jawornickiego tylko Dominium:

zaległości zarobkowego podatku żydowskiego do roku 1831	zł 706.56	
Dodatku na Żandarmeryę za rok 1847 & 1848	„ 602.24	
Koszta podróży Jng. Joannelli z powodu zbudowania szkółek w dawniejszych latach w Majdanie i Dąbrowicy	„ 30.25	
Podobnież Koszta do „ 1847 tyczące się budowli Kościelnych w Dobry	„ 28.50	
do do do „ 1848	„ 25.30	
Koszta kuracyi poddanych z dawniejszych lat	„ 194.–	
do „ „ „ 1848	„ 31.$\frac{2}{8}$	
do „ „ „ 1849	„ 16.6	zł 1635.11$\frac{2}{4}$
razem		zł 5505.30$\frac{2}{4}$
na to złożyłem otrzymane od Waszej Książęcej Mości		zł 3600.–
pozostało jeszcze . . .		1905.30$\frac{2}{4}$

21

z których zapłaci Pan Jawornicki — 20/270 L 19
a reszta 1635. 11 2/

przypada na J.O. Juriodatorkę, którą to sumę wypada zapłacić, gdyż tylko licetacya zawieszoną została sekwestr zaś jeszcze pozostaje.

Pierwszem moim staraniem będzie żeby Pan Jawornicki złożył rachunki za rok 1847/8 i 1848/9 o rezultacie których niezwłocznie Waszej Książęcej Mości doniosę. Po zrobionem oszacowaniu inwentarza sporządzę porównanie z dawnem i takowe J.O. Księciu przedłożę.

Załączam drugi list Pana Jawornickiego jako dowód iż wyłożone kwotę 20/3600 na zapłacenie podatków jako dług jego do rachunku 1848/9 przyjmuje. — Komar jeszcze ze Lwowa nie powrócił. O wszystkiem będę się starał jak najdokładniejszy raport złożyć.

Sławinski prosi o przysłanie dla sal ochrony za pół roku 1849
20/120 a na rachunek pensyi jego
20/60
20/180. Alhambrę tymi dniami Sławinski pocztą przeszle.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J Staniewicz

P.S.

Masłowski ofiaruje za Dąbrowicę 20/500 twierdząc że więcej za ten folwark dać nie może, gdyżby musiał tracić. Sławinski utrzymuje że warto mieć uwagę na jego słowo, gdyż to jest człowiek znanej rzetelności i uczciwości. Wchodząc z nim w interes można

być pewnym że danego słowa wiernie dotrzyma.

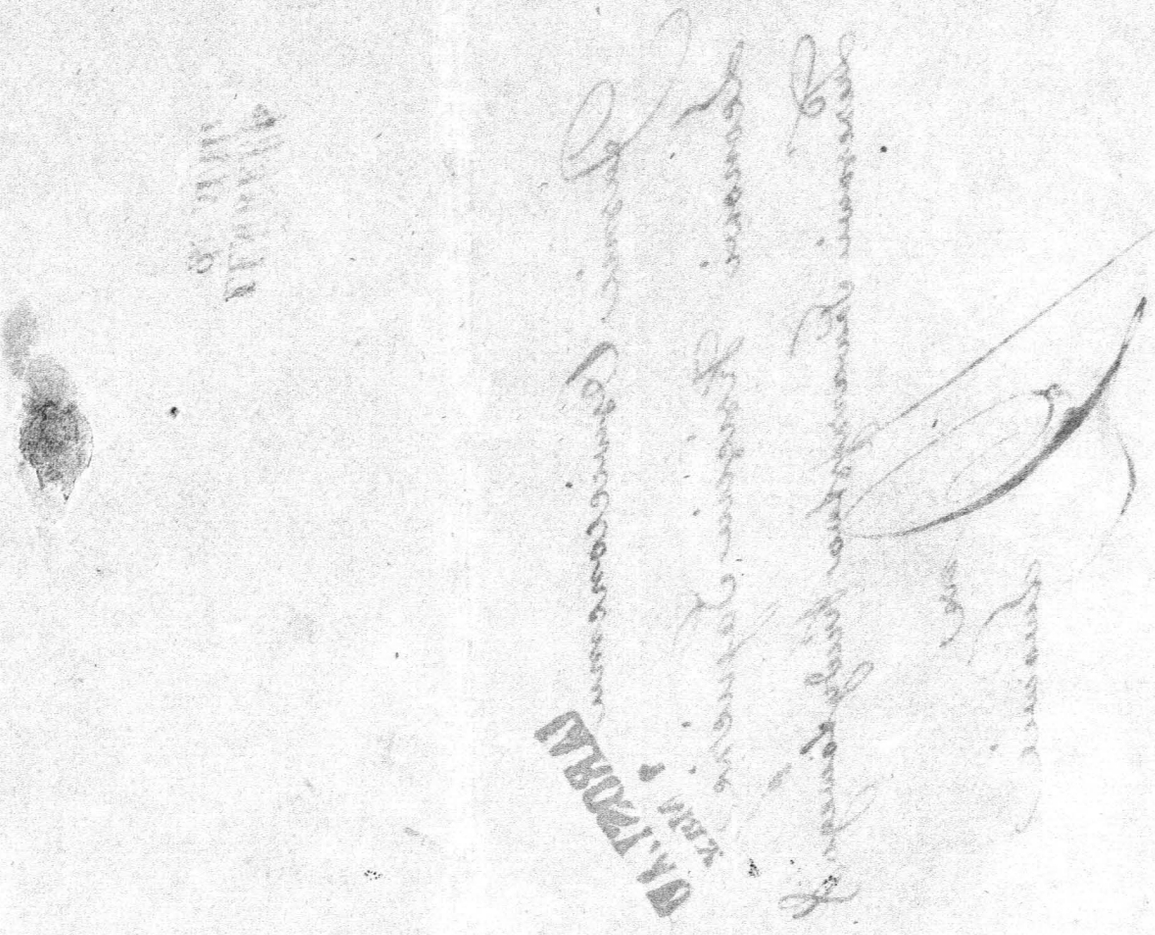

D. 30/4 1849.
Stawiewicz
O 2/5 1849.

LEMBERG
2. MAI.

Jasnie Oswieconemu
Leonowi Księciu Sapieże
Prezesowi Towarzystwa Kredytowego &
we
Lwowie

JAROSLAU
1 Mai.

25

Sieniawa dnia 4. Maja 1849.

Jaśnie Oświecony

Mości Książę!

List mój z dnia 30. upł. m. zapewne już doszedł rąk Waszej Książęcej Mości. Dnia wczorajszego otrzymałem odpowiedź od Pana Puchalskiego, że dnia jutrzejszego to jest 5. b. m. przyjedzie z Panem Petrowiczem do Sieniawy dla oszacowania inwentarza, o rezultacie tej czynności niezwłocznie zaraportuję. J. W^ny Jan Hr. Stadnicki odesłał już dawniej Panu Jawornickiemu kontrakt i rachunki tyczące się dzierżawy Sieniawskiej. Kopiję kontraktu z Panem Jawornickim znajdującą się u Komara odbiorę i przywiozę ją ze sobą do Lwowa gdyż będzie potrzebna do finalnego obrachunku, lub jeżeli Książę rozkaże odeszlę ją pocztą. Czekając na Pana Puchalskiego przejrzałem podług danego mi polecenia rachunek czyli właściwie dziennik prowadzony przez Komara, dla jaśniejszego przejrzenia ująłem tak dochód jakoteż i rozchód w pewne rubryki jak to na następującej stronicy widzieć się daje — Suma przychodu zł 2424. 2

rozchodu zaś wynosi 2278.36

za czem pozostawało w kasie gotowizną . . . zł 145. 26

Z prowadzenia dziennika wnosić muszę, że nie jest prowadzony ręką człowieka rachunkowego, i że nadal ta ręka nie dałaby rady rachunkom osobliwie jeżeliby dobra były we własnej Administracyi. —

Dnia 5. rano o 7¾ przyjechało 2 urzęd: z Cyrkułu dla przyjęcia wojska rossyjskiego. — Posełam list Pudlera z d. 29. Kwiet: pisany do Komara. Masłowski zdecydował się dać za Dąbrowicę zł 600 — Pan Jawornicki jeszcze rachunku nie złożył. —

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

J. O. Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

Ale prosi o dodanie 15 morgów łąki przy tychże do Łąk Dąbrowickich a należącej do Łąk folwarku Cieplickiego dolnego, bez której dwa ostatni folwark łatwo otrzymać się może.

zaś 14000 ma tędy przechodzić na Tarnogród.

22

Winien. Rachunek Dziesiątego Sieniawskiego Gurzca D. Komara Gprawadzony Gurzca czasu od 3. Grudnia 1848 do dnia 2. Maja 1849.

1. Otrzymane od Wgo Jaworzyckiego rożnemi czasami i w rożnych kwotach			833.
2. Dochód z lasu a to: a ze sprzedaży sągowych	złp	218.50	
b. " " materiałowego drzewa "			
Andrzej zwrot rąbalnego	"	932.18	1,151 8
c. sprzedaż gałęzi i zbiórki			5 18
3. Otrzymane od włościan			42
4. Czynsz z domu w Sieniawie			48 54
5. Za wynajęcie statków żaglowych			75.
6. Zwrot danych na zrąbanie sągów			10.
7 Otrzymane Wadium a. od Krokowskiego . .	złp	30.	
(na dzierżawę ?) b. " Laufera Starozakonnego	"	60.	
c " Szmula Kaz de	"	50.	
d. " Druciewicza de	"	50	
e " Starozakonnego za karcz.			
ma w Dobrej	"	10	
f od Starozakonnego Krogof	"	100.	300.
	złp		2424 2
Pozostające z dniem 2. maja 1849 w Kasie gotowizna	złp		145 26

26 a Na

1.	złp		
2. Wydatki lasowe a. na zrąbanie sągów	złp	659.50	
b. na odstawienie drzewa opałowego różnym	"	70. 6	
c. na budowę chat dla leśnych	"	516. 50	
d. utrzymanie leśnych	"	354. 14	
e. na wyrąbanie i zwiezienie materiału	"	35. 45	
f. " robienie gzłów	"	28.	1,664 45
3. nic.			
4. Na rożne reparacye domu w Sieniawie			30 22
5. Na utrzymanie statków żaglowych			280 12
6&7 nic			
8. Za odstawienie drew opałowych do pałacu			23 24
9. Zwrot kupcowi za drzewo nie dostawione	złp	30	
de Wgo Jaworzyckiemu za należytość mu drzewa	"	25	55.
10. Opłacone procenta za zmianę banknotów na brzęczącą monetę			45.
11. Koszta kancelaryi			27 49
12 Na utrzymanie parobka dla Pana Komara			25 48
13. Rożne drobne wydatki			9.
14 Koszta podróży Pana Komara			12 26
15 Wzięte dla siebie przez Pana Komara, a. na kupno pary koni złp 50. 6 na kupno kożucha złp 18. 24 na kucie koni złp 2. 46 na sole 40 z na kupno siana złp 8 =	złp		79 50
16 Pensya Pana Komara za miesiąc /: Kwiecień 1849 :/	"		25.
Dopełnienie z dniem 2. maja 1849	złp		145 26
	złp		2424 2

Jaśnie Oświeconemu

Leonowi Księciu Sapieże

Prezesowi Tow: Kredyt: & & &

we

Lwowie

D. 1/5 1849

Staniewicz

D. 16/5 1849

37

Im Auftrage des Herrn Wladislaw Puslowski.

Abgemacht mit Herrn Ignacy Stanicz durch Herrn F. Peedler zum Transport von Zawichost nach Danzig S. 90 Last Weizen in 3 Fahrzeugen zum Frühjahr d. J. einzunehmen zur Fracht von Rt 16 p Last und Vergütigung von Brücken und Rostmannsgelder. Connoissement wird bei Einladung ausgestellt. Fracht Vorschuß 3 Fahrzeug Rt 20 im Ganzen Sechszig Thaler sind gezahlt Hälfte der ganzen Fracht bei Einladung, Rest zu Danzig. —

Warschau d. 13 Febr 1849.

Const L. Wolicki

ad 19

28

Wielmożnemu Panu Dobrodzieju!

List P. Dob. z 12 p.m. którym Szlauma miał oddać mnie w Przeszowie, teraz przy przybyciu jego tu odebrałem.

Podług zgody z P. Wolickim, który w tym liście dołączam będziesz P. Dob. przekonanym że fracht na wiosnę zrobiłem z P. Pusłowski, który do 90 taszt miał ładować; do tego czasu jeszcze nie wiadomo czy P. Pusłowski swoje pszenicę do Gdańska ładować będzie, czy zadatek Rb 60 straconym zostaje bo teraźniejsze wojenne czasy zepsują wszelkie speculacje. Mam obietnicę od P. Wolickiego tu jeszcze w Spichlerzach leżącej 4000 korcy z Dobr Kanclerza Lubeckiego pod

Pleni

Ad 19.

Plenipotencyą Pana Ostrowieckiego
na Cyllach ładować też samo
500 korcy pszenicy od P. Prendowskiego
które Pan Gostkowski kupował.
Trzeba więc czekać aż rozkaz
z Warszawy do ładunku przybędzie
tym czasem Cylli nad Sanem przy-
gotować jest pierwszy obowiązek
najwięcej nowa, jeszcze na Warsztacie
nie skończona, toż samo trzeba
holować Cylla Zdzisław z Koziarny
do Sieniawy ale pierwy trzeba
zapłacić Gospodarzowi Hannes
95 rynsk. srb. podług Rachunku
które podwierzyłem, ja niewiem co
mam myśleć, że ta Cyla aż do
tego czasu jeszcze stoi w Koziarni.
Wiem bardzo dobrze że i Pan Dobrodz.
przeklyną całe interes z Statkami
ale coś robić, trza być cierpliwym.
Przedstawiam P. Dobr. jakiś porów-
niania którą Pana wyjaśnię jak
się sądzić na tym wszystkiem
należy.

ludzie zaglowe są tak jak dziecko, co się urodziło; rodzice już za wczasu spodziewały wielki pociechy z tą dziecką, tylko mamka widziała, że się to popełnić nie będzie, bo pokazało się że dziecku później zostaje garbatą i kulawą. Jednak głos mamki została zaduszony przeciwko zapalony urojeniu rodziców, które ślepy na błędy dziecku. Mamka musiała cierpić. Bardzo prędko widziały rodzice że z dzieckiem nie tak jest jak myślały, dlatego chęć edukacją i utrzymaniu dla dziecka stracili i Mamka musiała iść zebrać utrzymania na wędrówki. Co biedna mamka miała zrobić z kulawym i garbatą dziecką w obcym kraju, gdzie lepiej zkształcony dzieci mnóstwo się kręcą i nie mają czym żyć? Mamka zrobiła za granicę dla edukacji dziecka, wszystko co mogła, ażeby tylko reputacją nie straciła i rodzice nie mieli zmartwienia, co bez

dozor

dozor na dziecko bardzo prędko się trafi; jednak po tyle staraniu mamki, nie dała się więcej uczynić, bo dziecko bardzo duży, jest niespokojny, krzyczy na karmie, doctora i lekarstwa i potrzebuje więcej, jak mamka zarobie. Ojciec bogaty, zawołał mamkę z dzieckiem do domu, droga była daleko, dziecko kulawe aby prędko mógł chodzić. Jednak przybyli do domu, z pociechą ojca widzieć. Ojciec inną zatrudnienia zajęty i wiedząc że imie jego w obcym kraju zły skutki mieć będą, mianował powiernika i prawą ręką swój, na boczny ojciec dziecku, ale tym więcej ojcow tym gorszej dla dziecka; jak dziecko był podczas przyszłe zima w domu, bardzo wiele należało do zaspokojenia, bo był głodny, obdarty i mamka musiała dla dziecku bogatego ojca, długi zrobić, w nadzieję pokryć te przez dalszy zarobek. Ale za

robek

robek dostarczył tylko polepszyć
położenie dziecka chwała Bogu
aż do tego czasu, ale nie na po-
krycie zrobionych przez mamkę
względem dziecka długów. Mamka
dała przeszłego roku ojcowie Rachu-
nek dochodów i rozchodów i co
się jeszcze należy zapłacić dla
dziecka, ale ojciec nic nie zapłacił
i boczny ojciec nie przyjmuje Rachu-
nek mamki, bo nie jest dokładnej;
chociaż wi że mamka za chowanie
dziecka do tego czasu nic nie dostała
jednak chce ażeby ona trzyma buch-
haltera. niema ona nic więcej jak
kilka kóp kwit, które doręczyć
ma bocznemu ojcowie, ażeby on jak
akuratniej sam mógł pisać każden
funt mięso, chleb, każden bót, surdut
koszula do Regestrów księgi Łodzie
żaglowych. &c &c &c

Z tego co wyżej napisałem Pan
Dobrodziej będziesz widział że tylko
w ten czas interes z statkami

będzie

ad 19.

będzie miał skutek dobry kiedy
stosownie do utrzymania statków
jest dobry fundament założony.
Nad Sanem statki nic nie są
warte, JOXiąże nie chce speculować
i od żydów fracht brać byłoby
bieda wielki, bo bez wyjątku są
wszystki galganie. Oprócz tego rzeka
San nie jest wyregulowaną, płynie
tak jak szwynie i nikt nie patrzy
ażeby brzegi poprawić i tami do
głębszenie wody zrobić. Mieć tyle
statki nad wisłą, powinien być własne
interes w Kupnie zboże na własne
speculacyą przez które się zrobi
Comis z Gdańska, na to jest fun-
dament pieniądze, ażeby tylko na
początek interessa wystarczy. Jeżeli
nic więcej mam robić jak fracht
szukać, to z głodu umrze i wszyst-
ki moje ludzi, od zarobku ani
myślić, bo to co zarobię w
drodze do Gdańska, wyjdzie na

drodze

drodze do góry, bo nie dostaje
nazad fracht, kiedy sam towary
na powrót nie kupuje, ale
skąd pieniądze? W ten czas, kiedy
mam stale miesce i kredyt ot-
warty, każdy jak najchętniej mi
towary zaufa.
Ile już względem tego Xiążę
donoszyłem, ale zawsze jednakowo
przez tego człowieka nie wie jak
się obrócić.
Jeżeli wiem dokładny mój stan
dla frachtu tutejszego w tem momencie
udam się do Pana Dobrodzieja i do Lwowa
dla zaspokojenia interesu.

Z wielkim szacunkiem
dostaję W. Pana Dobrodzieja
najniższy sługa.

J. Bucher

Zawichost
29 kwietnia 49

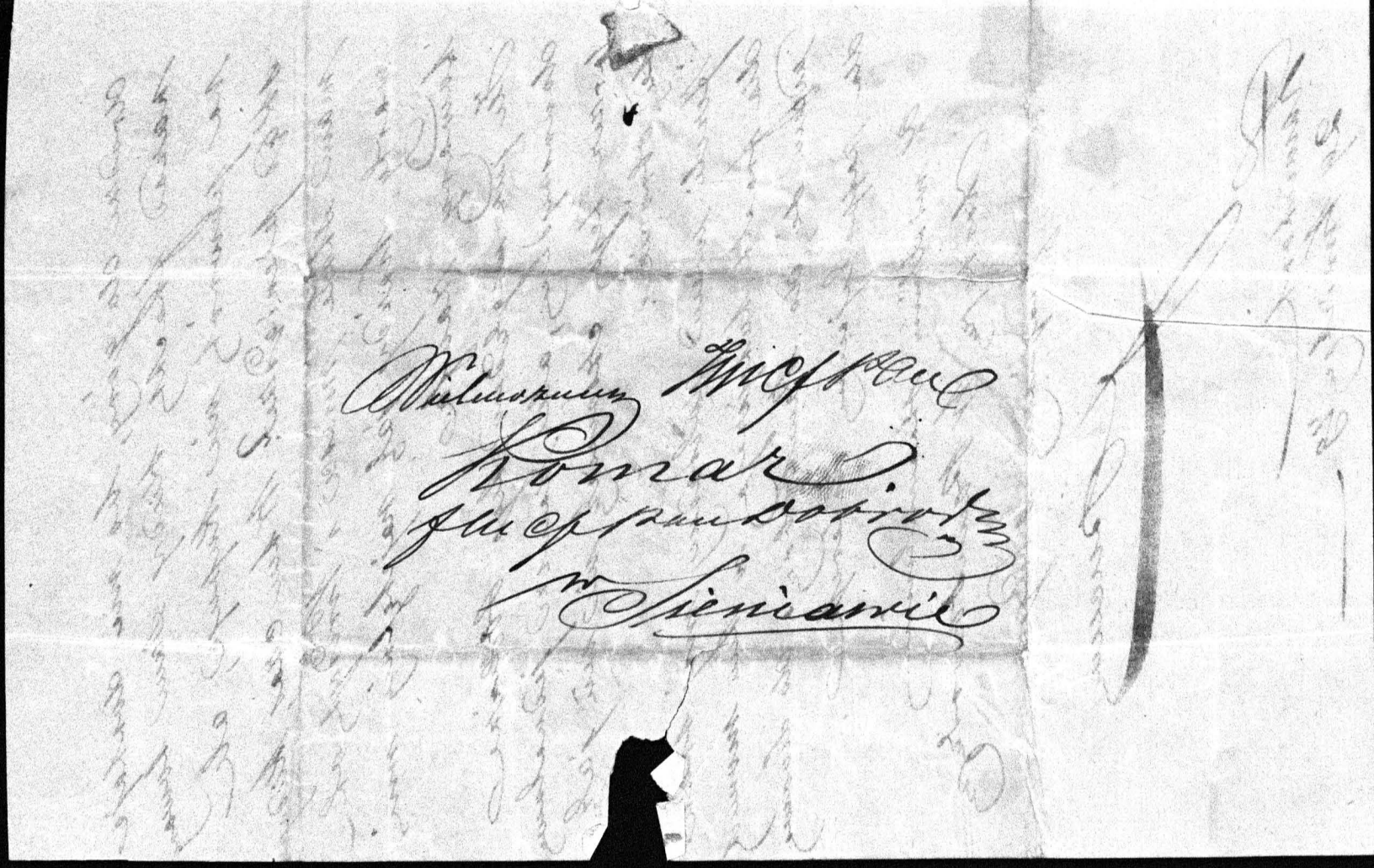

Krasiczyn 20. Maja 1849. 82

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

Mam zaszczyt zaraportować Waszej Książęcej Mości:

1. P. Druziewicz zdecydował się dać za Cieplice dolne 20 f 1000. rocznie, tylko prosi żeby tenutę wolno mu było opłacać półrocznemi ratami z dołu dnia 15. grudnia i 15 Czerwca, powtóre dzierżawa ma trwać 12 lat – po 3ie prosi o dodanie 20 sągów dubeltowych drew sosnowych i 50 fur zbiórki co rocznie bezpłatnie – po 4. skarb ma zrestaurować budynki gospodarskie i przybudować dwa pokoiki do domu mieszkalnego /: który jest bardzo szczupły :/ a dzierżawca będzie obowiązany przy expiracyi kontraktu oddać wszystkie zabudowania w dobrym stanie – a przez czas dzierżawy w takimże stanie utrzymywać. Co do drew opałowych 20 sągów i 50 fur zbiórki może nie koniecznie w kontracie objąć – /: dla równobrzmienia z innymi kontraktami dzierżawnymi – ten punkt mógłby być zastąpiony osobnym listem jeżeli J.O. Książe na tę prośbę zezwoli :/ – Resztę punktów kontraktu przyjmuje P. Druziewicz tak jak te dla innych dzierżawców są wytknięte. Jeżeli Książe na to wszystko zezwolić raczy, to upraszam o kopiję kontraktu, który tu może być napisany i zaraz podpisany przez Dzierżawcę, sądziłbym że lepiej dla skarbu im rychlej mu się odda ta dzierżawa, gdyż mógłby zaraz wszystkiego sam dopilnować. Proszę także o instrukcyję, co do restauracyi budynków – czy ją można powierzyć P. Druziewiczowi – czy jak inaczej sobie postąpić – bo prawdziwie nie wiem sposobu komuby ten obo-

28

poruczyć.

2. Syn Druziewicza chce jeszcze i Dobcze, wziąść w dzierżawę, dla tego uprasza o ostateczną cenę tego folwarku. Izabelin chce tenże wziąść za zł 500 – tylko na 6 lat, zaczem wypada i tu zrestaurować zabudowania gospodarskie – sądzę że pierwej potrzeba zrobić obliczenie kosztów tej restauracyi – a potém uskutecznienie komuś polecić.

3. Pani Hemplowej oddałem zł 1052.40 – Po przeczytaniu listu oświadczyła, że mi nie może dać pieniędzy należących się Panu Jawornickiemu, gdyż jeszcze ma z nim obrachunek zrobić.

4. Panu Jawornickiemu oświadczyłem że należytością jego od Pani Hemplowej wypada pokryć podatki – na co mi odrzekł, że chętnieby to uczynił, lecz jest w tak krytycznem położeniu, że nie ma na codzienne wydatki ani grosza a tu koniecznie potrzeba obsiać, gdyż przez nieobsianie nie równie większaby szkoda wynikła. Dodał oraz że resztę należytości jego od Pani Hemplowej pozwala mi użyć na zaspokojenie reszty zaległych podatków do końca 1848. które do zł 300 wynoszą, nie wiem czy wyżrzeczona należytość jego wystarczy, bo jeszcze nie byłem /: dla niemożności co do czasu :/ powtórnie u Pani Hemplowej.

5. We czwartek to jest 17. b. m. zjechał znowu urzędnik cyrkularny do Sieniawy dla przedsięwzięcia licytacyi na bydło skarbowe na dniu 18. b. m. na zaspokojenie należytości erazyalnych zaległych a w moim liście przedostatnim z dnia 30. kwietnia rb. przytoczonych. Nie dopuściłem do licytacyi lecz będąc w bardzo przykrém położeniu pojechałem do Cewkowa i wziąłem od Pana Olkiszowskiego zł 1000. /: ta suma nie jest dostateczna P. Olki-

szewski nie miał więcej ale wkrótce będzie miał pieniądze do dyspozycyi Waszej Książęcej Mości: / Tych pieniędzy nie złożyłem komisyi lecz podyktowałem do protokułu, że muszę poprzednio odnieść się do J.O. Księcia na co czasu 14 dni potrzebuję, i żeby tę czynność tak długo Cyrkuł wstrzymał. Komisarz w Sieniawie bawiący Dworzak radził mi żebym do Przemyśla pojechał i tę rzecz Staroście przedstawił – co uczyniłem, lecz w drodze urzędnika, z którym jechałem, zabrał Komisarz do Jarosławia a ja przyjechawszy do Przemyśla i nie mogąc ze Starostą mówić, który cały jest zajęty Rosyanami, pojechałem do Krasiczyna, żeby raz Wajnera sprowadzić do Sieniawy /: gdyż nie mogłem go się tam doczekać: / dla tego ten list z tąd piszę. — Upraszam zatem Waszą Książęcą Mość o dyspozycią czy mam tę zaległe ciężary zaspokoić, niedostającą kwotę od P. Olkiszewskiego wziąść na rachunek Kasy Cewkowskiej – lub jak sobie w tem postąpić, a wykonam wszystko ściśle.

6. W Sieniawskim folwarku zasiano turnejos morgow 5 a burakow morgow 3. —

7. Kartofli dla folwarku Adamowki zamowiłem u Druziewicza korcy 50 a u Pani Hemplowej korcy 100. —

Tu deszcz tak leje że dziś żadnym sposobem z Krasiczyna wyjechać nie mogę. dopiero jutro odjadę, wstąpię po drodze do Żurawicy i Laszek, żeby P.P. Puchalski i Petrowicz raczyli być sędziami co do kosztow ratusza i wyposrodkowania tenuty bo nie widzę sposobu jakimby można z P. Jawornickim rachunek ukończyć – jeżeli Książę nie zezwala na to, to proszę o rychłe zawiadomienie i wskazanie mi innego srodka – bo ten cały interes jest twardem orzechem do zgryzienia.

Z najgłębszem uszanowaniem Waszej Książ: Mości

najniższy sługa
J. Staniewicz

Jaśnie Oświeconemu

Leonowi Księciu Sapieże

we

Lwowie.

Przemyśl 20. MAJ

LEMBERG 21 MAJ

D. 20/5 1849

Staniewicz

D. 21/5 1849

22/5

Sieniawa dnia 26. Maja 1849.

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

Dnia 23. b. m. przyjechał Wajner do Sieniawy natychmiast pojechałem z nim do lasu, po objechaniu miejsc gdzie rąbana tak drwa opałowe jak i drzewo budolcowe przekonałem się że Wajnera list pod dniem 2. Maja 1849 do Waszej Książęcej Mości pisany i który tu załączam prawdę zawiera. Co do drew sągowych znalazłem, że te rąbane były bez najmniejszego względu w niektórych punktach tak że ani jednego nasiennika niezostawiono chociaż miejsce jeszcze zupełnie nie było zasiane, dalej rąbano w miejscach które nie powinny były być tknięte – tego rodzaju uszkodzenie możnaby jeszcze naprawić zasianiem tych miejsc z ręki – ale daleko większą szkodę wyrządzono w 100 – 80 – i 60 letnich kwaterach, gdzie najpiękniejsze budolcowe drzewa wycięto na sprzedaż i tak

a. w lesie zapasnym w Zapółku ścięto na sprzedaż sosien 152 stk 18/19 calowych
" " " " " potrzeb skarbu " 259 " różnej grubości lecz nie mniej 17/18"
b. " na Ścieżkach na sprzedaż " do " 261 krokwi
" " " " " 205 stk 18/19" i grubsz
c. " za Majdanem do " " 1058 " do
1935 stk sosien

dalej

d w lesie na Ścieżkach ścięto na sprzedaż dębów 72 stk – 18/19" i grubszych
e do za Majdanem " " do 150 " do do
dębów 222 " " "

wszystko to drzewo zawiera długości 6 a niektóre 7½ sążni podług przemiaru, który z Wajnerem na prędkości zrobiłem, nie przemierzyłem w prawdzie wszystkie sztuki tylko niektóre w przechodzie, gdyż się spieszyłem, żeby jak najrychlej Księciu donieść jak z lasem gospodarowano. Ilość powyższą przyjąłem podług podania leśniczych – Wajnerowi zaś

poleciłem, żeby wszystko drzewa materiałowe znajdujące się w lesie
ścięte przeliczył, przemierzył, ponumerował i pnie poryfrował
takowe obliczył na masę w sągi – wartość tegoż podał podług
sągów i podług ~~wartości~~ cennika – o czem wszystkiem dokładny
rapport przedłożyć Waszej Książęcej Mości niezwłocznie stara-
niem moim będzie. Tłumaczenie Pana Komara jest bezzasadne –
raz mówi że takie miał polecenie od Księcia – drugi raz że to jest
winno Wajnera – dalej że to same nasienniki – w reszcie prosił
mnie żebym to tak załatwił ażeby Książe o tém nic nie wiedział
gdyż chciałby honor swój i uczciwość ocalić – a jeżeli jaka szkoda
istotna z tąd winika to jedynie z jego niewiadomości – nie zaś
z chęci ~~[illegible]~~ wyrządzenia takowej lub korzystania, gdyż inaczej
byłby to drzewo uprzątnął tak iżby się o tém nikt nie mógł
dowiedzieć. Przejeżdżając koło karczmy w Dobrej zobaczyłem 5
sosien 12 łocki długości – z których 3 w objętości 18" a 2 po 16" trzy-
mały – zapytany Starozakonny karczmaż z kąd je ma – odpowiedział:
że je kupił od Pana Komara po 1.30 W:W: co wynosi 20/3. podług
cennika wynosi tych wartość 3 po 20/1.53 a 2 po 20/1.28 = 20/8.35
Pan Komar przeczył najprzód że tych sosien nie sprzedał – na
reszcie rzekł, jeżelim je sprzedał – to musi ta kwota powyższa
20/3 w dzienniku być zaperceptowana – lecz dziennik jego tak nie
porządnie prowadzony – że tego trudno dociec. – Przedstawiłem
tę rzecz rzetelnie tak jakiem ją znalazł – Wasza Książęcia
Mość z tego zarysu powziąść może czy można takiemu człowiekowi
powierzyć prowadzenie gospodarstwa za okiem i tak obszernego
jakiego będzie administracia 3 folwarków w Sieniawie wymagała.
Ja starałbym się jak najprędzej pozbyć. Krążą tu o nim bardzo
nie korzystne zdania – nie potępiam go – gdyż potrzebaby dłuższego

czasu do zasięgnienia przekonania. Sądzę że jego moralna stro-
na dostateczny powód daje do wypowiedzenia mu miejsca. —

Załączam tu list Wgo Cywinskiego z dnia 12. Maja r. b. do mnie
pisany, w którym prosi żeby Książe raczył z jego należytości
za wełnę sprzedaną w Londynie . . . . . zł 1241.34
przeprowadzić kazać w swoich Księgach na pokrycie
procentów od Kapitału ciążącego na J.W. Tad: Wasilewskim
za czas od 14. maja 1848 do tegoż dnia 1849 w sumie zł 1122.54
a resztę pozostającą . . . . . " 118.40 zł 1241.34
wypłacić na dniu 1. czerwca 1849. J.W. Tad: Wasilewskiemu —
Kwity na powyższe dwie summy raczy Książe przesłać pocz-
tą pr Halicz do Delejowa Wmu Fran: Cywinskiemu.
List Wajnera wyżej rzeczony zatrzymuję, gdyż może będzie mi
potrzebny do raportu, przy którym go załączę.
List Waszej Książęcej Mości z dnia 22. b. m. otrzymałem w tej
chwili - stosownie do poleceń w tymże objętych ściśle postąpię.

Mam zaszczyt zostawać z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

D. 26/V. 1849.

Kamieniec

O. 28/V. 1849

Jasnie Oświeconemu
Leonowi Księciu Sapieże
Prezesowi Towarzystwa Kredytowego
we
Lwowie

JAROSLAU
27 Maj

86

Sieniawa dnia 9. Czerwca 1849.

Jaśnie Oświecony
Mości Książe!

List Waszej Książęcej Mości z dnia 31. Maja r. b. otrzymałem, stosownie do tegoż doręczył mi Pan Druziewicz przesłane na jego ręce zł 500 — które podług polecenia już poczęści użyłem i z których w swoim czasie rachunek złożę.

Na zapłacenie podatków i innych należytości rządowych wziąłem
Art. 38.34 od Pana Olkiszewskiego jakiem już Księciu donosił pod dniem 18 upłynionego miesiąca . . . . . zł 1000
dnia 4. b. m. zaś nadesłał mi tenże jeszcze . . . . . „ 400
na tę ostatnie sumę dałem list również jak i na pierwszą z dodatkiem iż takowa w Księdach J. C. Księcia na rachunek Kasy Lewkowskiej jako importancia z dóbr wniesiona zostanie.

Dnia 5. b. m. odwiozłem sam pieniądze do Kasy Cyrkułowej Przemyskiej i zapłaciłem zastępnie za Pana Jawornickiego gruntowego z r. 1848 zł 77.43 3/4
urbarialnego za r. 1848 . . . . . 81. 4
kosztów komisyjnych 11. 48
procentów Exdominkańskiego Kajutału 79. 18
zł 249.53 3/4

Tyczących się zaś ~~[illegible]~~ J. C. Jurisdatorki różnych należytości rządowych zł 912.10
razem zł 1162. 3 3/4

Dnia dzisiejszego zwrócił Wny Jawornicki wyłożoną za niego kwotę powyższą zł 249. 53 3/4. Resztę pozostałych pieniędzy podług rachunku złożę J. C. Księciu za powrotem moim do Lwowa. —

Wajner jeszcze nie skończył obliczenia drzewa ściętego w lesie przez P. Komara, spodziewam się że w niedzielę t. j. 10. b. m. raport przedłoży, który natychmiast wyexpedyjuję. Panu Komarowi nie

25

wypada polecać żadnych interesów, gdyż słyszałem z ust wiaro-
godnych osób, że zastrzegał sobie wyraźnie pewny procent 5% do 10%
od interesów dzierżawnych tak dóbr jak propinacyi, — mam prze-
konanie podmiotowe o jego nierzetelności w postępowaniu — tylko
nie mam legalnego dowodu. W tych dobrach potrzeba koniecznie
rządcy sprężystego, rozumiejącego interesa gospodarskie, a nadew-
szystko uczciwego człowieka — z przysłaniem którego nie można
zwlekać, gdyż interesa co dzień stają się naglejszymi — oso-
bliwie podczas przechodu wojska — a ten nie wiedzieć kie-
dy się skończy. Nie ~~tylko~~ tyle wojsko a ile podwody trano-
portujące prowiant wyrządzają wiele szkód po łąkach
i łanach. O zapobieżenie dalszych szkód udawałem się do
komisarzy tutejszych rządowych ale żadnej pomocy nie
otrzymałem — tłumaczą się, że temu zaradzić nie mogą
gdyż to jest stan wojenny — byłem także u Pana starosty
Saar, który mi odpowiedział: „was ist zu thun man
muß sich dies gefallen, denn es ist Kriegszu-
stand." Udano się więc do przejeżdżającego przez
Sieniawę Jenerała Gubernatora Lublina Albertów,
który natychmiast kazał podać likwidacią wyrządzo-
nej szkody delegując do tej czynności Ingenieura swego
Pana Bieczyńskiego i takowe podano z Adamowki na
Złpol: 4126. — Pan Gubernator wyż rzeczony przyrzekł
że zaraz każe napisać do ~~[illegible]~~ Księcia Namiestnika
ażeby wynagrodzenie jak najprędzej wyjednać. Pan Jawor-
nicki sądzi że nie będzie od rzeczy podanie podobne do tutej-

szego Prezydium Krajowego zrobić, które tu załączam, to podanie podpisał Pan Jawornicki mniemając że może prędzej uzyska się wynagrodzenie w jego imieniu aniżeli w Imieniu J.O. Księżny Czartoryski lub J.O. Księcia – jeżeli zaś J. O. Książe znajdzie za stosowniejszą rzecz w Swoim imieniu to zrobić, to niech P. Horoszkiewicz odpisze tę prozbę na czysto, a Książe niech raczy podpisać. Prozbę na każdy wypadek trzeba podać dla zapobieżenia dalszym nadużyciom, osobliwie które sobie pozwalają Kom. rząd. zabierając co im pod rękę padnie nie zawiadomiwszy nawet o tem właściciela – i tak dnia wczorajszego posłał, Komisarz Akcyzowy (: Grubner :) delegowany tu do Sieniawy przez Cyrkuł Przemyski, do Izabelina swoich financierow, nie uwiadomiwszy nikogo o tem w Sieniawie chociaż tu mieszka i urzęduje, kazał zabrać najpiękniejszych 6 bykow 2 do 3 letnich i 2 cielic i takowe zaraz zabić, przez co skarbowi szkodę nie mało wyrządził – a rządowi złą przysługę zrobił, gdyż z tej młodzieży mało bardzo mięsa uzyskano – podobnych nadużyć pozwalają sobie ci Panowie to jest wyżwymieniony Komisarz Grubner i Guber. Konceptowy praktykant Thullie w każdym rodzaju rzeczy, których jak mowią potrzebują – a wcześnie o tem nie pomyślą jakby je z łatwością i bez krzywdy właściciela zabyć mogli. – Niech J.O. Książe raczy tę rzecz przedstawić Panu Gubernatorowi żeby dalszym bezprawiom zapobiec.

Pustki nie są objęte w wykazach przez Komara podanych co do gruntow ornych i łąk skarbowych, sam sporządzę wykaz pustek z całego Klucza i przeszlę – do dziś dnia nie mogłem tego uskutecznić. Pan Puchalski jeszcze tu nie był dla przechodu wojska – i nie wiem kiedy przyjedzie – a czas tak krótki –

Jaśnie Oświeconego Księcia najniższy sługa
J. Stanowicz

P. S. na drugiej stronie

P. S. Właśnie gdym list ten na pocztę odesłał otrzymałem list Waszej Książ. Mości z dnia 27. maja r. b.

List Wgo Tadeusza Wasilewskiego z d. 29. maja r. b załączam dla wypłacenia należącej mu sumy 20/118.40 na ręce Pana Jana Sołowija.

Jaśnie Oświeconemu
Leonowi Księciu Sapieże
we
Lwowie

Stanewicz

D. 10/6 1844

D. 9/6 1844

Sieniawa 12. Czerwca 1849.

Jaśnie Oświecony
Książe!

Stosownie do listu Waszej Książęcej Mości z dnia 27. maja który dopiero 9. b. m. „ z poczty odebrałem, załączony list do Komara doręczyłem temuż, który przez „ czytawszy go oświadczył, że musi zaraz do J.O. Księcia pojechać dla oczy„ szczenia się z fałszywego oczernienia i że mi nie odda papierów w jego „ rękach będących aż po powrocie ze Lwowa — nie chciał się ze mną układać „ o ustępne, ja mu też nic nie ofiarowałem — gdyby wypadło mu co dać „ to nie więcej wypadnie na 4 miesiące jak 20 f. m.c. w stosunku do pensyi „ jego rocznej w 300.— Jeżeli mu J.O. Książe jaką kwotę pieniężną przyzna„ czy, ta nie powinna mu być wypłacona aż po złożeniu rachunku zupeł„ nem, oddaniu wszystkich papierów to jest kontraktów zawartych o sprzeda„ żach, budowanie chat i t.p. i wyjaśnienie od kogo co i w jakiej ilości się „ Warteża należy — tak jakie sprawiedliwe należytości komu niezapłacone „ będą mają, słowem po oddaniu wszystkiego w porządku i wyprowa„ dzeniu się. Przy tem zwracam jeszcze uwagę, że Komar położył w dzienniku pieniężnym do wydatku na kupno koni dla siebie zł 60.—
na kupno kozucha dla siebie — — —

Gnia każdego wyczytać. Jak to przy końcu sumaryczne zestawienie przedstawia wycięto sosien razem 1510 które na masę obliczone dają

946 sągów pojedynczych, dodatek wynosi
21 6/8 " "

razem 967 6/8 " " po cenie taryfą oznaczonej zł 3.45 - - - zł 3626.15

za 214 dębów po 5 zł jak w Ćwikowie sprzedawano - - - - - 1070.-

" 428 dębowych okrajków po 30 x - - - - - - 214.

wartości razem - - - - - zł 4910.15

Powyższe drzewo sprzedane zostało a to

za 100 sągów dubeltowych dla skarbu zaperceptowane w dzienniku po zł 3.30 zł 350

" 300 " " dla Pana Jawornickiego podług podania starozakonnego - - - - - " 1000.

" 214 sztuk dębów które policzono za 50 po zł 8 - - - - 400 zł 1750.-

zaczem pokazuje się straty na powyższej sprzedaży zł 3160.15

proszę osądzić czy to nie jest marnotrawstwo jeżeli nic więcej się pod tem nie ukrywa? Gdyby to drzewa na sągi opałowe obrócone było zostało dałoby daleko większą masę drzew opałowych gdyż przy powyższym materiale pozostały wierzchy 14" calowe które jeżeli nie zupełnie to po największej części zmarnowane zostaną. Z powyższego drzewa do tego czasu tylko kilkaset sztuk żydzi z lasu wywieźli reszta leży w lesie, jak w tej mierze postąpić upraszam o decyzyję. Oprócz powyższej sprzedaży ścięto jeszcze na użytek skarbowy sosien 1157 sztk i dębów 62 sztk — który materiał ~~w~~ z korą w lesie leży, kazałem go okorować za zbiórkę, ale ta robota bardzo powoli idzie, do dziś ledwie kilkadziesiąt sztk okorowano — może wypadnie za pieniądze to zrobić gdyż ~~[illegible]~~ może się robactwo rzucić, i las uszkodzić.

Komar jedzie jutro do Lwowa zapewnie myśli coś łgarstwem i pogróżkami na J.O. Księciu wyłudzić — to jest może procesem

grozić będzie – cała jego gadanina błaha i prawdy nie zawiera – a jeżeliby mu jeszcze jaką koncesyę uczyniono to by znaczyło łotrostwo wspierać z krzywdą widoczną ludzi uczciwych. –

Kolesinski przyjmuje miejsce z wdzięcznością tylko uprasza o oznaczenie roczne które tu na dołączonej karteczce skreślone przez niego zostało.

Jeszcze muszę o Komarze dodać że to jest człowiek wytartego czoła – jeżeli nie zechce być pokornym, to raczy J.O. Książe śmiało go zapytać wiele mu Żydzi obiecali łapowego za propinacyj wypuszczenie. za to że żądał takowe ręczę honorem tak tego jestem pewny. —

Druziewicz nie ma już ochoty wzięcia Izabelina i Dobczy – a bardzoby dobrze było, gdyby te dwa folwarki wypuścić w dzierżawę.

Nowego dzierżawcę raczy Książe jak najprędzej tu zesłać ażeby zawczasu przypatrzył się wszystkiemu jest tu w tych dobrach bardzo wiele do czynienia – a działanie musi być bardzo sprężyste – bo tu wszystko bardzo zospuszczone – a ładu mało – i w lasach podobno trzeba będzie zrobić zmianę, tak co do leśniczych jako i do leśnych, gdyż P. Komar bardzo wiele łajdaków poprzyjmował. – Chciałbym żeby to wszystko nowy rządca zrobił zaraz na początku – żeby miał ich wszystkich w swojej mocy – i trzymał wszystko w porządku żelazną ręką – tylko musi być przy tem sprawiedliwym – a dokona wszystkiego. Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższy sługa
J. Staniewicz

D. 12/6 1849

Staniewicz

O 14/6 / 16/6 1849.

Jaśnie Oświeconemu
Leonowi Księciu Sapieże
Lubeszowi Stow: Kredytowego 888
we
Lwowie

Gobierał od Kolesinskiego oznaczenie

90

Pana Brałem Jaworniczkiego

			Proszę	Prosi o podwyższenie teraz
W pieniądzach	f 240 m	+ 60 ₰	₰ 300	podwyższ. 60
Żyta	kr 12		kr 12	zostaje
Pszenicy	" 4	+ 2 kr.	" 6	podwyż. 2 k
Jęczmienia	" 8		" 8	zostaje
Owsa	" 4.		" 4	"
Hreczki	" 6		" 6	"
Grochu	" 1.		" 1	"
Pośladu	" 4.		" 4	"
Jagieł	" —	+ kr 1..	" 1	dodatek nowy
Kartofli	" 18.		" 18	zostaje
Siemienia konopnego	" 1.		" 1	
Soli beczkę czyli słupków 4			bkę 1	
Okowitej Gar 8			gr 8	
Piwa beczk 6.			bk 6	

Mieszkanie w sieniawie
Ogród. —
Na stróża oznaczenie
Drzewa na opał stosownie do potrzeby
6 krów skarbowych — NB względem cieląt abym nie musiał przysadzać —
2. konie do wyjazdu z człowiekiem i potrzebną do nich uprzężą i bryczką pod moją własną dyspozycyą, to jest abym nie był zależnym z wyjazdem od woli folwarku. —

Kolesinski przyjmuje miejsce tylko prosi o oznaczenie roczne po prawej zkleslone

od 23.

Sieniawa 15. Czerwca 1849.

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

List Waszej Książęcej Mości z dnia 9. b. m. otrzymałem.
Pisałem pod dniem 9. i 12. b. m. które listy już musiały rąk J.O. Księcia dójść.
Dzisiaj posełam na ręce Doktora Pana Neussera wykaz pustek Klucza Sieniawskiego – z tego powziąść można, iż przestrzeń takowych obejmująca orne grunta i łąki do 3. klasy należące wynosi w folwarku Sieniawskim . . . 30 Morg. 258 sąż. II

"	Dobra	717.	" 1215 "
"	Dobcza	259.	" 148 "
"	Krasne	73.	" 536 "
"	Adamowka	284.	" 624 "
"	Rudka	205	" 13 "
"	Cieplice dolne . .	239	" 1149 "
"	dto gorne . .	313	" 1175 "
	Ogołem . . .	2123 Morg.	318 sąż. II.

Te pustki tylko w małej części są użyte przez Dzierżawców po największej części pozabierali włościanie posiadające swoje grunta oddzielne a to już po zniesieniu pańszczyzny a osobliwie w Dobrej i Dobczy wiele takich gruntow poorali i pozasiewali owsami. Nakazana jest w prawdzie komisya dla dochodzenia tych nadużyć ale do dnia dzisiejszego jeszcze nie przedsię-

wzięta, gdyż Komisarz Dworzak któremu tę czynność poru-
czono poprowadził kolumnę wojsk ros: przez Sieniawę idących
do Węgier - i nie wiedzie czy i kiedy do tej czynności powróci.
Możeby dobrze było zrobić podanie do Prezydium Gubernialnego
z odwołaniem się do podania uczynionego przez JO. Księcia
i załączyć kopiję podania przez domium pod dniem 5.
maja r. b. do Cyrkułu i do sądu Karnego w Samborze uczy-
nionego - gdyż te podania do dnia dzisiejszego żadnego
skutku nie odniosły - dla tego załączam tu w odpisie
wyrzeczone podanie.

Druziewicz był dziś u mnie (rozumi się syn:) pokazawszy
mi list JO. Księcia z 7. b. m. oświadczył że Izabelin bierze
za zł 500 - a o Dobcze jeszcze chce z Księciem pomówić - i w
tym celu we wtorek t. j. 19. b. m. ma być we Lwowie u
Księcia.

Masłowski pisze na ręce P. Neusera do JO. Księcia o Dą-
browice, podaje ostatecznie zł 550 a to dla tego o 50 zł mniej że
łąki do Cieplic należącej mieć nie może - nie jest to w prawdzie
wiele - ale jeżeliby Dąbrowica miała zostać na skarb admini-
strowana - to korzystniej będzie dla skarbu wypuścić choćby
i za tę cenę. Co do domu mieszkalnego to prawda że ko-
niecznie reparacyi potrzebuje i to dachu i podwalin
a jeżeli temu się teraz nie zaradzi to później większe
koszta za sobą pociągnie.

Grabowskiego zamówiłem do Adamowski - ale co do ozna-

czenia to zatrzymałem się aż P. Eiring przyjedzie. Ogolnie tu przekonałem się że trzeba bardzo byc ostrożnym w przyjmowaniu ludzi, którzy u Pana Jawornickiego w obowiązku zostają – i tak rekomendował J.O. Księciu Pan Oborski, masztalerza na Karbownika – a ja tu od wszystkich słyszę, że to wielki leniuch i niepotem człowiek u P. Jaw: i Obor. wszyscy dobrzy – dla tego też tak dobrze na gospodarstwie wyszli. – bo albo się źle robiło albo każdy kradł, chiba kto nie chciał to tego nie robił.

Pana Puchalskiego jeszcze tu nie ma – a tu czas tak krotki.

Jasnie Oswieconego Księcia

najniższy sługa

J Staniewicz

P. S.

posełam także list od Podlera.

Jaśnie Oświeconemu

Leonowi Książęciu Sapieże

Prezesowi Tow: Kredytowego S S S

we

Lwowie

93

Żurawica dnia 17. Lipca 1849.

Jaśnie Oświecony
Mości Książe!

Dnia wczorajszego przyjechałem z Panem Jawornickim do Żurawicy a dzisiaj ma tu przyjechać P. Petrowicz ażeby załatwić sporne punkta obrachunku finalnego z P. Eust: Jawornickim. Tu dowiedziałem się na wstępie że Puchalskiemu kazano wyjeżdżać za 14 dni – i musiał się zaraz deklarować dokąd chce się udać czy do Rossyi lub gdzieindziej – prosił więc o passeport do Anglii – a zatem może się tam z Waszą Książęcia Mością zobaczy. Maisnerowi kazano wyjeżdżać i już jest w drodze ale podróż odbywa pod eskortą – wszystkim nietutejszym bez wyjątku kazano natychmiast wyjeżdżać. Ulanowski prosił o Zł 1000 do złożenia kaucyi dalszego pobytu, jeżeli będzie musiał koniecznie złożyć – dam mu je więc skoro zażąda – a ta suma pójdzie na rachunek jego należytości, którą ma w kasie Krasiczyńskiej Zł 1300. – Zrobiłem z Ulanowskim obrachunek tenuty dzierżawnej z kupny za rok 1849/50 – który później JO. Księciu z innemi załatwionemi interesami złożę. Tabaczyński już gospodaruje w dobrach Krasiczyńskich, zamyśla on postawić na braże woły, któreby kupić wypadło nie wiem czy JO Książe na to zezwoli – funduszów nie ma

28.

więc musiałbym mu pieniędzy z innych dóbr udzielić na co decyzyi J.O. Księcia upraszam. Z Hupką obrachowałem o tenutę dzierżawną za rok 1848/9 resztę należytości zapłacił - ale co do zasiewów te nie są podług kontraktu uskutecznione, gdyż Szczerkę posiał tylko na razowce i poślednim ziarnem a powinienbył zasiać celnem ziarnem i na dobrze uprawionej roli - jeszcze i więcej jest uchybień o których Hupka ani słyszeć nie chce - prosiłem więc Petrowicza i Studzińskiego żeby zjechali na miejsce i osądzili podług słuszności - skoro to się uskuteczni zawiadomię J.O. Księcia o rezultacie. Może wypadnie mu proces wytoczyć jeżeli o grubszą sumę będzie chodzić - a on takową nie zechce zapłacić - Skoro ukończę z Panem Jawornickim pozbieram wszelkie data i przedłożę J.O. Księciu dokładny raport o wszystkim co się dzieje w dobrach wraz z projektami na przyszłość które Rządcy poczynią. Rząd obiecuje dać wkrótce wynagrodzenie za ubytek urbarialny - skoro powrócę do Lwowa zasięgnę wszelkich informacyi i doniosę J.O. Księciu - gdyż obwieszczenie o tem w gazecie jest tak ciemne że tego nikt nie może zrozumieć. - Bydło choruje po wsiach na jakąś słabość w racicach i na języku - ale takowa prędko przemija - i mało się zdarza żeby które odeszło - W Adamowce jedna krowa padła - kazałem zaraz sprowadzić lekarza - ażeby się przekonać czy nie jest

ta słabość zaraźliwa i żeby zaraz na początku zapobiedz — to się stało w chwili gdym wyjeżdżał z Sieniawy więc nie wiem o rezultacie — W Krasiczynie wszystko bydło i konie są zdrowe — gdyż właśnie przyjechał tu Tabaczyński. —

Pan Konstanty Younga był we Lwowie zaraz po wyjeździe J.O. Księcia w celu złożenia tenuty za Zapałow — na wezwanie jego dojechałem do Zapałowa 9. b. m. i odebrałem od tegoż resztę należytości za rok 1848/9 zł 45 —
a na rok 1849/50 — — — — — — — zł 1700. —

W Zapałowskich dobrach włościanie pospasali łąki i zaprzeczają oranie jednego gruntu — podano natychmiast do Rządu — ale trudno się doprosić zjechania komisyi.

Daruje Wasza Książęcia Mość niedokładność w doniesieniu gdyż to się dzieje w miejscu gdzie nie mam potrzebnych dat pod ręką — a chciałem choć cokolwiek donieść.

Mam zaszczyt zostawać z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia Pana
i Księcia Adama

najniższym sługą

J. Stanciewicz

D. 17/7 1849.

Staniewicz.

Son Altesse Monsieur le Prince

Leon Sapieha

à

Londres

Lwów dnia 28. Sierpnia 1849.

Jasnie Oświecony Panie Książe!

Ukończyłem interes z Panem Eustachim Jawornickim dnia [illegible] Spisu inwentarza ziszczego z narzędzi i bydła tegoż zosta[illegible] [illegible] inwentarze dziedziczne pozostałem na mieszczu z dobr [illegible] zamczarzisz potrzebnie będzie, ra[illegible] chunki zaś [illegible] [illegible] [illegible]

podatków i 2 policyantów ze wszystkich ich należytości po dzień 30. Czerwca 1849. Ciężary te pod A. i B. przytoczone zostaną pokryte należytościami które przygradzają Dzierżawcy od Rządu, a które on tym sposobem prędzej uzyskać spodziewa się, trudniejszą rzeczą byłoby uzyskać takowe skarbowi, gdyby Dzierżawca na nie dał cessyę skarbowi. Na zapłacone powyższe podatki zobowiązał się Dzierżawca złożyć kwity kasy cyrkularnej, a gdyby te podatki podług kwitów mniej wynosiły jak wyżej wykazano /: zł 1199.52¼ :/ na owczas dopełniającą kwotę zapłaci do kasy prowentowej Sieniawskiej.

C. do złożenia cessyi w kasie prowentowej Sieniawskiej na wynagrodzenie jakie będzie przyznane za szkody poczynione przez wojska w przejściu /: gdyż skarga w jego imieniu podana była :/ lub gdyby takowe z kasy cyrkularnej odebrał do zapłacenia takowego w całej otrzymanej kwocie do kasy prowentowej Sieniawskiej.

D. Co do przyjętego w rachunku długu na włościanach z r. 1847 w kwocie zł 852.8 takowy ma być przez Rząd weryfikowany i tylko sprawdzona suma jest obowiązująca – coby więcej już wybranem było – Dzierżawca obowiązany jest takową kwotę przebraną zapłacić gotowizną do kasy prowentowej Sieniawskiej i pokwitowanie na całą pożyczkę zł 1748.36¾ złożyć do tejże kasy prowentowej.

E. Dzierżawca złożył dwa kwity na zabrane w rekwizycyi bydło a to 8 sztuk z Izabelina a 4 sztk z Dobczy; gdyż to bydło nie do niego lecz do skarbu należało, a kwity powyższe na jego imie wydane były.

Po ukończonej powyższej czynności poleciłem pisemnie kasie prowentowej Sieniawskiej:

α ażeby rachunek zbiorowy ostateczny z Panem Jaworniczkim w księgach swoich dla wiadomości przeprowadziła

β. przed wyprowadzeniem Dzierżawcy z Sieniawy cessye na wynagrodzenie wyżej przytoczone od tegoż zażądała, gdyby tenże takowego jeszcze pod

czas swego pobytu tamże z kasy rządowej nie podniósł.

V. Udzieliłem tejże kasie wyjaśnienie co do długu na włościanach za-
legającego 20/ 852.8

d. Oddałem tejże dwa kwity na zabrane było przez rekwizycye sztuk 12.
do zrealizowania w swoim czasie.

Kolesińskiemu oddałem

I. Kasę prowentową i prowadzenie rachunków

II. Prowadzenie dalsze rachunków kasy handlowej czyli pożyczkowej, według
rachunku tejże kasy odebranego od Druziewicza zalega jeszcze na dłużnikach
po dzień 1. Lipca 1849 20/ 4534.22

III. Prowadzenie dalsze rachunku odebranego od Druziewicza wziętych
z kasy Cyrkularnej na zapomogę włościan do spłaty 6ciu latach 20/ 10,000.—
z tej sumy odzyskano od włościan w roku 1847 20/ 1510.19 2/4
" 1848 " 1101.13 20/ 2611.32 2/4
zalega zatem na włościanach po dzień 1. Lipca 1849 20/ 7388.27 2/4

IV. Rachunek dochodów i wydatków kamienicy w Sieniawie odebrany tak-
że od Druziewicza. — Całą rachunkowość w skarbie będzie pro-
wadził Kolesiński systemem podwójnym.

J.O. Książe osądzi z wyż przetoczonego że pełnienie dokładne kas-
siwych i rachunkowych obowiązków całe dnie Kolesińskiemu zabierze
i pomimo jego niezmordowanej gorliwości i akuratności wątpię że
by mógł sam wszystkiemu podołać — przy tej pracy jaką on będzie
miał Panu Eyringowi nie może służyć za podręcznego do odpisy-
wania korespodencyi, kontraktów &c. przeciwnie trzeba będzie ja-
kiegoś praktykanta przyjąć, któryby i do rachunków mógł być
użytym i Panu Eyringowi być w pisaniu pomocnym.
W czasie mego bawienia w Sieniawie poznałem intera klu-
cza tego załatwienie tychże jest trudnem zadaniem — wymagają

bowiem znajomości gruntowej rzeczy i sprężystego wykonania — a nade wszystko sumiennej uczciwości — dla tego poznawszy Kolesińskiego z tej strony nie wahałem się i przyrzekłem mu takie wynagrodzenie jakie pobierał u Pana Jawornickiego — nie miałem przy tem nic innego na względzie tylko dobro skarbu to jest że tym małym wydatkiem zapobierze się stratom znakomitym, któreby z opieszałości, z nie wiadomości rzeczy, lub z złej woli wyniknąć łatwo mogły. Czyniąc to tuszyłem sobie że Oświecony Książę nie zechce zganić tego kroku, gdyby jednak podobało się Waszej Książęcej Mości nie potwierdzić mego przyrzeczenia, do czego nawet już listem Waszej Książęcej Mości z dnia 27. Maja 1849 byłem upoważniony, to proszę o łaskawe przebaczenie mi tego kroku i o jednoczesne powiadomienie niepotwierdzenia — a Kolesiński gotów będzie każdego dnia ustąpić gdyż pod tym warunkiem dałem mu przyrzeczenie — lecz oraz wyznaję że nie będę śmiał na jego miejsce kogoś innego zaproponować, bo individua tak zwane rachunkowe, które do tego czasu miałem sposobność poznać są to prawdziwe rachunkowe niedołęgi. — Eyring słaby mocno na febrę — Do dnia 16. Sierpnia r. b. zebrano w Sieniawie Żyta ozimego kop 427 snop. 56. jarego kop 39. sn. 30. pszenicy ozimej kop 296. sn. 10. jęczmienia kop 84. sn. 10. siana wozów 200 koniczu 24. — Odjeżdżając nie odebrałem z Adamowki rapportu. Bydło i owsce chorują na racice w Adamowce padło 8 sztuk bydła, w Sieniawie nic nie odeszło tylko jeden buhaj piękny mocno chorował i mało było nadziei do uratowania go, chociaż wszelkiego starania dokładano. Turneps w Sieniawie bardzo pięknie wygląda osobliwie na przysposobionej pod zimę roli. —

Z Sieniawy udałem się do Cewkowa nowego na tydz dobrachenie nie zastało gospodarstwo tam idzie zwykłym torem. Kreszencyę zebrano po dniu 15. b. m. acto w Jelwarku Cewkowskim rzytaszrim. kop 434 yzzronicy oz. kop 270.

" Starodzienowskim do " 390 " " " 148.

arkuszy zapasowej Olmeszewski jeszcze nic nie zyzredał, cena spadła na 5.12. Z Cewkowa dojechałem do Starego sioła i Olmeszewski zajechał tam dla ułożenia rachunku straty, które P. Flupka przez niedbałe zarządzenie i wszechdroga budynki — stoso ta rzynność uchonera, przyszłe wszystkie potrzebne papiery Bartniewicz do Lwowa, zjeżdża się jeszcze adwokat ów co w tej mierze sprawnie wypada, i zaraz Wasza Ks: skoro o sprawie Sacie zawiadomię — zdaje się że się bez procesu nie obejdzie z Flupka. Kasa Zapałowska jest teraz bez funduszu gdyż 400 które Dzierżawca Hamarny jako potrzebną ratę złożył, obrocone zostały na zapłacenie podatków — wpływów nie ma żadnych — huta szklana nie wypuszczona i nikt się o tą nie zgłasza — Cebartam koniecznie poprawy bydynki gospodarskie, młyn w Mikowie, gdyż tegroni zupełnym upadkiem, skarżyła się młynem w Mikowie wziął Dzierżawca Starego sioło w dzierżawę za 220. ale rada restauracyę młyna. Czy Jasnie Oświecony Książe każe potrzebny fundusz na to z funduszu Lwowskiego wydzielić? — Trudelskiemu każe Rząd nieruchomości wyjeżdżać gdyż on nie ma zarządzanej Krainy 1000. — Trzeba będzie jego miejsce przez kogoś nowego osadzić. Dzierżawca Zapałowa jakiem już raportował zapłacił na r. 1849/50 1700. — resztę prosił o pocierpienie, chciał mi dać asygnacyę rządową za zabrane zboże przez nieprzyjaciela — odrzekłem że to później nastąpić może — ma sam zjechać komissarz rządowy na obrachowanie szkody wyrządzonej przez włościan, wynagrodzenie na ten wypadek przeszło 200. podług znawców obrachowania. — Dalej pojechałem do Wysocka — Niewierzajewski zaczął robić koło wyrobu [illegible]

8)

potrzeba będzie do roku 1000. — Spiciatem rachunku dzisiejsze wyrobić ale moja bytność okazała się potrzebna we Lwowie, zaczem kazałem przysłać wszystkie dzienniki do Lwowa i w wolnych chwilach wezmę się do ułożenia tabelowych jednakże pierwej rachunki Lwowskie chcę uporządkować. W Korzenicy zebrano do dnia 16. b.m. zyta kop 350. Pszenicy spodziewać się można kop 25–30 owsa do 200 kop, kartofli do 200 kop — z kartofli nie wiedzieć czy co będzie gdyż codzień lodygi choć i mowiono mi że i ziarna psuć się zaczynają.

W Krasiczynie zebrano do dnia 19. Sierpnia r.b. zyta kop 394. pszenicy 1179 22/80 kop jęczmienia 280 13/80 kop, owsa 137 16/80 kop prosy a koko nieco wozów 43 siana 347. — Kasy nie oddałem Kochalskiemu, gdyż na razonaby mogła być na niebezpieczeństwo, powierzyłem też mandat Tarnowskiemu Lwowskiemu, który znany jako zdatny i poczciwy człowiek, a to tylko pod jego klucz sumę nieprzechodzącą zł 200. — wszelkie sumy mają być pod podwójnem zamknięciem, a to jeden klucz utrzymywać będzie Tabaczyński a drugi Lwowski. Za tę czynność przyobiecał Tabaczyński Lwowskiemu rocznie zł 60. — Przy każdej sposobności będę siebie kontrolował kasę — bez znalazłem akuratność — gotowizny było tylko zł 79. — Skoro tu rachunki poratuję wyjadę do Krasiczyna i zgruntuję siebie rachunki i przebieg kasy.

Załączam Wam Waszej Książęcej Mości "Obrót majątku gal: stan: Towarzystwa kredytowego za I. półrocze 1849" Daje się tu cukane niedbałość Xięcia i sołtysy wyglądają powrotu Xięcia z upragnieniem zresztą nie mam o czem miałem przekonanie osobiste. Miałem sposobność przekonania się także że lepiej będzie jeżeli Pan Adam jeszcze dłużej tam zabawi, gdyż tu są nieprzyjazne elementa osobliwie w ziemi Brzeżańskiej. Ulanowskiemu dałem na jego należytość zł 1000 zresztą postąpię według polecenia. Posyłaję z najgłębszem uszanowaniem

Jasnie Oświeconego Xięcia M. Ks. Adama najuniżonym sługą

Stanisławicz

Rozkaz na Tarnowskiego Lwowskiego się na mnie nie ale nie

Wny Jawornicki prosił o wypłacenie należących mu podług osta-
tecznego rachunku 20 ƒ 205.55 – przytaczając że to za mała kwota
ażeby ją przenosić na rachunek należytości Jaśnie Oświeconego Księ-
cia, powtóre że jest tak ogołoconym ze wszelkiego funduszu, że
nie miałby nawet o czém wyjechać z Sieniawy, dałem więc polece-
nie kasie prowentowej Sieniawskiej że może wypłacić wyprzeczoną
kwotę Panu Jawornickiemu po dopełnieniu wszystkich wyż spo-
mnionych zobowiązań na nim ciężących. – Pan Eyring mieszka
w Sieniawie – mówił mi że J.O. Książe zostawił mu wolny wybór
w tej mierze. Jaworski jest ekonomem w Sieniawie a że on ro-
zumi ogrodnictwo zatem będzie umiał także około uprawy tur-
nepsu chodzić. Małkowski stary stał się więc niekoniecznie
potrzebnym przy folwarku Sieniawskim a że folwarek Krasne
nie został wydzierżawionym /: gdyż wypadało go albo jakiemu staro-
zakonnemu wypuścić albo też byłemu rządcy w Wysocku Popłon-
skiemu wydzierżawić, co ani jedno ani drugie z życzeniem J.O. Księ-
cia zgadzać się nie może :/ zaczem przeznaczonym został na eko-
noma w tymże folwarku. Z Komarem skończyłem i uzyskałem
od niego pokwitowanie, iż do skarbu żadnej pretensyi nie ma ani
mieć nie może, ale musiałem mu na utrzymanie koni aż do
końca roku przypadającą należytość policzyć, gdyż inaczej nie
chciał dać pokwitowania. Przesyłam Waszej Książęcej Mości
w załączeniu list i kontrakt Masłowskiego do podpisania. Dóm
mieszkalny w Dąbrowicy jest tak spruchniały /: o czem sam prze-
konałem się :/ że nie można go restaurować. – W Cieplicach
górnych oszacowane zostały 3 budynki postawione przez s. p.
Hempla a to przez dwoch cieśli /: jeden ze strony skarbu a dru-
gi ze strony Pani Hempel :/ 1. stajnia pod dachem gątowym

6.

przy domie mieszkalnym po lewej ręce Ciesielska majsterska robota na zł 80.
2 stodoła w gumnie majsterska robota z pomocnikami " " 80.
3 szopa w gumnie także tylko majsterska robota do " " 40.
dalej zwozka materiałów od 1. budynku zł 12. do 2go zł 16 do 3go zł 20 = " 48.
razem . . . zł 248.

dalej należy się Pani Hemplowej wartość kuponów od List: zast:
gal: zł 8000 w depozycie będących za cały rok podług jej podania zł 320
razem zł 568

a że tenuta dzierżawna za rok 1849/50 wynosi " 700.
należy się od Pani Hemplowej prowentowi Sieniawskiemu zł 132.
których odebranie do kasy prowentowej Sieniawskiej poleciłem.
W prima nota znajduję tylko ręką J.O. Księcia zapisane "dała P. Hemplowa do depozytu po mężu L. Z. G. 8000" a to pod dniem 9. grudnia 1848 może J.O. Książe przypomnie sobie czy były kupony bieżące, gdyż ta wiadomość potrzebna jest do przeprowadzenia w księgach rachunkowych – a Pani Hemplowa utrzymuje że kupony były przy oddaniu Listów za całe 2gie półrocze 1848.
Przed Odjazdem z Sieniawy obliczyłem gotowiznę w kasie prowentowej, znajdowało się tam ledwo zł 300. – Wydatki będą znaczne jeszcze na zbiór, zasiewy, na przykupno kilka par fornalek końskich i wołowych gdyż P. Eyring uznaje siłę pociągową w dobrach tamtych za niedostateczną, wpływy nie będą dostarczające – zaczem po obliczeniu przybliżonem będzie potrzebował prowent Sieniawski zasilenia blisko zł 1000. Proszę więc J.O. Księcia o decyzyę, czy można wspomnione zasilenie z funduszów J.O. Księcia we Lwowie znajdujących się udzielić? – Poleciłem żeby z końcem b. m. dokładny rapport tak co do kasy jako też całego gospodarstwa do Lwowa przysłano, który J.O. Księciu w wyciągu przedłożę.

Rachunek Eustachego Jawornickiego za czas od dnia 1° Lipca 1847 do dnia 1° Lipca 1849 roku.

Winien.

1847/8			
Tenuty rocznej # 3000 po kursie z roku 1847/8 w przecięciu zł 4.52	zł	14,600	.
procenta 5% od inwentarza żyjącego zł 16000.	zł 800		
d° „ od sumy kościelnej Sieniawskiej 1500 f W.W.	„ 30.		
d° „ od kapitału na szpichlerz wyłożonego zł 10000	„ 500.		
d° „ d° „ oborę „ „ 1,000	„ 50.		
d° „ d° „ dóm Braquevil „ 560	„ 28.	1,408	
Zwrót podatku urbaryalnego od 16/5 do 30/6 1848 z rocznych zł 2155. 26¼		269	25 15/20
	zł	16,277	25 15/20
1848/9			
Dług podług rachunku z dniem 30 Czerwca 1848 zamkniętego		1,079	7 14/20
Procent od powyższego kapitału zł 1079. 7 14/20 po 5%		53	57 10/20
Tenuty rocznej # 3000 po kursie z r. 1848 w przecięciu po zł 5.21.		16,050	.
Procenta jak w roku upłynionym		1,408	
Podatek urbaryalny w kwocie jaka była kontraktem objęta		2155	26 10/20
do przeniesienia		20,746	31 14/20

Ma.

1847/8.			
Nadpłata w roku upłynionym 1846/7	zł	1536	2 4/20
Procent od powyższej sumy za cały rok po 5%	„	76	48
d° 5% od kaucyi zł 7500	„	375	.
Zapłacone do kasy cyrkularnej	„	3000	
Opłata pensyi podług etatu	„	1222	48 16/20
Pensya i ordynarya doktora i nauczyciela, najem szkółki C.C.		482	44
Aptece Sieniawskiej za lekarstwa, dostawa drew do szpitalu, pałacu, niedobór czynszu		205	53 16/20
Nadpłata podatków według kontraktu za r. 1847/8 dzierżawcy należąca		490	18 15/20
Utrzymanie budowli plebańskich		392	53 8/20
Kupno mebli i reparacyi pokoi dla J.O. Księżnej		202	45
Restauracya ratusza według sądu polubownego.		4,000	
Utrzymanie budowli w kluczu 1847 według sądu polubownego.		1.508	12 8/20
Bonifikacya za ubytek pańszczyzny za tygodni 11.		1,519	3 10/20
Różne mniejsze wydatki		185	48 4/20
Dopełnienie z dniem 30 Czerwca 1848 na rzecz J.O. Księżnej.		1079	7 14/20
	zł	16,277	25 15/20
1848/9.			
Opłata pensyi podług etatu.	zł	1130	54 16/20
Wydane na rach. J.O. Księżnej		394	18 16/20
Dane za kwitami Komarowi		799	33
Utrzymanie kościoła, cerkwi i budynków plebańskich.		332	21 18/20
Wybudowanie nowej szkółki w Dąbrowicy na fundamencie deklaracyi.		122	2 16/20
Defalka podług wyroku sądu polubownego 1/3 z gotowizny # 3000 = # 1000 czyli po 5.21 zł 5350.			
d° z ciężarów przyjętych przez dzierżawcę s. j. podatki, procenta, ordynarya zł 6943. 1 2/4 1/3 „ 2314. 20 10/20		7,664	20 10/20
Pensya nauczyciela najem lokalu na szkółkę i sprawienie ławek		117	.
Za kwitem J.O. Leona Ks. Sapiehy na ręce hr. Stadnickiego		119	38
Procent kasie cyrkularnej i stemple od pożyczki dla włościan w 1847 udzielonej p. rząd		156	52 5/20
Za cegłę daną do kamienicy i na chaty leśnych		122	30
Mandataryuszowi zwrót kosztów na utrzymanie aresztowanych, podróży, wyrobienie operatów regulacyjnych i kupno druków w r. 1846. 1847. 1848.		378	5 16/20
Koszta utrzymania budowli folwarcznych w r. 1848 podług oddzielnego rachunku		680	50 16/20
		12,018	28 13/20

Dalszy ciąg

Winien.

z przeniesienia	20,746	31 14/20
	20,746	31 14/20

Ma.

z przeniesienia	12,018	28 13/20
Wystawienie nowej młocarni i sieczkarni ze wszystkiemi potrzebnemi budynkami przyjęte podług sądu polubownego	928	38 10/20
Procent od kaucyi zł 7500.	375	.
Bonifikaty przyznanej przez sąd polubowny za nieużywanie uszkodzonych przez San gruntów za 1846/7, 1847/8 1848/9 /: w Sieniawie :/	486	52 10/20
Nadpłaty podatków nad sumę kontraktem objętą za rok 1848/9 gdyż podatek urbaryalny całkowicie na rzecz J.O. Dziedz. policzony został.	490	18 15/20
Za wyrąbanie przez Dzierżawcę na użytek skarbu /: ordynarye oficyalistów, do pałacu, oranżeryi 6 :/ obróconych przez cały czas dzierżawy 766 2/6 sągów po 24 xr.	306	32
Różne drobniejsze wydatki.	104	5
Dopełnienie z dniem 30 Czerwca 1849 na rzecz J.O. Dziedziczki	6,036	36 6/20
zł	20746	31 14/20

Rachunek zbiorowy

Dług podług rachunku z dniem 30 Czerwca 1849 zamkniętego zł	6,036	36 6/20
Wartość inwentarza danego Dzierżawcy z początkiem dzierżawy	16,000	.
d° sprzętów i narzędzi gospodarskich d° podług szacunku dawnego	583	8
Za zboże z niedosiewu przy expiracyi dzierżawy podług cen sądem polub. przyzna.	3858	37 5/20
Dane gotowizną przez J.O. Księcia na zapłacenie podatków na ręce Staniewicza.	3600	.
Depozyta mas sierocińskich podług podanego wykazu przez Sędziego.	2000	12
Za 100 korcy kartofli i uprawa pod też zł 231. 3		
Zapłacił gotowemi 11/8 1849 118. 57		
Reszta pozostaje 112. 6	112	6
Należący się procent od sumy dominikańskiej od 1/1 do 30/6 1849 z roczn. zł 79.18	39	39
d° d° Kościołowi Majdańskiemu od 25/3 do 30/6 1849 „ 85	22	40
Dopełnienie na rzecz jego z dniem 30 Czerwca 1849	205	55 1/20
zł	32,458	53 12/20

Kaucya dzierżawcy zostawiona zł	7,500	.
Wartość inwentarza żywego podług szacunku oddanego na rzecz skarbu	20,583	30
d° zostawionych narzędzi i sprzętów gospodarskich na gruncie pdg. szacun.	3523	15 12/20
Należytość wykazana do odebrania od włościan z pożyczki rządowej 1847.	852	8
zł	32458	53 12/20

Należytość jego z dniem 1 Lipca 1849. 205 55 1/20

ad 26

Lwów dnia Września 1849. 101

Jaśnie Oświecony Mości

Książe!

List mój z dnia 22. upłynionego miesiąca zapewne już doszedł rąk Waszej Książęcej Mości. Teraz mam zaszczyt donieść Jaśnie Oświeconemu Księciu, iż otrzymałem temi dniami list od Pudlera datowany z Zawichosta dnia 22. Lipca 1849 w którym wyszczególnia długi zalegające w Sieniawie na rachunek łodzi w sumie zł 1207.53 o których zapłacenie bardzo nalega, przytaczając że dla tych długów nie śmie się pokazać w Galicyi gdyż by go wierzyciele gotowi sądownie przyaresztować, skoroby miał pewność że te długi Jaśnie Oświecony Książe każe zapłacić natychmiastby przyjechał złożyć dokładny rachunek. W powyższej sumie są objęte dwie kwoty 1. pożyczone przez Pudlera (: jak się wyraża na rachunek łodzi :) od służącego, zostającego u Pana Jawornickiego, Marcina zł 80.-
2. także pożyczone od Pana Jabłońskiego nauczyciela dzieci u Jawornickich . . . . . zł 20.-

razem zł 100

Upraszam o dyspozycyę, co do tych dwóch sum ostatnich jak z temi postąpić: Czy może je kazać w Sieniawie zapłacić – a resztę pozostawić aż do ukończenia całego interesu łodzi – gdyż ci dwaj wierzyciele są bardzo potrzebni i proszą pokornie o łaskawy wzgląd Jaśnie Oświeconego Księcia. Dalej pisze Pudler w pomienionym liście że słyszał od Oborskiego jakoby miał J.W.ny Andrzej Hrabia Zamojskich wziąść łodzie – może temi dniami Wasza Książęcia Mość otrzymał już w tej mierze list od J.W.go Hrabiego Andrzeja, to prosiłbym w tym wypadku o upoważnienie wydania rozkazu Pudlerowi ażeby łodzie oddał pod zarząd

30

J.W^go Hrabiego, oraz wypada zawiadomić J.W^go Hrabiego że w Płocku należy się Kupcowi Gutekunst za reparacye jednego statka /: Bug :/ podług rachunku Pudlera z dnia 22. maja 1849 Złpol: 1567. grosz. 16 — i jak tę sumę przeprowadzić. — Na ostatku przytacza Pudler że dał Ordre w Gdańsku sprzedania w drodze licytacyi 4 starych statków czeskich i doręczenia uzyskanej za też kwoty J.W^mu Hrabiemu Zamojskiemu. — Jeżeli J.Oświecony Książe do tego czasu nie otrzymał listu od Pana Hrabiego Andrzeja — to niech Wasza Książęca Mość raczy jeszcze raz napisać o stanowczo odpowiedź — żeby można jakiś koniec z temi statkami zrobić — gdyż cały ten interes łodzi tylko wiele pieniędzy pożera a do tego czasu żadnej korzyści nie przyniosł. O ile m poznał interes łodzi — sądzę że tylko natenczas może być korzystym jeżeli się bezpośrednio nim sam właściciel zajmuje, gdyż do tego trudno a u nas jeszcze zupełnie nie można znaleść człowieka na którego uczciwość, znajomość i gorliwość w prowadzeniu polegać by można.

Dnia 1. b. m. pojechał Wajner do Jezierzan w celu oszacowania lasów tamtejszych ażeby obliczyć można potem etat roczny tak opałowego jakoteż materiałowego drzewa — po powrocie jego przedłożę J.O. Księciu rezultat.

W moim liście poprzednim doniosłem jakiego planu tego roku w Korzenicy spodziewać się można. Teraz jeszcze dodaję że w folwarku Korzenicy znajduje się 30 sztuk bydła rogatego i para 1 koni fornalskich to jest chłopskich a druga para stare powozowe z Wysocka — bydło składa się po

części z tego które było w Wysocku, a po części dokupił ~~na~~ Nie-
wczaszyński przed parę miesiącami z różnych miejsc na
targach — jest to zwykłe bydło nie wielkie ale dobrze utrzy-
mane o czem przekonałem się naocznie będąc tam w przesz-
łym miesiącu. Pan Petrowicz mówił mi że będzie sam pisał
do Waszej Książęcej Mości o Korzenicę. — Napiszę do Pawlikow-
skiego może on zechce wejść w ten interes.
Teraz wziąłem się do uregulowania rachunków przybocznych
Waszej Książęcej Mości — po ukończeniu czego wezmę pod
rękę rachunki prowentu Wysockiego. —
Krąży tu pogłoska że z dóbr Waszej Książęcej Mości w Rosyi będących
zdjęta została konfiskata — po najściślejszem dochodzeniu przekonałem się
że to jest tylko pogłoska bez zasadna.

Na probostwo Sieniawskie już jest propozycya zrobiona do obsadzenia
a to 1° loco Hebda proboszcz Łukawca 2. Czyżyński 3. Łyżinski
Alexander vel Węgrzyn Administrator teraźniejszy Sieniawski — za
parę tygodni przyjdzie do Lwowa, gdyż zaś J.O. Kolatorka jest zagra-
nicą — więc po upływie 3 miesięcy gdyby wybór nie był uskuteczniony
Konsystorz jure devolutivo zamianuje 1. kandidata Ks. Hebdę. Ksiądz
Kiesielewski nie wzięty w propozycyę dla młodości wieku i że za krót-
ki czas jest księdzem.

Wszyscy tu radzą żeby Ks. Adas jeszcze dłużej pozostał zagranicą
dopóki się cokolwiec lepiej nie wyjaśni. —

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

D. — 1849.

Staniewicz

Monsieur le Prince

Leon Sapieha

à

Louvin

en Belgique

par Berlin

recommandé à Mr le Comte

Zdzislas Zamojski

N 12 rue des cordes

LEMBERG 5/9

LEM... 3. SE... FRANCO

LOUV... 11 SEPT 1849

ALLEMAGNE SEPT... 11 SEPT

Lwow dnia 15. Wrzesnia 1849.

Jasnie Oswiecony

Mości Książe!

List Waszej Książęcej Mości z dnia 3. b. m. pod adresem Horoszkiewicza otrzymałem. Na ten nie odpowiada Horoszkiewicz, gdyż od 10 dni złożony choroba tyfus zwaną w łóżku pozostaje, dnia dzisiejszego ma się lepiej. lekarz medycyny Nowinski zapewnia że w krótkim czasie do zupełnego zdrowia powróci. Nie jest to ta choroba na którą on niegdyś i ja cierpieliśmy, ale istotny tyfus. — Na tyfus i zimną fibrę tu bardzo wiele osob choruje — ale na te, na którąśmy obadwaj niegdyś chorowali, bardzo mało chorują ile mnie wiadomo nie więcej jak trzy osoby — więcej takich jest którym lekarze niemedycyny radzili na swierze powietrze za granice wyjechac, a to z obawy żeby niemana choroba tu w kraju się nie rozszerzyła — w czém jednakże się mylą — gdyż to nie była choroba rzeczywista tylko urojona. — Książe Henryk był dzisiaj u mnie kazał Waszej Książęcej Mości ukłony oswiadczyc i powiedziec że Książe Jerzy pojechał do Baden-Baden, Księżna

de Ligne będzie tymi dniami w Paryżu dla widzenia się z mężem – Książe Henryk przypomina pakiecik o którym Horoszkiewicz już Waszej Książęcej Mości dawniej pisał – słyszałem dziś z ust bardzo wiarogodnej osoby, że przyszedł dnia wczorajszego rozkaz z Warszawy odwołujący wszystkie wojska rossyjskie z Węgier, i z Galicyi i to nie zwłocznie ma ich powrót nastąpić do swego kraju. W interesie Księcia Adama byłem u Pana Gubernatora Gołuchowskiego – kazał mi zrobić podanie do Praesidium co niezwłocznie uczyniłem – i to oddałem do rąk Gubernialnego Konsyliarza Mosch, ten mi po przyjacielsku radził żeby zastępcę dać /: znam tego Pana jeszcze ze szkół i wierzę jego słowom :/ będzie moim gorliwim staraniem wyszukać zastępcę – i o uskutecznieniu Waszej Książęcej Mości donieść. Mówił mnie Pan Gubernator i wyżrzeczony Konsylarz, żeby JO. Książe jeszcze swój powrót do 15. przyszłego miesiąca przeciągnął. Jeżeliby prędzej bytności Waszej Książęcej Mości rzyczono sobie tu, niezwłocznie zawiadomienie wzywające do tego

wyexpediowane zostanie. — Dóm już na ukonczeniu jeszcze tylko mało roboty mularskiéj i stolarskiéj pozostaje — najwięcej jeszcze ma do robienia malarz i to tylko już kilka pokoi na dole. — Jeszcze nic nie najęto i nikt się nie trafia. — Pan Laskowski i P. Hr. Stadnicki pisali do JO. Księcia i zapewnie już listy rąk Waszej K: M. doszły — ten ostatni onegdaj świeży list wyprawił. Staram się tu ile w moich siłach wszystko jak najlepiej załatwiac. O rachunkach Wysockich pamniętam, ale pierwej chcę przybaczne rach: JO. Księcia pozamykac, te wszystkie przez czas mego pobytu na wsi na mnie czekały, a te są w związku z Wysockiemi. — Raporta z dóbr nadeszły, w następującym liście takowe Waszej Książęcej Mości przedstawię — Nie próżnuję ale trudno wszystko w jednym czasie załatwić — jednakże dopóki siły wystarczą chcę i będę pracował. W tej chwili nadszedł list JO. Księcia z d. 7. 6. m. wszystko podług życzenia Waszej Książęcej Mości i własnego sumienia ściśle dopełnię.

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższy sługa
J. Stankiewicz

Listy L. G. 101%

D. 15/9 1849.

Staniewicz

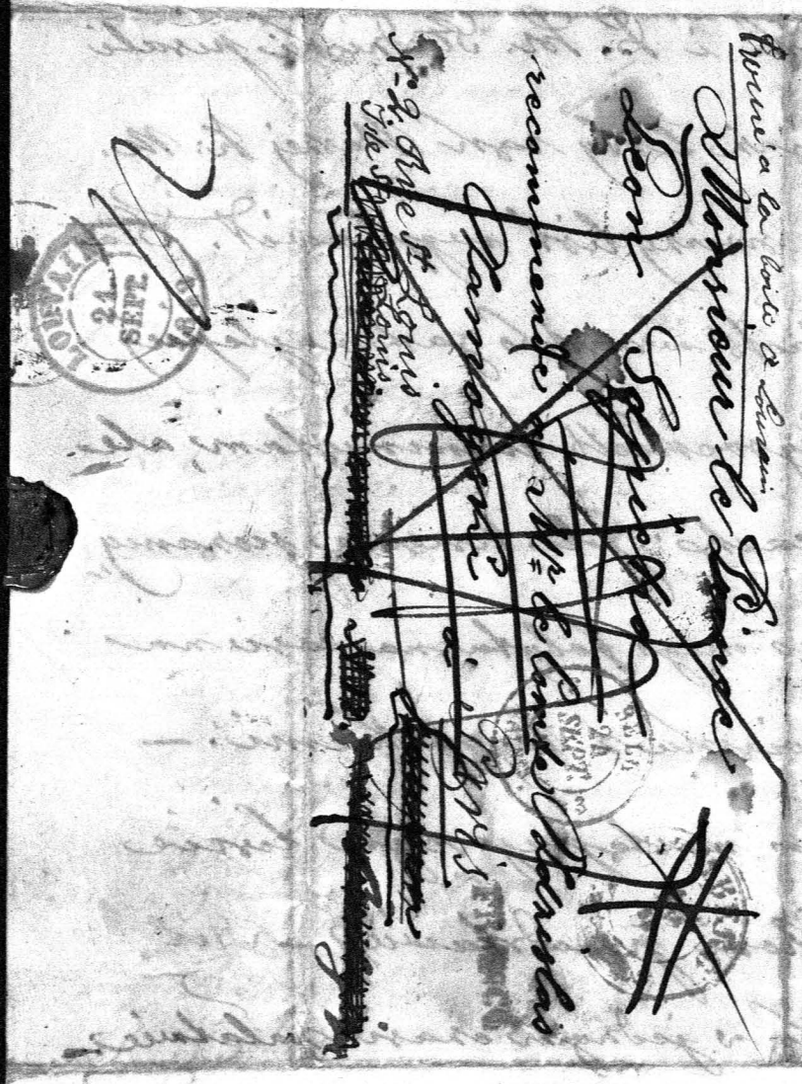

105 1.

Lwów dnia 19. Września 1849.

Jaśnie Oświecony

Mości Książę!

Mam zaszczyt przedłożyć Waszej Książęcej Mości

1. Rezultaty nadesłanych raportów po dzień 1. września r. b.

A z dóbr Krasiczyńskich

a Kasa. Przychód – Pozostawało po dzień 1. Sierpnia r. b. a to:

w restancyach z lat dawnych i bieżące . . 20/ 3446.8 4/5

w gotowiźnie 191.48 4/5 20/ 3,637.57 3/5

wpływy bieżące ze sprzedaży produktów i rat propinacyi 20/ 916.20

z lasów 163.48

„ przedaży wyrobów tkalni . . . . 464.30 „ 1544.38

Razem 20/ 5182.35 3/5

Rozchód. – Opłata podatków 20/ 496.31

Najem robocizny w fol: Krasiczyn: 20/ 108.35

do „ „ Krasicach „ 75.12

„ „ Tarnawcach „ 139.39

„ „ Korytnikach „ 135.29 „ 458.55

wydatki lasowe 131.41

„ różne inne . . . . . 258.14 7/5 „ 1345.21 7/5

W porównaniu z przychodem pozostaje z dniem 1. wrześ: r. b. 20/ 3,837.13 9/10

32

a to w awansach 3603. 8 8/10

w gotowiznie 234. 5 1/: 20/ 3837. 13 9/:

b. Zbiory kresiencyi. Zostawało na dniu 1. sierpnia r. b. w Snopie

	Żyto ozime kop. sn.	Żyto jare kop. sn.	Pszenica ozima kop. s.	Pszenica jara kop. sn.	Jęczmień kop. sn.	Owies k. s.	Groch k. s.	Kartofle kor. gar.	Pasza konicz. siano wozy
we wszystkich folwarkach	585. 37				8. 14				243 347
zebrano w sierpniu r. b. w Krasiczynie	. .	.	233. 13	25. 12	108. 35	101. 40	23. 6	9 .	
" Krasicach	. .	. .	198 30	42 .	57 30	22 .	. .	. .	
" Tarnawcach	. .	30 .	405. .	85 –	146. 11	65	. .	. .	
" Korytnikach	8 30	. .	343 .	13. .	115. 30	44. 46	. .	. .	
Razem	594. 7	30 .	1179. 43	165. 12	436 .	233. 26	23. 6	9 .	243 347

	Żyto kor. gar.	Pszenica kor. gar.
c. Wysiano w miesiącu sierpniu w folwarku Krasiczyn	7 22	4 23
" Tarnawcach	22 1	17 1
Razem	29 23	21 24

D. Z dóbr Wysockich. a Kasa Przychód

Zostawało z dniem 1. Lipca 1849 w Awansach 20/ 20,584. 23/25

" gotowiznie " 600. 25/24 21,184 27 8/

wpływy bieżące z propinacyi Korzenickiej 87 30

z pachtu krów korzenicy 24 10 4/5 111 40 4/5

z przedaży lasowej 424 26

do przeniesienia 20/ 21,720 34

z przeniesienia	zł	21,720 34
z przewozu Jarosławskiego	zł 275.–	
z Młyna Wietlińskiego	„ 416.40	
z dzierżawy Chargtan i inne drobne pobory	„ 891.50	
od włościan Nowogrobelskich za wypasione łąki	100.–	1,683 30
Razem	zł	23,404 4

Rozchód. Kupno 31 sztuk krów i 4 wołów do Korzenicy . . . . zł 885.57 2/5

Najem robocizny w Korzenicy „ 338.57 4/5

Różne drobne wydatki . . . . . „ 83.41 8/40 1308.36 16/..

pozostaje po dzień 1. Września 1849 . . . . . zł 22,095 27 24

a to w Awansach . . . . zł 20,695.46 15

„ gotowiznie . . . „ 1,399.41 9/

zgodnie jak wyżej zł 22,095.27 24/40

b. Zbiory w Korzenicy: Żyta kop. 352.18 pszenicy kop 45. grochu kop 17. Jęczmienia kop 9 Owsa kop. 30 siana fur 100.–

c. W upuście małym /: Nowejgrobli :/ zrobiono tylko szpóntpale słupy zaczęto oprawiać – a to dlatego tak mało do tego czasu zrobiono, gdyż robotnika trudno było dostać, wszystko bowiem było żniwem zajęte. Z powyższego rezultatu kasy pokazuje się, że fundusz na zrobienie upustu jest dostarcza-

jący przynajmniej na teraz. Jeżeliby Niewczaszyńskie potrzebę większego funduszu wykazał, postąpię stosownie do danego polecenia Waszej Książęcej Mości.

Z Pewkowa i Sieniawy raportów jeszcze nie otrzymałem, pisałem już o to do Eyringa, który jeszcze na zimną febrę słaby. Do Olkuszewskiego napiszę o raporta. —

2. Stosownie do danych rozkazów listem z d. 7. b. m. pisałem już do Tabaczyńskiego, Bartkiewicza, Eyringa.

Wajner teraz w Dobrach Jezierzańskich, jadąc tam upewniał mnie, że to nie są korodłuby w lasach Starosielskich, jednakże teraz pisałem do Bartkiewicza, żeby kilka tych żyjątek w wódce przysłał do Lwowa, gdyż dla słabości Horoszkiewicza jechać tam nie mogę, a tu ze znawcami wyexaminujemy ich istotę, — a podług rezultatu się postąpi. — Kudelski jeszcze nie wyjechał, — również i Sadowski jeszcze jest w Krasiczynie. Ulanowski & Dziubiński złożyli po 20/1000. —

Pożyczki włościańskie po 20/10,000. na Sieniawie & Wysocku — już wyextabulowane, przekonałem się naocznie.

Ros: przechodzą ciągle przez Lwów do 15. przyszłego m. spodziewać się można że ich przechód już się skończy. Hr. Załuski wyjechał do Meran (w Styryi) stosownie do rady danej przez rząd. Mówił mi Wmci że rząd ma W. K. M. w podejrzeniu o korespondencyę z Bakuninem. Odpowiedziałem na to, że to bajeczka jak zwykle. —

Interes Ks. Adama jest na dobrej drodze, Saar kazał sobie przedłożyć Extrakt

tabularny dla przekonania się, czy jest istotnie właścicielem intabulowanym na dobrach Krasiczyńskich. Pomimo to robię kroki do wynalezienia zastępcy. Spodziewam się, iż w krótkim czasie będę mógł donieść o korzystnym rezultacie.

Dóm jeszcze nie zupełnie ukończony, jeszcze nie ma żadnej bramy – pokoje JO. Księcia Pana i Księcia Adama są już gotowe do zamieszkania. Schmita pilnuję o ile mogę, ażeby pospieszał z ukończeniem reszty. –

Rząd chciał zamek Krasiczyński zabrać na szpital dla chorych 300 rossyan, lecz komisya, która tam zjechała, znalazła ze strony medycznej za niestosowny na ten cel. –

Mówił mi Pan Wysłobocki, że interes z Hr. Kaz. Jabłonowskim na ukończeniu, w krótce będzie można podnieść listy zast: Sz. –

Przyjechał tu temi dniami Aloizy Bocheński prosto z Łanowiec, w dobrach tych idzie wszystko zwyczajnym tokiem, szkody w lasach teraz tam żadnej niewyrządzają ani chłopi ani służba lasowa. Urodzaje w tamtych stronach są piękne. W Kołomyjskim i na Bukowinie pokazała się była w upłynionym miesiącu szarancza. Professor Lipiński wysłany został przez rząd dla przedsięwzięcia środków zaradczych do wytępienia tego gadu.

Kurs listów Zast: Gal: 101 do 101.5 – Złoto spadło, dukata kurs° 20 f 4.40 rub: ros: 20 f 1.53. Przyczyna tego jest, że ros. oficerowie złotem i srebrem wszystko płacą, ale i po wielkiej części banknotami węgierskiemi 20/1. guarancia tych papierów opiera się na dochodach Węgier /: Anweisung auf die Landeseinkünfte des Königreiches Ungarn:/

O Towar. Kred: nie donoszę nic, gdyż przed kilkoma dniami pisał do Waszej Książęcej Mości Pan Laskowski i P. Hr. Stadnicki. – Horoszkiewicz ma się cokolwiek lepiej, lekarz Nowiński utrzymuje że niebespieczeństwa już niema, ale jeszcze sam się podnieść nie może.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Waszej Książęcej Mości & J.C. Księcia Adama

najniższym sługą

J Staniewicz

D 19/9 1849.

Staniewicz.

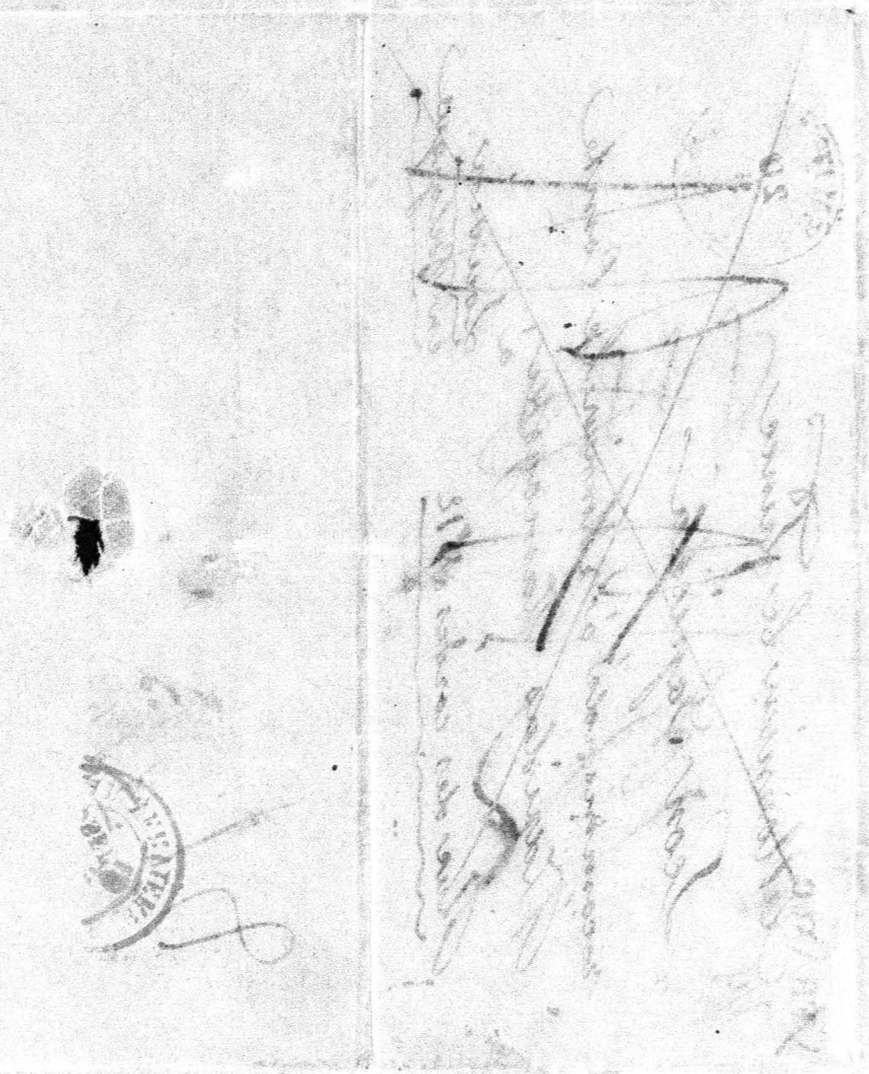

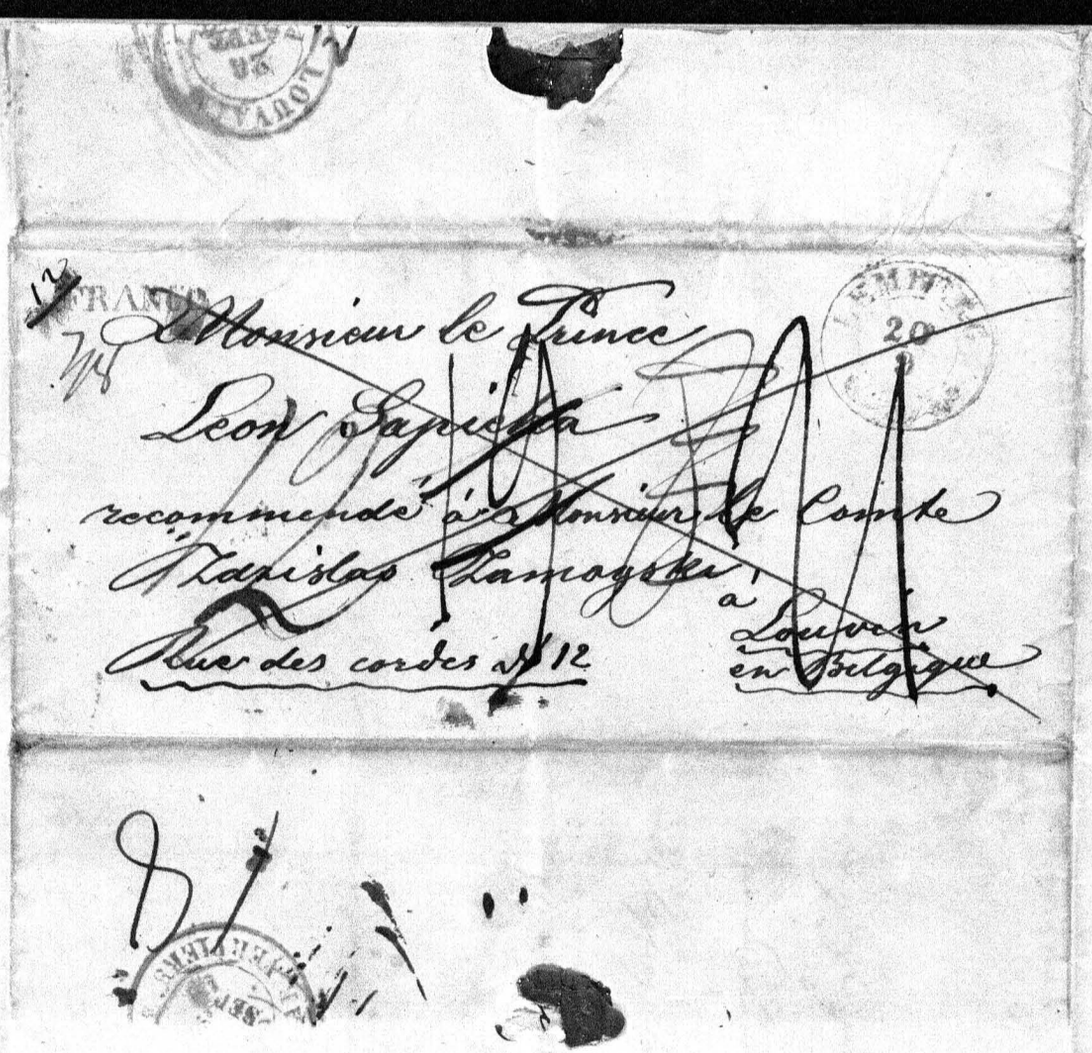

12

FRANCO

Monsieur le Prince

Leon Sapieha

recommandé à Monsieur le Comte

Zdzislas Zamoyski

à Louvain

en Belgique

Rue des cordes N° 12

LEMBERG 20

81

Lwów dnia 9. Października 1849.

Jaśnie Oświecony Mości Książę!

List mój z dnia 3. b. m. musiał już rąk Waszej Książęcej Mości dojść.
Co do interesu J.C. Księcia Adama mam zaszczyt donieść, że Starosta
Przemyski podług listu Tabaczyńskiego z dnia 4. b. m. otrzymanego 8. b. m. żądał
dowodu posiadania realności przez Księcia Adama, wymawiając się, że tego
koniecznie przepisy wymagają, że po otrzymaniu takowego interes ten zupełnie
ukończony będzie, posłałem więc pocztą dzisiejszą świadectwo tabularne, według
którego Ks. Adam jest intabulowany jako właściciel 4 włości. Jest to tylko wymówka
jego, gdyż widzi się być skompromitowanym wobec Presidium Krajowego & Gene-
ralnej Komendy swoim postępowaniem nierozsądnem a dokuczliwem.
Dóm jest na ukończeniu ale wątpię, żeby na 15. b. m. mógł być zamieszkany przez
J.C. Księżnę z familią, gdyż nie mogę wszystkiemi środkami Schmita do tego
nagiąć żeby się energicznie tem zajął, zawsze na jutro przyobiecuje a nigdy
słowa nie dotrzyma, i tak już tylko mało co brakuje niektóre roboty slu-
sarskie, takienika, tak że nie można jeszcze posadzek napuścić i okien
pomyć – brama jeszcze żadna nie zrobiona, stolce nie umieszczone, może
to i lepiej gdyż za przybyciem J.C. Księcia może niektóre rzeczy korzyst-
niej lub dogodniej umieszczone będą. Pokój J.C. Księcia & Księcia Adama
zupełnie na przyjęcie gotowe. Możeby to dogodniej było, żeby J.C. Księżna

38

podróż na krótki czas odłożyła, a J.C. Książe raczył naprzód przyjechać i skoro już wszystko ukończone będzie J.C. Księżnę uwiadomił, bo się obawiam żeby J.C. Księżna przyjechawszy przedwcześnie jakiej niedogodności nie doznała.

Tabaczyński donosi, że otrzymał asygnacyę gubernialną na wypłatę 20/266.33 za wzięte w drodze rekwizycyi 200 garncy okowity, lecz ta kwota tylko temu wypłacona zostanie, kto się plenipotencią udzieloną przez J.C. Księcia wykaże. Za wziętych 100 sążów drzewa zapłata później nastąpi. Zasiewy tam już na ukończeniu, jednak raportów nie nadesłał jeszcze wiele gdzie wysiano. Kartofli mało pod krzakiem i tę po większej części się psują.

Olkiszewski nadesłał raport do końca Września r.b. zbiór w snopie jak następuje: Żyta ozn. kop. 823.45. pszenicy kop 415.7 – jęczmienia kop 181.50 – Owsa k. 627.19 Gruczki kop 332.42 Grochu k. 95.34 – Wysiewy bardzo trudno idą raz dla mokrej roli, powtóre dla niemożności dostania ludzi do młocki. Wysiano do 30/9 r.b. w obudwóch folwarkach żyta korcy 74 – pszenicy korcy 12. Kartofli nie zaczęto jeszcze kopać, które podług poprzedniego doniesienia gniją, dla tego nie można będzie wypuścić brahy w pacht – zamysła na takowej postawić wybrakowane bydło i cielęta – gorzelnia nie prędzej jak 1. Listopada zacznie iść. — Kontingens J.C. Księżnie Wirtemberskiej i Pannie

Cecilii Beydale za pierwsze półrocze 1849/50 jutro lub najdalej pojutrze przez Stameza poszlę. Dla braku gotowizny będę musiał zaciągnąć pożyczkę w Towarzystwie kredytowem na zastaw Listów Zast: Gal: sprzedać je byłoby nader niekorzystnie, gdyż kurs ich jest dziś 100½%

Skoro zaparta z dóbr Krasiczyńskich i Sieniawskich nadesłane będą, zaraz je przedstawię J. O. Księciu.

Horoszkiewicz zaczyna się lepiej mieć, ale jeszcze z łóżka nie wstaje.

Mam zaszczyt zostawać z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

Son Altesse Monsieur le Prince

Léon Sapicha

recommendé à Son Altesse Madame

la Princesse Hedvige Sapicha

pr à

Przemysl Freiwaldau

Cracovie en Silésie

LEMBERG 12. OCT.

[illegible] 16. OCT.

D. 9/10 1849

Stanieuzéz

Lwów dnia 19. Października 1849

Jaśnie Oświecony Mości Książę!

Dnia 9. b. m. wysłałem list do Waszej Książęcej Mości do Freiwaldau. Dnia wczorajszego pisałem do J.C. Księżny do Freiwaldau w interesie uzyskania paszportów w Poznańskie.

Na zapłacenie należytości za 1. półrocze 1849/50 J.C. Księżny Wirtemberskiej zł 2,300.

Panny Cecylii Beydale 2242.30

Razem . . . zł 4,542.30

dla braku gotowizny zaciągnołem w Towarzystwie Kredytowem na listów Z. G. 7000 pożyczkę . . . zł 5000.

mniej opłacony procent od 11. do 26. b. m. . . . 8.20.

zł 4,991.40

Z tych kupiłem assygnacie kasy /: Kassa Anweisung :/ procentujące na zł 4,500. do których doliczywszy zaległy procent od 1/7 do 15/10 r. b. 39.

zł 4,539. – razem. Tę wartość posłałem Stametzom na kupno Paryża, i oraz zawiadomiłem stosownie do polecenia Jaśnie Oświeconą Księżnę Matkę. Wyż rzeczone assygnacye dla tego kupiłem, gdyż te w Wiedniu przyjęte bywają za gotowiznę, zaczem przesyłka tego rodzaju najtaniej wypada. –

34

Do wyż wymienionej summy Rs 4991.40 wysłałem także Kasie Leśnowskiej Rs 400 na zapłacenie Konstantemu Marłowskiemu zaległego procentu od Rs 320 za czas od 1/7 1845 do 1/7 1849.

Eyring nadesłał temi dniami raport, z którego wyciąg udzielam

Zbiór w r. 1849/50

	Żyto		Orzenica		Pszenica		Owies		Kukurudza		Gorycz		Dziura		Bób		Konopie	Kozieł.	Siano
	Ozime		Jare		Ozima		Jara												
	Kop.	sn.	Kop.	sn.	Kop.	sn.	Kop.	sn.	Kop.	sn.	Kop.	sn.	Kop.	sn.	Kop.	sn.	Kop.	Kop.	wozy
Sienawa	337	56	39	30	295	10	94	8	240	34	24	20	112	16	16	25	5	26	32	15	.	26	157
Adamowce	304	4	.	.	49	.	.	.	77	34	141	13	50	40	21	.	.	.	.	.	.	.	104
Zapolsko	163	45	.	.	43	.	.	.	74	20	93	22	80	15	.	.	.	.	.	.	.	5	109
Krasne	115	19	.	.	.	.	.	.	11	47	51	7	48	30	2	12	.	.	.	.	15		69
Razem	971	4	39	30	387	10	94	8	354	15	310	2	291	41	39	37	5	26	32	15	15	31	429

Wysiew

	Żyto		Orzenica	
	Korc.	gan	Korce	gan
w Sienawce	. .	. .	15	28
" Adamowce	. .	60	28	. .
" Zapolsku	. .	15	20	6 20
" Krasnem	. .	21	16	3 8
Razem		98	.	25 24

Próby omłotów zboża jeszcze nie zrobiono. Eyring wyraża jeszcze 13 punktów szczegółowego zarządu dóbr, które do powrotu Waszej Książęcej Mości do decyzji zostawiam

W[asz] Exstachy Jasnorzewski pisze mi pod dniem 17.b.m. że już

przyznane mu zostały liquidacye, których kwota na pokrycie podat-
ków od niego się należących wystarczy, i wkrótce ten interes załatwionym
będzie, gdyż dla przeprowadzenia tych w Kasie Cyrkularnej potrzebuje tylko
sędzia tam pojechać. Dalej donosi mi Pan Jawornicki, że żąda Dy-
rekcya żeglugi parowej ażebym przesłał jej Cessyę wszystkich statków
na rzecz tejże Dyrekcyi przez władze miejscowe zalegalizowaną, gdyż
potrzebna jest takowa dla sprowadzenia po różnych punktach rozrzuco-
nych statków, ustanowienia nad nimi zarządu i rozciągnienia nad
szyprami należytej kontroli. Co jak najspieszniej uskutecznię.

Tabaczyński nadesłał także raporta do 30. Września r. b. treść tych jest:

	Zbiór zboża w snopie																													
	Żyto				Pszenica				Jęczmień		Owies		Gryka		Grach		Łoso		Bób		Kartofli		Paszy				Wysiew			
	Ozime		Jare		Ozim		Jara																Siano	Konie	Potrawa		Żyta		Pszenicy	
	Kop	s.	Kop	s.	Kop	s.	Kop	s.	Kop	s.	Kop	s.	Kop	s.	Kop	s.	Kop	s.	Kop	s.	Kor.	g.	Wozy				Kor.	g.	Kor.	g.
do dnia 30. sierp. r. b.	594	7	.	.	1179	43	165	12	436	.	233	26	.	.	23	6	.	.	.	.	9	.	347	243	.		29	23	21	24
do dnia 30. Wrześ. 1849 w Krasicz	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12	10	85	40	17	18	.	.	28	38	242	.	.	18	6		3	12	12	4
Krasicach	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	29	.	.	.	28	.	.	.	13	30	45	.	.	30	.		11	8	13	16
Tarnawcach	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	201	20	64	42	87	30	.	.	.	.	.	.	.	20	3		10	31	17	19
Korytnikach	.	.	.	.	.	.	.	.	38	35	103	11	26	.	21	48	.	.	8	.	.	.	.	38	.		19	8	19	28
Ogólnie	594	7	.	.	1179	43	165	12	474	35	579	17	176	22	177	42	.	.	50	8	296	.	347	349	9		74	18	84	27

Kasa Przychód

Pozostawało z dniem 1. Września 1849. gotowiznie 20/ 234. 7 20/ Remanentach „ 3421. 8 / 3665. 15

W ciągu miesiąca Września z przedaży pszenicy korcy 102 po 20/ 6 & 20/ 6. 6 617.

" " " " okowity 245 garncy „ 1. 12 & 1. 9½ 289. 37½

" lasowej 465. 14½

do przeniesienia 20/ 5027. 7

Z przeniesienia . . . . . zł 5,027. 7

z sprzedaży wyrobów tkanych 136.30

rozne wpływy 169. 21

Ogół przychodu zł 5,332.58

Rozchód. Opłata ciężarów rządowych . . . . . zł 127.

Wydatki na folw: Krasiczyński . . . . zł 320.11

Krasicki . . . 178.35

Tarnawski . . . 364.12

Korytnicki . . . 198.3 zł 1061. 1

" lasowe 122.55

" rozne mniejsze 186.43

Przeprowadzenie awansów danych stolarzom dawniej 968. 3 zł 2,465.42

Pozostawało na dniu 1. Października w awansach zł 2474.34 } 2867.16
gotowiznie " 392.42

W tej chwili otrzymałem list od Olkiszewskiego z d. 16. b. m. Donosi on że wysiano w tamtych dobrach pszenicy korcy 42. Żyta korcy 136.12 Słoty ciągłe niedozwoliły ukończyć zupełnie zasiewów. Kartofle tam bardzo się psują. Etat w krótce będzie nadesłany.

Stametz donosi pod d. 17. m. b. iż za zrealizowane assygnacye po potrąceniu kosztów polecił wypłacić w Paryżu J.O. Księżnie frco 10,361.50. —

Bytność Waszej Książęcej Mości jest tu bardzo pożądana i potrzebna, a po wysondowaniu sądzę że J.O. Książę może bez najmniejszej obawy śmiało powracać. Horoszkiewicz już jest lepiej ale jeszcze nie może się pracy oddać, muszę zatem tu pozostawać a potrzebaby i do Sieniawy pojechać dla załatwienia niektórych interesów których zwłoka szkodę przynieść może.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem
Jaśnie Oświeconego Księcia najniższym sługą
J. Staniewicz

Generał Dwernicki przyjedzie temi dniami do Lwowa

Listów Z. G. ciągle zł 100 do 101%

Lwow dnia 5. Listopada 1849.

Jaśnie Oświecony Mości

Przesyłam w załączeniu Waszej Książęcej Mości list JWgo Hrabiego Andrzeja z dnia 30. Listop. mi do mnie adresowany w interesie statków Żaglowych.

Wanny trzy zażądane przez JO. Księcia Adama zostały wysłane w Niedziele na ręce Gazdeczki, prędzej nie można było dostać furmanów.

Był tu dziś Zaleski z Oleszyc z oświadczeniem że za parę dni zjedzie komisarz Cyrkularny do Oleszyc na weryfikatę operatów urbarialnych, musi ktoś być ze strony schedy Zapałowskiej i Cewkowskiej opatrzony jedenipotencią do tej czynności. Co do schedy Cewkowskiej musi takową już mieć P. Olkiszewski. Co do Zapałowskiej zaś mażnaby ją udzielić P. Bartkiewiczowi. Do Bartkiewicza pisałem żeby do Krasiczyna dojechał. Zaleski prosi żeby rachunki jego sprawdzić, sądzi żeby do tej czynności P. Bartkiewicz mógł być przeznaczony. Koło domu robi się ile możności, piec w pokoju Księcia już ma palowisko z pokoju jutro każe w nim zapalić.

38

Bramy już są w robocie, parkan od Udrzyckiego za parę dni już będzie skończony. Za krzesło nowego parkana od domu ku gymnastyce daję już po 20/6 żądają cieśle po 20/7.30, przytaczając, że teraz materiał bardzo drogi. Dołożę wszystkiego starania żeby wszystko ukończonem było.

Nowego tu nic nie zaszło.

Korzec owsa można teraz dostać tu po 6 fr. W.W. a bardzo pięknego po 6/30 W.W. 1 Cetnar siana po 20/1.

Kurs listów Zast: Gal: utrzymuje się ciągle 100 k. do 101 %.

J. Wny Kazimierz Hrabia Krasicki zasyła ukłony.

Zostaję z najgłębszem uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższym sługą

J. Staniewicz

Jaśnie Oświeconemu

Leonowi Księciu Sapieże

Gr.

Przemyśl

w

Krasiczynie

LUMBERG
6. NOV.

D. 5/11 1849.

Staniewicz

6/11 1849.

Stattler

1852 – 1855 –
– 1871.

(Lit. 9.)

Jaśnie Oświecony Xiąże!

Z największą roskoszą odczytałem rozkaz Jaśnie Oświeconego Xięcia Pana przesłania na Ręce Jego Medalionu wykonanego przez mego Syna w Warszawie, a zwłaszcza że takież same polecenie otrzymałem od Jaśnie Wielmożnego Pana Hrabiego Andrzeja Zamojskiego, niewiedząc iż na tyle zaszczytu zasłuży usiłowanie młodzieńca na Ziemi rodzinnej Wychowanego. Daj Boże! aby medalion ten przypadł do smaku i odpowiedział potrzebie krajowej uczczenia Zasług tak Znakomitego Obywatela i Pana. Byłaby to szczęśliwa służba Artystyczna a miła dla Ojca, który czterech mając Synów, nieposiadając żadnych ziemskich skarbów, zna tylko jedną duchową drogę sposobienia ich do Sztuk Pięknych i w tych wyrabia ich na kwiecie do Wianka narodowego, który pospołu pleciemy! Szczęśliwym nazwać się mógłbym, gdyby mię dojść jeszcze mogła wiadomość kto do wykonania tego medalu przeznaczony? w owym razie, może przydałaby się jaka uwaga z naszej strony, a mianowicie pod względem Sztuki.

Co do pomnika Xiężniczki w Bogu Spoczywającej, którą udało się Synowi memu przedstawić tak, jak w pierwszej Chwili po zgonie na skromnej pościeli, w prześcieradełku w całej prostocie Chrześciańskiej

1.

ściańskiej owinięta była; a którego to pomnika odlew gipsowy Jaśnie
Oświecony Xiąże Pan posiadać sobie życzysz: ośmielam się wyrazić
z żalem moje przekonanie, iż takowy jakkolwiek przy znacznych
kosztach mógłby być wykonanym i na miejsce w całości ustawionym,
niespełniłby przecież żadnego użytku. Materiał zbyt ulegający zniszcze-
niu i łatwo się przyjmujący wszelkie nieczystości, Duchowi w którym był
pojęty nigdyby nie odpowiedział: a artysta czyli raczej Sztuki piękne
niemiały by nagrody. Sądzę dlatego: iż skoro JWXiąże przejeżdżać
będzie przez Kraków, pożyteczniej będzie dla wszystkich stron
jeżeli Wasza Xiążęca Mość pracownię młodego artysty nawiedzi.
Być może, że w ówczas! praca mojego syna niewinna a pobożna
zyska wykonana, sprawi na Jego Xiążęcej Mości toż samo wrażenie
jakie na wszystkich wywiera i pobudzi do tegoż samego przekonania
jakiém i X. Antoniewicz był przeniknięty, gdy wyrzekł: że pomnik
ten nie jest pogańskim ale prawdziwie chrześciańskim bo robi
według swej świętej Natury dzieło swoje, to jest wzbudza uczu-
cie pokory i tej ufności w Bogu z jaką Spowiedniczka
dzieje swe zakończyła. A może wówczas! JWXiąże ocenisz za
pożyteczne aby pomnik ten w twardym marmurze był wykonanym
i zdobiąc którąś z tutejszych Świątyń, nauczał przechodniów tych

Cnót

116

Cnót, których nam w obecnym szczególnie czasie tak nagle potrzeba! Nim zaś ta zaszczytna chwila dla nas nastąpi, będziem zawsze cieszyć się powodzeniem tego młodego Artysty, który podzielając Wysokie Poważanie dla Domu Waszej Xiążęcej Mości został wynagrodzonym Łaską Bożą dozwalającej Dziecięciu jakoby pastuszkowi Dawidowi zwyciężyć Dłuta Goliatów w Sztuce, to jest Ranchów i jemu podobnych. Piękny zapewnie jest pomnik królowej Pruskiej, piękny JWPani krasińskiej: ale więcej jak piękny jest naszej Xiężniczki! patrząc nań niema czasu myśleć o Sztuce! —

Pomnik ten jest wielkości naturalnej: długi łokci 3 - szeroki 1 łokieć 8 cali - wysoki z podstawą 1 łokieć, miary wiedeńskiej. Stopni niema żadnych.

Mój Syn zamawia sobie szczęście wykonania bustu JOxięcia Pana, w tej samej myśli, w jakiej JWP Andrzeja był zrobiony.

Jaśnie Oświeconej Xiężnie Pani, JOxięciu Panu, jak również JOxięciu Adamowi i JOxiężniczce najgłębsze składamy Uszanowanie.

najuniżeńszy sługa
Wojciech Kornel Stattler

D. 19 Maja 1851. Kraków.

Stattler

112

Jaśnie Oświecony Xiąże!

Zjednana pracą Syna mego przychylność Domu JOXięstwa, jakoteż zaliczony już Awans w ilości 1200 Reńskich K. M. przez JOXiężnę Annę Sapieżynę Matkę JOXięcia Pana, ośmiela mię dopraszać się u JOXięcia Jego Mości o uzupełnienie tegoż Awansu kwotą 800 Reńskich, które JOXiężna Jej Mość za przybyciem Swém do Domu, przesłać przyrzekła.

JOXiąże Pan najmiłościwiej przebaczy tej natarczywości z jaką o fundusze do wykonania przedsięwziętego a poleconego dzieła z uczuciem najwyższej Wdzięczności udajemy się. JOXiąże dostatecznie obeznany z położeniem w jakim się wszyscy mieszkańcy Krakowa znajdujemy, i pobłażyć ~~Hechce~~ tej otwartości z jaką Mu wystawiemy Okropność Stanu Artystów!..

Z tych względów, litością przejęty JOXiąże Jego Mość raczy w Imieniu JOXiężnej Swej Matki zaszczycić nas, jak najrychlejszą odpowiedzią.

Z najgłębszem Uszanowaniem
najuniżeńszy Sługa
Wojciech Kornel Stattler

d. 21. Czerwca 1852.
Kraków.

2

LEMBERG 6 25/6

Przemysl. 24. JUN.

Jasnie Oświecony

Książe Leon Sapieha

na ulicy Szerokiej

we Lwowie

9 | 56,300 | 6200
1500
83
4000
1500
9 | 41,5 | 46

D. 21/6 1852

Mattler

D 24/6 7/7 1852.

Kraków. dnia 12: Lipca 1852 roku.

Jaśnie Oświecony Xiąże!

Ośmset Reńskich w konwencyjnej monecie (800.) jako dopełnienie połowy ugodzonej Summy za pomnik z marmuru karary skiego, Synowi memu Henrykowi polecony, wdniu 10 b.m. poczty przesłane, odebrałem: za które Jo Xięcia Jego Mości najserdeczne składamy podziękowanie.

Co do drugiej połowy 2000 fl. m. k. którą Jo Xiąże Taskawie wypłacić w Rzymie oświadczasz, w ten sposób: iż 1000 fl po rozpoczęciu i kupnie marmuru, a drugi 1000 fl. po skończonej robocie, wydane nam będą: ośmieliłbym się następującą zrobić uwagę.

Jakkolwiek pochlebne dla młodego artysty jest Jo Xięcia Pana postanowienie, głoszące wypłatę po skończonej robocie (pomijając wspomnienie o rozpoczęciu i kupnie marmuru...): wszelako ze względu iż to jest pierwsza robota, za którą dawno wypłaty wszystkich niemal artystów zwykł stawiać na nogi; ze względu iż takie pierwsze polecenie roboty, jako z nadzwyczajnej ufności artyście wynikające, jest zwykle uważane za dobrodziejstwo, a taki dobrodziejstwa nosi miano Mecenasa Sztuk Pięknych i do Historyi Sztuk Pięknych należy: przeto tak dla możności posiadania zasobów pieniężnych, jako też dla miłej na przyszłość chluby iż młodzieniec polski, swojego polskiego miał Mecenasa! raczysz Jaśnie Oświecony Xiąże zmodyfikować swoje postanowienie a natomiast polecić w Rzymie w Banku Torlonia, aby od dnia 1: Października bieżącego roku, całkowita druga połowa, to jest 2000 fl. m. k. była do naszej dyspozycyi.

Jaśnie

3

Jaśnie Oświecony Xiąże, raczysz sobie wspomnieć na podobne dobrodziejstwo Torwaldsenowi wyświadczone, który za to Mecenasa swojego do płaskorzeźb Wielkiego Triumfu Alexandra Macedońskiego, przez geniusza chwały wprowadził! Jaśnie Oświecony Xiąże raczysz wspomnieć zarazem, iż pomnik przez syna mego zrobiony, nie wziął początku z zwykłego źródła interesu i pychy, ale począł się w duchu Współczucia żalu i tej czci dla Domu Jego, które miały moc pochwycenia Sztuką tych nieocenionych kształtów! Wejdziesz tedy Jaśnie Oświecony Xiąże w pobudki, które o zmodyfikowanie skreślonego postanowienia wołają i raczysz jak powyżej się rzekło polecić w Rzymie, by kapitał wymieniony był na nasze zgłoszenie się gotowy — bez owego uwłaczającego nam kontrolowania kupna marmuru lub dozorowania roboty.

Jaśnie Oświecony Xiąże, raczysz bydź przekonania, że poświęciwszy już całe moje życie dla dobrego i zaszczytnego wychowania mojch dzieci — nieomieszkam poświęcić reszty dni, aby pod dozorem moim, sumienną naukę i chwałę uczciwą zdobyli! Przeto, że wywiążą się z poleconej roboty pomnika tak, jak samo uwieńczenie ciężkich prac i starań wymaga.

Nadto Jaśnie Oświecony Xiąże, raczysz posłać nam na dzień 31 Sierpnia b. r. pismo swoje, którebyśmy w Rzymie u Benkiera okazać mogli: albowiem dnia 1go Września b. r. niezwłocznie w drogę zamierzoną udamy się: zachowując dla nas tę Łaskę swoją, której serdecznie się polecamy.

Z najgłębszem uszanowaniem

Wojciech Korneli Stattler

Ojciec Rzeźbiarza Henryka.

P. S. Nim odjedziemy – ośmielę się przesłać Jaśnie Oświeconemu Xięciu Panu, mały modelik (niezgrabnie niemal Kozikiem)! Żniwiarki, przez mojego Syna pomyślany i wykonany. W szkole gospodarczej przyda się, jeżeli nie za model mogący bydź użytym w gospodarstwie, to przynajmniej jako przykład dla uczącej się młodzieży, jak wszelkie zabawki nosić powinny cechę pożytku!.. Również prześle mój Syn portrecik Pana Hr. Andrzeja Zamojskiego bronzowy, przez niego odlany z medalionu który już w gipsie miał szczęście JO Xięciu Panu, kommunikować.

Wkł.

D. 12/7 1852

Stabler

15/7 1852.

11. Sierpnia 1852. Kraków.

120

Jaśnie Oświecony Xiąże!

W ostatnim mojm liście a raczej Prośbie do JOXięcia Pana skreślonej błagałem o to, by mi Kwota 2000 Reńskich k.M. (jako druga połowa należytości za pomnik) dzieloną nie była, ale całkowita w Rzymie 1go Października wypłaconą bydź mogła. Ale w poprzednich listach najpokorniej upraszałem, by jeszcze w Krakowie przed naszym wyjazdem w końcu Augusta wyliczoną była. Dzisiaj niezbędną koniecznością przyciśniony, wracam do dawniejszych z należnem uszanowaniem i dozgonną wdzięcznością wyrażonych myśli – i śmiem błagać (bo Artysta ubogi błagać musi) aby Jaśnie Oświecony Xiąże udarował nas swem Dobrodziejstwem i wypłacił teraz te 2000 Reńskich k.M. tu w Krakowie, abyśmy już bez ociągania się dalszego z Krakowa wyjechać mogli.

Jaśnie Oświecony Xiąże niechaj nie lęka się byśmy zdolni byli albo mogli zawód jaki uczynić w wykonaniu Pomnika. W Rzymie mamy zabespieczone fundusze: a gdyby podobało się Panu Bogu, mnie wraz z Synem przenieść do Wieczności; dostatecznem byłoby zapewnieniem dla zwrotu tej kwoty, to, co własnego na domu naszym tu w Krakowie położonym posiadać będziemy.

JOXiąże odgadując, iż do tak natarczywej a pokornej prośby zmusza nas zapewne konieczna potrzeba; i wierząc słowom człowieka który nie chce grzeszyć; raczy przesłać summę żądaną jak najrychlej (odwrotną pocztą!!!) w przekonaniu, że Pan

Bóg

4

Bóg widzi czystość prośby mojej a wynagrodzi Jaśnie Oświeconego Xięcia Pana!

Niechaj Głos tak pokorny, poruszy JOXPana i uzyska razem przebaczenie, o które proszę.

Jaśnie Oświeconego Xięcia Pana
najuniżeńszy sługa

Wojciech Kornel Stattler.

(LN 4)

D. 11/8 1852

Stadler

D. 14/8 1852.

Kraków. dnia 23: Maja 1855. 122

Jaśnie Oświecony Xiąże!

W tę chwilę odbieram list JOXiężnej zawiadamiający mię o Jej życzeniu zatrzymania pomnika w Rzymie „jeszcze na czas niejaki". Z żalem winien jestem donieść JOXięciu Panu, iż Syn mój lękając się nadużyć danego mu dawniej pozwolenia zatrzymania do Czasu – zaraz po otrzymanym liście JOXiężnej Pani, donoszący mu o udzielonej Wolności rozpakowania pomnika w Wiedniu jakoteż w Krakowie i mając w ręku Adres do Pana Stametza, natychmiast tenże wyexpediował. Od 7 Maja b.r. tenże pomnik jest w drodze i zdajemi się iż Syn mój dla udzielonej sobie Wolności rozpakowania, te pięć pak w których pomnik znajduje się zaadressował pod mojm imieniem do Pana Stametza w Wiedniu. Ponieważ tedy JOXiężna Pani nakazuje mi dzisiaj zgłosić się do Waszej Xiążęcej Mości, w celu odebrania dalszych Rozkazów co do owego rozpakowania i Wystawienia w Wiedniu, lub zatrzymania tychże pak w Wiedniu do chwili nieco swobodniejszej... przeto: – ośmielam się JOXięcia Jego Mości upraszać o zawiadomienie Pana Stametza co do Woli Jego w dozwoleniu mojej osobie rozpakowania tegoż pomnika i umieszczenia go gdzie wypadnie kosztem Waszej Xiążęcej Mości – albolitéż o wydanie polecenia Panu Stametzowi by starannie i w suchem miejscu przechował te paki Własnością WXMości będące – jak również

aby

5

aby tenże Pan Stametz raczył mnie według poniżej umieszczonego adressu zawiadomić o wydanych przez Waszą Xiążęcą Mość Rozkazáchy co do losu tegoż pomnika – albowiem winienem z mej strony ostrzedz iż wszelkie nieostrożne otwieranie tychże pak grozi uszkodzeniem a ustawienie pomnika w mojej lub mego syna nieobecności, w żaden sposób dokonać się nieda. A niebędzie zbytecznem powtórzenie aby w składach Pana Stametza też pakі w suchém tylko miejscu zostawione były – gdyż gdyby zawilgły a mrozy nastąpiły w tym stanie marmur zaskoczyły – w całości utrzymać by się niemógł.

Raczy Wasza Xiążęca Mość przyjąć moje wraz z synem najczulsze podziękowanie, za okazaną dla Sztuk Piękných (dla Sztuki krajowej) przychylność, przez dozwolenie swym kosztem Wystawy tegoż Pomnika w Wiedniu i w Krakowie. Jeśli to dla przyczyn obcego niepewnego stanu rzeczy do dalszego czasu odłożoną będzie? zawsze trzymać się będę raz danego Przyrzeczenia Waszej Xiążęcej Mości, albowiem przeczuwam dla mego syna wielkie w tém Dobro. Wasza Xiążęca Mość nieodmówi tej Łaskawej o nas Pamięci, nawet i wtedy, gdy Go ważne czynności

na zawsze

na nowo za powrotem do kraju obolą.

Z najgłębszem uszanowaniem
Waszej Książęcej Mości

najuniżeńszy sługa
Wojciech Kornel Stattler

w Krakowie. Ulica Floriańska. 506/7.

D. 23/5 1865.

Stattler

O 28/5 1865.

124

Jaśnie Oświecony Xiąże.

Wasza Xiążęca Mość lękasz się by wypakowanie pomnika w Wiedniu bez Dozoru osoby mogącej strzedź wszelkiego niebespieczeństwa, nieprzyniosło jakiej szkody! Skoro o przybyciu pak zawiadomionym zostanę natychmiast własnym mojm kosztem zjadę i według danej mi informacyi przez mego Syna z otwarciem tychże pak postąpię: wątpię tedy aby Pomnik, w ówczas, na jakie uszkodzenie mógł bydź narażonym. Raczysz tedy Wasza Xiążęca Mość uprosić np. WP. H. Rabunsicza Sekretarza JW Pana Ordynata Hr. Zamojskiego – aby o przybyciu pak łaskawie chciał mię zawiadomić i w Imieniu Waszej Xiążęcej Mości zaspokoił potrzeby tegoż rozpakowania, Wystawienia i znowu ostrożnego zapakowania.

Jaśnie Oświecona Xiężna Pani zaszczycając mię swém pismém, wyraża się: „jakbym chciała umieć Henrykowi dziękować za tę pracę jego"! Wasza Xiążęca Mość spełnisz tę Łaskę JOXiężnej Pani – jeśli tej Wystawy dozwolisz w Wiedniu i jeśli przejmiesz na swój rachunek ten drobny wydatek.

Wszakże – gdyby nie dla obawy uszkodzenia Pomnika – gdyby nie dla zaoszczędzenia kosztów – lecz jedynie dla względów familijnych to jest dla obawy narażenia czyjego zdrowia – wypadało uniknąć tej wystawy w Wiedniu: natedy cofam się z żądaniem i prośbą moją – oświadczając iż Wystawienie Pomnika w Krakowie było pomyślaném w célu powstrzymania złego języka pisarków naszych którzyby umieli naganiać Wystawę w Wiedniu – że przeto: jeśli w Wiedniu Wystawionym niebędzie, wystawiać w Krakowie niema potrzeby! i że wówczas paki takowe z Wiednia wprost do Krasiczyna adressowane bydź mogą.

Waszej Xiążęcej Mości

najuniżeńszy sługa

28. Maja 1855. Kraków.

Wojciech Kornel Stattler

6.

(112)

9 Lipca 1870. 125
Warszawa

Jaśnie Oświecona Xiężno Pani!

Bóg, na ciężkie wystawia mię próby! iść muszę drogą wielkich upokorzeń! Miałem dumę zostać artystą ale i wyzwolić się od zależności. Poświęciłem w tym celu wszystko. Zgrzeszyłem.

Nie wiem czy upodoba się Niebu wywieść mię z niedoli – ale to pewna, że pszła na złe nie użyłem. Jeno Obrazom treści religijnej poświęciłem się cały – a dawałem kierunek sztuce naleźny. Sądzę iż zasłużyłem się Krajowi.

Wymarli jednak moi Mecenasi, którzy podtrzymywali mię w sitach. Wprawdzie nie zaniechałem się zmuszony biedą, do obrazków ulicznych i odpieram gdzie mogę słowem i czynem wpływ idei zagranicznych w obrzucaniu błotem tego co zacne i święte!

Stałem się dla tego w oczach tych co pływać umieją, istotą na karę skazaną, na odjęcie mi wszelkich środków do życia!

Piszę tedy do Jaśnie Oświeconej Xiężnej Pani, żądając pomocy do otrzymania Gratyfikacyi od Najjaśniejszego Pana, którą zwykł Artystom zasłużonym udzielać. Jaśnie Oświecone Xiężstwo dokonać mogą że namiestnictwo wyprosi od Siebie złożyć może u podnóżka Tronu

4 7

Tronn przedstawienie w tym celu. Obraz mój „Rodziny Świętej" według Poematu Bohdana Zaleskiego wykonany, był na Wystawie publicznej w Wiedniu. Był wystawionym w Krakowie co poświadcza piękny Artykuł Lucjana Siemieńskiego umieszczony w Czasie z d. 12 Grudnia 1869 r. Jest wystawionym obecnie w Warszawie - o czem rozpisały się „Ktoś" w ostatnim 262 Numerze bieżącego tygodnia. Gdyby zaś należało złożyć moją prozbę u Namiestnika we Lwowie, Jaśnie Oświecona Księżna nakaże ją w mem Imieniu Komu Kolwiek napisać by uniknąć wydatków pocztowych. „Wiekiem obciążony (71 lat) wysłużony Professor Malarstwa w Krakowie, dotąd sztuką bez przerwy oddający się, prosi o Gratyfikacią Monarszą."

Spodziewam się że poparty przez Jo Księżnę Panią jak również przez Jo Księcia Pana, skutecznie otrzymam z Wiednia odpowiedź.

By zaś nie umrzeć pierwej z głodu lub z rozpaczy! raczy Jo Księżna drugie uczynić dobrodziejstwo dla zdobycia funduszów. Obraz ten cenę 4000 rubli - bo cztery lata nad nim pracowałem. Dla braku Kupca zniżam cenę do 2500

126

(Dwa tysiące pięćset rubli). I błagam JOxiężnę Panią czy by za Jej pośrednictwem nie dało się zrobić zbiorowej składki – a losowaniem dać Obraz? Obraz mógłby dostać się w dobre ręce – a ja wspartym bydź mógłbym wpływem grosza, na który sumiennie zapracowałem. Dołączam fotografią onego, wykonaną dawniej, gdy potrzebowałem dla ukończenia go wiedzieć o usterkach które poprawić należało. Chociaż brak niektórych figur i zmian jest dużo! zawsze daje wyobrażenie pojęć moich o treści obrazu i Sztuce czyli stylu jakiego się trzymałem. Polecam tedy Jaśnie Oświeconej Xiężnie tę prośbę moją – jak pierwszą w pokorze wynurzoną. Racz Wasza Xiążęca Mość wziąść na uwagę że przyciśniony żalem o los mej pobożnej żony, rozpaczliwie proszę. Chciej W Xiążęca Mość jak najrychlejszą zaszczycić mię Odpowiedzią – a mianowicie że nie opuszczasz Wiernego Swego Sługi.

z najgłębszem Uszanowaniem

Wojciech Korneli Stattler

Warszawa.
Ulica Marszałkowska N: 30.

Dnia 16. Stycznia 1871

1217

Jaśnie Oświecona Xiężno Pani!

Uprzejmém piórem W. Chylińskiego pod dat. 10 Stycznia br. zawiadomiony zostałem o Łaskawości JO Xięcia Marszałka, o pamięci na mnie Sługę swego, o ubolewaniu, że tak skąpą Pan Minister Potocki przyznać zamyśla Gratifikacią, nieodpowiednią zasługom mojm! Jest to rzeczywista dla mnie pociecha, że JO Xiąże Marszałek ma współczucie obudzone przez JO Xiężnę Panią, przez Jej Miłosierdzie i Sprawiedliwość, różną od owej, która w Wiedniu figuruje „Justitia est Regnorum fundamentum". Tam, zdaje mi się, w roku przeszłym, udarowano Matejkę trzema tysiącami Reńskich za brudy jaskrawemi farbami malowane, za to, że nieoszczędzał Naczelników Narodu; że jeh deptał niepowołany i nieproszony!.. Mnie zaś Pan Minister przeznacza Łaską Monarszą Trzysta Reńskich, jakby Prezes Dobroczynności przeżytemu Starcowi, darmo chleb jedzącemu!.. Dla tego czuję o tyle więcej Do-

broć

21 8

broć JOXiężnej Pani i JOXięcia Marszałka, że odmienniej pojmując zasługi Obywatelskie, obdarzają mię pochlebniejszem Rzutem Oka na prace moje i usiłowania a mianowicie na Ducha w jakiem one były przeprowadzone. Nie wierzyłem w przekonania, których już nie ma ani w domowém gospodarstwie. Uprawa rasy nawet demagogów zajmuje; piękny koń, lepsza owca i ziarno pełniejsze, miało zawsze u mnie pierwszeństwo. Chołdowałem zawsze Pasterzom i wiedziałem kogo na świeczniku postawić. Nie zgrzeszyłem źle rozumianem Braterstwem. Byłem zresztą daleki w wykładzie pojęć o rozszerzaniu zasad dotąd niepewnych i niebespiecznych. W mej szkole na polu Sztuk, trzymałem się Obrazów Religijnych bo w nich jedynie jest niezależność Sztuki, jest droga do doskonałości! Tego w Wiedniu nie rozumieją i nie rozumie tego biedny Matejko (chociaż jest uczniem mojm) chociaż ma powodzenie materialne! Wdzięczność więc moja nieograniczoną jest, dla JJOOXięstwa Dobrodziejstwa, iż mię kładziecie wyżej nad sąd po=

wszedni

wszedni, nad Sąd Ministerstwa! Wszakże: byłoby bardzo pożądaném, gdyby JOXiąże Marszałek, jedném Swem Słowem powiedzieć się mogącem do tak bliskiego krewnego jakim jest Pan Alfred Potocki! przeszkodził temu obalaniu pożytecznych dla kraju zasad, upokarzaniem tak lichą zapłatą mojej Osoby tak wiernie dobrej sprawie służącej!.. Jaśnie Oświecony Marszałek, tak niewinném a Xiążęcem Swem Słowem, mógłby sprostować Sąd JW Hrabiego Alfreda, i oddalić niebespieczeństwo jakie grozi młodzieży uczącej się „gdy obaczy, że Rząd wynagradza tych co podkopują „fundamenta państw!

Przebacz JOXiężna Pani! że ośmielam się na to zwracać uwagę – że pochlebiam sobie że tém nie obrażę – że mam nadzieję, że na czas jeszcze tem przymówieniem się pomogę mojej Sprawie! JOXiężna miłosierna, dobra i prawdziwie pobożna, wspomożesz mię, w tém arcytrudnem zadaniu, prosząc Miłościwego Xięcia, by nie dla mnie, nie dla Sztuk, nie dla zbawienia młodzieży, ale dla Siebie Samego uczynił Pana Ministra łaskawszym.

Niech JOXiężna Jej Mość, również i W. Chylińskiego trzymającego pióro w Domu JJOOXięstwa uprosi

o przedstawienie rzeczy tak jasno, jak zasługuje.
Upraszam także o pośpiech, by nie było „za późno."

W Łaskiej Pani
najuniżeńszy sługa.

Wojciech Kornelli Stattler

Warszawa.
Ulica Marszałkowska № 30.

Przez Syna mego pełnego uczuć wdzięczności a niewinnej myśli, przesyłam JOXiężnej Pani podziękowanie od całej mej Rodziny za wspaniałą Opiekę jakiej doznajemy i za błogosławieństwa pod których wpływem los nasz szczęśliwszy obrót brać zaczyna: ośmielamy się zarazem pożegnać Jaśnie OXPanią i życzyć Jej szczęśliwej Podróży! Daj Boże! abyśmy w Rzymie mogli oglądać JOXiężnę Panią i pracami naszemi okazać wdzięczność prawdziwą w czynach, której dzisiaj oznaki zaledwo w słowach zamykamy!..

Dziękując JOXPani za dobrodziejstwo wyrządzone, przyspieszeniem zadecydowania pomnika: upraszamy aby JOXPani raczyła uzupełnić jeszcze to dobrodziejstwo przesyłką pieniędzy, których z taką niecierpliwością w koniecznej potrzebie będący oczekujemy. Racz sprawić JOXiężna Pani abyśmy je w tych dniach odebrać mogli dla zaspokojenia wyłożonych na prace Henrysiowe kosztów, które dla dziwnych wypadków procentem czterdziestoósmym opłacać winienem. Pani Augustowa Potocka w Odessie zasekwestrowała Bank, w którym leżały ostatnie nasze zasoby i od sześciu miesięcy w okropnem dlatego znajdujemy się położeniu. Przez ten wzgląd na konieczność obecną, racz uprosić JOXiężna Pani aby nam ta dogodność w tych dniach uczynioną bydź mogła i nim z Odessy zasiłki nadejdą, abyśmy umówioną połową kwoty

8

za pomnik

za pomnik przypadającą dziś dysponować mogli. Druga zaś połowa uzupełniająca całkowite szesnaście tysięcy Złotych polskich: aby mogła bydź wypłaconą na dzień 1 Sierpnia bieżącego roku, jako w dzień wyjazdu naszego do Rzymu: Awans takowej stanowi całe szczęście nasze, i jedyne środki urzeczywistnienia planu udania się na miejsce, które ma stać się źródłem wszelkich pomyślności naszych. Jaśnie Oświecona Xiężna prożbami swemi wyjedna to uzupełnienie dobrodziejstwa, którego tak natarczywie szukamy! jak razem stanie się zaręczycielką naszą iż nietylko pracą Henrysiową obecnie poleconą, ale pracami trzech innych jego braci z jego funduszu kształcących się zasłużymy się Dobrodziejom i Krajowi naszemu!

Przyjmij Jaśnie Oświecona Xiężna Pani raz jeszcze podziękowanie moje za Współczucie i Opiekę nam udzieloną. Pan Bóg wynagradza i błogosławi!

Jaśnie Oświeconej Xiężnie Pani
najuniżeńszy sługa

d. 3 Czerwca 1852.
Kraków.

Wojciech Kornel Stattler

Księżna Alexandrowa Sapieżyna 3. Czerwca
1852. wypłaciła ——— 1000. fl —
ja Dałam ——————— 200 —

D 3/6 1852

Stattler

O 7/7 1852.

Kwit

Na 1200 złr. k. k. – wyraźnie Tysiąc dwieście złotych Reńskiej Konwencyjnej monety – które jako dowans na wykonanie pomnika z marmuru Kararskiego – z rąk jaśnie oświeconej Xiężnej Anny Sapieżyny – należnie w dniu dzisiejszym w imieniu Syna mego Henryka nabliżana odbratem. Dnia 3 Czerwca 1852 roku. w Krakowie.

Wojciech Kornel Stattler

Aecki

1843 – 1851.

(Szt. 4.)

Jaśnie Oświecony Mości

Xiążę —

Odebrałem przed kilkoma dniami list od Zaleskiego z Londynu z daty 27go Czerwca roku bieżącego — Oświadcza mi w tym liście, że mam u niego 99 funtów szterlingów ze sprzedaży niektórych akcyi kolei żelaznych, na które wydać mogę wesel à trois jours de vue — Ośmielam się zapytać Jaśnie oświeconego Xięcia czyby nie był łaskaw wyeskontować mi ten wesel podług kursu bieżącego, gdyż jak słyszałem jedzie wkrótce do Londynu, lub wypłatę zaręczyć komu innemu do Anglii się udającemu. Wylegitymował bym się w takim razie listem własnoręcznym

Zaleskiego —

1

Raczy Jaśnie oświecony Xiąże dać mi rychłą odpowiedź, wskazać mi formę weksle w razie przyjęcia mey prożby i wierzyć głębokiemu uszanowaniu z iakiém mam honor zostawać

Jaśnie oświeconego Xięcia

Nayniższym Sługą

Adolf Stecki

11go Lipca 1851.

Srodopolce

poczta Radziechów —

D 11/7 1857

Stecki

O 15/7 / 19/7 1857

133

Jaśnie Oświecony Mości

Xiąże —

odbieram w tey chwili list w którym J. O. Xiąże oświadcza że mi eskontować będzie wexel na dom Henry Hall et Cie. — Wexel żądany załączam wraz z listem Zaleskiego legitymującym iego wydanie — Raczy J. O. Xiąże eskontować ten wexel podług ceny funta szterlinga w dniu odbioru tego listu, pieniądze u siebie zatrzymać bez procentu aż do dnia mego do Lwowa przyjazdu lub pewney okazyi; spodziewam się albowiem lada chwila słabości żony, ruszyć z domu nie mogę — Raczy oraz J. O. Xiąże wydać rozkaz do wypłaty w razie swego odiazdu, poświadczyć listem odebranie wexlu i maiącą nastąpić wypłatę, list

Zaleskiego

2

za mą bytnością mi zwrócić — Dziękując Jaśnie Oświeconemu Xięciu za dogodność i Zaleskiemu i mnie zrobioną, mam honor załączyć wyraz głębokiego uszanowania

Jaśnie oświeconego Xięcia
Nayniższy Sługa
Adolf Stecki

23go July 1851
Środopolce
poczta Radziechów

D. 23/7 1851.

Stecki

O 25/7 / 25/8 1851.

135

Monsieur Adolphe Stecki à Srodopole,
poste Radziechów, Cercle de Złoczów (Galicie Autriche)

Londres. Ce 27 Juin 1851.

Nous avons reçu avec un vrai plaisir Vf amicale lettre sans date, & nous avons appris avec une vive joie les bonnes nouvelles qu'elle nous apporte sur Votre Santé & sur Votre bonheur en ménage. Bien que nous étions privés pendant si longtems de Vos nouvelles, croyez nous, que nous avons toujours gardé un bon souvenir de nos anciens rapports, & que nous portons pour Vous & tous les Votres la plus vive & la plus sincère Sympathie.

Suivant Vf desir, nous Vous remettons sous pli, Vf Compte Courant & d'Intérêts arrêté chez nous ce jour. Vous y observerez que nous Vous avons l'intérêt de 4% par an, bien que nous ne le faisons presque jamais à nos autres Correspondans, vu, que nous n'aimons pas à garder leurs fonds chez nous à un taux d'intérêt supérieur à celui qui existe sf notre place. Le solde du dit Compte s'élève à £99. 0. 4. que nous tenons à Vf disposition, & pour le quel nous Vous autorisons de fournir sur nous à 3 jours de vue. Nous croyons que cela serait le meilleur moyen de ~~rabiser~~ Vos fonds de chez nous, & nous sommes persuadés que le Prince Leon Sapieha, ou Mons. Florian Singers Negoiant à Leopol, Vous negocieront facilement ~~Votre~~ traite sur nous, au meilleur cours de change.

Outre

ad 2

Outre les £99. 0. 4. qui sont à Vous, nous tenons encore entre nos mains pour V/ Compte

7 Actions de chemin de fer d'Orleans à Bordeaux sur les quelles nous avons ~~fa~~ versé déjà jusqu'à £6. 15. par Action, mais dont la valeur n'est aujourd'hui que £4. 15. par Action

7 Actions de chemin de fer (~~de la~~ Compagnie Aglomérées) de Bordeaux, Cette, & de la Mediterranée. Cette Compagnie est aujourd'hui en liquidation & au premier Voyage de l'écrivain à Paris il tachera de Vous debarasser de ces Actions.

Nous Vous remercions sincerement pour l'intérêt que Vous portez à l'écrivain. Heureux comme Vous dans son Menage, il a eu la douleur de perdre son fils unique agé seulement de 4 mois. Cette perte a bouleversé toute son existence, & pèse encore beaucoup sur la santé de sa femme.

En Vous souhaitant toute sortes de prosperité, nous Vous prions d'agréer très assurance de notre Amitié la plus sincère

Henri Hall Co

135a

Kochany Xiąże!

Mimo wszelkich stosunków iakie kiedykolwiek miałem przyiemność mieć z Xięciem nie utrudniałbym Go temi kilko słowami gdybym nie wiedział iż przyiemnością iest dla Niego gdy możesz bydź komu użytecznym, a więcey ieszcze gdy możesz komu dopomódz do poprawy losu — Jeden młody człowiek Alexander Kamin ski który mnie interesuie będąc dawniey w Urzędzie przeszedłszy rożne koleie został potem umieszczony w Taxamcie a że ten skasowanym został iest Dyurnistą w Tabuli prosi o ponieszczenie przy Towarzystwie Kredytowym. Czem był przytaczaiący się opis służby Jego obiaśni Jeżeli więc Xiąże możesz iako Prezes zrobić co dla tego młodego człowieka zobowiążesz tego który zawsze iest dla Cię z przyiaźnią i poważeniem

L Stetz

Dnia 26. Października
1843.
Włodzimierz

x 3

135 6

Aleksander Kamiński journalista od lat 12. nieprzerwanie w publicz-
nej służbie – to iest: lat 10. w Urzędzie C. K. generalnego Taxamtu – a dwa lata
w Tabuli Krajowej gdzie obecnie zostaje – W Taxamcie miał poruczono li-
kwidaturę w zastępstwie Officiała, które to urzędowanie przez lat sześć
aż do wyjścia swego z Taxamtu z zupełnym zadowolnieniem przełożo-
nego sprawował – za co mu tenże Urząd chlubne poświadczenie udzie-
lił – W nadgrodę tych zasług przyrzeczono mu stałą posadę przy
tymże Urzędzie – gdy tymczasem nowy Patent znosząc wszystkie Tax-
amty zniszczył i jego nadzieje /: gdyż lata journalisty do zasług się
nie liczą :/ przymuszony był udać się do C. K. Tabuli krajowej i
na nowo jako journalista ciężką pracą dorabiać się ustalenia losu
swego – Gdyby miano wzgląd, jeżli nie na jego zasługi w Taxamcie
toć przynajmniej na praktykę w tymże ze wszech miar ważnym
Urzędzie rachunkowym – równie też i na teorie – gdyż ma examin
z Rachunkowości /Rentabilitätswissenschaft./ w takim razie
posłużyć by mu mogło do osiągnienia posady Adjunkta li-
kwidatury przy Towarzystwie Kredytowym – o którą się ubiega –

135c

Mości Xiąże!

Zrobiłeś mi Xiąże Przyiaźń iż maiąc styczności handlowe z domem Hall et Comp: w Londynie, obiecałeś mi otworzyć kredyt abym małe sprawuneczki których do gospodarstwa potrzebuję mogł otrzymać za Jego pośrednictwem. Nieprzypuszczając nawet w myśli wypadków które kray, w którym żyiemy dotknęły, chcąc, staiąc się sobie użytecznym stać się nim i Galicyi, zapisałem kilka rzeczy do gospodarstwa które zostały na móy rachunek przez Dom Hall et Com: zakupione w Londynie, a których przysłanie równie i list z rachunkiem z przyczyny wypadków opóźnionem zostało — Mam więc przyiemność niedawno list i Rachunek przysłany WXiążęcey Mości przesłać, prosząc Go o niezwłoczny rozkaz zapłacenia tego Rachunku w Londynie, oraz o łaskawe doniesienie moiey należytości WXiążęcey Mości wyrachowaney na nasze pieniądze, abym tę mogł Mu zwrócić z wdzięcznością — z moiey strony dziś piszę do Domu Hall iż udałem się do Xięcia podług ich życzeń — Był czas niedawny Xiąże żeśmy oba myśleli o pomyślności o postępie rolnictwa i Rękodzieł, i miło nam było

8. 4

pomyśleć iż znaydziemy naśladowców, rownie iż Kray ten stanie się coraz cywilizowańszym przy zmnażaniu się bogactwa krajowego; dziś myśleć musiemy abyśmy mogli utrzymać te dochody jakieśmy dotąd mieli i to zdaje się niepodobieństwem. Lecz niechcę zwracać myśli Xięcia na Smutek posiadaczy ziemi wszak doświadczam tego i ja doświadczasz i Xiążę. Kończę więc zapewnieniem Przyiaźni i poważenia z któremi dla Niego bydź nieprzestanie

Waszey Xiążęcey Mości

Sokołow poczta Stryi
1846
3 Czerwca

Sługa
L Stecki

D 3/6 1846

Ludw: Stecki hr.

D 5/6 / 9/6 1846

Stęchliński
1843–48
(Szt. 3.)

136

Jaśnie Oświecony Mości Xiąże, Panie
i Dobrodzieju

Na list WA Xiążęcey Mości Dobrodzieja, mam Honor odpowiedzieć i zarazem donieść, że w Łańcucie żadnego Tapicera niema; do robot zamkowych używam Żyda z Sokołowa: ktoren od dawna w tym miasteczku był tapicerem a od lat parę przez okazywanie mu Modelow wiedenskich dosyć się przeuczył i cale nie źle robi – nayważnieyszy jednak Artykuł do Meblow są Sprężyny a takowe zwykle z Wiednia sobie sprowadzam: rzeczony Tapicer ma także własney roboty Sprężyny i te nie są tak złe aby ich użyć niemożna – Jeżeli JW Xiąże Pan życzy sobie mieć tego tapicera, upraszam o Rozkaz, a starać się będę posłać go do Krasiczyna – Racz JW Xiąże Pan kazać mnie zawiadomić czy tapicer ma wziąść z sobą Sprężyny i ile Sztuk –.

Z naywyższym Respektem i nayglębszym Uszanowaniem
Jaśnie Oświeconego Xięcia Pana i Dobrodzieja

Łańcut d. 21 = 9bra 843

nayniższy Sługa
Kaz Stęchliński

1

à Son Altesse

Monsieur le Prince

Sapieha.

à Krasiczyn

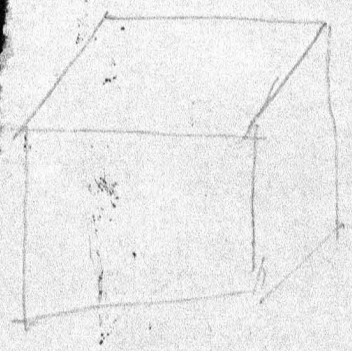

188

Jaśnie Oświecony Mości Xiąże! Panie

i Dobrodzieju.

W tym momencie odebrałem od JW Hrabiny Wąsowicz przyłączony bilecik który w Uszanowaniu mam Honor przesłać JO Xięciu Panu.

Jeszcze wczesnym tygodniu odpowiedziałem WA Xiążęcey Mości na list do mnie pisany względem tapicera - bydź może że uchybiłem, iż ten list pod Kopertą Pana Puchalskiego przesłałem, który iak się przypadkowo dowiaduię, miał wyiechać na Podole - prostuiąc moje uchybienie powtórzę w dzisieyszym liście doniesienie moje o Tapicerze.

Tapicera pałacowego nie mamy - ale w Sokołowie iest żyd który się dosyć dobrze usposobił mając przezemnie podawane rożne Modele tapicerskiey roboty z Wiednia - tego mogę posłać, jak odbiorę rozkaz WA Xiążęcey Mości a zarazem zawiadomienie, czy ma wziąść z sobą Sprężyny potrzebne do wyścielania Mebli - lub te zostanie iuż w Zamku Krasiczynie.

Ścielę się pod Stopy

Jaśnie Oświeconego Xięcia Pana Dobrodzieja

nayniższy Sługa

Ks Stęchliński

Łańcut d/27 = 9bre 843

2

PRZEMYŚL
29.NOV.

LWÓW
28 NOW

à Son Altesse

Monseigneur le Prince Leon

Sapieha

à Przemysl.

p. Jaworów

Do Krasiczyna.

140

Jaśnie Oświecony Mości Xiąże i Panie
i Dobrodzieju

W tym momencie odebrałem list od JW Hrabiego Pana mego – iako odpowiedź na móy projekt względem Staregosioła =:
„JW Hrabia Alfred tak się wyraża „Napisz do Xięcia Sapiehy że mogą rachować, że ja Im Staresioło wypuszczę na Kondycye łagodne„ –: Zostawiając ten Interes do dalszey Woli JO Xięcia Pana, jako Prezesa prześwietnego Towarzystwa agronomicznego, Mam Honor

pisać się, z naywyższym Respektem

Jaśnie Oświeconego Xięcia Pana i Dobrodzieja

nayniższym Sługą

Kaz Stęchliński

Łańcut d/24 Marca 848

3.

LEMBERG
28. VII.

Jaśnie Oświecony Xiążę Leon
Sapieha.

Jaśnie Oświecony Pan:
Dobrodziej
w Lwowie

w przemyśl.

FRANCO
25 MAR

D. 26/3 1848
Stęchliński
R 27/3 1848

Fieber

1847

(Lt. 1.)

Euere Durchlaucht.

Bemerkungen zu Tafel 1.

Die Abbildungen 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

doch Hochsie die Rüben, je nach Begehren von der teller- oder spindelförmigen Varietät benöthigen, kann ich das Handlungshaus Ludwig Pemsel in Brünn Euerer Durchlaucht anempfehlen.
Mein Unterricht, für den Landmann, über die Kultur der Wasserrüben, den ich dem hohen k. k. Gubernium unterm 20. v. M. aus doppelten Rücksichten überreicht hatte, wird seither

D 22/3 1847

Ferd: Stieber

C 24/3 1847.

Euerer Durchlaucht zur hohen Einsicht vorgelegt worden seyn. —
In tiefer Ehrfurcht unterzeichnet

Euerer Durchlaucht

Andrichau d. 22. März 1847.

unterthänigster Diener
Ferdinand Stieber
Dom: Rep.

Conrad Freiherr

von

Stillfried

1872.

1. Akt.

Euer Durchlaucht!

Die Bedrängnisse der katholischen Kirche steigern sich von Jahr zu Jahr; es scheint daß wir gerade zu einer modernen Christenverfolgung entgegengehen. Das sichtbare Oberhaupt der Kirche auf Erden unser glorreicher Papst ist ihr bereits in vollem Maaße ausgesetzt. Die Katholiken aller Länder bemühen sich dem traurigen Verlaufe der Ereignisse Widerstand zu leisten, bisher jedoch ohne Erfolg und auch ohne Aussicht auf Erfolg. Je schmerzlicher sie ihre Ohnmacht empfinden desto mehr fühlen sie sich gedrängt ihre Zuflucht zum Gebete zu nehmen, wozu der heil. Vater sie zu ermahnen nicht müde wird.

Ein Mitglied der Bruderschaft vom heil. Erzengel Michael in Marburg hat den Gedanken angeregt, daß Katholiken aus allen Königreichen und Ländern unserer Gesammtmonarchie eine gemeinschaftliche Wallfahrt nach dem überall bekannten

Ihro Durchlaucht
Hochgeborne Frau Fürstin Sapieha
geborne Gräfin Zamoyska
zu Lemberg

und berühmten Gnadenorte Maria-Zell in Steiermark veranstalten mögen, um sich im Gebete für die heil. Kirche, den heil. Vater und unsere heimatliche katholische Interessen insbesondere zu vereinigen, damit auf solche Weise gleichsam ein gemeinsamer Aufschrei ganz Österreichs zum Himmel empor steige.—

Der Ausschuß der Wiener Erzbruderschaft vom heil. Erzengel Michael hat sich dem Gedanken einer diesem Zwecke gewiedmeten Wallfahrt angeschlossen und S. Eminenz der Hochwürdigste Herr Cardinal Fürst Erzbischof von Wien haben zu der Ausführung ihre Zustimmung ertheilt, und ebenso der Hochwürdigste Herr Fürstbischof von Seckau bereits ebenfalls seine Zustimmung und Unterstützung zugesagt. Es werden die geeigneten Vorkehrungen getroffen werden, damit diese Wallfahrt im Marien Monate Mai d. J. und zwar vor dem Pfingstfeste von der Wiener Erzdiözese an einem noch zu bestimmenden Tage, den mitzutheilen ich die Ehre haben werde statt finden könne. Allein wenn es auch nichts Ungewöhnliches ist Wallfahrten aus allen Ländern Österreichs nach Maria-Zell pilgern zu sehen, so kann doch ihre Betheiligung aus entfernten Gegenden immer nur eine verhältnißmäßig geringfügige sein. Der wesentliche Zweck einer Vereinigung.

im Gebete würde viel wirksamer gefördert werden, wenn an demselben Tage oder doch um dieselbe Zeit und mit denselben Intentionen Prozessionen auch zu den berühmten Gnaden Orten in den übrigen Ländern eingeleitet würden. Es würde sich im Grunde zunächst darum handeln, daß der Gedanke der Veranstaltung einer gleichzeitigen Andacht zu dem bezeichneten Zwecke an den verschiedenen volksthümlichen Gnadenorten aufgefaßt und dazu entsprechende Einleitungen getroffen würden.

Billigen Euer Durchlaucht diesen Gedanken, dessen Ausführung wohl geeignet sein dürfte den Muth der Katholiken in allen Ländern zu stärken, so scheine es mir erwünscht daß Euer Durchlaucht vor Allem mit Ihrem hochwürdigsten Diözesan Bischofe sich ins Einvernehmen setzen, damit auch in Ihrem Heimatlande eine solche Wallfahrt für den Monat Mai vorbereitet werde.

Das gleiche Ersuchen richte ich an hervorragende Männer anderer Länder. Vielleicht dürfte es sodann geschehen, daß die hochwürdigsten Herrn Erzbischöfe und Bischöfe sich untereinander verständigen, und in Folge dessen übereinstimmende Verordnungen erlassen werden, welche der katholischen Bevölkerung überall die Gemeinsamkeit dieser Fürbitte

für die Kirche, den Heil. Stuhl zu Gemüthe führen. Sache der katholischen Vereine würde es sodann nur sein, zur Theilnahme an dieser erhebenden Andacht zu ermuntern.

Ich hoffe Euer Durchlaucht werden die Güte haben mir mitzutheilen ob Sie voranstehenden Gedanken billigen, und welches in diesem Falle das Ergebniß Ihrer Besprechung mit Ihrem hochwürdigsten Ordinariate sein wird.

Mit ausgezeichneter Hochachtung habe ich die Ehre mich zu zeichnen

Euer Durchlaucht

ergebener Diener

Wien am 11. Jänner 1872
Türkenstrasse No 5

Eduard Freiherr v. Stillfried

415.02
407.95
7.07

2930
2813.37
116,63

Stojałowski

Józef.

1861.

1. szt.

146

Jaśnie Oświecony Książe Panie!

Przez pracę i oszczędność doszedłem do kapitaliku, który dla zabezpieczenia losu mojej familii ulokowałem w ziemi przez kupno dóbr Mikulic od spadkobierców Walentego Wolskiego.—

Tym sposobem stałem się dłużnikiem JO Księcia Pana, bo na Mikulicach ciąży dla JO. Księcia Pana suma 4000 złr. z większej pierwotnej sumy 6000 złr. Jako dorabiający się majątku kupiłem trochę nad siły moje, spodziewam się jednak tak z dochodów dóbr, których na życie nie potrzebuję, jak przez dalszy zarobek i użycie kredytu realnego przez dobranie pożyczki z Towarzystwa Kredytowego mój majątek oczyścić i uregulować. Do tego potrzeba jednak czasu, i w tej mierze liczę na łaskę JO. Księcia Pana,

że JO. Książę Pan raczysz mi z swoim Kapitałem do trzech lat poczekać. – Procent zaległy jednoroczny zapłaciłem do końca Sierpnia 860 do rąk Adwokata Rybickiego jako pełnomocnika JO. Księcia Pana i dalej ten procent, jeżeli JO. Książę Pan inaczej nie rozporządzisz P. Rybickiemu płacić będę.

Raczy JO. Książę Pan mnie zaszczycić odpowiedzią, czyli mi JO. Książę Pan powyższe ułatwienie najłaskawiej udzielić zechcesz, któréjto odpowiedzi z upragnieniem oczekuję piszę się z wyrazem najgłębszego szacunku

Jaśnie Oświeconego Księcia Pana

w Tarnowie
30/6 861

uniżonym sługą
Józef Stojałowski
Adwokat w Tarnowie

(vol 2)

D. 30/6 1861

Stojałowski.

B 2/7 1861.
2/7

Stojałowski
1850 — 1863-64.
(Szt. 10.)
12

118

Listy
Józefa Stojałowskiego
do
Leona Sapiehy.

Z dat od 23. II. 1862.
do 5. IX. 1863. do 6. I. 1868.

Po polsku.

(10. sztuk. 21 kart.)

L.p.	Uwagi.	Miejscowość.	Dzień.	Mies.	Rok.
1.		Tarnów.	23.	II	1852.
2.		"	30.	III.	1852.
3.		"	12.	XII.	1852.
4.		"	22.	XII.	1852.
5.		"	31.	XII.	1854.
6.		"	16.	III.	1855.
7.		"	18.	VIII.	1863.
8.		"	30.	VIII.	1863.
9.	do Honoratiewicza (2). załączony dodatek. 3. Karty.	"	5.	IX.	1863.
10.		"	6.	I.	1868.

Jaśnie Oświecony Xiąże
Panie!

Z nieśmiałością przedkładam JOksięciu Panu moją najniższą prośbę. — Przez wstrzymanie dziesięcin, i dotąd niedokonane wynadgrodzenie za takowe, straciłem niemal cały dochód méy Plebanii. Licząc jednak na wspaniałomyślność i łaskawość JOksięcia Pana porozumiałem się z Wym Puchalskim w ten sposób, iż tenże za moim zakwitowaniem, które w czasie swoim służyć będzie za dowód wydanych dla Plebanii w r. bierzącym dziesięcin, — chętnie zaliczy dla mnie wartość tegoroczney dziesięciny, jak prędko JOksiąże Pan na to zezwolić raczy; podobnie jak Administracya dóbr Krajowych wydała rozporządzenie, aby plebanom pobierającym dziesięciny z takich dóbr wartość tych już tego roku wypłacić.

(ext 1)

D. 26/6 1850.

Stojałowski.

O. 28/6 1850.

O takie przeto zezwolenie ze strony JOXięcia Pana ninieyszym naypokorniéy upraszam.
Sądząc, że ta moja prośba nic nie mieści w sobie coby mogło przynieść jaką niedogodność JOXięciu Panu oczekuję pomyślnéy decyzyi, i zostaję z głębokim Uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Xięcia Pana

Żurawica d. 26. Czérwca
1850.

nayniższym sługą
X. Stojałowski

BATH

Jaśnie Oświecony Książe
Panie!

Pobudzony naleganiem Żaręby, i zgłodniałej jego familii błagających u stóp JOKsięcia Pana o dalszą pomoc w ich nieszczęśliwym położeniu, w którém przy powszechnym o, becnym niedostatku nie łatwo z kąd innąd otrzymać mogą jakąkolwiek pomoc; — odmielam się wyrazić JOKsięciu Panu wspomnione prośby Żaręby poświadczając oraz o dobrém prowadzeniu się tegoż. —

Znając równie wspaniałomyślne jak oględne postanowienie JOKsięcia Pana dopomagania téy ubogiéy rodzinie na ręce moje w celu, by Żaręba w pewnym względzie odemnie był zawisłym, radzę, że dla uchylenia w jego interesie natrętnych listów moich stósowne byłoby, gdyby JOKsiążę Pan raczył pewną kwotę dla Żaręby przeznaczyć, którą miesięcznie temuż wypłacać i w pewnych czasu oddziałach — może w kasie Krasiczyńskiéj — podnosić miałbym upoważnienie. —

Oczekując łaskawéy decyzyi JO Księcia Pana mam honor pisać się z głębokim uszanowaniem

Jaśnie Oświeconego Księcia Pana

Żurawica
d. 31. Maja 1851.

naymiższym Sługą
A. Stojałowski

Jaśnie Oświecony Książe
L. Sapieha
Jaśnie Oświecony Pan
i łaskawy Dobrodziey
we Lwowie.

D 31/5 1857.
Sapiehowie.
R 1/6 1857.

(szt 41)

D. 12/12 1852 151 9

Stojałowski

O 14/12 / 15/12 1852.

Jaśnie Oświecony Książe Panie!

Na wezwanie z dnia 16 Listopada 852 mam zaszczyt Księciu Panu odpowiedzieć, że tak Rokach jak i Arnstein są przychylni do odstąpienia swojéj attrybucyi 3200 fr., z listów zastawnych na W. Szmowę pożyczonych czyli raczéj wydać się mających.

Najprzód muszę wyjaśnić rzecz w ten sposób, że ja właściwie tylko PP. Arnstein & Eskeles pełnomocnikiem jestem, dla wspólności jednak interesu przyczepił się do mnie także Rokach z czego jestem kontent, bo może tym sposobem łatwiéj cały interes da się zakończyć.

PP. Arnstein & Eskeles nabyli połowę 3200 fr. od J. Luxenberga który tę połowę pierwéj od Rappaporta nabył, nie zatém

3

D. 12/12 1852

Pojałowski

PP. Arnstein & Eckeles nie wiedzą o jakichś wekslach Czyżewicza, lecz jako nabywcy w dobrej wierze całe 1800 fnk. zprz. żądać prawo mają i w żadne obrachowanie z Hr. Jabłonowskim wchodzić nie mogą i nie chcą. Co się tyczy Rokucha to tenże twierdzi że jakieś ma weksle ale te na pokrycie procentów, które mu nie zostały attrybuowane, kary konwencyjnej i t. d. zatrzymać musi, w co ja zresztą głębiej nie wchodziłem, bo mnie to mało co obchodzi, jako też i JOX Księcia Pana mało obchodzić może, jeżeli Książe Pan nabędzie attrybucyę, a Hr. Jabłonowski niech się potem z żydami rozprawia jak mu się podoba. —

PP. Arnstein & Eckeles tudzież Rokuch są w chęci odstąpienia attrybuowanej sumy 3200 fnk. za listy zastawne (al pari czyli) w nominalnej ilości 3200 fnk., tak iż

152 5

Książę Pan składając do rąk
trzeciej osoby oznaczyć się mającej
3200 fnk listów zastawnych al pari czyli w nomi-
nalnej wartości, odbierzesz cessyę pra-
wa attrybuowanego do 3200 fnk. —
a będąc cessyonaryuszem podniesie Książę
Pan 4400 fnk listów zastawnych z insty-
tutu kredytowe dla siebie korzystając
przy tem na kursie listów zastawnych.
Rozumie się zresztą samo przez się
że cessya będzie brzmieć tylko na
attrybuowane 3200 fnk a nie na resztę
pretensyi pw. Jabłonowskiemu tytułem
kary konwencyjnej, procentów &c &c, bo
Księciu Panu tego wszystkiego nie
potrzeba by listy zastawne podnieść,
lecz tylko cessyi tego co z listów zasta-
wnych jest attrybuowane. —
Jeżeli Książę Pan z jakich kolwiek

przyczyn może dla pewnych wekslów
Czyżewicza z Rokuchem tego interesu
robić nie zechcesz, to w takim wy-
padku przynajmniej z PP. Arnstein
i Eskeles ten interes dałby się zrobić,
bo oni daliby cessyę na połowę
swojéj attrybucyi za 1800 fr. listami
zastawnemi al pari — a z Rokuchem
możeby Książe Pan łatwiejszy
miał interes, bo Arnstein i Eskeles
nie mogą sobie nic dać potrącać,
bo nic nie wiedzą o jakichś wekslach —
i tylko dla tego listy zastawne al pari
przyjąć są gotowi, bo chcą rzecz
bez kłopotu prędko ukończyć. —

Racz Książe Pan jak najspiesz-
niéj ~~czy~~ mi odpowiedzieć, czy zgoda, bo
zaraz bym o cessyę się postarał i do
Lwowa odesłał. —

Z głębokiem uszanowaniem
Jo Księcia Pana
najniższy sługa
J. Stojałowski

w Tarnowie
dnia 12 Grudnia 852

D. 22/12 1852 153 6

Stojałowski

O 15/15/1 1853.

Jaśnie Oświecony Książę

Panie!

Na odezwę Księcia Pana z dnia 15 Grudnia zebrałem wszystkie papiery potrzebne do ustępstwa attrybucyi sumy 3200 fl. na Wiśniowy. Wyczytuję jednak w liście Księcia Pana pod liczbą 5. że mam wyrobić „uznanie sądowe iż prawo kondykcyi należy do teraźniejszych właścicieli weksłów". Ten ustęp rozumię tak, iż Książę Pan sobie życzysz aby attrybucya wyrobiona na Samuela Rokach i D. Rappaporta teraz sądownie na Maryę Rokach i Arnstein & Eskeles przepisaną została. – Mógłbym

4

to w Sądzie wyrobić, uważam to jed-
nak za bardzo niepotrzebną zwłokę,
bo jeżeli Marya Rokach i Arnstein
& Eskeles nabyli prawo do sumy 3200 fnk
i z tychże swoich cessyj na Wiszniowy
jako właściciele sumy 3200 fnk zaprzyjaźni
intabulowani są (lib. dom. 401. p. 418.
n. 95. on. & lib. dom. 401. p. 437 n. 138. on.)
więc Marya Rokach i Arnstein & Eskeles
będąc właścicielami sumy 3200 fnk
są właścicielami także egzekucyi
na zaspokojenie téj sumy prowadzo-
nej i ustępując JW Księciu sumę
3200 fnk ustąpią także attrybucyę.
Zresztą jeżeli koniecznie potrzeba aby
atrybucyę na imię Maryi Rokach i Arn-
stein & Eskeles przepisać, toby trzeba
było, aby toż samo uczynić na Księ-
cia Pana, więc by potém znowu poda-
wać trzeba, czego ja jednak wszystkiego

potrzeby nie widzę. –

Dodaję jeszcze że suma 3200 fl. nie z wexlów lecz z wyroku kompromisarskiego pochodzi, a o wexlach PP. Arnstein & Eckeles mi nie wiedzą, i zresztą że ich cessye są prawdziwe ręczy zato tak znakomita Firma, Marya Rokach zaś kupiła połowę sumy 3200 fl. na publicznéj licytacyi i dla tego przeciw niéj także żadnéj excepcyi mieć nie można, – i żadna wątpliwość względem jéj nabycia zachodzić nie może. –

Aby zatém kilkutygodniowéj zwłoki nie uczynić, i aby przepisując attrybucyę nie ruszać sukcessorów Luxenberga bardzo licznych i nieuczciwych z PP. Arnstein & Eckeles w procesie będących – sądziłbym aby to przepisanie zaniechać

a Instytut Kredytowy powinienby się kontentować następującemi dokumentami:

1. Odpis wierzytelny Zapisu Kompromisarskiego

2. Podobny odpis Wyroku polubownego na 3200 fl. z przynal. —

3. Cessya oryginalna z D. Rapaporta na J. Luxenberga 1600 fl. —

4. Cessya oryginalna z J. Luxenberga na Arnstein & Eskeles

5. Odpis wierzytelny dekretu ~~Dziedz.~~ własności sumy 1600 fl. przez Maryę Rokach na publicznéj licytacyi kupionéj —

6. Oryginalna rezolucya attrybucyę dozwalająca. —

7. Cessyę od Maryi Rokach i Arnstein & Eskeles na Księcia Pana z zezwoleniem na intabulacyę jako właściciela sumy 3200 fl. na Wiszniowcy. —

Jeżeliby Książę Pan koniecznie przy przepisaniu attrybucyi ~~przyjął~~ obstawał proszę mi napisać, to już będę musiał i to uczynić. — Z głębokiem uszanowaniem

w Tarnowie
22. Gr. 850

Jo Księcia Pana uniżony sługa
J. Stojałowski

155 8

Jaśnie Oświecony Książę Panie!

Wczoraj odebrałem wezwanie Księcia Pana względem sumy 4000 fr. na Mikulicach. Dziś zgłosiłem tę sumę z procentami do pertraktacyi indemnizacyjnéj połowy dóbr Mikulic Walentego Wolskiego własnéj, bo tylko na tę połowę pertraktacya indemnizacyi wprowadzona z terminem edyktalnym do 12 Stycznia 855.

Przy pertraktacyi postąpię podług danéj mi instrukcyi i w swojem czasie o rezultacie donieść nie omieszkam; —

Jaśnie Oświeconego Księcia Pana

uniżony sługa

J. Świątomski

W Tarnowie

31/12 854

5

Jaśnie Oświecony Książe Leo
Sapieha
JWPan i Dobrodziej
we
Lwowie

KRÜST-STEMPEL
KREUZER.

D. 31/12 1854.
Stojałowski
Ob. 2/1 1855

BATH

152 10

Jaśnie Oświecony Książe Panie!

Na wezwanie z dnia 21 Lutego 852 mam zaszczyt odpowiedzenia, iż interesa przeciw PP. Eustachemu Jawornickiemu i Kazimirzowi Jabłonowskiemu posyjąć mogę, albowiem żadna Kollizya nie zachodzi.

Mając tylko te dwa interesa zapewne Książe Pan Kapitulacyi rocznej płacić nie zechcesz, prosiłbym zatem po kilkadziesiąt Z Reńskich antycypacyi na każdy interes a z ukończeniem interesów, lub gdyby się dłużej pociągły rocznie mój rachunek przedłożę. Gdyby Książe Pan wolał płacić Kapitulacyą, ilość jej mógłbym dopiero po rozpoznaniu objętości interesów zaproponować.

Dziękując już teraz za najłaskawsze we mnie położone zaufanie – piszę się z głębokiem uszanowaniem

JO Księcia Pana

najniższym sługą

Józef Stojałowski

w Tarnowie
23 Lutego 852

1

D. 23/2 1852

Stojałowski

O 26/2 / 26/3 1852.

159
12

Jaśnie Oświecony Książe Panie!

Plenipotencyę, papiery pozenia Jawornickim i antycypacyę 40 fr. odebrałem, wyczytałem jednakże w Skrypcie dnia 2 Grudnia 848 na 23,301 f 10 1 mc wydanym lib. Instr. 730 p. 40. zapisanym, że Eustachy Jawornicki „wrazie uchybienia terminu poddaje Mandantów swoich Jurysdykcyi Sądu Lwowskiego i sumarycznéj pertraktacyi sprawy" — co mnie powoduje do zapytania, czyli Książe Pan umyślnie pomimo tego poddania się pod Sąd Lwowski Jawornickich w Tarnowie pozywać każesz, i z jakich powodów, czyli też to poddanie się Sądowi Lwowskiemu uszło uwadze, bowiem obawiam się Exceptionem fori,

2

gdyż skryptem przez Księcia Pana
przyjętym strony Sąd Lwowski
sobie obrały. Wiadomy mi jeden
wypadek, gdzie przy podobnéj proro-
gacyi Sądu Exceptio fori (Excepcya
niewłaściwości Sądu) w tutejszym
Sądzie z wielką stratą pozywających
się utrzymała, a zatém obawiałbym
się Księcia Pana na podobne nieber-
pieczeństwo wystawić. Racz Książę
Pan Pana Tustanowskiego, lub kto
teraz jest pełnomocnikiem Księcia
Pana we Lwowie, zapytać, z jakich
specyalnych powodów pozew w Tarnowie
a nie we Lwowie ma bydź wydany,
i to mi udzielić upraszam, abym
podług tego wiedział, czy koniecznie
ryzykując Exceptionem fori tu pozew
mam wydawać, lub też papiery

110 13

wraz z antycypacyą zwrócić! –

Z głębokiem uszanowaniem

JO Księcia Pana

W Tarnowie
30 Marca 852

uniżony sługa
J. Stojałowski

D. 30/2 1852 -

Stojałowski

O 2/4 / 3/4 1852.

161 14

Jaśnie Oświecony Książe
Panie!

Na dzisiaj odbytym terminie względem przyznania części indemnizacyi dóbr Mikulice oświadczyłem imieniem K. Pana, iż suma 4000 fnc. zpr. z większej sumy 6000 fnc. przy gruncie zostaje, któreto oświadczenie P. Wolski wyraźnie przyjął.

Imieniem P. Wolskiego stawał Adwokat Szwaykowski, którego podług nakazu Ks. Pana wezwałem, aby należytość Ks. Pana zapłaconą była, i na to oświadczył mi P. Szwaykowski, że P. Wolski właśnie sobie życzy tę sumę zapłacić, i jak tylko odbierze indemnizacyę to ją zapłaci, a odbierze ją do rąk własnych, bo wszyscy wierzyciele na to zezwolili prócz Instytutu Kredytowego, który jeszcze mnie w tym względzie informacyi nie

dał, tak iż dla Instytutu Kredyto-
wego odroczyłem termin do 16.
Kwietnia 855.

Ośmielam się przy tej sposobności
Ks. Pana prosić, aby Instytut Kre-
dytowy przed 16 Kwietniem b.r. wzglę-
dem sumy swojéj na Mikulicach
mnie informacyą zaopatrzył. —

O czem donosząc piszę się
JO Księcia Pana

uniżonym sługą

w Tarnowie
16/3 855

J Stojałowski

Wny Książe Leon Sapieha
JO Pan i Dobrodziej
we
Lwowie

D. 16/3 1855

Stojałowski

B 18/3 1855.

163 16

Jaśnie Oświecony Książe
Panie!

Z końcem bieżącego miesiąca winien jestem Księciu Panu spłacić z Mikulic kapitał 4200 złr. —
Udaję się niniejszem do łaski Księcia Pana, aby JW. Książe Pan odemnie w tym roku połowę kapitału przyjąć raczył, a z drugą połową do przyszłego roku poczekać chciał. — Nie byłem wstanie dotychczas usunąć przeszkód w dobraniu pożyczki z Towarzystwa Kredytowego, i to jest przyczyną, że nie mogę się w zupełności w słowie stawić, co z wielką boleścią przyznać muszę, bo się obawiam, żebym w opinii JW. Księcia Pana

7

szwanku nie doznał. —

Raczy WWgo Książę Pan tej mojej prośbie zadość uczynić i mnie o tem powiadamiając oraz Rybickiemu dyspozycyę wydać by odemnie pół kapitału 2100 Złr. i procent zaległy za rok od całego kapitału z końcem miesiąca bieżącego odebrał. —

Z najgłębszem uszanowaniem
Jaśnie Oświeconego Księcia Pana

Tarnów
18 Sierpnia 863

uniżony sługa
Józef Stojałowski

D. 15/8 1863.

Stojalowski

O 20/8 1863.

165 18

Jaśnie Oświecony Książę
Marszałku!

Podług zezwolenia Księcia Pana
mam zapłacić na poczet mego
długu połowę tegoż — 2100 ZWA.
i procent od całej sumy
4200 ZWA za 1 rok — 210 ZWA

Sa 2310 ZWA.

Uiszczam to następnie:

1. trzema listami zastawnemi
po 1000 ZWA. podług kursu
ostatniego przeciętnego
między temi co „dają" a co
„żądają" po 75/95½ razem — 2278/65 ZWA.
za 100 f
kupony za Lipiec i Sierpień — 20 f
2. gotówką — 11/35

Sa 2310 f WA.

Raczy WKsiążę Pan załączony Kwit

8

przy świadkach podpisać
i mnie odesłać. —

Jeżeli~~bym~~ w ewaluacyi listów
zastawnych jaki błąd popełnił,
bo może kurs przy odbiorze
już będzie inny, raczy Książę
Pan mi wskazać, a ja rachu-
nek natychmiast wyrównam. —

Dziękując w końcu za łaskawe
dozwolenie prolongacyi na
resztę mego długu, — piszę się
z najgłębszem uszanowa-
niem JOcenego Księcia Pana

najniższym sługą

Tarnów
30. 8. 863

J. Stojałowski

[Nr. 21]

D. 30/8 1863.

Stojałowski

O 1/9 1863.

D. — 182 20

Stojałowski

O 7/9 / 8/9 1864

Wielmożny Mości Dobrodzieju!

Dobra Wiszniowa Hr. Kazimierza Jabłonowskiego zostały sprzedany na publicznej licytacyi za sumę 74639 f. Wal. —

Mają obecnie kredytorowie likwidować swoje pretensye a między niemi JWny Książę Sapieha. —

JWny Książę ma dwie intabulowane wierzytelności

1mo sumę 1650 złr od Franciszka Chojnowskiego nabytą wraz z prawem do dzierżawy dóbr Wiszniowa od 24 Czerwca 845 do 24 Czerwca 848.

2do Prawo do 3200 f Listów zast. gal. i zapłaty dyfferencyi kursu z 1 Marca 846 z karą umówioną 300 f. —

Z okazyi przyznania indemnizacyi urbaryalnej, z której nie na JWy Książę Pana nie przyszło, pisałeś mi Dobrodziej

9.

22 Września 861 że

ad 1. Należy się JO^mu Księciu suma 1650 f m/c z trzechletnim procentem razem za 1848 f m/c w roku 849 Cessyi dd 19 Listopada 849 nabytą i zupełne dalsze procenta. —

ad 2 Że się należą procenta po 6 od 100 za czas od 1/5 846 do 4/9 851 od zaliczki na bity zastawione w sumie 7128 Zmk List. zast. odebranej w łącznej sumie 2296 f 6 x i dalsze procenta od tej sumy, — i że chociaż suma 3200 f List. zast. oddana, wszelako właśnie dla powyższych procentów nie extabulowana. —

Abym mógł powyższe pretensye zaliczkować do ceny kupna, upraszam o przysłanie mi następujących dokumentów:

ad 1. Komplanacyi z 22 Września 824 i Cessyi dd 19 Listopada 849

ad 2 Zapisu na sąd polubowny i wyroku dd 4 Grud. 845 i Cessyi na JO^go Ks. Pana, jeżeli te dokumenta przy odebraniu sumy 3200 f zwrócone nie zostały. —

168 21

Robię przy tej sposobności następujące uwagi —

Suma 1650 Złr. i w najlepszej pozycyi intabulowana i niezawodnie otrzyma zaspokojenie. Procenta jednak od tej sumy należące nie są intabulowane i nie znając pierwotnego zapisu tej sumy nie wiem nawet czy były wymówione. O kollokowaniu procentów nie może być zatem mowy. Gdy wszelako obok sumy 1650 Złr. jest intabulowane prawo do trzechletniej dzierżawy dóbr Wiszniowa, z której czynszem miała być ta suma kompensowana, więc jeżeli Franciszek Chojnowski rzeczywiście tej dzierżawy nie ~~ma~~ wytrzymał, (czego ja nie wiem i w którymto względzie upraszam mnie oświecić, chociaż zdaje się, że jej nie miał, bo byłby tym sposobem swoją sumę odebrał) to ilość jaką te procenta wynoszą możnaby zaliczkować jako wynagrodzenie niewytrzymanej dzierżawy i słusznie, bo

właśnie dla tego, że Chojnowski nie przyszedł do dzieżowy sumy do dziś dnia nie zapłaconą. —

Co się tyczy sumy 3200 złr., gdy jest odebraną trudno ją likwidować, a zresztą ta suma jest tak nizko intabulowana, że najmniejszej nie masz nadziei, aby dla niej fundusz wystarczył. Jeżeli jednak Wdobrodziej żądasz to zalikwiduję na tem miejscu procenta od zaliczki, chociaż i na to zwracam uwagę że te 3200 złr. zaś dziś ledwie sumę 2296 złr. wynoszą. —

Tak rzeczy stoją, aby zaś można procenta od sumy 1650 złr. uratować, a to w powyższy sposób, koniecznie jest przyznanie tych procentów ze strony Kazimierza Hr. Jabłonowskiego, bo nie są intabulowane i jak przekładem tylko w odszkodzeniu za niewytrzymaną dzieżowę mogą znaleźć swe miejsce. — Trzebaby więc koniecznie nakłonić Hr. Jabłonowskiego, by te procenta w sądzie przyznał. On mieszka w Luszowicach poczta Tarnów — Dąbrowa.

Upraszam o spieszną odpowiedź, bo do likwidacyi wziąłem 30 dniowy termin. —

Z głębokiem uszanowaniem WWPdobrodziej

sługa Józef Stojałowski

168 22

Pisałem z końcem Sierpnia br. do JOK Księcia list adresowany do Lwowa, bo nie wiem gdzie obecnie bawi, z zapytaniem dokąd i pod jaką adressą mam odesłać mój dług 2100 ZWA. z Mikulic z rocznym procentem. – Do dziś dnia nie mam odpowiedzi, więc upraszam o łaskawą dyspozycję –

Tarnów 5 Września 86

J. Stojałowski

170 23

art. 8 / 1868

Jaśnie Oświecony Książe
Marszałku!

Odebrawszy wczoraj kwit na 1768/9 r.
z ceny Wiśniowy wydobyte, podług
zezwolenia mnie w liście P. Horosz-
kiewicza udzielonego potrącam
mój rachunek — 95/5
i dodatkowy stempel — 1/25
Fr. . . . . 96/30 r.
i odsyłam resztę w kwocie . . . 1671/79
mówię Tysiąc sześćset siedem dziesiąt jeden
Złr 79 kwr A, — prosząc o łaskawe bito-
wne uwiadomienie, że te pieniądze doszły
na miejsce swego przeznaczenia. —

Dziękując za zaspokojenie mego rachun-
ku i udzielone mi zaufanie zostaję
z najgłębszem uszanowaniem
Jaśnie Oświeconego Księcia Marszałka
uniżonym sługą
Dr J. Stojałowski

Tarnów
6.1.868

D. 6/1 1868

Stojakovci

O 8/1 1868

Stajowski
1851.
(Lt. 1.)

172

Wielmożny Mości Dobrodzieju!

List Pana Dobr. z 20 maja pisany dopiero dziś odebrałem, z powodu mej nie bytności w domu, i zaraz na niego odpowiadam. – Iż dług w sumie 500 f. cm. u Księżnej Sapieżyny przez mnie zaciągniony, od dziś dnia za miesięcy trzy na ręce Pana Dobr. zwrócę. Gdy by jednakże ten termin za długi się zdawał, to proszę Pana Dobr. o wyznaczenie krótszego, a ja będę się starał na ten czas się uiścić –

Uniżony Sługa

Mary Stojowski

Brzyście 15/7 857.

Jasło. poste-restante.

KEPOS
9 KREUZER.

JASŁO
JUL

Wielmożny Imć Pan
Horoszkiewicz
wielmożny pan i Dobr
w domu Księcia Sapiehy w Lwowie

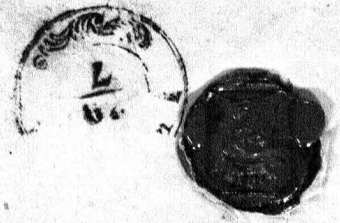

L
6

D. 15/7 1857.
Stojowski
D. 18/7 1857.

Stokłosiński

1844 – 1850.

(Szt. 3.)

174

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

Płótna cienkie odsełam — później cokolwiek odeszlę więcej - grubszych, między temi niektóre z swojskiej przędzy. Cenę położyłem - rachując 50 procent; leczem tylko ołówkiem popisał na przypadek jeżliby Książe Pan miał co odmienić. Kołowrotków dwa jednakowych

Jaśnie Oświeconego Księcia Pana

najniższy sługa

Wokłosiński

Kraliczyn 27/6 847

1

Jaśnie Oświecony Książe
Leon Sapiecha
w Lwowie

Skarbiński

D 27/6
1847

1847

Jaśnie Oświecony Mości Xiążę!

Xiążę Adam odjeżdżając do Spasa polecił mi bym się do Xięcia Pana odniósł, co mu z fabryką płócien nadal zrobić – pozwolił mi oraz następujące przedstawienie podać –
fabryka płócien w całém tego słowa znaczeniu, bez blichu exystować niemoże, blich zaś zakładać jest to chcieć przedsięwzięcie to w Krasiczynie na nowo wskrzesić, które jak się pokazało, bez pewnej rachuby i innego jak dotąd, rzeczą tą zajęcia się korzystnie przeprowadzić nie da się – lecz niebyłbym także za zupełném zniesieniem zakładu tego, czyli raczej niesądziłbym by właśnie teraz czas temu było, a to z tych powodów:
bielizny stołowej jeszcze jest dosyć, prędzej więc do niego kupiec się ściągnie jeżeli płótno dalej wyrabiać się będzie – nakłady na budynki, warsztaty lub inne do prowadzenia fabryki potrzebne urządzenia i sprzęty na nowo podejmywać nie radzę, ale myślałbym te teraz się znajdujące n.p. magiel, dom mieszkalny z izbą warsztatową jako takie jeszcze sprocentować, które bez zupełnego przerobienia niedałyby się na nic lepszego użyć – to zaś dało by się uskutecznić wyrabianiem dalszém

płócien z przędzy białej - azatem bez blichu - w których jak następujący rachunek wykazuje zysk jest taki:

w r. 1849 sprowadzono przędzy sztuk 480 za . . . f 370
wyrobiono z niej 17¾ szt. płócien za . . . . „ 185 - 11½
od wyprania i maglowania . . . 18

nakładu razem f 573 - 11½

wartość zaś 17¾ sztuk płócien - których reszta do Lwowa przy okazji przeszła wynosi . . . . . „ 755

zysku czystego f 181 - 48½ kr.

Za jedne pół roku - gdzie przędzę w Listopadzie r. zeszłego sprowadzono a dziś jest już wyrobiona -
Jeżeli by więc Xiążę Pan niemiał nic przeciw temu prosiłbym o przędzę świeżą - wyszczególniłem ją tu znów na pół roku numerami stosownie do warsztatów wilości takiej by nią można i te próżno stojące zatrudnić warsztaty -

z № 50 - sztuk 148
„ „ 65 - „ 184
„ „ 80 - „ 130
„ „ 100 - „ 120
„ „ 110 - „ 136
Razem szt. 718

przedkładam dalej - Wejnera projekt z planem wyrzucenia gruntów włościańskich z lasu wapowskiego i zamknięcia go linią prostą - bez uczynienia tego, las będzie na powolne wykorczowanie wystawiony jakto pomiar następujący stwierdza

przestrzeń gruntów rustykalnych wynosi teraz 272 mor.
według metryki 212
a zatem więcej o 60

za Kraczkiewiczu brakowało lasu 50 mor. – przestrzeń lasu teraźniejsza oprócz kontrowersu Łętowieńskiego . . 1443
metryka wykazuje . . 1513

brakuje więc lasu mor. 70

skończyć zaś by to, za czem Wejner odejdzie potrzeba i przed pomiarem rządowym – w lesie znajdują się pole i las Xięży, grunta włościańskie dziś przez nich używane i takie o które oni się upominają i które im – jak Wejner mówi, podług metryki oddać będzie potrzeba – Xiądzu w zamian sądzi Wejner by Xiążę Pan mu nadał z łanu C do cerkiewnego gruntu przypierającego – włościanom uważa za najstosowniejsze nadanie im w niwie II od granicy Łętowieńskiej –

Xiążę Adam rozkazał wysłać pług – baranów i owiec razem sztuk 10 na wystawę do Lwowa – tudzież dwóch najlepszych parobków dla sprodukowania się z orką – jednakże nie oznaczył Xiążę – ~~dzia~~ dziś wyczytuję z pamiętnika gosp. że wystawa na dniu 1 lipca umyśliłem więc w piątek t. j. 28go wysłać –

J. O. Xiążęcia Pana

sługa najniższy

Stoczowski

23/6 850

D. 23/6 1850.

Stokłosiński

D. 25/6 1850.

Jaśnie Oświecony Xiąże

Leon Sapieha

w Lwowie

128

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Napotykając trudności w wynajdywaniu okazyi do regularnego przesełania WWPanu Dobrodziejowi Roczników Gospodarstwa Krajowego, przyszła Kancellarya tutejsza na tę myśl, iżby było korzystniej dziełko to wprost we Lwowie przez którego z tamecznych Księgarzy odbierać, i dla tego od dnia 1° Lipca r.b. postanowiła zaprzestać prenumerowania go na dal tu w Warszawie, o czem z woli JW Hrabiego Jana zawiadomiając WWPana Dobrodzieja, ośmielam się oświadczyć i oraz na ten przypadek jeżeli by życzeniem było pańskim, a żeby dziełko pomienione zkąd koniecznie przesełane mu bydź musiało, o udzielenie wyraźnego do zaprenumerowania polecenia, najuniżeniej upraszam. -

Warszawa dnia 28 Czerwca 1874 roku.

za Plenipotenta

Stołtosiński

3

Stokłosinski

D. 28. Czerwca 1844

Ciepłice	[illegible]
Izabelin	200
Krasne	150
Dębrawa	250
Dobra	100
	1,000
Rudki	200
Ciepł Dol	500
Dobera	250
Adam	500
Sieniawa	600
	1850

1450
1[illegible]
157
120
276
260

prapin 525
2160
2385
360
5985
1/6

3850 - 10,000
4850
3100 - 10,000
2000 - 10,000

991
05865
9975

Stowarzyszenie Garbarzkie Lwowskie

1862.

1. Zł.

180

Z komitetu „Stowarzyszenia garbarskiego lwowskiego.“

Jas. Wielmożny Imć Pan Leon Xięże Sapieha

we Lwowie

Jas. Wielmożny Mości Dobrodzieju!

Podpisany komitet ma zaszczyt Jaś Wielmożnego Pana Dobrodzieja tymczasowo zawiadomić, że w miesiącu Styczniu lub najpóźniej w Lutym (w dniu i na miejscu później przez Gazetę narod. oznaczonym) całe towarzystwo „Stowarzyszenia garbarskiego lwowskiego“ na walne zebranie zaproszone zostanie, a to celem podpisania kontraktu spółki, ukonstytuowania się i postanowienia, w jaki sposób to przedsiębiorstwo w życie wprowadzone być ma.

A ponieważ pomyślność zamierzonego przedsiębiorstwa jest nieomylnie li tylko od decyzyi pierwszego walnego Zgromadzenia Stowarzyszonych zawisła, przeto komitet sądzi się być obowiązanym; wcześnie obznajomić pojedynczych członków Stowarzysenia garbarskiego ze szczegółami pod obradę wziąść się mającemi, by im dać sposobność zastanowić się nad tém lub owém i przygotować pożyteczne i praktyczne dla przedsiębiorstwa wnioski.

Tym celem udzielamy Jaś Wielmożnemu Panu Dobrodziejowi tu w dołączeniu kopię kontraktu już potwierdzonego przez c. k. Namiestnictwo, i zestawiamy przedmioty, które pod obrady ogólnego Zgromadzenia przedłożone być mają, w następującém strzeszczeniu:

1) Wysłuchanie sprawozdania tymczasowego komitetu, rewizję rachunków i całej czynności, danie absolutoryum temuż i jego rozwiązanie §. 31. c.

2) Odczytanie. przyjęcie i podpisanie kontraktu spółki §. 31.

3) Wybór dyrektorów stałych. §. 12.

4) Wybór komisyi nadzorczej. §. 20.

5) Stanowcze orzeczenie, czyli przedsiębiorstwo ma się rozpocząć li białoskórnictwem, czyli też w połączeniu z czerwono-garbarstwem. §. 30.

6) Zgromadzenie ma oznaczyć sumę, która jeszcze bądź między stowarzyszonemi zebraną, lub przez przyjęcie nowych członków osiągniętą być ma. §. 4.

Niepomijamy także Jaś Wielmożnego Pana Dobrodzieja jeszcze z następującemi szczegółami obznajomić:

1) Że obecnie jest 47 członków rzeczywistych, którzy reprezentują sumę subskrybowaną zł. 25.300
zaś już wpłaconą . . . . . „ 24.466

2) *Że 19 osób dało swoje pisemne przyrzeczenie przystąpić do stowarzyszenia z ogólną sumą . . . . . złr. 7.100*

3) *Że w kontrakcie §. 3. orzeczona suma 50 tysięcy złr. nie jest dostateczną, aby same białoskórnictwo na większy rozmiar fabrycznie urządzić i prowadzić można.*

4) *Że chcąc czerwono-garbarstwo jako główną gałęź przedsiębiorstwa, zaś białoskórnictwo obok tegoż w mniejszym rozmiarze fabrycznie urządzić i prowadzić, to wymaga wkładu 100 tysięcy złr.*

Nie uprzedzając, co ogólne Zgromadzenie Stowarzyszonych w kwestyi §. 30. postanowi, zwracamy tylko Jaśnie Wielmożnego Pana Dobrodzieja uwagę, że opinia publiczna upatruje większą pomyślność w czerwono-garbarstwie w połączeniu z białoskórnictwem, zatém korzystniejszą lokacyę kapitałów.

Komitet już tedy, gdy przystępywał do kupna realności pod Nr. 68 na Zamarstynowie położonej, miał na uwadze, ażeby tak pod względem obszaru gruntu, obfitej siły wody i bliskiego położenia miasta Lwowa, wszelkie rozszerzenie zamierzonego przedsiębiorstwa możebném i korzystném było.

Wprawdzie została budowa fabryki na białoskórnictwo rozpoczęta, lecz byłoby jeszcze na czasie poczynić bądź jakie przemiany, gdyby ogólne zebranie w tym względzie coś orzeknąć zamierzyło.

Komitet zamierzył przez wydanie tego programu pp. uczestnikom tej spółki dać sposobność przygotować się z praktycznemi wnioskami do walnego Zgromadzenia, by obrady i uchwały nad zamierzoném przedsiębiorstwem, które nasz kraj z wielką sympatyą pozdrowił, raźnie odbyć się mogły. Nareście oświadcza komitet także swoją gotowość, dać wszelkie szczegółowe objaśnienia, jakieby Jaśnie Wielmożny Pan Dobrodziej przed ogólnem Zgromadzeniem Stowarzyszenia garbarskiego mieć pragnął.

LWÓW, dnia 14. Grudnia 1862.

Komitet „Stowarzyszenia garbarskiego lwowskiego.“

Karol Dworski. **Michał Dymet.** **Józef Kolischer.**

Drukiem M. F. Poremby we Lwowie 1862.

§. 1.

Niżej podpisani zawierają niniejszem spółkę czyli towarzystwo w celu zaprowadzenia we Lwowie fabryki garbarskiej do wyprawy i farbowania skór.

§. 2.

Firma tej spółki w dotyczącym c. k. Sądzie krajowym według istniejących przepisów protokołować się mająca, będzie mieć miano: „Stowarzyszenie garbarskie lwowskie.“ Prowadzić będą firmę dyrektorowie spółki według zasad w niniejszym kontrakcie niżej wyrażonych.

§. 3.

To przedsiębiorstwo zamierzają podpisani prowadzić kapitałem Pięćdziesiąt tysięcy (50.000) złr. wal. austr. do którego wnoszą kwoty niżej przy ich podpisach wyrażone. Ta suma stanowi fundusz tak wkładowy jak i obrotowy. Powiększenie funduszu tylko w skutek uchwały spólnego zebrania stowarzyszonych nastąpić może.

§. 4.

Gdy do obecnej chwili suma wyżej w §. 3. oznaczona w całości jeszcze nie jest podpisana — przeto po uzyskaniu od wysokich władz zatwierdzenia niniejszego kontraktu spółki ogólne zebranie oznaczy peremptoryczny termin, w którym chcący brać udział w tej spółce zgłosić się będą mogli. O przyjęciu lub nieprzyjęciu orzecze najbliższe ogólne zgromadzenie. Nowo przyjęci członkowie żadnych nowych warunków stawiać nie mogą — lecz wszystkie prawa i zobowiązania dla stowarzyszonych z niniejszej umowy wypływające przyjąć winni i aktem podpisu swojego przyjmują.

§. 5.

Każdy stowarzyszony wraz z podpisem swoim składa do rąk tymczasowego komitetu 60 procentów czyli $^3/_5$ części kwoty, z którą do stowarzyszenia przystępuje, — resztujące zaś 40 procentów winien wnieść do rąk dyrekcyi w całości, lub oznaczyć się mających częściach w terminie, który dyrekcya oznaczy, — który to termin wszakże nie może być krótszy jak jeden miesiąc, od dnia zawiadomienia licząc. Stowarzyszeni winni są tę wpłatę w wyż rzeczonym terminie uiścić pod rygorem, że w razie uchybienia uchybiający przestaje być stowarzyszonym, wniesioną już kwotę wraz z przyrostkiem na korzyść innych współstowarzyszonych i w ogóle wszelkie swoje prawa spólki utraca.

§. 6.

Stowarzyszeni za wszystkie czynności i wynikłości spółki odpowiadają tylko temi kwotami, z któremi do spółki przystąpili, — innym swoim majątkiem odpowiedzialni nie są.

§. 7.

Wniesione kwoty kapitalne, jakoteż ich przyrostek, pokąd takowe bądź tytułem dywidendy, bądź też innym — dotyczącemu stowarzyszonemu wypłaconym nie będzie, onerowanym być nie może.

§. 8.

Prawa z niniejszego kontraktu wypływające stowarzyszony odstępować, bądź innym tytułem przelewać może tylko innemu już współstowarzyszonemu; obcej zaś, do spółki nienależącej osobie prawa te ustąpione być mogą tylko za przyzwoleniem ogólnego zgromadzenia spólników. Pełnomocnikiem członka tej spółki może być tylko inny stowarzyszony.

§. 9.

W razie śmierci którego ze spólników prawa jego i obowiązki z niniejszego kontraktu płynące przechodzą na jego spadkobierców lub legataryuszów. Gdyby po zmarłym członku towarzystwa pozostało więcej spadkobierców (lub legataryuszów) ci obowiązani będą (bez różnicy, czy są wieloletni czy małoletni) postanowić jednego wspólnego umocowanego do interesów tej spółki — którego wybiorą tylko albo z pomiędzy siebie, albo z grona członków spółki, — pokąd tego nieuczynią, prawo ich głosowania w interesach tej spółki zostaje w zawieszeniu.

§. 10.

Spółka niniejsza zawiera się na lat 15, licząc od dnia, w którym niniejszy kontrakt zatwierdzenie władz uzyska. Przed upływem powyższego okresu czasu żaden z uczestników tej spółki z niej wystąpić, ani też zwrotu wkładki swojej, bądź w całości, bądź w części, żądać niema prawa — chyba tylko za zgodzeniem się na to ogólnego zebrania. W moc uchwały ogólnego zebrania stowarzyszenie i przed upływem wyżej oznaczonego czasu rozwiązanem być może.

§. 11.

Towarzystwo spółki wykonywa prawa i obowiązki swoje:

a) przez dyrekcyą,
b) przez komisyę nadzorczą,
c) przez ogólne czyli walne zebranie.

§. 12.

Dyrekcya składać się ma z członków trzech z pomiędzy stowarzyszonych, których na cały czas trwania przedsiębiórstwa obierze pierwsze ogólne zebranie.

§. 13.

Dyrekcya wybierze jednego z pomiędzy siebie na kierownika technicznej części całego przedsiębiorstwa. Do kierownika należeć będzie przyjmowanie i oddalanie wszelkich robotników do fabryki, przydzielanie pracy każdemu, oznaczenie sposobu w jaki codziennie czynności w fabryce mają być odbywane, podział lokalności i urządzenie jej ku temu celowi, w ogóle rozporządzenie bieżących działań w fabryce i cały jej wewnętrzny zarząd, a naostatek wszelkie kupna i przedaży i w ogóle tranzakcje, ale tylko do maximum jednego tysiąca pięciuset złr. w. a. jednotygodniowego obrotu.

§. 14.

Dyrekcya ma prawo i obowiązek kontrolować czynności kierownika i w tym celu ma prawo każdej chwili, a obowiązek przynajmniej raz w miesiąc skontrolować jego kasę podręczną i magazyny. Do dyrekcyi należy dalej prowadzenie ksiąg handlowych i kassowych, udzielanie kredytu i oznaczenie cyfry tegoż stronom ze spółką w interesa wchodzącym, ustanawianie peryodyczne minimum cen do sprzedaży wyrobów garbarni, jako też do zakupna produktów do tejże, zawieranie tranzakcji, kwotę tysiąc pięćset złr. w. a. jednotygodniowego obrotu przechodzące, zaciąganie pożyczek aż do połowy pierwotnego kapitału i uchwalanie w wypadkach w których kierownik decyzyi dyrekcyi zażąda.

§. 15.

Szczególnym obowiązkiem dyrekcyi jest prowadzić firmę spółki i podpisywać wszelkie dokumenta imieniem spółki wydać się mające. Do ważności z obowiązania spółki potrzebny jest podpis na takim dokumencie przynajmniej dwóch dyrektorow.

§. 16.

Chociaż dyrektorowie jak wyżej w §. 12. powiedziano obierają się na cały czas trwania przedsiębiorstwa, jednakże z posad swoich przed tym czasem usunięci być mogą w razach działania na niekorzyść spółki, oczem walne zebranie prawomocnie orzeka.

§. 17.

Na wypadek śmierci którego z dyrektorów, jako też na wypadek innej przeszkody, którąby dyrektorowi wykonywanie funkcyi jego niemożliwym czyniła, komisya nadzorcza oznacza z grona stowarzyszonych jednego zastępcę dyrektora, który czynności dyrektora aż do najbliższego ogólnego zebrania wykonywać będzie.

§. 18.

Żaden dyrektor ani zastępca nie może być uczestnikiem innego przedsiębiorstwa w jakiejkolwiek gałęzi garbarstwa, a to pod rygorem, że w takim razie przestaje być spólnikiem niniejszego przedsiębiorstwa i na korzyść spółki utraca wszelkie wniesione kwoty z ich przyrostkiem.

§. 19.

Dyrektor kierownik pobierać będzie stałej płacy rocznie 400 złr. w. a. Remuneracyą dyrektorów stałych włącznie kierownikiem stanowić będzie jedna trzecia część ogólnego czystego zysku z przedsiębiorstwa, jaki po zamknięciu rocznym rachunków pokaże się. Czysty zysk przedsiębiorstwa ma być rachowany w sposób następujący: Od całej sumy

dochodu surowego (brutto) potrącone być mają naprzód wszelkie wydatki bieżące na prowadzenie przedsiębiorstwa włącznie ze stałą płacą kierownika, a co po tem odtrąceniu wyniknie, stanowić będzie czysty dochód przedsiębiorstwa.

Od tego czystego dochodu ma przedewszystkiem strącić się sześć procentów jako prowizya dywidendowa dla spólników od kwot przez nich na kapitał spółki rzeczywiście wniesionych od reszty, która po tem strąceniu pozostanie wyłączy się dziesięć procentów na fundusz rezerwowy, a Summa, która po tem strąceniu pozostanie, stanowić będzie czysty zysk, o którym w tym §. mowa. Ten tedy czysty zysk podzieli się na części trzy, z których jedna przeznaczona jest na remuneracyą stałych dyrektorów w tym znowu stosunku, że jedną połowę tej trzeciej części otrzyma kierownik nad swoją stałą płacę jako procentową remuneracyę; druga zaś połowa podzieloną będzie między innych dwóch stałych dyrektorów. Pozostające na koniec dwie trzecie części czystego zysku, jak o nim w tym §. jest mowa, służyć mają za superdywidendę dla uczestników spółki.

§. 20.

Komissya nadzorcza ma się składać z członków trzech z grona stowarzyszonych, corocznie na walnem zebraniu wybierać się mających. Jej czynności są;

a) prowadzić kontrolę dyrekcyi i całego przedsiębiorstwa, a mianowicie

b) sprawdzać zamknięcie rachunków i bilans roczny przed przedłożeniem tychże rachunków ogólnemu zebraniu;

c) skontrować kasy i magazyny ile razy tego uzna potrzebę, a przynajmniej raz w trzy miesiące;

d) mianować zastępcę dyrektorów (§. 17.)

e) Oznaczyć dzień zwyczajnego walnego zebrania i zwoływać nadzwyczajne.

§. 21.

Ogólne zebranie zwyczajne ma się odbywać we Lwowie raz w rok w miesiącu Lutym w dniu przez komisyę nadzorczą oznaczyć się mającym. Oprócz zwyczajnego w skutek wezwania komisyi nadzorczej będzie miało miejsce walne zebranie nadzwyczajne.

§. 22.

Sprawdzenie rachunków, przyjęcie bilansów, wydanie absolutoryum dla dyrekcyi, wyznaczenie procentowej remuneracyi dla dyrektorów, oznaczenie dywidendy dla uczestników Spółki, ogółem wszystkie czynności tyczące się załatwienia rachunków z ubiegłego roku, należą wyłącznie do zwyczajnego walnego zebrania. Przedmioty zaś należące do ogólnego zebrania w ogóle, tak zwyczajnego, jak nadzwyczajnego, są następujące:

a) przyjęcie nowych członków,

b) pewiększenie funduszów i w ogóle rozszerzenie przedsiębiorstwa,

c) rozwiązanie spółki przed okresem pietnastoletnim,

d) zadłużenie spółki nad połowę jej pierwotnego kapitału wkładowego — nakoniec

e) w ogóle wszelkie sprawy spółki dotyczące, które uzna za przedmiot do wzięcia pod swoje obrady i uchwały.

§. 23.

Do ważności uchwał walnego zebrania zwyczajnego, to jest w oznaczonym dniu miesiąca Lutego każdego roku odbywać się mającego, potrzebna jest ilość przynajmniej jednej trzeciej części wszystkich głosów spólników. Gdyby na tym dniu powyższa ilość głosów nie zebrała się, komisya nadzorcza winna zwołać w jak najkrótszym czasie po raz drugi ogólne zebranie zwyczajne, a w takim razie jakakolwiek ilość stowarzyszonych się zbierze prawomocnie w rzeczach spółki stanowić może. Do powzięcia uchwały w walnem zebraniu nadzwyczajnem wystarczy jakakolwiek ilość członków obecnych, byle tylko wszyscy uczestnicy głos mający wezwanie otrzymali.

§. 24.

Od powyższych w §. 23. orzeczonych zasad stanowią wyjątek obrady w następujących przedmiotach:

a) względem rozwiązania przed czasem spółki,

b) względem rozszyrzenia przedsiębiorstwa,

c) względem powiększenia funduszu,

d) względem zaciągnienia pożyczki.

Do powzięcia prawomocnej uchwały w tych przedmiotach potrzebna jest obecność na walnem zgromadzeniu przynajmniej dwóch trzecich części wszystkich głosów; w zaproszeniu na ogólne zebranie, na którem jeden z tych przedmiotów przyjdzie pod obrady, ma być wyrażony.

§. 25.

Do powzięcia prawomocnej uchwały przez ogólne zgromadzenie potrzebna jest absolutna większość zgromadzonych na ogólne zebranie głosów. Wyjątek od tej zasady stanowią przedmioty w §. 24. poszczególnione; do ważności uchwały w tych przedmiotach potrzebna jest większość $^3/_4$ części wszystkich głosów na ogólnem zebraniu obecnych.

§. 26.

Udział Tysiąca złr. w niniejszej spółce nadaje w ogólnem zebraniu głos jeden, udział w kwocie Dwóch Tysięcy złr. i wyżej nadaje głosów dwa — więcej jak dwa głosy we własnym imieniu, a oprócz tego jeden głos z plenipotencyi w imieniu innego współtowarzyszonego jeden uczestnik spółki mieć nie może. Spólnicy, którzy w mniejszych od Tysiąca złr. kwotach w spółce uczestniczą, mogą ugrupować się w kółka Tysiąc złr. wynoszące i nadać głos jednemu z pomiędzy siebie.

§ 27.

Członkami tak dyrekcyi, jako też komisyi nadzorczej mogą być tylko członkowie spółki, wszakże nie jest koniecznem, aby byli uczestnikami w kwocie Tysiąca złr., lecz z jakąkolwiek kwotą w spółce uczestniczą, wybrani być mogą.

§ 28.

W razie rozwiązania niniejszej spółki, czy to po upływie czy przed upływem okresu czasu niniejszym kontraktem ustanowionego, wszelki majątek spółki, jaki podówczas znajdować się będzie, będzie między stowarzyszonych podzielony, w stosunku kwot, z któremi do Towarzystwa przystąpili.

§. 29.

W razach sporów między spółką a jej członkami orzeka stanowczo sąd polubowny, który składać się ma z osób trzech. Jednego sędziego polubownego mianuje dyrekcya, drugiego członek spółki spór z nią mający a trzeciego, gdyby się dyrekcya wraz z tym członkiem na jednego niezgodziła, mianują ci dwaj pierw obrani sędziowie polubowni. Ten sąd polubowny wolny jest zupełnie od przestrzegania przepisów i ustaw dla zwykłych sądów istniejących i rozstrzygać będzie te spory stanowczo i bez apelacyi. Sędziami polubownymi mogą być tylko osoby do spółki nienależący.

§. 30.

Towarzystwo rozpocznie przedsiębiorstwo swoje gałęzią białoskórnictwa, ogólne zaś zebranie według zasad w niniejszym kontrakcie wyżej ustanowionych orzecze, czyli i od którego czasu ma nastąpić rozszerzenie przedsiębiorstwa na inne gałęzi garbarstwa.

§. 31.

Pierwsze ogólne zebranie stowarzyszonych nastąpi po otrzymaniu od wysokich Władz potwierdzenie niniejszej spółki, na którym wszelkie organa tejże ukonstytuują się — pokąd zaś to nie nastąpi dotychczasowi stowarzyszeni wyznaczają z pomiędzy siebie komitet tymczasowy, składający się z trzech osób, któremi są PP. Dworski Karol, Dymet Michał i Kolischer Józef — których obowiązkiem jest:

a) podać i uzyskać od wysokich Władz potwierdzenie niniejszej spółki;
b) Obejrzeć stosowną realność i porobić jakie teraz są możliwe przygotowania do wprowadzenia w życie tego przedsiębiorstwa jak najrychlej;
c) zwołać pierwsze walne zebranie, po którego zejściu się czynności tymczasowego komitetu ustają i tenże jest rozwiązany.

№ 46984. *Powyższe statuta w całej swej osnowie potwierdzają się.*

C. K. Namiestnictwo we Lwowie dnia 4. Listopada 1862. r.

Mensdorff m. p.

(L. S.)

Drukiem M. F. Poremby 1862.

J. B. Streicher & Syn.

1867.

1. Heft.

184

J. B. STREICHER
Kk. Hof & Kammer Pianoforte Fabrikant
Goldene Medaille 1835 WIEN
Goldene Medaille 1839 WIEN
Goldene Medaille 1845 WIEN
Preis Medaille 1862 LONDON
Goldene Medaille 1867 PARIS
FRANZ JOSEF ORDEN
Firma: J. B. STREICHER & SOHN
WIEN

Euer Durchlaucht!

Da der von Euer Durchlaucht bey uns gekaufte und eingezeichnete Palißander Flügel vorgestern bestens verpackt, und äußerlich mit Ö. F. S. No. 63 bezeichnet, an Hochdero sehr geehrte Adresse per Eisenbahn verlacht worden ist, so geben wir uns die Ehre die durchlauchtigste Frau Fürstin davon in Kenntniß zu setzen; und indem wir recht guten Empfang des schönen Instrumentes wünschen, bitten wir um gütige Genehmigung des Ausdruckes unserer Vollsten Verehrung und Hochachtung, mit welchen wir zu haben, als

Euer Durchlaucht

ganz ergebenste
Diener
J. B. Streicher & Sohn

Bien den 11. November
867.

D 11/11 1867

Streicher

O 14/11 1867

Strigan
1843.
(Szt. 1.)

185

Gnädigster durchlauchtigster Fürst
gnädigst regierender Herr Herr!

Nicht Hang zum Eigennutz oder Begierde nach Mehreren, ist es, das mich nöthiget Euer Durchlaucht zu Füssen zu fallen; – nein! eine gewagte aufrichtig und offenherzige ganz unterthänige Bitte soll es sein, wenn Euer Durchlaucht dieselbe in gnädiger Berücksichtigung auf meine Person annehmen möchten.

Ich bin der hiesige Webermeister Johann Strigan, bin verheurathet und habe 6. lebende Kinder, und wie Euer Durchlaucht hochgeneigtest bekannt sein wird, geht seit geraumer Zeit die Weberei in was immer für einer Art so schlecht, daß nicht einmal ein einzelner Mann, vielweger ein Familienvater seine Bedürfnisse und wenn auch nur die nothwendigsten, aufbringen kann. Diese Veranlassung ist es daher Euer Durchlaucht

ganz unterthänigst zu bitten, mich mit meiner Fa-
milie in die Fabrik aufzunehmen, und mir
3. oder 4. Stühle was immer für welche, über-
haupt Maschine zu geben, denn ich vermag auch
Euer Durchlaucht zu versichern daß sowohl
mein Weib so wie meine Kinder alle gut
arbeiten können und in die Profession gerich-
tet sind. Nur bitte ich daß ich so behandelt
würde, als der schon dort sich befindende Meister
Schön, und so auch natürlich im Quartier. Soll-
ten Euer Durchlaucht meine Bitte gewähren,
so bitte ich ungefähr bis zum Neuen Jahr
zu benachrichtigen, weil hier wie gesagt keine
Arbeit und nicht länger Zeit verschwenden
will. In meine Aufführung werden Euer Durch-
laucht kein Mißtrauen setzen dürfen, denn
ich kann mich ganz auf das Zeugniß meiner
vorgesetzten Behörde, so wie auch auf jenes
der bei Euer Durchlaucht in Diensten sich
befindenden Kammerjungfer Anna Kuf ver-
lassen, denn ich habe mich stets beflissen meine

Berufspflichten stets auf das Pünktlichste zu erfüllen. Obwohl es bis dorthin eine weite Reise ist, so versichere ich, daß ich mich mit meiner Familie doch aus eigenen Vermögen bis dahin durchhalten würde, nur bei meiner Ankunft würde ich Euer Durchlaucht um eine Unterstützung wegen Anschaffung einiger Sachen u: s: w: bitten müssen.

Mit der nochmaligen feyerlichen Versicherung daß ich meine Kunst in der Weberei in einer wie immer genannten Art durchaus gut kenne und verstehe, schlüsse ich mein Schreiben mit der ganz unterthänigen Bitte mir recht ehestens eine geneigte Antwort zu Theil werden zu lassen, und zeichne mich nebst meinen Weib und Kindern in tiefster Ehrfurcht als

Euer gnädigsten Durchlaucht

ganz unterthäniger Diener

Johann Strigan

Kunstwebermeister

Stadt Freiwaldau Troppauer Kreises Kk: Schlesien den 8ten Dezember 1843.

Stroczyński

1844.

(Szt. 1.)

187

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

Po śmierci Józefa Pokrzywnickiego Akcyonaryusza spółki przedsiębierczo handlowej pod firmą Frycze. Foltański & C° udział jego w téjże spółce posiadany przeszedł na własność jego małoletnich Sukcessorów.

Opieka tychże Sukcessorów z uwagi że z trudnością mogłaby się wywiązać z włożonéj na siebie odpowiedzialności za całość majątku swoich pupillów opartego na przedsiębierstwie jakkolwiek obiecującém korzyści, ale zawsze w nieprzewidzianych wypadkach ryzyko strat pociągającém za sobą, nie mogąc z majątku tego uczynić zadosyć obowiązkom kontraktu w przedmiocie przyczyniania się do uchwalonego podwyższenia Kapitału zakładowego, a co najważniejsza nie mogąc wglądać w czynności spółki i sprawdzać prowadzone rachunki aby o nich sprawę Radzie familijnéj zdawać, na zasadzie decyzyi téjże Rady postanowiła sprzedać udział małoletnich Pokrzywnickich w kompanii handlowéj Frycze Foltański & C° posiadany.

Będąc umocowanym do negocyacyi téj sprzedaży pełnomocnikiem, a sądząc że może Wasza Książęca Mość

13

jako i z samą naturą przedsiębierstwa obeznany, i tamtejszy krajowiec życzyłbyś sobie mieć udział w losach zakładu, który jak sądzę zbawienny wpływ na całą okolicę wywierać powinien, ośmielam się trudnić Waszą Książęcą Mość moją korrespondencyą, i zaproponować Mu nabycie Akcyi ś. p. Józefa Pokrzywnickiego, co mogłoby nastąpić na takich zasadach:

1. Udział Pokrzywnickiego w kompanii Frycze Foltański & C.o oznaczony był kontraktem na Złp. 65,000.
2. Przed samą śmiercią tegoż spółka uchwaliła podwyższenie kapitału zakładowego, i na poczet tego podwyższenia żądała od opieki jego sukcessorów summy . . . . . Złp. 10,883. 10.
3. Wreszcie już po śmierci Pokrzywnickiego żądany był przez spółkę od sukcessorów jego dodatkowy fundusz na spełnienie zakontraktowanych zobowiązań w summie Złpol. . . . — 5,683.

Co czyni razem Złotych polskich. 81,566. g. 10.

Summy pod pozycyami 2. i 3. zamieszczone, musiałyby być zaraz wniesione przez nabywcę do Kassy kompanii Frycze Foltański & C.o, spłacenie reszty mogłoby być nabywcy

my

rozłożone na takie termina jakieby sam oznaczył z zastrzeżeniem: należytego bezpieczeństwa, opłaty procentu w stosunku 5% rocznie od summy do zapłacenia pozostającej, i spłacenia całkowitej kapitalnej summy najpóźniej w roku 1850.

O szczegółach samego przedsiębierstwa zainformujesz się Wasza Książęca Mość najlepiej u Dyrektora Zakładu Kompanii P. Foltańskiego, a jako sam znawca pomiarkujesz, czyli zgodzi się z widokami Jego przystąpić do tego Interessu, albo też przystąpienia odmówić. –

W razie gdybyś się Wasza Książęca Mość do nabycia Akcyi pokrzywnickiego skłonił, racz z swojej strony upoważnić urzędownie kogoś do zawarcia ze mną w Warszawie formalnej umowy na zasadach których bliższe zaproponowanie samemu Waszej Książęcej Mości zostawiam, albo gdyby takie upoważnienie miejsca mieć nie mogło, racz mię swoją udarować odpowiedzią, a ja sam starałbym się dla zawarcia umowy do Galicyi przyjechać.

W każdym razie upraszałbym Waszą Książęcą Mość o rychłą odpowiedź, która albo przez ręce P. Foltańskiego, albo coby mnie dla W. X. Mci było dogodniejszem przez ręce Pana Pawlikowskiego w Medyce dojdzie mię niezawodnie –

Przepraszając wreszcie Waszą Książęcą Mość za śmiałość moją proszę o przyjęcie wyrażenia mego uszanowania

z jakiem zostaję

Waszej Książęcej Mości

Najniższy Sługa

Ks. Stroniczyński

Warszawa dnia 10. Stycznia 1844.

Strusiewicz

1860

(Szt. 12)

189

Jaśnie Oświecony Książę

Gdym się udał do Paryża by stosownie do życzenia Jaśnie Oświeconego Księcia, odebrać potrzebne od Jaśnie Oświeconego Księcia Witołda instrukcye – pora była już dosyć spóźniona bym mógł mieć nadzieję znaleźć jakąkolwiek jeszcze czynną fabrykę; przedstawiwszy to Jaśnie Oświeconemu Księciu Witołdowi, prosiłem o pozwolenie zostania przez zimę w Paryżu dla słuchania kursów wykładanych w Szkole Ponts et chaussées – mianowicie: kursu Hydrauliki rolniczej wykładanego przez P. Nadault de Buffon, – Drenowania przez P. Hervé-Mangon nakoniec Ekonomii polit. przez P. Garnier; – do czego uzyskałem już był potrzebne z Dyrekcyi Szkoły Ponts & Chaussées pozwolenie. – Jaśnie Oświecony Książę Witołd nie raczył się skłonić do mej prośby, uważając za korzystniejsze bym się na zimę udał do Akademii rolniczej w Hohenheimie – wyjechałem więc natychmiast i zostawałem w rzeczonym zakładzie do połowy Stycznia, uczęszczając na wszystkie wykłady szczególniej zaś: Administracyę wiejską – uprawę łąk i nawadnianie jako też znajomość narzędzi rolniczych. – Od połowy Stycznia bawię w Belgii, gdzie zwiedziłem nieczynne jeszcze fabryki drenów w Chatelet, Seneffe i Rhisnes, zapewniano mnie że wyrób rurek będzie mógł być rozpoczęty dopiero za miesiąc; oczekując więc tej pory i by z czasu korzystać, udałem się do Gemblona, gdzie rząd Belgijski w tym roku wyższą Szkołę rolniczą otworzył. –

/.

1

Instytut rolniczy Gemblenx położony jest w pośrodku wielkich i najlepiej uprawianych gospodarstw prowincyi Namur; na czele tego Instytutu stoi P. Phocas Lejeune były uczeń Grignon a później Dyrektor w Theuront jednej z trzynastu szkół rolniczych istniejących w Belgii przed otwarciem Gemblonx, którego urządzenie powierzono P. Lejeune przy pomocy Komissyi ulepszenia zostającej pod bezpośrednią zwierzchnością Ministra rolnictwa P. Rogier. — Instytut rolniczy posiada wszystko, co do gruntownego wykształcenia rolnika jest potrzebnem: bogate zbiory, bibliotekę, muzeum naturalne, laboratoria chemiczne etc. — Do Instytutu przywiązany jest folwark około 120 Hectarów powierzchni. — Tuż obok Instytutu rolniczego znajduje się folwark z wzorowym gospodarstwem, oraz fabrykami cukru, wódki & młynem parowym, należącemi do Towarzystwa rolniczo przemysłowego Gemblonx, a pod Dyrekcyą P. Ledocq — Ministerium rolnictwa zawarło umowę z rzeczonym Towarzystwem w skutek której za opłatą 200 franków od każdego ucznia, Dyrektor fabryk i naczelnik gospodarstwa obowiązani są robić uczniom Instytutu potrzebne praktyczne demonstracye — nakoniec Stajnia Krolewska składająca się z 52 ogierów po największej części rassy angielskiej służy do demonstracyi praktycznych dla uczni Instytutu. — Co do wewnętrznego urządzenia i kursów wykładanych, pod tem względem Instytut Gemblonx zupełnie jest podobny do szkół rolniczych francuzkich, z tą tylko różnicą że nauki trwają całe trzy lata, i że w ostatnim roku dołączony jest wykład Ekonomii politycznej. — Uczniowie Instytutu mogą być Interni lub Externi, pierwsi mieszkają w Zakładzie i płacą 600 franków rocznie, wrachowawszy już owe 200 fr. dla Towarzystwa

./.

rolniczego. Drudzy mieszkają w mieście, spotykają tam samym co i pierwsi prawidłam, i płacą za naukę 300 franków.

W Gembloux poznałam jeszcze kilka dni dopóki pogoda na powietrza nie pozwoliła mi udać się z korzyścią do sprowincyi Hainaut, której gospodarstwo idzie w prawdzie z najlepszem gospodarstwem angielskiem. —

Ponieważ wkrótce wypadnie mi powrócić do kraju, stosownie jest, bym Jaśnie Oświeconego Księcia dokładnie poznajomiła jakiem przedmiotam poddawałam się w szczególności, i ułatwiła tym sposobem wybór kursu, którego by wykład Jaśnie Oświecony Książę chciał mi powierzyć. — Pierwszym przedmiotem któremu się poddawałam, a którego wykład w Dublanach nie istniał, była chemia rolnicza, dalej pojmowałam się o ile nauki mechaniczne dozwalały znajomości maszyn i narzędzi polniczych, na koniec w skutek objawionego życzenia Jaśnie Oświeconego Księcia nauka drenowania i osuszania gruntów. — W pierwszym przedmiocie zebrałam bardzo wiele ważnych uwag, któreby tylko uporządkować wypadało, bym mogła takowe do wykładu przygotować; w ostatnim nabyłam gruntownych znajomości teoretycznych, lecz czuję jeszcze brak praktyki. — Zebrałam tez wiele materyi w nauce drenowania, i chętnieby się zajęła przygotowaniem do druku dzieła o drenowaniu, gdyby Jaśnie Oświecony Książę raczył zechcieć pracę tę uznaniem potrzeby podobnego pisma, i takowe kosztem towarzystwa rolniczego wydrukować polecił; — przykład jakiby to pismo przyniosło, mógłby być obrucony albo na pokrycie mej podróży do Anglii, lub gdyby takowa do skutku przyjść nie mogła, na zakupienie do wykładu nauki drenowania potrzebnych materiałów? —

/.

D. 27/1 1861.

Strusiewicz

Zasiłek pieniężny, który mi Jaśnie Oświecony Książę udzielić był raczył, wystarczyć mi może do końca Lutego; ufając więc w pomoc Jaśnie Oświeconego Księcia, ośmielam się prosić, by był łaskaw w tym czasie nowym mnie zasiłkiem wesprzeć, jeśli jest Jego życzeniem bym dłużej w Belgii pozostał — zarazem prosiłbym, jeśli to być może, o pismo rekomendacyjne, bądź to do Towarzystwa rolniczego w Bruxelli, bądź też do kogokolwiek któryby mi mógł być tu pomocnym, — to oszczędziłoby mi wiele czasu i wydatków. — Jeśliby zaś Jaśnie Oświecony Książę z jakichkolwiek powodów nie mógł prośby mej wysłuchać, w takim razie prosiłbym jedynie by mi Kassa Komitetu z końcem Lutego pozostałą resztę Stypendium wypłaciła, bym nie był powtórnie podobnie jak we Francyi narażony na znaczne straty z powodu braku pieniędzy i mógł do kraju powrócić —

Oczekując dalszych zleceń i instrukcyi zostaję

z wysokim szacunkiem

Jego Książęcej Mości

najniższy sługa

L. Strusiewicz

Gembloux pr. Namur. d. 27. Stycznia 1861.
— Hôtel de l'Empereur. —

A. L. S

191

Jaśnie Oświecony Książę!

Nie mogąc w miesiącu Sierpniu uzyskać wypłacenia stypendium z Kassy Komitetu, zmuszony byłem po wystąpieniu ze szkoły w Grand-Jouan, pozostać w pobliskim miasteczku „Nozay" biorąc u mieszkającego tam nauczyciela lekcye języka angielskiego, uzupełniając przy tem noty me z kursów w Grand-Jouan słuchanych; gdy, 3° Września b. r. otrzymałem list Jaśnie Oświeconego Księcia przez Pana Błotnickiego z Paryża, któren mnie zarazem zawiadamiał że Jaśnie Oświecony Książę Witold Czartoryski wyjechał do wód Pyrynejskich, i że dopiero z powrotem zawezwie mnie do Siebie, co jednak nie może nastąpić aż w Październiku. —

By czasu nie tracić, korzystałem z zasiłku pieniężnego

./.

2

/.

który mi P. Gostyński ze Lwowa na rachunek mego Stypendium był przysłał, udając się w okolice Rem, gdzie przypatrywałem się pracom drenowań wykonywanych tam pod kierownictwem P. Durand naczelnika drenowań Departamentu Ille et Vilaine; z którego wskazań o tyle skorzystałem że mógłbym już teraz plan drenowania zrobić i wykonanie pracy poprowadzić. –

Dowiedziawszy się o powrocie Jaśnie Oświeconego Księcia Witolda, udałem się natychmiast do Paryża, by stosownie do woli Jaśnie Oświeconego Księcia, otrzymać potrzebne instrukcye. – Jaśnie Oświecony Książe Witold rozważywszy stan gospodarstwa w Belgii i czynności z jakich prace drenowań i osuszań tamże wykonują i uznał za najkorzystniejsze, bym się w okolice Liege lub Namur udał. – Do wykonania jednak tego postanowienia brakuje mi zupełnie funduszów, pisałem do Pana Przyjacielskiego by mi stypendium trzecioroczne przysłał, teraz jeszcze nie otrzymałem od powiedzi; a wyjechawszy dnia 28 tm.

/.

./.

z Nantes ze 40toma frankami, zostają dziś w Paryżu bez grosza; — w tak przykrem położenia ośmielam udać się do Jaśnie Oświeconego Księcia z prośbą, by raczył wesprzeć mnie 600 frankami, i takowe w Paryżu wypłacić mi polecił; co gdyby mogło jak najprędzej nastąpić, zachowało by mnie od niepotrzebnych wydatków, i straty w nieczynnem oczekiwaniu spędzonego czasu. —

Zarazem śmiem zanieść prośbę, czylibym nie mógł oprócz wyznaczonego mi stypendium, uzyskać od Jaśnie Oświeconego Księcia w drodze pożyczki, pewnej do opłacenia mych nauk niezbędnej kwoty; którąbym po powrocie do kraju mógł bądźto w dobrach Jego odsłużyć, bądź też innym sposobem oddać; — gdyż stypendium moje które dostatecznie wystarczało do opłacenia wydatków szkolnych, za nadto jest szczupłe, by opłacić koszta dosyć znaczne podróży w kraju obcym, a bez których niepodobieństwem jest, bym potrzebnych wiadomości praktycznych nabył, i dokładnie zapoznał się z pracami wykonywanemi w rozmai-

./.

D. 30/10 1860.

Strusiewicz.

tych okolicach i położeniach. –

Jestem przekonany że Jaśnie Oświecony Książę uzna słuszność moich przedstawień, i znając moją w naukach pilność i chęć odwdzięczania się Wysokim Protektorom a zarazem stać się Krajowi pożytecznym; – nie zechce odwrócić odemnie Swej, kształcącą się młodzież, wspierającej ręki. –

Ja zaś z mojej strony zapewnić mogę Jaśnie Oświeconego Księcia, że jedynem celem mojem będzie nabyć potrzebnych wiadomości by się stać pożytecznym Krajowi, i odpowiedzieć zaufaniu które Jaśnie Oświecony Książę we mnie położył. –

Zostaję z wysokim szacunkiem

Jaśnie Oświeconego Księcia

najniższy sługa

Paryż d. 30. Października 1860.

Z. Strusiewicz

Strzelecki
1857 - 1859
(Szt. 2.)

1859

193 3072

EMIL SZELECKI

EMI

Jaśnie Oświecony Panie!

W liście Pana A. Szyszkowskiego, rządcy J. O. Księcia Pana otrzymałem

W. A. f 126. – w gotówce na rachunek J. O. Księcia Pana, co niniejszem potwierdzić się pośpieszam.

Upraszam tylko jeszcze o łaskawe nadesłanie

W. A. f 10. 27 – za procent od powyższej summy f 126, po 6% za czas od 23go Lipca 1858 do 28. Listopada 1859, mi przypadający dla zupełnego wyrównania rachunku J. O. Księcia Pana.

Miło mi jest przy tej sposobności załączyć wyraz najgłębszego szacunku dla Jaśnie Oświeconego Księcia Pana z którym zaszczyt pisać się

Jaśnie Oświeconego Księcia Pana

najniższym sługą

Lwów dnia 29go Listopada 1859.

Jp. Emil Szelecki

Henryk Segała

Jaśnie Oświeconemu Panu

Adamowi Księciu Sapierze

w Krasiczynie

od Statem. z 20 Marca 866.

PP Strzelecki i Segalla we Lwowie

205

O 3 Grud. 859.

Administracyi miejscowej jako allegat do Kasy komunikuje się z poleceniem, aby resztującą należytość zaraz zapłacić.

Z Kancelaryi centralnej w Krasiczynie dnia 6go Grudnia 1859.

A Sapieha

Jaśnie Oświecony Książę Adam Sapieha w Krasiczynie

EMIL STRZELECKI

PRZEMYSL 1/12

125

JO Xięciu Panie!

Dowiedziałem się że Zakład Kredytowy austryjacki zamierza rozszerzyć czynność swoją na Galicyję i tu we Lwowie filię założyć.

Daleki od próżnéj chęci pchnięcia się po za obręb mych zdolności chętnie, w każdém innem mieście handlowém, pozostałbym na mojém stanowisku, tu we Lwowie zaś sądzę że w stanie kupców chrześciańskich nieobfitujemy ni w ludzi zdolnych ni téż chętnych do usilnéj i bezinteresownéj pracy.

Życzyłbym, o ile mnie do tego zdolnym uznają, być współpracownikiem przy tém nowém przedsiębiorstwie a gdy byłem tak szczęśliwym pracować pod przewodnictwem meinal JO Xięcia Pana, ośmielam się przeto prosić JO Pana o łaskawe przyczynienie Jego, o ile to JO Xiąże Pan za stósowne uznasz, aby z mojéj chętnéj ofiary pracy korzystano, w którymto celu dzisiaj do Zakładu Kredytowego piszę.

Szczycić się będę jeżeli JO Pan uznasz mnie zdolnym i godnym brać udział w zamierzonym dziele a gdyby do tego przyszło będzie mojem usilném staraniem usprawiedliwić zaufanie we mnie położone.

Racz JOXiąże Pan wybaczyć jeżelim się ośmielił do Jego łaski się udać i przyjąć zapewnienie mego wysokiego szacunku z którym zostaję

JO Xięcia Pana

uniżonym sługą

Emil Strzelecki

Lwów 19 Kwietnia 1857.

9-11 Fr.
WIEN
22-IV

LEMBERG
KREUZER.

Sr Gnaden dem

Herrn Leo Fürsten Sapieha

Wien

hoher Markt
Galvagnihof

Chopinski

Józef

1875.

1.27.

193

Jaśnie Oświecony Książe Panie!

Przekonany od lat czterdziestu, że wszystkie usiłowania nasze podjęte w celu odzyskania niepodległości narodowéj na wątłych a nawet mylnych opierały się podstawach, bo liczyły wyłącznie na poświęcenia i waleczność małéj liczby gorących patryotów, z pominięciem głównego czynnika w zbiorowéj potędze narodu, który wyrasta z rozwoju jego strony ekonomicznéj; — że skutkiem tego każde nasze powstanie począwszy od konfederacyi barskiéj zamiast nas zbliżać do celu czyniło nas coraz słabszymi, wywoływało nowe reakcye i skłaniało wrogów naszych do coraz gwałtowniejszych środków zaś w końcu ośmieliło do jawnego wytępienia szczepu naszego przez konfiskaty, wygnania, mordy, niszczenie religii, języka, zabytków i historyi; — przekonany o tem wszystkiem skierowałem siły moje i czas jaki mi pozostawał, z poświęceniem nawet obowiązków rodzinnych naukom społecznym, pragnąc gorąco zwrócić uwagę ziomków na tę wielką prawdę, że nikłemi są wszystkie usiłowania narodu

który zaniedbał rozwój strony ekonomicznej, opierającej się na oświacie i zamożności powszechnej na dwóch czynnikach bez których wszystko jest jedynie wzniosłym ideałem.

Głosy poważne odzywające się w pismach czasowych i w oddzielnych książkach, utrzymują, że cel jaki sobie założyłem w zupełności chybionym nie został; — są nawet tacy nie wyłączając naszych znakomitości naukowych tu i poza słupami — którzy twierdzą, że szczęśliwy zwrot od ideału do rzeczywistości pojawiający się od lat kilka w społeczeństwie naszem jest poczęści wynikiem wpływów jakie książki moje wywarły na ludzi lubiących czytać i rozmyślać. Szczęśliwym nazwałbym się gdyby tak było istotnie.

Przed kilku laty odezwałem się do Waszej Książęcej Mości z prośbą o nakład na kompletne prace moje. Książę Pan raczyłeś mi oświadczyć: „Iż starać się będziesz porozumieć się w tym celu z kim innym jeszcze; a gdyby to się nie powiodło sam przyjdziesz mi z żądaną pomocą." Słowa te Waszej Książęcej Mości napełniły mię wdzięcznością niewymowną ponieważ zaspakajały najgorętsze z pragnień moich. Wkrótce potem jeden z Losów składających kaucyję służbową syna mego, przyniósł mu kilkanaście tysięcy wygranej skutkiem czego szlachetne chęci Waszej Książęcej Mości nie przyszły do skutku.

198

Wydanie uskutecznione przez syna mego jest już bliskie wyczerpania. Odczasu owego przejrzałem starannie rękopis, poczyniłem w nim wiele ulepszeń, pomnożyłem około stu nowemi ustępami, które powinnyby się przyczynić do podniesienia wartości dzieła.

Wasza Książęca Mość domyślasz się już że chodzi mi o nakład nowy. Koszta jego wyniosłyby około 2500 fl. Do częściowego zwrotu tej kwoty zobowiązałoby się księgarnię której Książę Pan to nowe wydanie w komis poruczyć postanowiłbyś.

Gdybyś Wasza Książęcia Mość skłonić się raczył do podania mi ręki w tych usiłowaniach moich do dobra powszechnego zmierzających, w tym razie prosiłbym Go o pozwolenie umieszczenia na czele wydania Czcigodnego nazwiska Swego, i przedłużenia niem szeregu imion Czartoryskich, Lubomirskich, Działyńskich, Dzieduszyckich, i innych, jaśniejących po wszystkich bibliotekach i historyjach literatury, a których zasługi na tem polu zapewniły im wdzięczność wiekopomną.

Winszując krajowi powrotu do zdrowia Męża wysokich zasług i głęboko pojętego patryotyzmu, pozostaję pełen czci i poważania

Waszej Książęcej Mości
najniższym sługą

Lwów d. 22. 5. 75.

J. Supiński

Suse
1856.
(Szt. 2.)

199

Hamburg, 10 März 1856

Sr. Durchlaucht
dem Fürsten Leon Sapieha
Lemberg.

Wir beehren uns Ihnen hiemit die Anzeige zu machen, daß wir heute p. Eisenbahn via Krakau unter Assecuranz von fl 350.– an Sie absandten

LS
HH & C

fl 1. 1 Kiste plattirte Waaren Bto 125 ℔
welche wir von Hr. Henry Hall & Co in London p. Steamer "Trident" Morris empfingen. – Im Auftrag genannten Londoner Hauses erlaubten uns unsere Spesen de fl 7½ nachzunehmen.

Hochachtend.

[illegible]

1

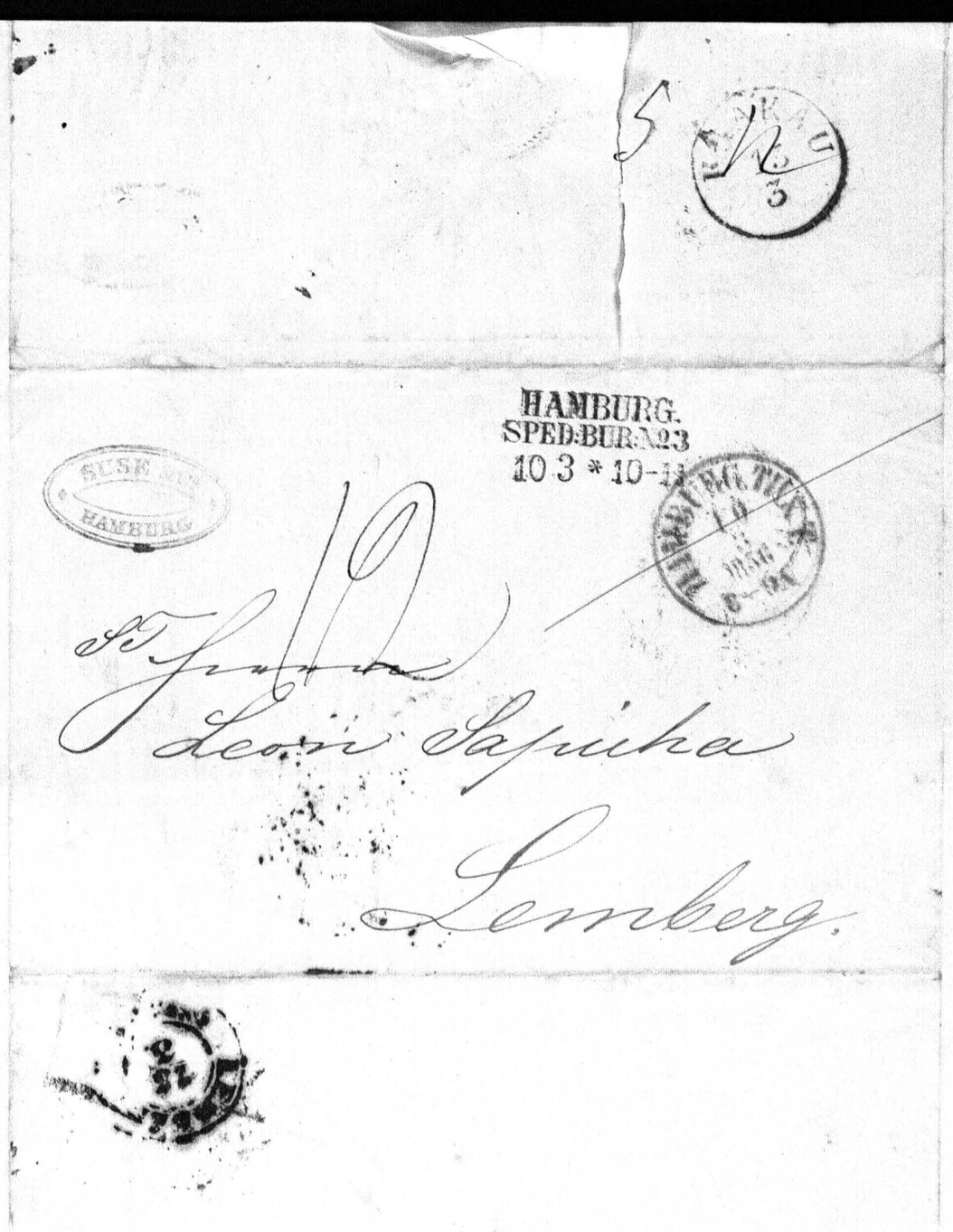

D. 10/3 1856

Suse & Cie

23/3 1856.

5

HAMBURG.
SPED:BUR:№23
10 3 * 10-11

HAMBURG THEATER

SUSE & Co HAMBURG

Sr Jungfrau
Leon Sapieha
Lemberg.

201

Hamburg, 27 August 1856

S T Herrn Fürst Leon Sapicha Debet
Krasiczyn

L. S.
H H & C # 8. Spesenrechnung über
1 Ballen Leinengarn
welchen wir für Ihre w/
Rechnung p. Prince Capt Rem-
mington von Herren H Hall
& C London empfingen & p.
Eisenbahn an Sie beförderten

Fracht lt. Connossement	£	—.	4.	—.
Primage 25 %	"	—.	1.	—.
	£	—.	5.	—.
à 13/4/	Bj	3.	5.	—.
Stader Zoll	"	—.	8.	—.
hiesige Spesen & Spedition	"	8.	—.	—.
	Bj	11.	13.	—.
nachgenommen à 153 %	Pf	6.	—.	—.

S E & O.

Suse & Co

2

202

Hamburg, 27 August 1856.

Sr. Durchlaucht
dem Fürsten Leon Sapicha
Krasiczyn.

Von Herren Henry Hall & Co. in London, empfingen wir p. Steamer via Hull:
L S
H H & Co. No. 8. 1 Ballen Leinwaaren,
welchen wir heute p. Eisenbahn an Ihre w/ Adresse absandten.
Unsere Spesen des p. C. laut umstehender Nota, erlaubten uns, nach dem Auftrage genannten Londoner Hauses, nachzunehmen.

Hochachtungsvoll
[illegible]

SUSE & Co
HAMBURG

HAMBURG
27/8
8-9 A.

St Herrn Fürst
Leon Sapieha

Lemberg ~~Krasiczyn~~
~~b/ Przemysl~~
Galicien

LEMBERG
27/8

D. 27/8 1856.

Suse

B 12/9 1856.

Listy
Wojciecha Stwarzińskiego
do
Leona Sapiehy.

Z dat od 17. XI 1849.
do 7. X. 1858.

P-o polsku.

(10. sztuk. 21. kart.).

L.	Uwagi.	Miejscowość	Dzień	Mies.	Rok
1.	"	Lwów.	17	XI.	1849
2.	jako załącznik odpisy listów ks. I. Pleszkiewicza do Studz. z dat: 4 karty	Niemstów	14.	V.	1851.
		1) Krazów.	7.	VIII.	1850.
		2) "	12.	V.	1651.
3.		Niemstów.	1.	VII.	1851.
4.	do Horoszkiewicza. 1 karta.	"	11.	VII.	1851.
5.		"	10.	III.	1852.
6.	do Horoszkiewicza.	"	12.	VIII.	1857.
7.		"	22.	VIII.	1857.
8.		Wrocław.	24.	VIII.	1858
9.		Drezno.	2.	IX.	1858.
10.		Dublany.	7.	X.	1858.

Studziński
1848 – 1858
(Szt. 11.)

Obejmując dzierżawę folwarku Niemstowa z dniem 1° Lipca 849 -
zastałem następujący stan rzeczy:
a podkładów pod oziminy ani pół morga niebyło zrobionego -
b gnoje w okolnikach na kupach leżące niewywiezione, a to: gnój
przed stajnią krowią wielką od Lipca 848 r. - a gnoje w jamach
przed stajnią starą mniejszą od lat dwóch, według opowiadania
ekonoma i ludzi folwarcznych niewożone, także gnój przed
stajnią końską od roku leżący - gdym Wo Rządcę pytał,
dla czego po skończonych, jak mi się zdaje dnia 13° Czerwca 849 -
wiosiennych zasiewach - niekaże gnojów wozić - otrzymałem
w odpowiedzi: ponieważ zadzierżawiłem folwark Niemstowski
na lat 12, mogę sam gnoje wywieźć, gdy przeciwnie, gdybym
był wziął dzierżawę tylko na trzy lat, kazałby Wy Rządca
kosztem skarbowym gnoje powywozić, boby się obawiał, abym
w tym samym stanie, w jakim odbierałem - dzierżawy nie-
oddał - a tak - kto wie, kto tego doczeka że będzie odbierał -
rzecz jasna, że przez podobne postępowanie poniosłem dotkliwą
szkodę, raz że gnoje przez tak długi czas leżące na kupie
spaliły się zupełnie, i w niektórych miejscach w próchnicę
się obróciły, tak że gnojem od licznego inwentarza, tylko pod
15 korcy pszenicy pola zagnoiłem, powtóre że wożąc gnój przez

cztery tygodnie w tegorocznej słotnej jesieni, zabiłem prawie fornalki, spóźniłem się z zasiewami ozimemi i prawie żadnych uprawek pod wiosnę niezrobiłem, nieliczac tej straty jaką poniosłem, przez niewywiezienie gnoju w zimie lub na wiosnę, na którym według brzmienia kontraktu miała być pszenica jara, i siemie konopne zasiane, a ja z tych obojga ani garnca wysianego niezastałem.

Zabudowania mieszkalne i gospodarcze w tak upadkiem grożącym stanie znalazłem, że dom mieszkalny, dom ekonoma, dom pachtarza i stajnię końską, jak to z opisania P. Deymana budowniczego dóbr Cewkowskich, któremu WY Rządca nadzór nad restaurowaniem budynków tych polecił przekonać się można, jeszcze przed rozpoczęciem się dzierżawy w miesiącu Maju i Czerwcu, własnym kosztem naprawiać kazałem.

Stajnia krowia większa i mniejsza w całem słowa znaczeniu walą się, bowiem pogniły podwaliny, słupy, płatwy i belki i krokwie, toż sama stodoła, o czem przez naoczne oglądnienie najlepiej przekonać się można — płoty po największej części upadły zupełnie, bramy z dezelowane, poszycie słomiane pełne dziur, w stodole zboże całemi

warstwami zrosło, ponieważ okłoty z folwarku zostały wywiezione – inwentarz opisowy ani zrobiony, ani mi oddany, z tej danej przyczyny, ja budynków ekonomicznych do czego kontraktem jestem obowiązany assekurować niemogę. –

Upraszam przeto JO Xięcia Pana, aby na te moje zażalenia raczył mieć wzgląd, a oraz, aby raczył łaskawie rozkazać, aby mi obiecana assygnacya na materyał na sprzęty gospodarcze potrzebny, była – wydana, powtóre żeby mi było pozwolono sągi do dzierżawy mojej przeznaczone, w rewirze każdemu folwarkowi najbliżej położonym rąbać – nie z kaprysu, lecz z niedostatku robotnika. –

Lwów 17go Listopada 849 W Studziński

a. Żeby zrobić oddawcze inwentarze niezwłocznie jeden exemplarz tu przysłać a 2gi ma zatrzymać dzierżawca.

b. Żeby wyassygnował Studzińskiemu potrzebne drzewo materiałowe na narzędzie gospodarskie i o tem tu doniósł przody przekonawszy się o ilości potrzeby

c. Żeby drzewa opałowe z bliskich do dzierżawy przyległych rewirów o ile to być może assygnowane było

D 17/11 1849.

Studziński

B 17/11 / 18/11 1849.

Jaśnie Oświecony Panie!

Stosownie do zlecenia Waszej Xiążęcej Mości, abym, w razie ponowionego nieprawego paszenia bydła księdza Ułazowskiego na łanach skarbowych wprost do W. Xiążęcej Mości się udawał - przymuszony jestem, gdy ksiądz Ułazowski pomimo kilkakrotnych przedstawień z mojej strony paść bydło na łanach skarbowych nie przestaje, trudzić W. Xiążęcą Mość mojem zażaleniem. Na przekonanie jak przyjaznym duchem tchnie wyż wspomniony Xiądz, ośmielam się w załączeniu przesłać W. Xiążęcej Mości dwa listy do mnie przez niego pisane - raczysz J. Oświecony Panie z nich wyczytać jego zamysły i dążności.

Ponieważ w folwarku Ułazowskim niema zpełna 300 morgów roli ornej, a żadnych pastwisk, przymuszony bywam moje bydło z Ułazowa na pastwiska Niemstowskie pędzić dla braku ugorów w Ułazowie - jeżeli Xiądz na dal paść będzie swe bydło na łanach skarbowych, natenczas w folwarku Ułazowskim w czasie letniej paszy niebędzie można żadnego bydła utrzymać - ponieważ Xiądz mając bardzo wielką ilość bydła, wypasając niem łany skarbowe

utrzymanie bydła dworskiego podczas letniej pory niepodobném uczyni –
Upraszam przeto, abyś W. Xiążęca Mość w tę sprawę wglądnąć i mnie od tej prawdziwej plagi Egzypskiej uwolnić – rozkazać łaskawie raczył –

Gdy odmiana w administracyji dóbr Cewkowskich jest spodziewaną ośmielam się przedłożyć Waszej X. Mości następującą prośbę tyczącą się pretensyji wynikłych z kontraktu dzierżawnego ś.p. ojca mego. Gdy po zniesieniu pańszczyzny w 1848 ojciec mój dzierżawę Utarowa i Moszczanicy według kontraktu jeszcze jeden rok t.j. do 1 Lipca 1849 miał dotrzymywać, przybyli do niego w imieniu W. Xiążęcej Mości WW. Olkiszewski i Staniewicz, aby się ugodził o ostatni rok dzierżawy, któren mu się według kontraktu dawnego należał – ugoda została zawartą – lecz w deklaracyji przez niego do Waszej X. Mości pisanej zastrzegł sobie, żeby mu za 6 tygodni t.j. od 15 Maja 848 do 1go Lipca 848 pańszczyzna, za którą pierwej czynszém dzierżawnym zapłacił, po cenie urbaryalnej wynagrodzoną była – Wy Olkiszewski oświadczył później ojcu memu, że W. Xiążęca Mość uznając to żądanie słusznem nic na przeciw wynagrodzeniu mieć nasz – Jako opiekun małoletnich braci mych udaję się przeto do W. Xiążęcej Mości, aby należącą ilość z wynagrodzenia przypaść mogącą wypłaconą była, ponieważ ta suma stanowić ma po części fundusze ich utrzymania i wychowania, a w samej rzeczy fundusze ich bardzo szczupłe –

przebacz Jaśnie Oświecony Panie, że się ośmieliłem trudzić Go memi prośbami. o których łaskawém uskutecznieniu nie powątpiewam -

Z wyrazem prawdziwego uszanowania i głębokiej czci dla Waszej Xiążęcej Mości zostaję na zawsze najniższym sługą

W Studziński

Niemstów 14° Maja 851.

D. 14/5 1851

Studziński

D. 16/5 1851.

NB

patrz list do Olkiszewskiego
z d. 16/5 1851

Odpis.

Wielmożny Panie
Dobrodzieju!

Nierozumie zkąd WPDobro: roscisz sobie prawo gwał-
cić używalności Xięży, a to w Imie trzeciego, o czem
ja tem miej przekonanie mieć moge, gdyż skarb już
od kilkudziesiąt lat wiedzieć powinien, że się bydło
księże w Ułazowie zawsze pasło z bydłem panskim
a przecież nikt z Panskich Poprzedników nierobił
księżom takich gwałtów i rozbojów jak Pan Dobro-
dziey, niedość żeś mi Pan Dobrodziey już kilka
razy zbił i zkrwawił pastucha drogę zagrodził szko-
dę narobił w zbożu moim kazałszy pędzić bydło ko-
ło mego naylepszego zboża, a nawet i gromadzkę
bydło tamtendyż pędzić pozwolił ale nawet zagro-
dziłszy samowładnie drogę niejako przymusił, —
jeszcze Pan Dobrodziey i sługi swoje podzigasz
żeby podobne zabóystwa robili. —
Czyli Pan Dobrodziey niewierzysz że w kraju naszém

/.

2d L.

jeszcze istnieją Sądy i Rządy Cesarskie, które niedopu-
szczą abyś Pan Dobrodziey biednego Rusina prze-
sladował i pałką rozstrzygał zuchwale własne spory.-
Niechce ja robić zgorszenia gdyż na jedną pałkę
znalazłby i sto ku obronie, bo przekonany jestem
że mam inną obronę.
Co się więc tyczy pasienia bydła na pańskich lecz
nie posessorskich łanach odpowiadam że tak dłu-
go paść będę dopóki sąd nie rozstrzygnie że
niemam prawa, a jeżeli się Panu Dobrodziejowi to
niepodoba to proszę mię o to skarżyć lecz nim to
rozstrzygnionym będzie wypraszam sobie wszel-
kich gwałtów inaczey byłbym przymuszonym,
prosić o assystencyią, jak to się zwykle robi.-
W koncu przepraszam jeżelim w czem ubliżył, i zo-
staje nayniższym
sługą
X. Pleszkiewicz

7go Sierpnia 850

Za zgodność z oryginałem
Julian Olkiszewski

210

Wielmożny Panie Dzierzawco

Dobrodzieju!

Kilkakrotne pobicie mego pastucha jakoteż i gwał-
cenie używalności mojey i od niepamiętnych czasów
antecessorów moich którego się WPan Dobrodziey nieprzer-
wanie dopuszczasz przymusza mię użalać się do Rządu
jeszcze dnia jutrzeyszego a zanim Rząd rozstrzygnie u-
praszam wstrzymać się od dalszych gwałtów i napa-
dów tym mocniey ile że w razie mojey przegraney
czego się niespodziewam byłbym w stanie tak lichą
używalność wynadgrodzić.-

Z przynależnym Szacunkiem WPana Dobrodzie-
ja nayniższy Sługa

Ułazów dnia 12go Maja 851. S. Pleszko

Za zgodność z oryginałem
Julian Olkiszewski

Jaśnie Oświecony Panie!

W załączeniu przesyłam WXMości polecenie urzędu obwodowego Żółkiewskiego, abym się tłumaczył z gwałtów przezemnie niby popełnionych, niedozwalając Xiędzu ruskiemu z Ułazowa pasać swe bydło na łanach skarbowych. Racz WXMość rozkazać poczynić jakie kroki, aby tym nadużyciom tamę położyć, bo niedosyć że zapędza swe bydło, na łany Ułazowskie, którego z końmi i owcami będzie do 80 sztuk — lecz, gdy ja moje bydło z Ułazowa dla braku pastwiska — bo mam niespełna 300 morgów roli przy folwarku Ułazowskim — na paszę do Niemstowa pędzić każę, on swoje bydło do Niemstowa pędzi, każę w prawdzie jego bydło spędzać z pastwiska, ale obawiam się, żeby do jakiego bezprawia między jego a memi ludźmi nieprzyszło, dodać i to należy, że poburzył gromadę Ułazowską wmawiając w nią, że pastwiska przy drodze z Ułazowa do Nowego Dzikowa wiodącej, krzakami zarosłe, które mój ojciec na mocy kontraktu dzierżawnego posiadał i takowe korczował, do gromady należą — gromada kopce porozrzucała i bydło swe pasie. Polecam łaskawej

3

uwadze W. Xiążęcej Mości szczególnie tę okoliczność, że termin otrzymania prowisorium upada po upływie 30 dni po dostej wiadomości naruszonego spokojnego posiadania jakowejś rzeczy —

Racz W. Xiążęca Mość łaskawie powiadomić mnie karać, jak nadal w tej mierze postępować mam, bo ja nietylko ~~nie~~chciałbym, aby właściciel przez nadużycia niemiał uszczerbku w swojej własności, lecz żeby teka dla mnie jako dzierżawcy, którego całą forsą jest chów bydła, większe jeszcze, niż przez te dwa upłynione lata mojej dzierżawy, niewynikły szkody — a ja przecież bezwzględnie wszystkie okresy umowy dzierżawnej jak najściślej wypełniam. —

Wyrażając moją cześć i uszanowanie zostaję

Waszej Xiążęcej Mości

najniższym sługą

W. Hrubliński

Niemstów 1. Lipca 851.

D. 1/7 1851.

Studzinski

3/7
5/7 1851.

Wielmożny Horoszkiewicz w Lwowie. Niemstów 11go Lipca 851.

Wielmożny Mości Dobrodzieju!

Recepis P. Skrzyszewskiego na doręczony mu wyrok sądu polubowego odsełam. Chciej Panu Xięciu Panu oświadczyć, że bydło X. Pleszkiewicza z łanów Niemstowskich za pomocą gensdarmeryji spędziłem. na przyszłość zaś jeżeliby się te napady ponawiać miały na łanach Niemstowskich do Dominium udawać się będę – na łanach bowiem Ułazowskich oświadczył X. Pleszkiewicz tak długo pasać, pokąd mu urzędownie zakazanem niebędzie.

Z wyrazem prawdziwego poważania W. Pana Dobrodz.

najniższy sługa

W. Studziński

4

(w132)

D. 11/7 1851.

Studnicki.

(Nr. 1)

D. 10/3 1852 214

Studziński

O 13/3 / 18/3 1852.

Jaśnie Oświecony Panie!

Będąc we Lwowie w miesiącu Lutym przedłożyłem Waszej Xiążęcej Mości wykaz budynków w folwarkach do dzierżawy mojej należących, potrzebujących lub na nowo pobudowania, albo przynajmniej przebudowania – gdy oraz przedstawiłem WXMości niemożność z mojej strony zajęcia się stawianiem tych budynków moim kosztem, z przyczyny tej, że już tyle budynków postawiłem w folwarku Niemstowskim, do pobudowania których z umowy dzierżawnej niebyłem obowiązany, i że w innych folwarkach według tejże samej umowy już postawiłem, i mam jeszcze bardzo wiele budynków do stawiania, gdy oraz na żądanie WXMości wyszczególniłem budynki walące się, któremiby się zaraz należało zająć, aby większych uniknąć strat – zaczyłeś WXMość wyrzec: że każesz P. Olkiszewskiemu, aby materyał potrzebny pościnać i wygotować kazał, i żeby się zemną względem tychże budowli ułożył – Jakżem się zastanowił, gdy przed parą dniami otrzymałem od P. Olkiszewskiego assygnacyę na materyał z pnia; z zawezwaniem abym walące się, w wyszczególnieniu, które WXMości przedłożyłem zawarte, a mnie tak bardzo potrzebne budowle, sam moim kosztem podejmował – JOPanie – z mocy umowy dzierżawnej niejestem obowiązany do stawiania żadnych budowli w folwarku Niemstowskim, ponieważ P. Olkiszewski przy układach o dzierżawę moją oświadczył,

5

że w tym folwarku budynki i ogrodzenia dobre i żadnych budowli nowych niepotrzeba, przeto i w ugodzie dzierżawnej żadnej niema wzmianki o budowlach w folwarku Niemstowskim – a przecież, gdy wszedłem w posiadanie, rzecz się inaczej okazała, jak się WXMość już z tej okoliczności przekonać możesz, że się tyle nowych budynków postawiło – i jeszcze stawiać potrzeba –

Żebyś WXMość niesądził, że to tylko czcze słowa, a czynu mało, przedkładam wykaz kosztów przezemnie przy postawieniu i reparacyach budynków w folwarku Niemstowskim przedsiebranych w ciągu niespełna jeszcze trzechletniej mojej dzierżawy poniesionych:

a Dom mieszkalny walący się podnosiłem, dałem podmurowanie, podwaliny i na około całego domu aż do wysokości okien wszystko drzewo nowe, cały dom spróchniały z zewnątrz i wewnątrz kazałem otynkować – w dwóch izbach ułożyłem nową podłogę – okien dubeltowych nowych 12 – drzwi nowych 6 – pieców ogrzewalnych 4 – piekarski 1 – kuchni 2 – w mieszkaniu ekonoma i pachtarza 2 piece ogrzewalne – 2 piekarskie, i wszystkie kominy do pół nowe dane –

b Stajnię końską walącą się podniosłem, dałem nowe podwaliny, słupy, po części płatwy, belki i krokwie – materyał drewniany – cegła – wapno, cieśle i mularze wszystko memi pieniądzmi zapłacone; koszta tej reparacyji, jak już na początku mojej dzierżawy WXMości skarżąc się wykaz budowniczego Deymana przedłożyłem, wynosiły przeszło 600 ZłRMC –

c połowa kosztów przy pobudowaniu stajni krowiej przezemnie poniesionych wynosi 300 ZłRMonC –

d połowa kosztów przy pobudowaniu stodoły przezemnie poniesionych wynosi 200 ZłRMC – tej wiosny ma być taka druga stodoła postawiona. –

e postawiłem ogrodzenia z dranic sosnowych w słupach dębowych przeszło 800 sążni wiedeńskich, to ogrodzenie kosztuje mnie pr 156 fr M. i mam jeszcze 300 sążni do ukończenia –
W przeciągu niespełna trzech lat mojej dzierżawy wydałem na budowle w jednym tylko folwarku Niemstowskim, do których jednak niebyłem obowiązany przeszło 1256 Złr R.M., więcej jak czynsz roczny, który z tego folwarku płacę –
JOświecony Panie – płacę czynszu dzierżawnego wraz z assekuracyą ogniową przeszło 4000 Złr R.M. – a wody do picia niemam, bo w studnią od niepamiętnych czasów postawioną i walącą się – z całego podwórza smrodliwe spływają ścieki i po wodę do picia na wieś posełać muszę – w folwarku Parchowskim niema żadnej studni – dopóki związki poddańcze istniały chłopi niebronili ze swoich studzień czerpać wodę, po zerwaniu onychże mieszkańcy tego folwarku z potoku przed folwarkiem płynącego, gdzie się bydło napawa, na swą potrzeb wodę biorą – prosiłem WXMość o rozkazanie postawienia studzień w tych dwóch folwarkach, prosiłem o ułożenie podłogi nowej w izbach mieszkalnych folwarku Parchowskiego, gdzie krety co noc kupami ziemię natacżają – i pomimo przyrzeczenia WXMości prośba moja pożądanego skutku nieodniosła – niewiem jakiej przyczynie tę niełaskę WXMości przypisać muszę – tém mocniej mnie ta niełaska dotyka, gdy widzę że po folwarkach mniejszych dzierżaw, wszystkie budowle kosztem skarbowym są stawiane, a ja, pomimo tego, że tyle kosztów na budynki skarbowe już wyłożyłem, że się usilnie staram folwarki mojej dzierżawy w porządku i dobrym stanie utrzymać, niemogę tego uzyskać, żeby skarb te budowle które mu kilkadziesiąt lat służyć będą swoim kosztem postawił –

(Nr 1)

Tu nie idzie JO Panie o materyał, bo w okolicy naszej leśnej materyał ten mógłbym od sąsiadów darem otrzymać; ale tu idzie o robotę – wartość materyału ma się tutaj do ceny roboty jak 1:20 – a może i więcej –

Stodoła druga stawiać się mająca, ma mieć 60 łokci długości – dwie podobne stodoły są niewystarczające dla folwarku Niemstowskiego – była wprawdzie pierwej jedna tylko stodoła długa na 120 łokci – a szeroka 27 łokci, szerokość nowych stodół jest tylko na 18 łokci oznaczona – upraszam tedy WHMość o pozwolenie przedłużenia stodoły stawiać się mającej o łokci 20 – ażeby wynagrodzić to długością, co na szerokości zbywa – koszt postawienia tej stodoły jest wspólny –

Tuszę sobie że WHMość prośbie mojej zadosyć uczynić zaczyń, tem mocniej że czas krótki – a potrzeba tych budowli naglącą –

Racz JOświecony Panie przyjąć wyrazy czci i uszanowania od WHiążęcej Mości najniższego sługi

W Hudziński

Niemstów 10 Marca 852.

216

Wielmożny Mości Dobrodzieju!

Upraszam WPana Dobrodz., byś raczył załączony list przesłać JOXięciu do Wiednia, której przesyłki dla niewiadomości mieszkania JOXięcia sam uskutecznić niemogę. Z treści onegoż przekonasz się WPan Dobr. jak słodko w tych czasach być dzierżawcą złej ziemi. Raczyłeś WPan Dobr. zrobić mi tę nadzieję, że będąc w Uszycach i mnie w Niemstowie odwidzieć niezapomnisz. Pierwej uważałem te odwidziny za grzeczność mi wyświadczoną. Dziś uważać je muszę za dobrodziejstwo, bo będziesz WPan Dobr. miał sposobność przekonania się, czyli to jest prawdą, co w liście do JOXięcia pisałem.

Ciesząc się miłą nadzieją oglądania WPana Dobr. w krótce u siebie zostaję z wyrazem prawdziwego szacunku

WPana Dobrodz. uniżonym sługą

Wojciech Studziński

Niemstów
12/8.57.

6

RECOM

za recepissą zwrotną

Wielmożny Pan

Julian Horoszkiewicz

WW Pan Dobrodziej

w pałacu Xięcia Sapiehy na szerokiej ulicy — we Lwowie

1253

CIESZANOW 12/8

LEMBERG 12/8

(w 1)

D. 12/8 1857

Studziński

O. 13/8 1857.

Jaśnie Oświecony Panie!

Będąc w Czerwcu we Lwowie, chciałem WXMość upraszać, aby mi z powodu braku kupców na zboże, termin wypłaty czynszu dzierżawnego przedłużonym został – niemiałem szczęścia widzenia i przedłożenia osobiście mej prośby WXMości. Udałem się przeto do Wo Horoszkiewicza, oświadczyłem mu niemożność zapłacenia zarazem czynszu dzierżawnego z powodów wyżej przytoczonych; prosiłem aby moją prośbę przed WXMością poprzeć raczył – Wy Horoszkiewicz odpowiedział: znamy Pana, płać jak możesz, byleś zapłacił, lecz potrzeba abyś na bieżące wydatki coś zaliczył – Opowiedziałem skutek mej prośby Wu Mroczkowskiemu i złożyłem zaraz do 1000 fr. M. z oświadczeniem, że w miarę jak zboże sprzedawać będę, czynsz dzierżawny wypłacać będę – lecz tymczasem cena zboża spada, kupca niema, a Wy Mroczkowski nieprzestaje mnie ciągłemi napomnieniami o płacenie reszty czynszu trajić –

Jaśnie Oświecony Panie – Wiem że umowa dzierżawna obowiązuje mnie do zapłacenia

ryczałtowego, że skarb W.X.Mości ma prawo żądania tego odemnie – lecz bolesném jest podobne ustawiczne dopominanie – sądziłem że na takie postępowanie niezasłużyłem – 50 lat mija, jak jesteśmy wazalami rodziny W.X.Mości, przez przeciąg tego czasu niedaliśmy najmniejszej przyczyny do niezadowolnienia, owszem w niejednym wypadku składaliśmy dowody czci i przywiązania do dostojnego domu W.X.Mości – wypłacaliśmy rzetelnie nie tylko na terminie, lecz i przed terminem – gdy tego potrzeba skarbu wymagała – tenutę dzierżawną – nic niejestem winien skarbowi W.X.Mości – dziś, gdy tak nieszczęsne czasy nastały, że gospodarze wiejscy mozolnie zebranego zboża, dla niskiej ceny i braku kupca sprzedać niemogą – gdzie folwarki na skarb administrowane prawie żadnych nie niosą dochodów – dziś ja jako dzierżawca tyloletni niemam wiary, i niemogę uzyskać czasu, abym w dogodnej porze zboże sprzedał, za bezcen go niemarnował i naprzód złożył dochody.

Jaśnie Oświecony Panie! Gospodarowałem na mej dzierżawie, nie jak dzierżawca zysku chciwy, lecz jak najwierniejszy sługa – w przeciągu ośmiu lat postawiłem 18 nowych, częścią mieszkalnych, częścią gospodarczych budynków – a niema żadnego któregobym nie naprawił – do pobudowania i naprawy onych niebyłem obowiązany umową dzierżawną – prócz materyału skarb W.X.Mości nic na nie więcej niewydał – odebrałem z administracyi skarbowej

Zwaliska folwarczne – jak świadczą inwentarze oddawcze – bez dachów, ogrodzenia, studzien, istne pustkowia – a dziś na tem miejscu stoją zabudowania nowe, z nowemi dachami – ogrodzenia nowe obsadzone drzewami świadczące o skrzętności gospodarza. Odebrałem z administracyi skarbowej łany folwarczne nie wedle umowy dzierżawnej uprawione, a niektóre w rzeczonej umowie zawarte gatunki zboża całkiem niezasiane – prócz uzalenia się przed WHMością że przez byłego rządcę byłem pokrzywdzonym, żadna skarga z ust moich niewyszła – bo poczytywałem sobie za chlubę, być dzierżawcą WHMości – Dziś za tyle wyłożonych kosztów, za tyle trosk i zabiegów niemogę u zastępców WHMości tak błahej uzyskać dogodności, że przymuszony jestem WHMość – innemi ważnemi sprawami obarczonego i moją prośbą trudzić – przebacz przeto JOświecony Panie, że się może za długo rozpisałem – lecz boleśno jest być zapoznanym – nie żądam łaski, bo do niej niemam prawa – lecz o słuszne uwzględnienie upraszam WHMość – dałem a conto raty dzierżawnej 1000 fr. M. – w Listopadzie jedną połowę, a w dniu 1go Stycznia 1858 drugą połowę resztującej raty dzierżawnej zapłacić przyrzekam – mam trochę pieniędzy, lecz tych potrzebuję do prowadzenia dalszego gospodarstwa – racz łaskawie JOPanie tę dogodność mi zrobić, a oraz do Wo Mroczkowskiego stosowne w tej mierze rozporządzenie wydać rozkazać –

Z wyrazem najgłębszej czci i uszanowania

WHMości

najniższy sługa

Wojciech Studziński

Niemstów

22/8. 1857.

(nr 3)

220

Wrocław 24. Sierpnia 858.

Jaśnie Oświecony Panie!

Sądzę być moim obowiązkiem składać choć częściowe sprawowanie z mojej gospodarczej wycieczki, abyś WXMość mógł być świadom toku rzeczy, która tak całe WXMość obchodzi — Wybrałem się wprawdzie późno w drogę, ale w tém niemoja wina, bo dopiero 13. t. m. otrzymałem nominacyę, pojechałem zaraz do Lwowa po paszport — a zabawiwszy tylko parę dni w domu dla załatwienia moich gospodarskich interesów puściłem się w podróż — Na granicy pruskiej w Mysłowicach niechciano mnie wpuścić do kraju dla braku wizy paszportowej posła pruskiego w Wiedniu — musiałem telegrafować do Wrocławia do P. Oberpresidenta z prośbą o pozwolenie

8

przybycia do Wrocławia - przedstawienia się jemu i otrzymania wizy paszportowej - to mi zabrało 2 dni czasu - Z Wrocławia wróciłem się nazad do Opola, a z tamtąd dopiero zdążyłem do Pruskowa - Okazawszy mój list wierzytelny byłem od Pana Directora bardzo grzecznie przyjętym, któren mówiąc nawiasowo, jest bardzo uszczęśliwionym z nominacyi na członka honorowego towarzystwa gal; i jest gotów na wszelkie rozkazy komitetu - Z professorem Stenglem zwiedziłem zakład naukowy, a z Panem administratorem Wagnerem gospodarstwo rolne - stajnie - budynki gospodarcze - narzędzia rolnicze i pole prób - a zatem wszystko co było do widzenia -

Spytasz W. Xiążę o moje zdanie - boję się z objawieniem jego - spodziewałem się więcej, jak zastałem. Wasza Xiążę mnie znasz że niejestem przesadzonym w moich zadaniach, bo jestem człowiekiem pracy - a jako taki wiem, co usilnością przy pomocy nauki i zasobów finansowych zdziałać można - Prusków nie

jest szkołą praktyczną, bo uczniowie do niczego sami rąk nieprzykładają - dwa razy tylko na tydzień mają praktyczne ćwiczenia przypatrujące się - raz na polu prób, gdzie im pokazują sposób uprawy roślin do probowania przeznaczonych i sposób użycia sztucznych nawozów - drugi raz na łanach folwarcznych gdzie się mogą przypatrzyć uprawie roli pod różne ziemiopłody - ale sami nic nieuskuteczniają - ponieważ zakład ma to już uprzedzenie i przekonanie że uczniowie całą manipulacyę praktyczną posiadać muszą - akademią ten zakład nie jest, bo do istoty akademii brakuje jeszcze bardzo wiele przedmiotów, z których odczyty niebywają trzymane, i na żadnej akademii kurs akademiczny w półtora roku się nie kończy - odwiedzanie krowiarni - stajni końskiej i owczarni jest dowolności uczniów zostawione -
Co mnie tylko ucieszyło, że krowy zawodu Żuławskiego takie jak u mnie, z tą tylko różnicą że moje lepiej utrzymywane i czyszczone są - buhaje liche - w tym miesiącu sprowadzono kilka sztuk Algauerów. Chów trzody chlewnej przepyszny - musiemy do Dublan koniecznie parę dostać do rozpłodu -

Wspominałeś JOświecony Panie że, z trzech najlepiej się uczących uczniów Dublańskich, jeden jest przeznaczony dla ukończenia nauk gospodarczych do Pruskowa – jeżeli moje zdanie ma jakieś znaczenie u WXiążęcej Mości – tobym radził nieposełać do Pruskowa – tu wychodzić mogą rządcy jeżeli się dobrze i pilnie uczyli i praktykę gdzie indziej mieli – lecz nie nauczyciele, którzy powinni mieć wyższe i gruntowniejsze nauki jak te, których tutaj udzielają – pilny uczeń Dublański w praktyce stoji wyżej jak pruskowski a w teoryi może mu wyrówna, albo cośkolwiek niżej – jak miałem przekonanie, czytając wypracowania pisemne uczniów przeznaczone do popisu ostatniego – Chciałbym mieć tu tych Panów krzykaczów gazeciarskich, i zedrzeć im bilmo z ócz, okazując co jest Pruskow przy wkładach rocznych 7.000 talarów – a co by Dublany być mogły przy połowie nakładu – na tenczas pewniebyśmy ich zaprosili do Dublan żeby z nas brali wzór – Dziś jadę przez Berlin, Magdeburg do Aschersleben, gdzie się znajduje niższy zakład praktyczny gospodarczy, tak zwanych szafnerów – bardzo mi zachwalony przez P.a Dr. Heinricha – z tamtąd na Lipsk do Lütscheny – na Drezno do Tharand, do Liebwerdy w Czechach do P.a Lambla a z tamtąd do Wiednia gdzie najpierwszym moim obowiązkiem będzie złożyć WX Mości moje uszanowanie polecając się zawsze łasce

JOPana i Dobrodzieja mego –

W. Studziński

222

Jaśnie Oświecony Panie!

Po długich włóczęgach - jestem dziś w Drezdnie. wyjechawszy z Wrocławia skierowałem moje kroki przez Berlin, Magdeburg w północno zachodnie niziny Niemiec - za Magdeburgiem zwiedziłem tak bardzo mi zachwaloną niższą szkołę praktyczną rolniczą w Badersleben - nieomieszkam Waszej Xcej Mości osobiście z niej złożyć moje sprawowanie - tam dowiedziałem się że w odległym o 4 mile Brunszwiku - jest walne zgromadzenie gospodarzy wiejskich i leśnych z całych Niemiec, z połączeniem wystawy maszyn i narzędzi rolniczy - tudzież bydła - owiec - koni i nierogacizny - trafiłem na początek

próby narzędzi i maszyn rolniczych, która przez 3 dni trwała, narzędzia za najlepsze uznane były dopiero wystawiane – Garet-Smyth i Coloman przystawili narzędzia angielskie, a fabrykanci z całych prawie Niemiec współubiegali się z niemi – w wolnym czasie od próby zwiedzałem gospodarstwa pojedyńczych właścicieli, którzy z wszelką gotowością ofiarowali mi swoje usługi – Byłem w Hundisburgu 6 mil za Magdeburgiem na północ u Pana Nathusius, zawołanego gospodarza, którego gospodarstwo przez wszystkich gospodarzy krajowych i zagranicznych, jako wzorowe zwiedzaniem bywa – Chów bydła, owiec, świń, nawet koni, ile okoliczności tamtejszo krajowe dozwalają – fabryka cukru, uprawa buraków i cykoryji – uprawa rzędowa zbóż, jak najstosowniejsze urządzenie zabudowań gospodarczych, czystość, schlubność w każdym kącie, to są przedmioty, które każdego widza uderzają –

W krowiarni jego stoją szothorny - airschiry - bezrogie angusy - czyste hollendry - algauery i z tych różnych ras robi dla doświadczenia krzyżowania - ma takich krów 120 - z owiec ma długowełniste Leicestery i Soutdowny które krzyżuje - ze świń ma Yorkschiry - Suffolk i Essex i to przeszło 200 sztuk od sążniowych macior do cyckowych prosiąt, wszystko do zachwycenia piękne a co najbardziej korzystne - Z bolem serca porównywałem stan gospodarstw naszych z zamożnością i szczęśliwym bytem tamtych okolic - przekonałem się dokąd pracą i wytrwałością połączoną z nauką doprowadzić można - lecz to jest gospodarstwo najmajętniejszego obywatela w okolicy błogosławionej - szczególne on też koleje życia przechodził - ojciec jego był ubogim sierotą, bez wykształcenia i majątku najmniejszego - umierając zostawił dzieciom kilkumilionowy spadek, z których każde teraz kilkoma milionami włada - byłem w Anhaltesleben majątku jego brata - chów bydła, przepyszne zakłady pareset morgowe ogrodów owocowych i drzew leśnych

(nr 4)

uprawa buraków i cykoryi fabryki tychże przedstawia=
ją lepsze wzory jak szkoły rolnicze – te majątki leżą
w Prusiech – Zwiedzałem także gospodarstwa w
Wielkiem Xięstwie Brunszwickim, byłem u mniej za=
możnych gospodarzy u dzierżawców dóbr książęcych
w Jerxheim ma dzierżawca 140 krów rasy holl., kto wie
czy niepiękniejsze jak p. Nathusius, fabrykę cukru
gorzelnię i 4000 mózgów najlepszego czarnoziemu –
w Scheppstedt, w Grimbau, w Sellanzenstedt wszędzie
szkoły wzorowe dla gospodarzy – Zwiedziłem także szkołę
rolniczą w Jültheim w Hanowerskim.
Byłem przez 2 dni na posiedzeniach gospodarczych –
poroliłem bardzo korzystne znajomości i zawiąza=
łem stosunki korrespondencyjne – a tak gotując
się do wielkich obowiązków zbliżam się powoli do
rodzinnej gleby – nie bez obawy wprawdzie, ale rów=
nież z głębokiem przekonaniem i z nadzieją w
Boga, któren rzetelnym zamiarom i sumiennej pracy
błogosławić zechce –

Racz Jaśnie Oświecony Panie przyjąć wyrazy
czci i uszanowania od Waszej XMości

najniższego sługi

W. Studzinski

Drezno
2/9. 58.

Jaśnie Oświecony Panie!

Korzystam z każdej sposobności, abym W. Xiążęcą Mość o bieżących wypadkach Dublańskich mógł powiadomić. Najpierw o szkole: Że czterech uczniów dla ukończenia nauk rolniczych przez komitet do wyższych zakładów rolniczych wysyłanych - jedzie Strusiewicz jak W. X. Mości wiadomo do Francyi - Tyniecki do Tharandtu na kurs leśny - chemiczny i botaniczny na lat 2 - Pańkowski i Walkowski do Liebwerdy pierwszy sposobiąc się na przyszłego nauczyciela agronomii, drugi do zarządu gospodarstwa - Strusiewicz jedzie na Wiedeń, aby mógł otrzymać wizę paszportową od posła francuskiego, a oraz aby W. X. Mości złożył swe podziękowanie za opiekę i dobrodziejstwa spływające nań z ręki matki W. X. Mości - Tyniecki opatrzony funduszem p. Borkowskiego - Pańkowski i Walkowski na fundusz mieszany t. j. pp. Jabłonowskiego i Hr. M. Starzeńskiego o ile te fundusze wystarczą pobieranie nauk będzie trwało rok lub dwa - każden z tych uczniów obowiązał się do odsłużenia się zakładowi w zawodzie jemu najodpowiedniejszym -

popisy zaczynają się 9° t.m. i trwać będą do 15° na który to dzień od-
będzie się popis publiczny – według zwyczaju byłem u P. Namiestnika
aby raczył kogo wyznaczyć na komisarza rządowego do popisów, a możeby
raczył sam zaszczycić swą ~~godno~~ bytnością zakład Dublański – zmył mi
też głowę proszę WKMości – aż mi się gorąco zrobiło: Dopóki reputa-
cyi niepoprawicie, tak długo niebędę w Dublanach – ale ja niezrozumiem
poprawienie reputacyi w Czasie, w którym się sami chwalicie i głup-
stwa piszecie i t.p. per longum et latum – JO Panie, wytrwałość
WKMości wziołem sobie za godło – lękałem się trudności – ale teraz zro-
biłem niezmienne postanowienie iść na przebój – wytrwałością i pracą
chcę wszystko pokonać – poświęcam wszystko zakładowi, a czej Bóg
nam dopomoże ze zarumienią się wrogowie nasi – nie tyle mnie
bolą spostrzeżenia i nagany ludzi znanych ze zdolności i ludzi praktycz-
nych, ile nauki dawane w sposób urągliwy przez nieuków, przycho-
dzi mi zawsze na myśl wtenczas bajka – o lwie chorym i ośle –

Wydział gospodarski potrzebuje jak najprędszej pomocy – Widziałem
się z P. H. Leonem Stadnickim, jest on mego zdania, że bez inwentarzy i gnoju
gospodarować niemożemy, że ci Panowie którzy są innego zdania niezrozu-
mieją gospodarstwa – układam teraz wykazy potrzebnych inwentarzy
i narzędzi rolniczych w celu przedłożenia komitetowi, aby się postarał o środki
nabycia ich – sprzedawszy stare woły i stare krowy i dołożywszy 1000 fr. M.
możnaby skompletować inwentarze, tak że przy racyonalnym chowie

224

chowie bydła niebędziemy w potrzebie więcej kupowania, tylko z przychowków będziemy mogli jeszcze co zbywać – Hr. Stadnicki przyrzekł popierać moje wnioski na posiedzeniach komitetu, a oraz polecił mi pisać do WHMości, żebyś WHMość raczył nam okazać te fundusze na które liczyłeś – pokazywał mi wprawdzie przyłęcki kilka tysięcy listów zastawnych, które wykupił z zastawu – on mówił że możemy znowu zastawić i jak będzie potrzeba na inwentarze dać – ale cóż kiedy Panowie komitowi powiadają, że to są fundusze na inne cele przeznaczone przeto ich ruszać niemożna – ależ gospodarstwo o tak słabych siłach istnieć niemoże, ono nie jest nie tylko wzorowem, ale jest zadniem – czyż niebyłbym już dotychczas założył gnojarni – torfu byłbym mógł mieć kilkaset fur – dla braku środków prawie nic się nie robi – 4 liche fury wożą torf z takiej odległości, ileż podołają zwieść dziennie – będąc we Lwowie pozamawiałem prawie za darmo u mydlarzy wapno – wyczekiwam uwolnienie fornalek Dublańskich jadących po gnoje do Lwowa od płacenia kopytkowego mam nadzieję że to uwolnienie otrzymam – robię ile tylko w moich siłach – lecz nikt mi pomódz niemyśli – Jaśnie Oświecony Panie – tylko żebym miał 50 krów – 14 wołów i 14 koni więcej nic niepotrzebuję – niebędę zadał żadnych zapomóg już ja sobie dam radę – i gospodarstwo będzie kwitnące i szkoła pójdzie dobrze – Wyglądam przybycia WHMości jako jedynego środka wyprowadzenia mnie z tego dwuznacznego stanowiska, oby Bóg dał żeby to jak najprędzej nastąpiło, a WHMość stał się znowu podporą i ratunkiem tego nieszczęśliwego zakładu – WHiaręcejMości najniższy sługa

Dublany 7° października 1858.

WHadzinski

Jasnie Oświecony Panie

Leon Sapieha

Jasnie Oświecony Pan

Prezydent.

Szafir

1848 – 1849.

(Szt. 2.)

225

Jaśnie Oświecony Xiąże i Dobrodzi!

Otrzymałem List od Fiszla Mahl w którym się upomina abym wypłacał należytość Zł: 12,000 iakie JO Xięciu należą, — Wprawdzie iest to z mey strony wielkie uchybienie że nie dotrzymałem terminu dotąd, lecz Wasza Xięcia Mość uchce uważać na stan okoliczności teraźnieyszey że od obywateli u których mam należności trudno teraz odbierać i Towar cały (: którego nie spławiłem z powodu Zatargi z Danią :) leży nie sprzedany, trudno mi iest w ten moment zadosyć uczynić życzeniu Waszey Xięciey Mości. — Aże czekaiąc iescze JO Xiąże nie by na tym nie stracił (: albowiem zapłacę za ten czas procent :) a mnie by wiele dopomogł nie nacieraiąc na mnie w czasie niemożności. — Mam Honor przeto upraszać Łaskę Waszey Xięcia Mości aby raczył bydź cierpliwym do czasu spławienia Towaru do Gdańska w z pewnością Na wiosnę nastąpi, a w ten czas Kapitał wraz z procentem z podziękowaniem zapłacę. — Oczekuiąc skutku pomyślnego Zostaię z Uszanowaniem Nayniższy Sługa JO Xięcia i Dobrod.

Nathan Szafir

Lublin dnia 9go Lutego 1849 r:

Jaśnie Oświeconemu Xięciu

L: Sapieho

JO Xięciu i Dobrodz. w

Lwowie

D. 9/2 1849.

Przybył

D. 14/2 1849

26/2

Pani Mahl Dobrodzi!

Dwa Listy iego odebrałem na pierwszego iuż dawno odpisałem czego mnie mocno dziwi że nie odebrał, — teraz mam przyiemność na drugi odpisać. — Co do żądanych Zł: 12000 u dwa tysiące Talarów iakie odemnie JO Xięciu Sophie należą, lubo że termin owych iuż dawno upłynął iednak teraźniey=sze okoliczności wstrzymały całego handlu tem samem i Kredytu, przyczem nie tylko że całego Towaru nie spławiłem i nie zosdał z pieniężnym ale nawet gdzie miałem Kapi=tały odbierać to iło wstrzymanie zosdało, gdyż przez małe zaufanie Szlachta nie może nic sprzedawać aby na to z góry brały

pieniądze

pieniądze, a teraz dopiero rozpoczynaią się
roboty w Gorzelniach i Młucenie, więc
z cierpliwością trzeba oczekiwać czasu
spieniężenia Produkta aby iakie Summę
Szlachta mogła zbierać fundusze na zaspo=
kojenie Wierzytelności, — Aże doznawszy
dotąd Łaskawość i powolność JO Xięcia
w upominaniu się u mnie Summy, mam
Honor Upraszać abyś Pan raczył się osta=
wiać za mnie o prolongatę na kilka jeszcze
Miesięcy za którego zapłacę procentu i zwdzięcz=
nością Kapitał zwrócę, gdyż nie płacąc dotąd
nie pochodzi to z niechęci bez wstrząśnienia
Ogólne wstrzymuie handlu tem samem
możność dotrzymania słowo, wierzaymi
Pan że mam leżących już nad wodą

przeszło 4000 Belek a wyrobionych przeszło 2000
w wczasie handlu można zbierać zato przeszło
200,000, prócz tego mam i Kapitały Szlachty lecz
czas teraźniejszy potrzebuje cierpliwości, a spodzie=
wam się za pośrednictwem Pana uzyskam jeszcze
na czas nie jaki prolongatę JO Xięcia. —
będąc zapewniony skutku pomyślnego koncesyi
z wyrazem szacunku i życzliwości Panu dobrze
przyjaciół. — Nathan Szafir

Lublin dnia 12
Listopada 1848 r:

Szafir.

Herrn F. Mahl

in

Lemberg

Szafrański

1851.

(Szt. 1.)

229

Jaśnie Oświecony Mości Xiąże
Dobrodzieju!

Składam nayczulsze podziękowanie, za
zajęciem się Zygarkiem, bardzo jestem
kontent, że się dostał w ręce Jaś: Oświ:
Xięcia Sanguszki, tym bardziey że ś. p.
Xiąże Henryk, pisał kilkarazy, życząc
Sobie żeby ten Zygarek przy Jego familii
został.
W naszych okolicach, szczególniey koło
Sanu, jak medika Stubno i koło Przemy-
śla bardzo ludzie chorują - w Nakończy-
cach w dworze w bryczy leżą, biedna Pani
Sama z jednym chłopcem, co się na nogach
trzyma, zboża jeszcze niewszędzie

pozbierano, a o zasiwach, ani myślic.
Ośmielony Dobrocią Waszey Xiążęcy Mości
Prosiłbym o jeden Pług, możeby transport
jaki szedł z Krasiczyna do Lwowa
toby podrodze do Mościsk przywiozł, co
się będzie należyć z wdzięcznością oddam.
Jeszcze raz składam moie podziękowanie.
Jestem Waszey Xiążęcy Mości

Sługą uniżonym

Mościska dnia
18go września
1851

X. Jan Szafrański
Prob: Mościsk

P.S. Pan Zainberger Umarł.

Szalay József

1873.

(2. szt.)

231

Jaśnie Oświecony Książe Marszałku
Wielce Łaskawy Dobrodzieju!

Na wielce szanowny list z dnia 19go upł. m. wysłaliśmy dnia wczorajszego pod JEGO czcigodnym adresem do handlu Kosterkiewiczów w Nowym Sączu, jedną pakę No 811 zawierającą 30. butelek z wodą mineralną szczawnicką świeżo napełnianą ze zdroju Józefy z poleceniem odesłania ją pocztą do Lwowa dla Jaśnie Oświeconego Księcia Marszałka Dobrodzieja.

Należytość jaka od tej paki tutejszemu zakładowi zdrojowemu przypada wynosi 5 złr. 50. cent:

Przy tej sposobności mam zaszczyt polecić się JEGO Łaskawej pamięci i zostawać z wyrazem najwyższej czci i głębokiego poważania

Jaśnie Oświeconego Księcia Marszałka Dobrodzieja

Szczawnica 2. Kwietnia 1873.

najniższy sługa
Józef Szalay

Jaśnie Oświecony Książe Marszałku
nasz Dobrodzieju!

Wielce ucieszony łaskawie zapowiedzianem przybyciem do Szczawnicy Jaśnie Oświeconych Księstwa około 8go Lipca, mam zaszczyt odpowiedzieć na szanowny list z dnia 21go bm. iż dla JCH zaszczytnego pobytu w naszem zdrojowisku, mieć będę na pogotowiu mieszkanie całego piętra w domu zwanem Horwatówką, tudzież dla umieszczenia koni i powozu - wygodną stajnię i wozownię w przyległej oficynie.

Od dwóch tygodni pocieszamy się tu piękną pogodą i najzdrowszem powietrzem, to też każdego dnia przybywają licznie goście i w Bogu nadzieja że do 1go Lipca wszystkie mieszkania obu zakładów zapełnione gośćmi mieć będziemy.

Nowo zbudowanym mostem na naszym Dunajcu ułatwiającym komunikacyę goście nasi dość nacieszyć się niemogą i wspaniałe to dzieło - nieskończenie opiekuńczej Władzy krajowej zawdzięczają.

O czem wszystkiem uprzejmie donosząc mam zaszczyt pisać się z wyrazem wysokiej czci i głębokiego poważania

Jaśnie Oświeconego Księcia Marszałka Dobrodzieja

Szczawnica 26 czerwca 1873.

najposłuszniejszym sługą
Józ: Szalay

2

F. 584

Koweg. L. Sapiehy

Szarek

1869.

(Szt. 2.)

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus. 235

Jasnie Wielmozny Książe!

Z najszczerszego serca mego pozdrowiam Jasnie. Wielmoznego Księcia przydziszyszich i mięninach i wnayniszy po korze upadam do nog i przeproszam Jasnie. Wgo. Księcia azeby byli łaskawi nie poczytalimitego zawinę zem sie poważył prosty Człowiek ten list pisać do tak znakomitego stanu osoby iak Jasnie. Wny-Książe poniewasz ten list dzisieyszy pochodzion zdobrych moich Hęci i szczerego serca choć od prostego Chłopka. proszęgo przyiąć.

Dzień dzisieyszy 28. sny. Czerwca. b. r.

Wieldzemie Cieszy ze pan Bog. Jasnie Wielmoznemu Księciu dał doczekać i swięcić dziś swoie imieniny-zduszy serca życzę Jasnie. Wielmoznemu Księciu wzdrowiu wszczęscu i wnaylepszym powodzeniu ten dzień dzisieyszych imięnin zakończić. Czoday Boże zawsze życliwości

Jasnie Wielmoznemu Księciu.—

Anadrugie imięniny
Dejnam Boze zeby Wolność była
Zebynasz Juz ta niemeyzna
Tylenie trapiła.

1.

Jezdem prawda Człowiek prosty
Niebyłem wnaukach
Wiemja dobrze Czomnie boli
Polepszenia szukam.
Nieśtukato bić uczonym
Większasie rzez starać
Niedać sobie Cudoziemcom
Naszy ziemie orać
Zebynysie Juz odwieku
Tak byli starali
Bylibynam Cudoziemcy
Kraju niezabrali. i. t. d.—

Wnajwiększy pokorze upadam donog. J. W. Księcia

Najniszy Sługa
Maciey Szarek Włościan
z Brzegow.

Powiat i poczta Wieliczka

Brzegi dnia 28. Czerwca 1869. ro.

Cytelniania przezemnie pryszkołcze
gminny w Brzegach. zakłada się
rozpiscie prosby o pomoc do swiatłych
i znakomitych ludzi.
M. Szarek Włościan i założyciel
Cytelnii gminny. w Brzegach

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus. 287

Jasnie Wielmożny Xiąże!

Uniżeńszy pokorze upadam na kolana przed Jasnie Wielmożnym Xięciem i serdecznie dziękuie zaden Dar i Taski Xiążęcy Xiążęcy otrzymał od Jasnie Wielmożnego Xięcia Choć iedem niegodny tego iako prosty Człowiek iesto prawdziwa miłość Braterska Xiążęca Jasnie Wielmożny Xiąże robią prostemu ludowi Jak słyszę od dawna słychać ukeraz samiedem przekonany tey miłości Braterski od Jasnie Wgo. Xięcia Xiążęcia którym sam dosta pił nie spodziewaiąc się tego wyciu moim zemi Jasnie Wmy. Xiąże prostemu Człowiekowi porwolnym sobą mowić—

O moy Boże zebyto każda osoba Wyższego stanu od chłopa miała takie pocznicie narodowości iak Jasnie Wmy. Xiąże mają nie rozkrzewiłabysie była nienawiść pomiędzy panem a Chłopem przez która dobry zartuie cierpi a Pan tak temu winien niektore osoby większy posiadłości bowiem chowa pocznicie Chytrości i pychy. a Chytrość i pycha oświaty zabija w prostym narodzie bo iak Chłop nima zaufania w swoim dworze tak rebym naylepi i nayszczerszy pan tego dworu zyczył temu Chłopu nieuwiery.

Ja prawda iedem prosty człowiek niebytem w radnych szkołach dobrze świata nieznam ani potrzeb iego. alemisie zdaie że unasz teraz nayszczerszy przed kilkoma od N. pana otrzymali to odrobiny konstytucyi trzeba starać sprzyiaiącym aby oświaty rozkrzewić w prostym narodzie aby ten ludnasz prosty pomału zaczął prawdziwym polskim narodem na polskiej ziemi rodzić i polskiego ziemia żywił. a osobliwie rebym wiedział czyim nasz kraj ukochany polski był dawni a czym iest teraz jak potężny i bogaty jak długi i szeroki że odmorza do morza. a ten naród który nasz teraz i Braci naszych ucisku dawni polskie Hałd od dawat. i ten nasz kraj Kochany był dawni przedmurzem Europy. a dzisay tak cierpi przez Chytrość pychę i niezgodę i przez pod chlipstwa nie przyiacielskie.

ale teraz przynaymniey choć my wgaley mamy trochę drzwi uchylone Staraymysie z pomocą Boga i Krolowi nieba i ziemi i lesitmany rebiny te drzwi dowiesty sami otworzyli a wyszli za brame wolności. alenam bez koniecznie oświaty miłosci Braterski i iednego Ducha bez oświaty i iednego ducha żaden naród potężnym być nie może. Staraymysie wyrzucić z nienawiść podaymy rękę Braterską ieden drugiemu nie słuchaymy podszeptow nieprzyiacielskich. /.

2

Niech i mo każda osoba oświecana i wyższego stanu od Ottopa niech prawdziwie kocha kraj swoj i narod wszystkich warstw ich kochaią. Jasnie Wielmozny Xiąże to mim sie oswiadcza rozkrzewi w prostym narodzie. to nastąpi ieden duch a nie nawiść zginie. bardzo Wielebym miał co pisać pierwsze zeminam nato czasu adrugie sie lękam, zebym nie obraził Jasnie Wgo Xięcia gdy zesie ranadko zapuszczam wrozmowy z jasnie Wielmoznym Xięciem ale prosty Ortowiek niegodzienem odważać zrenyka od obumie prosze pokornie Jasnie Wielmoznego Xięcia i dobrodzieice narodu i kraju naszego niepoczytaenitego rawine iako prostemu Włościaninowi zesie po waram drugiego pisać niegodny i prosty Ortowiek dołak wyższego i zna Ranitego stanu osoby Jak sam Jasnie Wielmozny Xiąże. pochodzito ten listmoy zdobrych moich Xęi i szczerego Serca Do Jasnie Wgo. Xięcia ponie waria zakata osoba która niegardzi moim prostym stanem życie swaie gotowym wkażdym razie posłużyć.

Zrosta wnayuiższy pokorze i nayuiższy ukłon. Jasnie Wasm. Xięcia oddaie oraz i Jasnie Wielmozny Xięni iako opiekunice narodu pro stego i Panu Bogu kolony nieba i ziemi polecam i oddaie Cała Familia Jasnie Wielmoznych Xiąząt. Sapiehow.

niech wasz Bog na wswoiey opiece i krolowa nieba i ziemi iako orędowniczka i patronka nasz wszystkich polakow niech wam Bog. Szczęści i błogosławi wyżiu i Wiecznosii bogoia Serca rzecz. Jasnie Wielmozny Familii Xiąząt Sapiehow.

Nayuiższy Sługa

Maciey Szarek Włościanin.

pokornie prosze niegniewaisie nanmy list robił niesRukoznie. i nie wyraznie i bez radnego sensu pisrany bolepiznie umiem pisać bomsie wszelake nie ucrył pisać tylko roswoiey Cichawosii tylemsie na ucrył. i mogym bowiem wiedzmaeym roku życia swego wmoie Stoj wstą pnie alego dosrkoty domiasta niedam bom nieiest wstanie kosłow panis ponieważ sam Sprzątak zię mam ogotem wszyst kiego gruntu ze rabudowaniem. Cłyy morgi.

Cratuię Stopy Jasnie Wielmozny Familii Xiąząt i rostaie wiernym i szczerze ich Kochaiący Ygrlingy.

Nayuiższy Sługa

Maciey Szarek Włościan Kochaiący swoy kraj.

Brzegi. Dnia. 14go Lipca 1869. r.)

Oznaymiam postusnie Jasnie Wielmoznemu Xsiędzu
Jakobowi Nadnie 10. Lipca r. b. nasza Szkotska gminna cosłata zum bniela
Sprzyjacy zejus nimocna byto ani patrzeć na postępki naszego nauczyciela
Klorybyt wszkaradnym pogrzeby natogu pijaństwa i tak dotąd ierdsimy
bese nauczyciela nie posiadaiemy nigdzie nauczyciela bozaby pensyja Ktora
my dotąd nauczycielowi płacyli koiesk. 80. złr. w. A. rocznie więcy niż inne
ponie wasz dwor dotąd nie dawat nam pomocy ani grantem ani pie
niędzmi. tylko ieden Sieg. drzewa dawat nam opat doszkotki rocznie tak
teraz oczekuiemysie nadziedziczra iak pomroci skapiele i przystąpimy
doniego Sprosba aby był taskaw nam dopomoc zebysmy szkotka gminna
nie stracita. ponieważ juz wzaden sposob nasza gmina nie iest wstanie
więcy płacić na nauczycielowi iak 80. złr. W A. koiest bardzo mata
i biedna nima gospodarza nimasz w Brzegach Ktory bymiał samiedem
10. 12. Morgow gruntu prawda znayduiesie takich gospodarzy umasz
Czterech Czasami po. 12 morgow gruntu dlerutym granicz po. 3.
familie siedzi. Herogospodarza unasz wgminie reszmany wgminie
osobliwego domu Szkolnego tylko wynaimy od gospodarza i płacimy
emiego rocznie 20. złr. W A. tak teraz będziemy prosić. Wgo. pana
Erasma. Niedzielskiego Marszałka Rady powiatowy Wieliczr autoscinskiego
Brzegow zeby był taskaw Szkotską nam wybudować my przyjmy niebędzie
my ratować pracy rąk. i na nauczycielowi zebysmy podwyższ pensyji rocznie
iak wam to odmowi komasza Szkotska opuścić musi. a potym zniszcz
na gmina naiedne szkotska nima podobnosci bo wokolo nasy
iwsi Sam gminy odległe dobrego nie Szkoły o swiatą radna szkotską
nima. a urzadzenie patrzy aby tu bra kanizernie dobrego gminy zmusza
odnasy gminy na wszystko Stonera o pustorzewiecinnile bez gmina
grabie wktorzyest kościoł i mytam należymy do parafii i kam szkotską
przed kilkoma postawiliśmy parafialna ale rewoky szkotscie nikt sie
nie uczył. i do dziś dnia sie nie uczy. bo Ksiądz proboszcz nasz szkoły
nieuczepi oswierzonych sie ludzi boiej i boraju Swego niechcą iesce
i nam wgminie Brzegach przeszkadza w pracy chcąc oswiaty ina
szamu szkotską i Cyfebrzia iestnu Szkoły nocnych czasach czytał on skaz
na stary oswiaty iako proboszcz to on znaszych Sąsiadow mumiał
do iednego Macieja Szelaga ja wiem dobrze mumi Ksiądz Kto nasz
takie przepychy robi nie cratało gminna tylko iest dwoch takich mysli
ze zrobią ze wsi Miasto a nam dobrej gminie przykro przy pro
wadzą.

/.

Manifesto testowa iak wyrzej wspominam dnia. 11. Lipca b. r. urządzaj
ntendrien względem naszy szkoły i Czytelnii dosić mam nie przyja
ciół szkołki wgmienie to on iscze ludzienny pobudza—

prawda rzeiąc zawszędzie przed światłemi ludźmi zem więcej
dobrego wgmienie robił nieli on w parafii ia prosty człowiek. non
ecrany nierobitego. ale iak ze swoim wspot praerownikiem
oktoto oświaty. Franciszkiem Habina teraznejszim wojtem nie upa
dne nadziei prerto remi księdz nie sprzyja ale tym bardzi
będz swoich sąsiadow zachęcat do oświaty. a księdza proboszcza
podam. do dziennika. Kraju Wszystkiego nowy i dobrego pana
napiszą zeiest nie przyjacielem oświaty i nasy gminny szkołki i
czytelnii, przytesz szkotere— wracam się obiasnić odległość wsi odnasz—

na wschod stonera grabi iak wyrzej wspomniano
na potudnie zaszrana odległość bez kolokow. i Siedziejowice
tegoz szanego Właściciela Kraiu Brzegi. a teradnia gmina szkołkimma
naraskod bez przewoz gmina odległa pułtorzyiwierci mile
na północ okoto nasy gminy Brzegow ptynie Wisła więc
nimamy nigdzie łuki wioski bliski szkłorambgmyście potrzebie
mogli iest mała wioska zaraz przymuszy nazywaśie szczurow
ma 13. domow należąca do grabia Lubynogta bić znami tąrono
ale że księdz i sąsiedzi z grubia zabraniaią bez gminie szczurow
znamię potrzebie— radbym zwielga chęcia abym doniść Jasnie
Wielmożnemu Księciu Jaka otrzymany odpowiedź od Wgo. pana
b. Niedzielskiego względem szkołki ale się będz obawiat bonie wiem
Jeżeli Jasnie Wy.— Księże pozwoli mało rzeczy kuby pisrat
obym.— Dziedzic powrocić ma 20. Lipca. b. r.—

nadym koniec swoie Wyrazy i wnayniszy pokorze upadam
do nog Jasnie W. Księcia.

Najniszy Sługa Maciey Szarek Włościanin.

Popiesam prowyższe słowa poczciwego sąsiada Macieja
Szarka jako prawowniika nad Oświaty prostego narodu
Polskiego

Brzeg dnia 13go Lipca 1869

J. Habina

Naczelnik Gminy Brzegi

GMINA
BRZEGI

Skasterowa

1852

(Zt. 1.)

Wyjaśnienie Interesu sukcessorów
s:p: A: Szaster z p: H: Kozickim.

Na Dobrach Bilcza zahipotekowany kapitał 20,000 fcm: (to jest zredukowawszy tak dukaty jak polską monetę na konwencyjną.

Przy przedaży tychże Dobr nabywający p: Hipolit Kozicki obowiązał się spłacenia tej summy — gdy tego nie dopełnił poszkodowani przeprowadzili proces w skutku którego miały być te Dobra detaksowane i licytowane.

Pod dniem 15 b: m: adwokat Dylewski zgłosił się do sukcessorów s: p: Szaster z propozycią nabycia tej summy 20,000 fcm za 12,000 fcm; ofiarował tyle tylko na tej zasadzie że jak twierdzi wykaz hipoteczny te Dobra tak są obciążone późniejszemi długami które już p: Kozicki zaciągnął że przypuszczając otrzymanie summy według detaksacyi mało co więcej wypadnie na pokrycie tej należytości. —

Pokazuje się że ów wymieniony Dylewski jest tylko podstawionym do nabywania summ hipotecznych jak najtaniéj na rzecz H: Kozickiego który uprzedzając licytacią te Dobra z wolnej ręki przedaje.

Gdy zaś ta summa pożyczoną była w dobréj wierze Pani Hr: z Potockich Nakwaskiéj nigdy im przez nią nie zaprzeczana owszem wszelkiemi sposobami starała się zapewnić bezpieczeństwo tego kapitału. Widząc się Sukcessorowie S: p: Szaster pokrzywdzeni długim procesem i wynajdywaniem zwłok wszelakich które koszta za sobą pociągały nie czują żadnego obowiązku uwzględniać podobne żądania P: Kozickiego tracąc więcej jak przez połowę gdy się doliczy koszta prawne które nie słuszny proces trwający tyle lat za sobą pociąga.

Przeto chcieliby się porozumieć z teraźniejszym nabywcą, żeby mimo wiedzy nie przyczynił się do ich krzywdy zastraszając procesem którego wszelkiemi sposo:

bami starają się uniknąć gotowi do ustępstw przy wypłacie lecz nie chcieliby mieć już nic do czynienia z rzeczonym Kozickim który ich już tyle razy zawiodł, przeto gdyby mieli jaką kolwiek pewność że teraźniejszy nabywca tych Dobr zechce przejąć ten interes na siebie ufni w słuszność swéj sprawy w tej chwili przystąpiliby do ugody. —

Szasterowa.

Kraków Dnia 28 Września
1852,

D. 28/9 1852

Szusterowa

O 1/10 / 11/10 1852.

Szczepanowski

J.

1848 - 1852.

(2. zł.)

Kraków 17° Listopada 1848.
Pałac potockich.

241

Mości Xiążę

Pan Zdzisław który jest teraz w Wiedniu polecił mi zakomunikować waszej Xcej Mości wyjątki z listu do mnie pisanego następującej treści:

„Lubo mało obecnie, po tych wstrząśnieniach bez celu, zgubnych dla nas, mam nadziei, będę jeszcze probował, czy Bóg nie dozwoli co pożytecznego dla kraju wyklecić. Nie wiem czy ci następne faktum wiadome: Zaraz po wypadkach Marcowych w Wiedniu zawiązały się stosunki między kilku polakami w Wiedniu a Kossuthem, Bathianim i pulskim. W przerwach bytności tych panów w Wiedniu dalej te stosunki były utrzymywane przez p. Sarvady. Stosunki te miały wówczas, to jest w Marcu i Kwietniu na celu przyłączenie Galicyi do Węgier. — Polacy z Galicyi za pomocą dawniejszych stosunków emigracyi naszej w południowej Sławiańszczyźnie, mieli wystąpić jako pośrednicy między Sławianami a Węgrami, tym sposobem przyczynić się do sformowania jednolitego państwa, z Galicyi, Węgier i Sławian, ale to pod warunkiem ostatecznego oderwania się od Wiednia. Węgry niezmiernie silnie Polaków w tych urojeniach utrzymywali, ciągle ich łudzili a tymczasem z dworem ciągle traktowali. Przyszło tymczasem bombardowanie Krakowa, i oddalenie wszystkich przybyłych emigrantów. Zrobiono im wtedy z naleganiem propozycję, by emigrantów ściągnęli do Węgier, organizowali ich w Legię polską w służbie Węgierskiej utrzymując ją na wypadek na pograniczu Galicyi. Madziary Polaków tedy łudzili obietnicami, wchodząc nawet w układy, wyłudzając nawet polakom pisma w tym duchu, a zawsze traktując z dworem, któren

1

polakami i ich pismami straszyli. Aż nakoniec gdy w końcu Kwietnia czy w początku Maja, już nie pamiętam, otrzymali swoje niezależne Ministerja, Spraw Zagranicznych, Wojny i Finansów, pewnego dnia polakom pokazali nowo wyskane koncessje; wymawiali się, ale wtedy dopiero, przywiązaniem i wiernością ku Monarsze, iż takie dobrodziejstwa wyskawszy, związani są wdzięcznością, że już z polakami dalej znosić się nie mogą i nie potrzebują i że radzą także polakom aby trwali w wierności etc. Koniec końców że upiekłszy swoją pieczeń, używając do tego polaków jako dogodnego straszydła, powiedzieli im potem: całujcie nas gdzieś. — Możnaż sprawiedliwości, demokracyi takich ludzi ufać? Czyż nam warto za ludźmi którzy podobnie z nami postąpili się ujmować? Co w tem wszystkiem najważniejsza, że łudząc się ~~[illegible]~~ jakąś dla nich sympatją, zstępując z drogi którą w mem piśmie do wyborców zalecam, samochcąc traciemy ~~[illegible]~~ możność pojednania się z ludem naszym i z Rusinami. Przed wypadkami 6º oktobra wszystko to było możliwe. Żadnego powodu do tego ruchu nie było; używaliśmy w zupełnej wolności Sejmu, z którym do wszystkiego, przy umiarkowaniu, rozwadze i cierpliwości dojść mogliśmy na drodze pacyficznej, mojem zdaniem, najbespieczniejszej i najpewniej trafiającej do celu. Na tej drodze mogliśmy w zgodzie z dworem i rządem powoli wszystko wyskać, a ta zgoda z dworem i rządem była dla nas niezmiernie ważnym względem dla unieważnienia Rusinów, pozyskania ufności i wiary prostego ludu. Dziś tem silniej przeciw nam, Rząd, lud i Rusinów zawezwie, w nich tem

bardziej przeciw nam sprzymierzeńców szukać będzie. A mogliśmy tę dla niego możność dzisiaj kompletnie i nazawsze z ręki mu wytrącić, postępując z ludem i Rusinami na drodze demokracyi naszej szczepowej Sławiańskiej gminnej, łącznie z współplemiennikami, nie zaś uwodząc się błyskotkami demokracyi Niemieckiej bez zastosowania do naszego ludu, a do tego łącząc się z elementem od wszech czasów dla nas najzgubniejszym. (Niemieckim). Absolutyzm nigdy nam tyle co Niemiec nie szkodził. Na absolutyzm jest środek bo jest zawsze nadzieja rewolucyi ale co Niemiec między Sławianami pożrze, to strawi i nieodzownie w soki swoje obróci. Na to już nie ma ratunku. Pilnie się nad tem zastanowcie jakby było ważną rzeczą schwycić każdą okoliczność podającą się, w której prawym patrjotom uczciwym, można łącznie z rządem i dworem postępować. Są to dla nas obecnie w skutek naszych stosunków domowych, konieczne niemal warunki, by z Rusinami i ludem się pogodzić. Zresztą, wszakże to my posłowie, jesteśmy posłami na zasadzie wyborów powszechnych. Nie reprezentujemy zatem jednego lub kilku stanów; lecz reprezentujemy naród, którego niezmierną większość stanowi nasz lud, nasi włościanie."

Dalszej części listy pana Zdzisława jest treścią główną wytknięcie niezmiernej wagi dojścia, a tymczasem dążenia do jedności narodowej. To jest do zacierania pojęcia, klass, stanów, interessów przeciwnych, rozmaitych nazw w kraju, szlachty, mieszczan, chłopów itd. Za wzór instytucyi dla siebie powinniśmy brać organizację dawnej gminy sławiańskiej. —

Pan Zdzisław ma z Wiednia udać się do Kremsier — Spodziewam się, że Xiążę odebrał

Szczepanowski (nr. 2.)

odezwy jego do wyborców które ~~[illegible]~~ dawniej posłałem, dotąd wyborcy milczą, widać że się naradzają, czy się zgadzają lub nie na opinję pana Zdzisława. Tymczasem mówią tu powszechnie, chociaż pan Zdzisław o tem tylko w ogólności wspomina, że on się głównie przyczynił do ocalenia życia Jazwińskiemu którego Windiszgrätz chciał zemście swojej poświęcić. Pan Adam Potocki podobno podał się do dymissyi mniemając że w kraju może bydź użyteczniejszym jak na sejmie. Pani Zdzisławowa była słaba na kurcz żołądka, ale już przyszła do siebie – pani Wichlińska może tu przyjedzie – Xiąże Jerzy coraz się ma lepiej. Nic tu nowego nie słychać; w Berlinie jeszcze do walki nie przyszło. Pan Ordynat jeszcze w Monachjum zkąd miał jechać do Bruxelli ale w tych dniach Rabcewicz pisał do Wiednia że kto wie czyli do tego ostatniego miasta nie wróci.

Stefan całuje rączki Xięstwa i panienek – pani Zdzisławowa wszystkim najpiękniejsze zasyła ukłony.

W. X. Mości prawdziwy

i najniższy sługa

J. Szczepanowski.

Tirlemont 24° Lipca 1852.
Hotel du plat d'Etain

243

Szanowny Xiąże,

Znając z doświadczenia jak pożądaną jest dla W. X. Mości każda okoliczność posuwania przemysłu krajowego, ośmielam się przedstawić mu oddawcę tego listu Pana Gillain. Jest on właścicielem jednej z najpiękniejszych fabryk żelaznych w Belgii od lat wielu w Tirlemont założonej. Machiny jego roschodzą się po całej Europie; do Moskwy jak i do Węgier.

Tą razą jedzie do Galicyi na wezwanie Rządu Austryjackiego dla obejrzenia wszelkich kopalni rządowych w naszym kraju i zdania o nich raportu Rządowi dla wprowadzenia ulepszeń

2

jakieby za właściwe uznał.
Chciałby on korzystać z doświad-
czenia i światła W. X. Mości,
co do mnie dla tego sobie pozwa-
lam przedstawić Go Xięciu bo
mam nadzieję, że w razie
potrzeby czy to machin czy
zakładu fabryk nowych znaj-
dzie w nim W. X. Mość dobrą
radę i pomoc.

Stefan na zbliżające się
wakacje zapewne uda się do
Wiednia. Chorował na Odrę
ale bardzo lekko i szczęśliwie.
Ja nie mogąc się ruszyć zosta-
nę tutaj, a tymczasem poleca-
jąc się łasce Obojga Xięstwa
zostaję z uszanowaniem

W. X. Mci

prawdziwym i najniższym sługą

J. Szczepanowski.

Stefan całuje rączki Obojga Xięstwa.

Szczepański
1861.
(Szt. 1.)

Jasnie Oświecony Książe Panie
Łaskawy Dobrodzieju.

Przybywszy do Wiednia było moim najgorętszem życzeniem złożyć JO. Księciu Panu Dobr. moje najszczersze podziękowanie za wspaniałomyślną mi udzieloną pomoc, oraz miałem Mu doręczyć list odżychonia, lecz na nieszczęście niezastałem JO. Księcia Pana Dobr. w Wiedniu, chciałem się udać zaraz do Lwowa aby Mu doręczyć list osobiście, ale niemogłem gdyż byłbym musiał wydać ostatki moich zasobów, na zapłacenie kolej, a karty na wolny przejazd nie mogłem otrzymać. Prosiłem więc p. Müllera ażeby przy mnie dał nową kopertę i w drodze urzędowej tenże list wysłał. Wynurzam więc Mu krótko JO. Księciu

Panu Dob. moje najszczersze podziękowanie za udzielo-
ną mi wspaniałomyślnie pomoc i upraszam najpo-
korniej JK. Księcia Pana Dob. być mnie łaskawie
pomocnym swoją protekcią, żebym mógł otrzymać
przy Towarzystwie galicyjskim kolej żelaznej odpowied-
nie skromne miejsce, zapewniając JK. Księcia Pana
Dob. że li tylko na Nim cała moja polega nadzieja,
i że wbardzo przykrym znajdywałbym się położeniu
gdybym niemógł otrzymać jakiej posady, abym tem
sposobem zarobić na kawałek chleba. Wynurza-
jąc jeszcze raz moje najszczersze podziękowanie
Jasnie Oświeconemu Księciu Panu Dobrodziejowi

mam honor pisać się i zostawać zawsze z wdzięcznością
Jaśnie Oświeconego Księcia Pana Dobrodzieja
najuniżeńszym sługą

Ludwik Szczepański

Wiedeń dnia 18go grudnia 1861

D. 18/12 1861.

Szczepanski

C. 20/12 1861.

Szeligowski
1849-1850
(Szt. 4.)

Wielmożny Mości Dobrodzieju!

Względem robot zaległych podatkow udawałem się kilka razy do P. Eyringa to ustnie to urzędowo pisemnie, wszystko to jeden skutek odniosło; będąc z Cyrkułu naglowy niemogę skarb wystawić na delegacyą onegoż i wielkie koszta – odebrałem wszystkie papiery tyczące się zaległych podatkow do roku 1831 od Kolesinskiego na powtór do siebie i zacząłem około nich pracować, również i około restancyi podatkowych tudzież oblikwidacyi od roku 1832 do konca 1848 roku. Widząc iż czas upływał bezskutecznie, termin do wyrobienia onych upływa, a nikt o nie tu nietroszczy się, musiałem to zwłasnego popendu zrobić, mając gruntowną wiadomość podatkowości i znajomość interessow tutejszych. Jak o tym interessie mówiłem, niechciano mnie zrozumieć, iż narzucać się niechce, ale z tej ważnej przyczyny, że interes tutejszego podatkowania jest nader zawikłany, połączony z kwestiami o ktorych świat wiedzieć niepowinien – obcemu one roboty powierzone być niemogą – zająłem się więc niemi, jako też i wyborem podatkow zaległych z ostniej periody.

Do tej czynności niezbędnie potrzebny mi jest rachunek przez Wo Jawornickiego zrobiony, a ktory Wy Pan Dobrodz. z sobą zabrałeś.

1

Spodziewając się Jego przybycia, proszę go zsobą za
brać. niezbędnie Jego obecność jest tu teraz a nie
później potrzebna, bo od tej zawisło dobro J.O.
Księżnej Pani. Najlepiej gdy oko zobaczy potrafi
zawyrokować, byle tylko niepozno!
Na przyszłą bonifikatę za zniesienie powin
ności poddanczych niezrobiłem podania, bo
takowe musi byc od Właściciela dóbr lub jego
Plenipotenta, jednakże byłbym tego zdania, by
Podatkow dominikalnych niepłacić, jak gdzie
indziej zprzyczyny nastąpić mającej bonifi
katy ~~nastąpić mającej~~, niepłacą. Wpraw
dzie na ten rok pokwituie się likwidacya
mi blisko f1200 MK. ale na te Summę są
dopiero likwidacye przeszło 900 fr a te wy
padnie P. Jawornickiemu przyiąć na
rachunek lub bonifikować.
Kommissarz Dworzak wprzejezdzie będąc u
mnie wspomniał mi, ze Gubernium zle
ciło w Sieniawie 2 interessa uskutecznic
jeden - przeprawadzic kommissye względem
gruntow przez włoscian zabranych, drugi -
P. Jawornickiego długi zkonfrontować,
lecz drugi tydzien mija, a nic nieprzedsię
wzięto. Czyliby wtym interessie niemozna

248

jeszcze raz ponowić w Gubernium prozbę.
Chłopi z Cieplic przybrałszy sobie moskali napad
li znów na las i narąbali fur kilka drew,
wszystko jednakże aż z domów odebrane a wi
nowajcy osadzeni warcszt, już drugi tydzień
za czyn swój pokutuią — Bodobnos takie
postępowanie z temi zbrodniarzami skutecz
niejsze będzie, jak wszystkie inkwizycye
kryminalne.
Przy tej sposobności mam przyiemność u
mieścić wyraz wysokiego Szacunku
rym pozostaię
Wielmożnego Pana Dobrodzieja

najniższym Sługą

Szeligowski

Sieniawa d. 14. Pazdziernika 849.

Wielmożnemu Jmść Panu
Staniewiczowi
Wielmożnemu Panu i Dobrodziejowi
pr. Jarosław w Lwowie
W pałacu J. O. Księcia Sapiehy

JAROSLAU
17 OCT.

D. 14/10 1849
Szeligowski
D 16/10 1849.

Sieniawa dnia 28/10 1849.

249

Wielmożny Mości Dobrodzieju!

List z dn. 23/10 dziś odebrałem na który zaraz odpo
powiadam. Jak wiadomo wedle poleceń rządowych jest
obowiązkiem każdego Dominium dać włościanom podat
kowe Tabelle, kt[illegible] z braku wiedzy Summy podatko
wej mylnie wyrachowane były, a które później do uzu
pełnienia powrócone zostały. Przy tych ułożeniu —
albowiem w poprzednich wlatach dawniejszych jak się
pokazuje nieobięto wszystkich tak zwanych pustek,
które teraz dla poparcia interessu a mianowicie
własności Skarbowej wypadło zająć one do rzeczo
nych Tabel każdej gminy, okazała się kwestya, że
Skarbowi ogromna Expens opłacając one, przybyła,
nadewszystko że ponosić Expens nierentującą się,
wycięcza siły dochodów Państwa. Z powodów, że
podatek rustykalnych posiadaczy jest znacznie po
większonym, gdzie na każdo jednodniowego 3 fr
40 xr Mk. podatku opłacać wypada — Skarb tu
tejszy winien byłby już tego roku opłacić do gromad
za pustki 1148 f 40 za 316 pustek z których 187 od
łogiem leżą, a między niemi takie, że Skarb jako zmo
czar, wy[illegible]isk i różnych nieużytków nigdy korzy
ści mieć niemoże.
Summa powyższa co rok opłacać się mająca jest na
der wielką już to i z tej ważnej przyczyny że się nieren
tuje, nasuwa kwestyą, którą tylko J. O. Książe Pan
swą decycyą rozwiązać może, co tym spieszniej

2

uskutecznić to wypada, ile że Cyrkuł na przedłoże
nie Tabel nagli, a po potwierdzeniu i wydaniu o
nych gminom odmienić nic niemożna będzie –
nakoniec któż zaręczyć może, że na przyszłość nie
powiększą podatku włościanom? Ta przyczyna
więc jest najważniejszą, która spiesznego przyby
cia W^o Pana Dobrodz. do rozpoznania prawdzi
wej istoty i przedstawienia onej J. O. Księciu Pa
nu – wymaga; inne przyczyny, jak zwykle
przy przejściu Dóbr z Possessyi w własną
administracyę, za przybyciem same nasu
ną się, a które nierównie wymagać będą
dla dobra Skarbu ulepszeń i odmian.
Przy tej sposobności, słysząc że P. Kolesiński
zdecydowany Skarbowi za usługi podzięko
wać, wniosłbym prozbę za P. Józefem
Małkowskim byłem kassierem i rachmi
strzem W^o Jawornickiego. Znając go
lat kilka miałem sposobność poznać jego
uczciwość, temperament spokojny – w teraz
niejszych czasach jeden z ważnych przymiotów –
zresztą jest człowiekiem pracowitym zasłu
gujący na wszelkie zalety. Jeżeli to być mo
że polecałbym go pamięci W^o Pana Dobrodz. w
przekonaniu, że ktokolwiek go zna, nie inne
rekomendacye udzielić by mu nieomieszkał.
Polecając powyższe interessa prawdziwej tro
skliwości mam wielką przyjemność umie
ścić wyraz wysokiego Szacunku z którym po
zostaię WWW^o Pana Dobrodzieja

najniższym Sługą

Szeligowski

SIENIAWA

30 OCT 849

Wielmożnemu Jmse Panu

Staniewiczowi

Wielmożnemu Panu i Dobrodziejowi

we Lwowie

Na Sykstusce w Pałacu J. O. Księcia Sapiehy

LEMBERG
31 OCT.

(Nr 2)

D. 28/10 1849.

Szeligowski

D. 31/10 1849.

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

List z 11 Grudnia otrzymałem, na który z powodu słabości do piero dziś odpowiedzieć zostanie jestem.
Ile z wykazu zaległości podatków do r. 1831 z kombinacyi nadpłat i zaległości powziąłem, przez remanentawa ma się następné:

Nadpłat jest 904 f 44 x zaległości gruntowego	1429 f 53	
domowego	192. 49	
razem	1622. 42	do tego
dodać należy zaległość żydowskiego zarobku	706. 26	
	2329. 8	odtego
odtrącić należy powyższą nadpłatę	904. 24	
Zostanie	1424. 24.	

Taki więc remanent ciąży na Dominium, ale być może, że rachunek JO. Księcia Pana jest podobnież akuratnym. Zwyczka przerzemnie dopiero wykarana, może tylko osobiście przy mających wszelkich allegatach, być wyiaśnioną. Remanenta te stoją się ciężarem Skarbu dla tego, ponieważ pierwsze wedle obrachunków indywidualnych zalegają na pustkach, drugie zaś, czyli żydowski zarobkowy 706 f 26x te przez owczesnych poborców wybrane; a do kasy niedowiezione, a ile zwykazu Indywidualnego wnosze i jak Gubernium zadecydowało nie może ta reszta być odpisaną a tym mniej wyekzekwowaną, bo Individua opłacające te kategorye podatków zpowietrza w wykaz do odpisania wzięte. Wypada więc niniejszy remanent tym rychlej do kasy Cyrkułowej zapłacić, ile że zwłokę, kosztem Sekwestracyi opłacić będzie

potrzeba

X 3

Teraz co do Malikowy góry. Ten interes już i Appelacya — jak dekret przez P. Eyringa przesłany dowodzi — odrzuciła, nie pozostaie nic innego jak wdrodze prawnej wytoczyć spór gromadzie Dobry względem zwrotu szkody, co jak najrychlej życzę, bo teraz w gromadzie tej wielkie nieporozumienia — przecież do tego doprowadziłem, że mimo orderu mającego szczycić piersi najochydniejszego człowieka, gmina go z Wójtostwa złożyła i złorzeczy momentowi, gdzie roznych niedorzeczności go słuchała. Nie chce brać za gorąco, ale niektórzy członkowie tej gminy wyraźnie mówią, iż Wójt Iwan Żuk polecił im na swą odpowiedzialność ciąc Malikową górę; zostawiam to czasowi i święcie przyrzekam, żadnej niezaniedbać pory wytoczenia na nowo sprawy tej wdrodze kryminalnej, a to li dla przykładu. Aktow wtej sprawie niema żadnych, bo są wkryminale Samborskim.

Co się tyczy pustek. Wykaz włościan zabranych przez nich pustek, miał P. Rządca już posłać, jednakże li tylko imion, bo Numerow topograficznych te grunta zpowodu byłego pomiaru niemają, a tym mniej można Numera Józefińskiego Urbaryum wykazać. Zpowodu tu byłego pomiaru i regulacyi gruntow kwestya własności tym łatwiejsza do rozwiązania i tym to śmielej opierać się można, że podczas pomiaru brano rustykalne, a dawano dominikalne grunta — pustki zaś ztąd wynikły, że przy pomiarze regulowano lasy, figury tychże prostowano, te korczowano i t. p. — Co najgorsze że P. Eyring nieusłuchał rady dobry i zdrowy i Skarb wystawił na wielką coroczną Expens ztemiż pustkami a to zpowodu następnego: jak podatkowe tabelle dla włościan

robiono, zniosłem się z P. Wysockiem i jednego zdania byliśmy, ażeby P. Rządca wysłał ekonomow i jeszcze kogoś do kwalifikacyi tych pustek któreby warte pod podatkowanie zająć, a które na nieużytki wyrzucić — przez to połowę był by Skarb mniej z pustek podatku opłacał, i był wedle słuszności Panem wszelkich nieużytkow. Wszakże wszelkie nieużytki nie do włościan, lecz Pana włości należą, a nigdy opłacane nie są, i w metrykach urbaryalnych są nieużytki, ale wszystkie na Dominium przypisane. Pokazuie się że P. Rządca będąc w Krasiczynie JO Księciu Panu mylnie interes przedstawił, chociaż gdy odjeżdżał dość jasno ten interes mu do przedstawienia tłomaczyłem. Teraz mocno żałuię że sam do Krasiczyna niepoiechałem, a natenczas pewnie Skarb od tak grubej płacy podatkowej za nieużytki był by oszczędzonym — Jedno mi jeszcze pozostaie: ponieważ gromady na tych nieużytkach samowładnie pasali, więc na ten rok podatek przypadający zapłacić będą musieli — jak to już o gminie Rudkę w Cyrkule oponowałem, albowiem Cyrkuł fr 250 MK. Dominium za tameczne pustki do zapłacenia wskazał a nawet te kwotę już i ekzekwował.

JO. Książe Pan życzy mieć dekret kryminału w sprawie Słobody i Dombrowicy. Ponieważ proces ten ciągle agituie się, a do rychłego rezultatu niezmierza, dla tego to ja opisywałem opieszałość Sądu karzącego, w celu przyspieszenia tegoż przez Apelacyą. Nierekursowałem, bo dekretu niema i daleko do niego. Referat rekursu przeciw budowli księżych budynkow w Cieplicach — listem poprzednim posłałem, lecz pokazuie się, że tegoż mego rekursu Cyrkuł do Gubernium posłać nie musiał, bo go teraz przy Komissyi względem tych budowli widziałem, przyrzekł jednakże Komissarz Dworzak, że go teraz ze wszystkiemi aktami odeszle. Przy teraźniejszej

Komissyi

chłopi niedeklarowali się budynkow Księżych ani stawiac ani reperować.

Ile z aktow Cyrkułowych i tutejszych doszedłem, wiadomo mi, że wsprawie szkolnych gruntow agitowała się w r. 843 Komissya przez P. Neussera, któren zadecydował, że mniemane grunta, szkolnemi nazywać się nie mogą, albowiem przeciwnie przepisom, z rustykalnych pustek, dotacye szkolne porobiono. Niewiadomo mi więc, czyli JO Książe Pan deklarował dotacye szkolne i jakie, bo właśnie Dominium oto atakuią, chociaż już wyraźnie Cyrkułowi powiedziałem myśl komissarza Neussera. Zwrócili oni akta do Dominium, a w takim razie, ile będzie tylko można, trzeba ten interes zwlec – chodzi jeszcze oto, ażeby i księdzu Dombrowickiemu grunta szkolne teraz odebrać, bo reszta innych są przy dworach – względem Dombrowicy raczy JO Książe Pan zadecydować.

Z najwyższym Szacunkiem
Jaśnie Oświeconego Księcia Pana

najniższy Sługa

Szeligowski

2581 1/01 D

Szeligowski

Sieniawa dn 7/1 850.

2584 1/2 B

Jaśnie Oświecony Mości Książe!

Najmocniej przepraszam Jaśnie Oświeconego Księcia Pana za moją listowną natrętność, lecz do kogoż udać się mam w mym kłopocie, który mnie ze wszech stron nielitościwie chłosta? Kara za winy, których niepopełniłem nader wielka, ażebym ją łaskawemu rozpoznaniu Waszej Książęcej Mości wyłuszczyć zaniechał. Piąty miesiąc jak oderwany od czynności i łona familij pędzę samotne i bezczynne życie, lubo wolny lecz zawsze strzeżony – nadewszystko smutne położenie, albowiem przez owe nieszczęsne więzienie li do tego dążono, by mnie zostatnie go wyzuto grosza, tak, że jak pomyślę na przyszłość co z familią począć i z czego tu dalej żyć, rozpacz mnie bierze. Jedyna nadzieja, że Jaśnie Oświecony Książe Pan na mnie łaskaw i po zakończeniu mego processu przy obowiązku nadal pozostawić mnie życzy, osładza mi moje cierpienia, których niestałem się sam przyczyną. Nim jednakże proces zakończonym będzie, co może miesiąc a może i dłużej trwać może, trzeba tu żyć zgotówki i familią utrzymać, co jest niemożebnym i niepodobnym tam, gdzie żadnego niemam dochodu. Rachowałem na pensyą, którą jak słyszałem Jaśnie Oświeco

ny

Książe Pan do końca roku, t. i. 1go Lipca b. r. miał łaskawie wypłacić mi polecić, lecz przerachowałem się tak dalece, iż Pan Kolesinki policzywszy tylko do 10go Maja jako czasu, od którego następca mój urząd pełnić zaczął – powtóre wliczył on do tego czasu i dijety Richtera, jednym słowem rachunek wypadł wprawdzie dla Skarbu korzystny, bo ja jeszcze dopłacić bym miał ƒ 26 x 50 ale dla mnie tym boleśniej, że i z tej strony mimo winy, karę ponieść bym musiał. Cieszyłem się, iż raczyłeś Jaśnie Oświecony Książe Pan przez Pana Eyringa łaskawie mi powiedzieć, że z potwierdzonych kosztów Jurysdykcyi, Skarb nic niepozostawi sobie, a Pan Kolesiński jednakże jedno wedle przyjętych kosztów, drugie dawnego Etatu policzył.

W mym przekonaniu niepełniłem ja obowiązku z dnia na dzień by ten przeszedł, lecz tak starałem się pełnić go, bym zadość uczynił powołaniu i Skarbowi, a nadewszystko nie mieć wyrzutów sumienia wychodząc z prostego stanowiska – co kto robi wszystko sobie; dla tegoż też dziś uciekam się do łaskawych względów Jaśnie Oświeconego Księcia Pana z tą otuchą, iż mej prozby Mości Książe odepchnąć nieraczysz ze względu przychylności mej do Skarbu, niewyłuszczając mych czynów bezinteressownych łaskawie zlecisz by w wypłacie tej półrocznej Pensyi wedle przyjętych kosztów nierobiono mi kwestyi i Richtera dijety z onej niepotrącano, tudzież

za pierwsze półrócze niedobór stossownie do przyiętych kosztow dopła
cono. Nakoniec i tę prozbę racz Jaśnie Oswiecony Książe
Pan łaskawie zawzględnic, że służąc rok poprzedni do 849. Pen
syi od Wo Jawornickiego niepobierałem, przekazał mnie
bowiem do potwierdzonych przyiść mających kosztow Jurysdyk
cyi. Czekałem cierpliwie potwierdzenia onych, a na utrzy..
manie familij i Aktuaryuszow wyłożyłem zabytki majątku
żony mojej i dług zaciągnąłem w nadziei regressowania
się Pensyą przyiść mającą – teraz jednakże ile słyszałem
przyięte zostały te koszta na podatki przez Wo Jawornickie
go niedopłacone. Wprawdzie udawałem się ja do niego, lecz
otrzymałem odpowiedz łatwą do odgadnięcia, dla tego też
pozostaie mi tylko jeden regres do owych kosztow, z których
Jaśnie Oswieconego Księcia Pana o polecenie wypłacenia
733 f 23 3/5 Mk. najmocniej upraszam.
Racz Jaśnie Oswiecony Mosci książe zrobić czyn
ludzkości, a tym zobowiązesz ztroskaną i nader znękaną
familie do niewygasłej wdzięczności

Z najwyższym Szacunkiem
Jaśnie Oswieconego Księcia Pana

najniższy Sługa

Szeligowski

Przemysl dnia 19o Czerwca 850.

(112)

D 19/6 1850.

Szeligowski

B 20/6. 1850.

Szerlecki

1844.

(Zt. 1.)

Deutsche Zeitschrift
für
Therapie
und
Pharmakodynamik

unter Mitwirkung von mehreren Gelehrten, herausgegeben von

Lad. A. Szerlecki

Doctor der Medizin, Chirurgie, & Geburtshilfe, etc

Erscheint in monatlichen Heften von 4, 5, 6 Druckbogen bei Ad. Emmerling in Freiburg i/B.

Preis des Jahrganges
6 Gulden.

Alle Zusendungen für obige Zeitschrift in frankirten Briefen sind an

Lad. A. Szerlecki

in Strasbourg, oder auf dem Buchhandelwege an die Buchhandlung Treuttel & Würtz in Strasburg zu machen.

755

Strasburg, (Elsass) am 14 ten Września 1844

Schlossergasse № 29.

Jaśnie Wielmożny Xiąże i Dobrodzieju,

Znając od innych Xiążąt wspaniałomyślność JW. Pana, i żądze do przyczynienia się do wszystkiego co może przynieść zaszczyt imieniu polskiemu, – a chcąc tego skutecznie wydaniem dziennika literackiego, nad wydoskonaleniem którego wszystkie nadaję sobie prace i ofiary, pozwalam sobie udać się do JW. Xięcia, prosząc Jego uprzejmie, aby był łaskaw adressować listy przytaczane do Doktorów naylepiéj Jemu znanych, polecając dziennik mój.

Wydawając go własnym kosztem, byłbym kontent, żebym tymczasem koszta moje dość cięzne, odzyskał, co tylko rozszerzeniem dziennika stać się może.

Raz JW Xiąże przyczynić się do tego wielką Swoją protekcyą, –

przyjąć zapewnienie głębokiego

Szacunku

Władysław A. Szerlecki,
Doktor

Przepraszam, że nie frankuję, bo też do Galicyi frankować nie można.

Szerlechi

Od 14. Września 1844

Expor

1850 – 1852.

(Szt. 2.)

252 1

Jaśnie Oświecony Xiąże!

JWna Barbara Hr Potulicka będąc tu w tych dniach w Krakowie upoważniła mnie do przyjęcia Summy 30,000. złp. którą prześle Kassa JO Xięcia Pana —
W myśli tey aby oszczędzić drogi pośrednictwa w przesyłce co i koszta pociąga i rzecz przedłuża, mam zaszczyt donieść JOm Xięciu Panu o mojem upoważnieniu tudzież iż przesyłka wprost pod adresem „Do Adwokata Wincentego Szpor POD pod L 246 „Gm VIII w Krak.„ — mieysce mieć może —

Łączę nayglębsze uszanowanie

Kraków 20 Czerwca 852

Szpor

D. 20/6 1852

Szpor

O 23/6 1852

258 2

Wielmożny Mości Dobr

Na przesłane do mnie 4,500. Rubli Sr. dla JWW Hrabstwa Potulickich które już ich ręce w Bobrku doszły — chciałem WWPanu przesłać pismo JW Hraliny Potulickiey, czego atoli niedoczekawszy się aż dotąd, a bydź może że już wprost do Jaśnie Oświeconego Xięcia z Bobrku o tem doniosła — ja z mey strony nieopóźniam dłużey doniesienia WWPanu Dobr iż takowe 4,500. Rubli Sr. doszły rzeczywiście pocztą — jak o tem Rewers pocztowy objaśnia —

Łączę wyraz poważania

Kraków 7 Lipca 852

[illegible]

D. 7/7 1852

Szpor

O 11/7 1852.

Szulczewski
1856.
Szt. ~~2.~~ 1

Odpowie
5/1 857.

Londyn d. 28. Grudnia 1856
10. Duke Street. St James

Mości Xiąże!

Za pobytem łaskawego Xięcia w Londynie, obiecałeś mi Xiąże zaiąć się losem brata moiego Franciszka, który ciągle mieszkał i mieszka w Królestwie Polskiem. — Będąc niegdyś w stanie wielkiey pomyślności, miał obszerne gospodarstwo, które pięknie prowadził, i nader korzystnie, bo do tego wysoko iest usposobiony i ma wiele doświadczenia.

Od lat kilku położenie się Jego zmieniło i dziś potrzebuie zatrudnienia dla siebie, i na utrzymanie liczney, a biedney naszey rodziny. Pisze on do mnie donosząc że Xiąże zakupiłeś dobra w Królestwie po Panu Pruszaku prosząc abym wstawił się za nim do Xięcia, o danie mu iakiego odpowiedniego obowiązku — albo żebyś Xiąże raczył napisać do Pana Hr. Andrzeja Zamoyskiego o umieszczenie Go w swoich zakładach.

Błagam więc Xięcia Pana, zlituy się i uczyń zadość Jego i mey prośbie. — Żądamy tylko kawałka

chleba, aby utrzymać rodzinę i dać edukacyę osierociałym dzieciom.

Wyznaię Xięciu, że ia biedny emigrant od lat kilku dzielę się tem co tu krwawą pracą zarabiam, z moią rodziną w kraiu — Posyłam co mogę, — dziś żądaią odemnie kilkuset złotych, ale przy wydatkach moich, na nie zdobyć się nie iestem w stanie.

Co za boleść dla mego serca.

Cóż mi więc pozostaie iak prosić Xięcia, o iakąś posadę dla brata moiego w Królestwie, lub o wyrobienie mu takowéy za łaskawem Xięcia pośrednictwem — Pisałem do niego aby listownie zgłosił się do Xięcia do Lwowa. Ja z méy strony, naygoręcey błagam Xięcia na pamięć i szacunek które sobie u niego ziednać potrafiłem — na pamięć małych, ale szczerych i przyiaznych usług, które miałem sobie za szczęście, oddać synowi Xięcia. Z rodzeństwa w Londynie — na

260

wszelkie uczucie Chrześciańskie. Wasza Xięcia, ratuy brata mojego.

Załączaiąc poniżey adres i list Jego do mnie zostaię z uczuciami Szacunku

Xięcia Pana,

uniżonym Sługą

Karol Szulczewski

Adres –

Pan Franciszek Szulczewski

w Warszewicach

pod Strykowem

w Królestwie Polskiem

Do.

JW. Xięcia Leona Sapiehy.

Son Altesse

M. le Prince Leon Sapieha

Autriche à Vienne

Szydłowski

1855.

(Szt. 1.)

Jaśnie Oświecony Xiąże Panie!

Gdy moje tłumaczenia na nainiesłusznieisze zarzuty przez W. Garnysza poczynione, u Tegoż nieznalazłe żadnego mieisca, obrałem sobie ostatny sposób, takowe JO. Panu przedłożyć, by łaskawie raczył o stanie rzeczy ściślei się przykonać czyste moje tłumaczenia nieraczy W. P. Mość wziąść za tytuł skargi lub zawzię-tości, gdyż skarzycielem fałszywym niebyłem nigdy i to u poniżei opisze będzie prawda rzetelna.

Dnia 9go Stycznia, popołudniu przyszedłem do kancylaryi Zarządu, zaczął mnie W. Rządca czynić zarzuty niesłuszne, było to wyrazy więcei jeszcze jak zabóicze, gdy nieczuiąc się do niczego, pełnić obowiązek mói znaiwiększą gorliwością i akuratnością a takie wdzięczność odbierać, zostałem okrutnym żalem ogarniony sam niewie-działem co mam począć, by uniknąć tego wszystkiego chciałem wyiść z kancylaryi, gdy w tym momęcie W. Rządca grzmiącym głosem wykrzyknął /: Stój ja cię przyiąłem ja ci płacę, i u mnie służysz :/ chcąc się jednak w łagodnieiszy sposób obeiść w uniesie-niu W. Rządcy gdyż wiem jak dalece jego próżna mściwość sięga, gdy bym mu był w brew odpar z temu niesłuże, podziękowałem mu za obowiązek by uniknąć podob-nych wyrazów; a ułożyłem się donieść o tem W. X. Mości by raczył upomnieć W. Rządcę by się zechciał osobiście przykonywać o stanie rzeczy i być umiarkowanym w postę-powaniu z Officialistemi.-

Dnia 1go Marca odebrałem zawiadomienie z kancelaryi zarządu które to w originale załączam, na tymże samym i odpowiedz moją - na które żadnei odpowie-dzi nieotrzymałem tylko dnia 4go Marca przy Sessyi w obec pisarza i gminnego

odczytał mnie W Rządca następujące zarządy i na mocy tych od 1go Lipca obowiązek wypełniać zaczął. –

1mo Nieustępliwie polecenie w ogólności

2gie Chęć do skutku, i krótkie stawienie się, przełożonemu przytoczonemu,

3cie Oszczędność, lekce rażenie dobra skarbu i obojętność na wszystko co jest skarbowe jak n. p. przy sierbie, orce wtaśrze, i. t. p. skąd oczywiście dla skarbu wielkie wynikają straty.

4te Trzymanie mimo zakazu nieżeli koni jak było pozwolone i o chwile napomnienia opuknięcie się, przełożonemu

5te Nieszanowanie sprzężaju skarbowego, używając go na swoję potrzeb do wożenia wody

6te Niedbałość o Inwentarz skarbowy jak n. p. w przechowaniu wieląt, które mimo iż do dozoru Ekonoma należą, nadto przy pasbie krów, wyraźnie iemu chwy odjęty został.

Od 1mo Położenie W Rządcy są, czasami tak na niczym nieoparte, niekonsequentne że żaden sposób wykonać się, nie dadzą, i byłby ociężliwie ze stratą, dla skarbu gdybym niektóre nieexekwował, nasz moja 20 letnia praktyka nieprzerwanie przy gospodarstwie wiejskiem niepozwalała, dam tu pare n. p. bo wszystkie opisać niepodobne. Na mocy służby Eskadronnej jako Rotmistrz muśi być przytomnym, rozdaniu obroku koniom, polecił mnie W Rządca być zawsze obecnym przy rozdaniu obroku koniom przy rozdaniu braky krowom i wołom, rozdanie to iest równocześnie lecz oddalone jedne na folwarku drugie przy gorzelni, wczoraj naiszownicy nakazał mnie bym był razem z robotnikiem do wypłaty w kancelaryi a tak w kilku miejscach razem być niemogąc, by wszystkiem zadosyć uczynić. Dnia 10go Listopada wieczór otrzymałem rozkaz by następnego dnia wpoły potwierdzę, pomydlarzom trzodom krowy za drobne roboty – a robić wyciąg zdziennika należytej wypłaty od dnia 19go Sierpnia do 10go Listopada, i wykaz do Inspekturowej, mieiąc tyle zatrudnienia na dwóch gorzelniach spożynek, koszotem pisarzowi być przytomnym przy wydaniu obroku, wtaśmie w tą samą, potwierdzoną porę, jakby jakiej nowej szukać; zjechał W Rządca na wizytacyje a gdy mnie zastał przy czynności która wyżej mianego dnia powtórzył, tak się, zemną, obey tłumu ludzi okrutnie

obeiszedł, jak by z prostym służebnem, dlaczegom, niebyt przytomnym rozdaniu obroku koniom — nmaitagodniejszy sposób prositem by się, raczył umilygorzeć i tagodniej zemną obchodzić, gdyż niejestem jedem z tych ludzi któremu by naprąm. nicnia wspesób tagodniejszy iuż pomódznicmogły.

Rapporta zbożowe miesięczne, Rejestra przez pisarza Ruzkowskiego odpowiedzialnego za szpichlerz, tych miałem nakaz Rapporta wyrabiać, takowe przezemnie podpisane do kamzylaryi Wielmożnego odsyłać — mimo tak wiele niedokładności opierałem się, ilem mógł że niepodobne bym takie niedokładności Wielmożnemu Panu pod retę miał podać, gdyż zawsze zkończemroku okazała by się niedbałość, i nieporządek, zaco bymnie mógł być obwinionym, takowe niedokładności wykazywałem wobec W.o. Horoszkiewicza jakto Rapport za miesiąc Listopad pokazuje gdzie Remanent z Października opiera 23 kor. 23 gar. przemiary poslednei podług przemiaru było 3 kor. 21 gar. z ontoln przebyło . . . . . 14 . 27 „

Na taki przychód rozchodowano Razem . . . 18 kor. 16 garcy

Na obroki za miesiąc listopad podług obroczników . . . . . 11 „ 6 „

Dla kupca wydane w listopadzie a do Rap: za Grudzien umieszczone . . 6 „

Razem 17 korcy 6 garcy

Nowa separata na 32 korcy 22 garcy poslednei przemiary.

Jęczmienia, podług przymiaru było deficytem 15 korcy podług Rap. zaś 12 kor. 3 gar. powinno zostawać Remanentu, wdrazmieiszych Rap. okazuie się separata na 26 kor. jęczm. nie, i takie same niedokładności były przyczyną mego niewykonania polecenia mu przez W. Radcy dyspozycyi, com znaimiększą uległością chciał i to wykonać, gdyż jak tu załączone Rap. trierodzą zem miesiącznie chciał jich podawać, lecz w pierwszym miesiącu po przymiarze za lipiec ukazała się separata 26 gar. Żyta 16 garcy Pszenicznia 2 korcy i 24 gar. Przemiary poslednei, z tąd poszło zem się począł opierać na przerzut temu, bym za czyie prowadzenie odpowiedzialnym był za niedokładności. Po wielkich dokuczeniach i zagrażaniach prositem nayuszilniei by mię odelano za zrobienia przymiaru prowadzenie Rejestrów oraz i klucz od Magazynu przez zimę, a zwłaszcza na by się o innego pisarza postarać, przedstawienia moie nieznalazłe mieisca.

Widzac pan Ruszkowski takie superaty i decessa poczynił poprawki w Rejestrach pod kategoriami przychod z Omłotów in Rozchodzie na obroki; uchwalono tedy xxo. bić za czas cały jeden Rapport w Grudniu którem JW. Panu odestany zostat, i do prosze tylko by z wymiktych niedokładności na mnie nina nie ciężyła.

ad 2dum. Gdybym w istocie tego usposobienia był to bym już dawno w Bilzu nie exystował gdyż przed moim nastaniem do Bilza przeszło tyle poprzedników jak na wiecz. nym mtynie, były po pare miesięcy, po pare tygodni, o których Maszą K. Mość nawet i mierzi, ja będąc ufny w dworzą rytmalość Dostoność i niezachwiany charakter, odważyłem się na wszystko, i tak każde zapamiętałe nieszczęście W. Brzdcy z nayweiszą flegmą znosił, i prosił tylko o łagodniejsze postępowanie ze mną; gdyż postępowanie W. Brzdcy jest nie do opisania; prosiłem by podług własnego przykonania mnie ocenił a nie podług zamieszania fałszywego wyzerpanych to ze źródeł niewidomych, i słownej Fołwyji która skarb wiele kosztuje.

ad 3tium. Co się tyczy ociężałości do tego mój wiek i zbyteczne dworzenie nawet nie pozwalają, a zarzutami orki wtoczki i sieiby sam się W. Brzdca kompromituje, gdyż to co na górnice zostaje, staranność nigdy nie za barto, zato rzecze że od kiedy Bilzkie exystuie takiej okiby roli porządnej niemiata, bo po ścierniach z orki przeszłorocznej jeszcze są skazy w których by się ozima bezpiecznie skryć mogła, a sieiby O. by tylko Bóg z łat tyle bło gostarnięstwa na całą Familie Fol. Jemba i mnie ilem prawy i staranności dołożył do dzieła, i ilem ziarna własną ręką wysiał; i oziminy się dosyć starannie obrobioną, mam. dalszym polu sieiba na drożdżeku do Fol. Manastyrka należące gdyż się odbywała byłem dnia każdego przez dwa razy obejrzy, spady sam powbitem i na dozór w obszarach W. Brzdca nie może mnie zrobić zarzutu, że spóź. nione to nie moja wina bez W. Brzdcy, gdyż właśnie w sto sorznej porze sieiby odbywane było ciągło do wożenia kamienia do mtynka, rozpoczyna. iąc wiele fabrykie przy mtynku zapomniał ołym W. Brzdca że materyału do tego potrzebno było, a tak ciągło trwało czas jeździły po rowach zbie

raty,

zbierały kamień lub łupały a ciągło czekało na pieszą robotę.—

ad 4tum Co się tyczy utrzymania więcei koni jak podług pozwolenia to niewiem czy WXMość to weźmie za takie przystępstwo, miałem jedno łosze kilku miesięczne zaraz wieśćmi prosiłem WRządcy by na skarb takowe kupił, gdyż przewidywałem że mnie będzie wyrzuty czynił, łosze to tuliło się między memi końmi, i zwyznaczonego obroku dla moich koni żyło, jednak za to nie trzymałem dwie krów jak main w utrzymaniu, gdy zato W. Rządca względu niemiał w ten moment kazałem sprzedać, a raczy darować, by więcei wyrzutów niesłyszeć.—

ad 5te Podczas wożenia wody do zlewania toku kazałem raz ieden o którem wiem, do siebie beczółkie zrocić która od zlania toku została, o więcei wożeniu wody na mói użytek sumieniem stwierdzę że niewiem oprócz że wożono do zlania toku, dla słabei klaczy, dwoch słabych wołów które do wody iść niemogły, co też po pierwszym zarzucie W. Rządcy że na mói użytek wodę wożą, zakazałem zupełnie by do skarbowei staini nawet, więcei niewożono.

ad 6tum Co się tyczy wychowania cieląt iest to zarzut nainiewinnieiszy, chiba tylko W. Rządce obwinić może, gdy cielęta z Monastyrka w jesieni z pastwiska przyszli, pod pozorem lepszego dopielnowania, w tymże samym dniu kazał W. Rządca nadole w staini ich uplacować, tam cielętnika dodać, co w folwarku przy iednym pastuchu się mogły by się obeiść, lecz to dla własnei korzyści W. Rządcy, gdyż pod tym pozorem swoie cielęta razem z skarbowemi obrokiem karmią się;— Krowy które do Pachty niezaliczone wraz z cielętami po ocieleniu tego samego dnia zostały w Pacht W. Rządcy nadół odesłane, gdy więc z tych krów które są przy mnie na Pachcie jedno ciele załączyłem i kazałem pod dozór iednego cielętnika między hurt odprowadzić za własnym Jego rozkazem, zrobił mi wyrzut, że niechęć wychowania cieląt — jest więc to sprawiedliwy zarzót?

Z tych zaszłości wnoszę że to tylko utrzymuie Existencyie M. Brodzy, częste zmiany Officiałistów, pozbycie się ludzi zdatnych z prawdziwym uczuciem i przychylnością dla skarbu, a obsadzie się a ludźmi najgorszej Conduitty do których się wyrazić można, Faidakow! napędzie odprawianie, znaimiększą uległością nisko się ukłonić, Inspektur, a skarb niszczą.-

Zarzuty które przeciw mnie M. Brodca wymieniły, które właściwie pochodzą z próżnej Dumy, a gorszych pewnie mieć nie mogą, mnie tyle obrimić, ile te które ja przeciw M. Brodzy zamieszczę; a każden z tych list tak szczelny, iżeby w każdym razie udowodnić mogą; oprócz tych są, większe nagi bez tych wystąpić niemogą, bo gdyby tego potrzeba wymagała to niemógłbym smiadkami udowodnić.

1mo Jadąc z M. Brodcą, w pierwszym dniu mego oburzenia do odebrania posłuszeństwa w folwarku, zabatyjemy 3 fur z 15tomi korcami przenicy, które były wydane przez P. Ruzkowskiego bez kwitu i rozkazu.-

2gie Po za kwitowaniu Dziegciarza na 60 garcy mazi jako odebrane przez P. Ruzkowskiego, dwa zprawdzili, okazało się tylko 45 garcy.-

3cie Kopienie kozami na oborę między miasto, nierogacizną zboże zmieszane umyślnie z prochnem przez P. Ruzkowskiego było kilka krotnie razy przezemnie zabrane.

4to W Omłocie Grochu po wpisaniu w Rejestra zaraz drugiego dnia będąc przytomnym wydatkowi dla kupca okazało się więcej 3/2 korcy — nierychtowato tygodnia to samo zdarzenie było z Grochem na 2/2 Korcy.-

5to Dla Kontrahenta Gorzelni wydawane w przytomności P. Ruzkowskiego trzy od Maszyny niedokończone.-

6to Trzeciego Marca będąc zakrwawionym dzień cały około Rapportu miesięcznego tak z Wiatrocki ale wyliczeni słomę i trzymy że ze szczodrze między ziarnem ustamy były, a słoma ta użyta na ściółkie do brahy gorcami groch zbiera, no przy skrzynce z Sieczkarnią, co zaraz w poniedziałek cały dzień dwóch ludzi do posprzątnienia po sieczkach ziarna użyte były. — Słome niedokończone

zmięszy zmłockow na pościnkę dla Kontrahenta Gorzelni brali. – Condition P. Ruzkowskiego iest taka, iż za kielisznk gotzatki kloren rzgorzelni dostatnie valyi by Skarb JKMPana Kontrahentowi wydał. Z prostym Robotnikiem na dowie i w Gminie zasiada do sądzenia zgarków robotnikowi przynie żonych, publicznie zadzie do karczmy na pozczestowanie, niemaiąc nat mniei szej Ambicyi; Mozesz mieć taki Oztorick mieć jakoż porage z tobyć do czego uzytym. Stakim kazdym uzynku rzeczonego P. Ruzkowskiego w obec mat. Jego ną i P. Karazynskiego w Kancylaryi Zarządzu W. Brzdzy oznaimiałem, a przeciesz oprocz wyrazu „Laidaku stracisz oborinzek" żadnego uzyt. ku innego W. Brzdca niezrobił.

X 7. Dozorca Stawy Stanczykiewicz mieszkaiący w Fol. Manastyrku chciał to przysiegac, zkredzić, i dzieś jest gotów to uczynić, nadzuycie Podekonomo rzeczona i dzieci rorkami kukurudze w sankach z Stawu Skarbowego nosity, nato odpowiedział mu W. Brzdca „ To ptoś Piiak jeskeś "

8. Dozorca Komy Antamoski kloren jest wyraznym ciężarem tylko dla skarbu X bo co by mtat robocizne dopilnować przyczynia się, o ile możności by jak nai mniei uiagłem zrobić, i konie uchować: ale niepilnie to był kilkakrot nie razy przez W. Brzdcy napominany, co też utrzymanie Komi pozeszło 400/ckcze mieszczanie koszcie A co niemi zrobiono? Nocy upiiszy się przychodzi do domu poczyna kotorburde z zoną, tak ze ze Stu po podokna drzystkich budzą, wszelkie przedstawienia niemaią miejsca w bre tego uchodzi za naiporządniejszego oztorieka w W. Brzdcy, dopsiocie tytułem gorliwości darunki trzyma 5. Stuk bydła i uzyta 2 morgi pola.

9. Gdy wzasie zmiera tak przykro przychodzi bez dozoru, prosiłem W. Brzdcy X w pomoc Dozorce komnego i rotowego zwielką trudnością ze komnego na 2. dni a rotowego na 1. dzień dostałem, a gdy się goście trafią to bez wszelkiego względu roty na lokoia gdy z Wizytą czwórką odjechali komny na furmana uzyci bywaią. –

10. Mularz rożny piiak i próżniak w ostatnim stopniu kloren przez całe zime X

zmie iedno okno w górnych pokoiach pałacu urządził, gdy był przezemnie napomniony o robotę, śmiał się targnąć na mnie do barek, któregom związać i do Aresztu oddać kazał, jakież Satysfactie W. Rządca mi wymierzył? Tak długo był obarresztowany pokąd W. Rządca z Wizyty niewrócił. —

11. Bednarz skarbowy od 1go Listopada do tei pory zrobił dwa półkorce dwie ćwierci i dwa garce na rzecz Skarbu, a dni 2 był z Sikirą w Folwarku cała wartość tei roboty wynosi 2 fr. lwrze, reszta czasu spędził przy Pałacu około czyiei roboty?

12. Czterech Fornalów folwarcznych piąty woźnica W. Rządcy są na usłudze pod tytułem Pałacu u W. Rządcy, jednego liczy do cieląt, drugiego jako Struza trzeciei jako woźnica, a dwóch do czego?

13. Ordynaryia cało kwartalna za Struza pałacowego byłego Hrynia Harbuś wzięta do Spiżarni W. Rządcy za kwartał drugi, gdy ten na to był trzy tygodnie a na tego miejsce wzięty Fornal z folwarku, a Ordynaryia folwarkowi zwróconą nie została. —

14. Nadużycie sprzężaiu skarbowego para chudoby i ieden człowiek jest użytym ciągle do wożenia wody i brahy skarbowei po dwie beczek dla własnei nierogacizniei, W nainiego dziwszą drogę w Jesieni z Krawcami do Kopeczyniec przez dni dwa troie koni i fornal. — Z Kluźnicą W. Rządcy do jei Familii przez tydzień cały parę koni i jeden Fornal. — Z W. Majorem Kuzynem pod tytułem Kupna Wołów na Skarb dni sześć parę koni i Fornal. Do Wierzbówki gdzie się Jarmarki nieodbywaią. — Do Stanisławowa dwoma powozami z Całą Familią i Służbą pod tytułem Interessu Skarbowego dni 10. Biżowanie gości czterma wołami z pałacu w naiwiększą rozkał zatubniami aż na górę, i takie inne wszystkie które niepodobne by wszystkie pomieścić. —

15. Poienie swoich własnych krów skarbową braho, dwa razy na dzień a skarbowe tylko co Jana Łaska dozorcy kilka cebrów wydać raz na dzień. —

16. Handlowanie z końmi na korzyść własną, jak n. p. kupionych pare koni od tuteiszego Stationuiącego Kapitana W. Klöckner za 140 fl. dnia ostatniego Stycznia do 25go Lutego utrzymywane na skarbowym obroku za 170 flm tuteiszemu Arendarzowi sprzedane zostały. Oprócz tego jest jeszcze jeden Kuń tarantowaty od trzech miesięcy na skarbowym utrzymaniu.

17. Ociężałość, utrzymanie dla potrzeby W. Rządcy na stajni 6 koni powozowych 2. wierzchowych a przecież zwidziny na folwarkach raz na miesiąc a naiwięcei dwa razy się odbywaią; gdyż wiadomości wszystkich czynności czerpie z Characteurów ludzi których wyżei wymieniłem, i nazwałem Policyią.

18. Kontrolowanie robotnika nieodbywa się nigdy, z tego wynikło że po kilku tygodniowei niewypłacie zaiszła Questia za dwoch ludzi jako niewpisanych, na konto moie zapłacił ich W. Rządca i w przytomności Attamanów mnie strofował, Ja zmuszony byłem powiedzieć W. Rządcy że to nie jest moia wina gdyż ludzi powinni dziennie podług Instructii JW. Pana być z kontrolowani i zapłaceni. Zato byłem uważany jako knobrny przeciwko przełożonemu, robotnicy przezemnie bywaią jak nai akuratniei z pisani gdyż jak się ukazało że jeden z tych był najęty przez parobka skarbowego na swoie mieisce, a drógi niebył przy spisie w toku, lecz przeciąg czasu paro tygodniowy niewypłaty, staie się przyczyną wyniktych Questyi.

19. Wieczorna Sessyia, tego nigdy niezdarzało mi się widzieć, wieczór opószczamy wszyscy folwark zgromadzamy się do Kancylaryi Zarządu tam musze stać u progu wraz z Attamanami, Gumiennemi i dozorcami; myslałem że to zaprowadzenie tylko na czas żniwa

zniewa służyć ma, lecz jak się pokazuie to na zawsze zostaie, niezwa-
zaiąc na porę i pogodę, czyto ślizgawica jak po skle, czy słota, błoto
zawierzucha ze światu niewidać bez względu trza się na Sessyi
codziennie poiawiać, a na Folwarku puśtki, ile tyż razy wracaiąc
do domu zdybałem, to z kawałkiem drzewa malyrgałowego to związ-
ką słomy, lub okłotem niosące z Folwarku – tego ręcze ze wzadnym
Kluczu JOX Pana niema. Na ostatek wlecie gdzie powszechnie do
pierwszei godziny wnocy przy wypłacie z Attamanami stać mu-
sze, – Mająsz ci Attamani czas do spocznienia i do dnia obwołać
robociznę?

20. Obojętność dla dobra Skarbu, po przedstawieniu tyle nadużyć które wyżei
wymieniłem zupełnie to lekkce przepuścił, a na ostatek i omnie gdy to
przykonanie utwierdzało go w wierze, że z przyczyne moiei Skarb stra-
tę ponosi, dlaczego tak rzadko zwiedzał dobro Skarbu? dlaczego oddale-
nie moie do 1go Lipca odłożył? gdy ja wyraźnie przyiąłem Kon-
dycyię na siebie że w każdym razie mogę być oddalony, jeżeli Skarb
z pełnienia mego obowiązku zawodu dozna, lub tyż jaką nierze-
telnością się obwinię, zastrzegłem że jednak warunek ten, by
nie dla Kapryssów W Rządcy o których wcześniei byłem przystrzeżony.

O prawdzie wyrzy wymienionych punctów każden z przychilnych
Officialistów Skarbowi JOX. Pana śmiało potwierdzić powi-
nien, w przeciwnym zaś razie niewart by był nosić nazwę
Officialisty JOX Pana. – Wypełniwszy obowiązek szczyrego
sługi Skarbowi JOX Pana polecaiąc się łaskawym
względom

Bilcze dnia 18go Marca 855.

Szydłowski

D. 18/3 1855

Szydłowski

C. 21/3 1855.

Szanowny Zarządzie Ekonomiczny!

Ekonomia folwarku Bilcza załącza Regestra i Książkę Rapportów przez P. Ruszkowskiego wyrobione raczy Szanowny Zarząd rozkazać skonfrontować przez niego w obec Pana Kozaczyńskiego gdyż ja nieczuię się bydź w stanie przetrwać tyle zgryzoty ile z tym twardym człowiekiem jóż poniosłem, a oczewiste matactwa niepodobne przepisać i posłać na śmiech J. O. Xięcia Pana —

Także podpisany prosi lub o ~~pomyślne~~ nakazanie Panu Ruszkowskiemu ieśli to pomyślny skutek powezmie, aby w prowadzeniu poruczonego mu Regestru akuratnym i pilnym był —

Bilcze dnia 4go Listopada

Szydłowski

Prós. 4° Listopada 854.

Ze zwrotem Kommunikatu poleca się Panu Ekonomowi Szydłowskiemu, aby bruillon rapportu ekonomicznego przez pisarza Ruszkowskiego wyrobiony z regestrami i obrocznikami sprawdził i niedokładności jakie w tymże znajdzie, sprostował, a po dokładnym sprostowaniu rapport tak za miesiąc Lipiec jakie i reszte do ostatniego Października, które, już dawno JO Xięciu Panu przedłożone bydź powinny były, tutejszej Kancellaryi rachunkowej przedłożyć, a to tem pewniej, ile że Pan Ekonom jako prowadzący porządek ekonomiczno manipulacyjny za nieakuratne utrzymywania takowego, odpowiedzialnym jest. Co się tycze matactwa, o jakiem Pan Ekonom w swoim podaniu wzmiankę czyni, niechaj się jaśniej wyrazi a skoro takowe i przez kogo się okaże, winowajca zasłużonej karze podpadnie.

Bilcze 4° Listopada 854.

Garnysz

Do Szanownego Urzędu Ekonomicznego

168 7

№ 2.

Bilcze dn. 1/3 855.

Do Pana Szydłowskiego, ekonoma
w Bilczu!

Rezolwując oświadczenie Pana ekonoma na dniu 9m Stycznia rb. w Kancellaryi Zarządu tuteyszego ustnie zrobione, iż za miejsce ekonoma w Bilczu z dniem 30 marca tr. dziękujesz; Skarb tuteyszy nawzajem Panu jak już powiedział, i teraz oświadcza, że przeciwko jego wyżwzmiankowanemu oświadczeniu wcale nic niema, i owszem, przychilając się do jego życzenia, czem prędzej postara się o inne individuum na miejsce jego.

Garnysz
Rządca Do[illegible]

Na zawiadomienie wczoraiszne Szanownego Zarządu odpowiadam —

Będąc kilkakrotnie razy zagabnięty przez Wo Rząd /: ja cię przyiołem, ja ci płacę, i u mnie służysz :/ gdy mi tego zawiele było, chcąc się tyle wyrzutów w delikatniejszy sposób pozbyć, podziękowałem Wo Rzą: za służbę któremum nigdy niesłużył — zawsze byłem tego przykonania że służę skarbowi JOXkuna i dla tego ostatnie moje szczątki sił poświęciłem by położyć zytelne i potściwe zasługę na wiek nawet późniejszy, i dziś ieszcze tego przykonania iestem że służę Skarbowi JOXkuna — jeżeli więc Skarb ma co naprzeciw pełnieniu mego obowiązku, raczy więc Szanowny Zarząd właściwą przyczynę oddalenia mnie wyrazić, bo zdaniem z dnia 9o Stycznia niema żadnej podstawy gdyż przy obięciu obowiązku, niebyło wzmianki że przyięty byłem w obowiązek dla Wo Rządu —

Bilcz 2/3 855.

Z kancellaryi Zarządu dóbr Bilcza.

Do Pna Szydłowskiego

ekonoma w Bilczu

2.

Szyszkowski

1854 - 1856 - 1857.

(Szt. 16.)

Listy

Szyszkowskiego
do
Juliana Horoszkiewicza.

Z dat od 23. VIII. 1856.
do 18. VIII. 1857.

Do pobrania.

(16 sztuk. 29 kart.).

L.	Uwagi.	Miejscowość	Dzień	Mies.	Rok.
1.	1. karta	Drasiczyn.	23.	VIII.	1856.
2.	"	"	27.	VIII.	1856.
3.		"	12.	IX.	1856.
4.		"	1.	X.	1856.
5.		"	11.	X.	1856.
6.		"	2.	XI.	1856.
7.		"	14.	XII.	1856.
8.		"	20.	XII.	1856.
9.	1. karta.	"	25.	I.	1857.
10.		"	28.	II.	1857.
11.		"	30.	III.	1857.
12.		"	18.	IV.	1857.
13.		"	17.	V.	1857.
14.		"	25.	V.	1857.
15.		"	23.	VII.	1857.
16.		"	18.	VIII.	1857.

D. 23/8 1856. 281

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Szyszkowski

O 24/8 1856.

Wykaz pustek rustikalnych w Gminie Ujhowice y Orzechowce odsyłam na powrot po zweryfikowaniu. Pustki wykazane są wszystkie w używaniu skarbu tylko do drugi połowy pustki, ktorej Szymon Chomina połowę a połowę Skarb używa, tenże Szymon Chomina pretensie sobie robi że to jego oyczyzna y że gruntu dzielić nie wolno w to bije, ale ieszcze żadnych pisemnych zażaleń o to niepodał. Resztę wszystkie inne są w spokoynem używaniu skarbu y o te połowę wyż wzmiankowaną tylko zgadaniny o pretensiy do tey że od chłopow dowiedzieć się można było. Co się tyczy długow pozostałych na Gromadach po JW Hrabim żadney wiadomości zasięgnąć niemożna, gdyż wykazu długow niezostawiono nikomu żadnego, a gromady do żadnych się niepwyznaią

1 /.

Trzeba koniecznie iakiego wykazu długow aby Gromadom przypomnieć, bo chłop zwykle się odpiera dopoki dowodu w rękach niezobaczy. Te wszystkie pustki są w tey samey objętości używane iak wykaz opiewa — przytey sposobności przypominam Wielmożnemu Panu Dobrodziejowi o łaskawe doniesienie, czyli może tak iak donosiłem tego człowieka Woytka Bargłoskiego po konia kupionego w Warszawie posłać na granicę pod Tomaszow, ktory tamże ma 5 Września r. b. stanąć — czyli Wielmożny Pan Dobrodziej w tey mierze uczynił zapytanie do Warszawy czyli z pewnością ten Koń na ten sam czas tam będzie? lub może dłuższego terminu potrzeba? oraz czyli iakiey opłaty, y w iakiey ilości y pieniądzach iakich, potrzeba dać stąd posłanemu, o tem wszystkiem proszę o łaskawe zawiadomienie mnie — Polecaiąc mię łaskawey pamięci Wielmożnego Pana Dobrodzieja zostaię Sługą prawdziwym

Krasiczyn z 23 Sierpnia 856.

Szyszkowski

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Powóz wraz z Jędrzejem y Józefem zaraz po odebraniu listu odsyłam, y daię tymże na drogę f pięć Ar. M. Co. z który wyrachować się maię – polecaiąc mię łasce Wielmożnego Pana Dobrodzieja zostaię sługą gnijo-

nym

Szyszkowski

Krasiczyn z 21 Augusti 856.

D. 21/8 1856.

Szyszkowski

O 23/8 1856.

2123

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Rządany Intymat względem zaliczki odsyłam. —
Paszport dla Józefa Bittnera ieszcze nie nadesłano
lecz skoro tylko tu nadeydzie zaraz odeszle do Lwowa.
Przyłączam kwit oryginalny na zapłacone Strafbothy
z Ujkowic y Orzechowic zaległe, od roku 847 do 853 — Raczysz
Wielmożny Pan Dobrodziej te Summę JW. Hrabiemu Starzyń-
skiemu z należytości tegoż potrącić, gdyż te wszystkie Strafbothy
za JEgo Administracii tychże Dóbr są zatrzymane. —
Kopię dekretu przyłączam, z którego Wielmożny Pan Dobrodziej
zainformuiesz się że Zaliczka do ostatniego Grudnia 854
była wypłacona tylko. — Przytey sposobności proszę o przysłanie
kontraktów z Arędarzami z Ujkowic y Orzechowic o propinacię
uczynionych. — List który tu ten człowiek co

3

konia z Tomaszowa przyprowadził, przy-
wiózł, odesłałem przez pocztę Wielmożnemu
Panu Dobrodzieiowi — Polecam się łaskawey
pamięci Wielmożnego Pana Dobrodzieia
zostaiąc Sługą prawdziwym

Krasiczyn z 12 Września
856.

Szyszkowski

D. 12/9 1856

Szyszkowski

O 14/9 1856

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Na List pisany do mnie pod dniem 26 Września 856 mam honor odpowiedzieć Wielmożnemu Panu Dobrodziejowi; iż Owce z Orzechowiec zaraz dnia jutrzejszego wyprawiam w drogę do Bilczy. — Co się tyczy kuchunków te już są ukończone, — Polecam się łaskawej pamięci Wielmożnego Pana Dobrodzieja

Sługa

Krasiczyn z 1 Października 856.

Szyszkowski

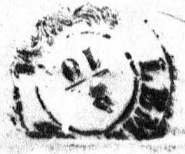

Wielmożny Pan

Horoszkiewicz

Wielmożny Pan Dobrodziej

we Lwowie w pałacu J. O. X. Sapiehy

KEPOST-STEMPEL

6 KREUZER.

Przemyśl

4 OCT

D. 1/10 1856

Szyszkowski

O 2/10 1856.

277

Wielmożny Panie
y Dobrodzieju!

Co się tyczy Indemizacii ze Żurawicy ta odebrana iest do ostatniego Stycznia 855, właśnie tak iak opiewa rozporządzenie komissii ministerialney y w percepte, w Rachunku wzaiemnych pretensiey z roku zeszłego zaciągnęła, ten Rachunek Wielmożnemu Panu Dobrodzieiowi dnia 24 Grudnia 855 odesłano do Lwowa. — Kontrakty propinacii Orzechowskiey y Ujkowskiey odebrałem dopiero nie bardzo dawna; ale ten Kontrakty bez użytku dla mnie. — Polecaiąc mię łaskawey pamięci

Wielmożnego Pana Dobrodzieja zostaię

Krasiczyn
z 11 Października
856.

Sługą prawdziwym
Szyszkowski

5

D. 11/10 1856

Szyszkowski

O 12/10 1856

Wielmożnemu Panu

Horoszkiewiczowi

Wielmożnemu Panu y Dobrodzieiowi

we Lwowie

w pałacu J. O. X. Sapiehy

229

Krasiczyn 2 Grudnia 856

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Przesyłam rozkaz względem zapłacenia tax z Małkowic, racz mię Wielmożny Pan Dobrodziej napisać czyli to iuż iest zapłacone lub nie? Jeżeli iuż iest zapłacone to prosiłbym o dowód abym się tu mógł wywieść — Przytem raczysz Wielmożny Pan Dobrodziej wypisać wszystkie ciężary na Małkowicach gdyż tu upomina mi się X. Safranski o procenta od Sumy lokowany na Małkowicach o czem mię niewiadomo, a Jaśnie Oświecony Xiąże kazał mi się w tem względzie do Wielmożnego Pana Dobrodzieja udać — Polecam mię łaskawey pamięci Wielmożnego Pana Dobrodzieja.

Pyszkowski

6.

D. 2/12 866

Szyszkowski

B 4/12 856
3/1 867.

Kwasiczyn z 14 Grudnia 856.

281

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Gdy ieszcze na List moy pisany pod dniem 5 Grudnia r. b. względem tax za kupno Małkowic żadney odpowiedzi nieodebrałem, przeto ponawiam jeszcze raz moie zapytanie, i prośbę abyś Wielmożny Pan Dobrodziey raczył łaskawie zaraz mi donieść, czyli taxy należące się za kupno Małkowic iuż są zapłacone lub nie? Jeżeli iuż są zapłacone to proszę o iak nayspiesznieysze przysłanie dowodu, gdyż tu mamę iuż Schwestracie za te taxy — w każdym razie proszę Wielmożnego Pana Dobrodzieja o iak nayspiesznieyszą wiadomość —

S winnym szacunkiem Wielmożnego Pana Dobrodzieja Sługa prawdziwy

Szyszkowski

7.

D. 14/12 1856

Szyszkowski

O. 16/12 1856.

Wielmożny Pan

Horoszkiewicz

w Lwowie

w pałacu J. O. X. Sapiehy

KREUZER.

EMBER

16

283

Krasiczyn z 20 Grudnia 856

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Rządanego dekretu na Indemizacie s Lentowni nigdzie odszukać niemożna, ani tu w Aktach ani też w Cyrkule nikt o tem niewie, zdaię się iak wszyscy twierdzą że musi iesze bydź w Lwowie w biurze komissi Indemizacyiney, y że iesze niebyło wy-expidiowane do Cyrkułu tutejszego – y W. Madeyski Adwokat o to się dopytywał, ale taką samą odpowiedź s Cyrkułu odebrał iaky ja.

Z winnym szacunkiem y poważaniem Wielmożnego Pana Dobrodzieja Sługa prawdziwy.

Pyszkowski

8

(w 18)

D. 20/12 1856

Szyszkowski

O 22/12 1856

LEMBERG 22 12

KAPOST STEMPEL 6 KREUZER

Wielmożny Pan

Horoszkiewicz

Wielmożny Pan Dobrodziej

we Lwowie.

w pałacu J. O. X. Sapiehy

285

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Odsyłam Paszport Josefa Baranskiego, który sam z końmi stąd wysłany został. Kwit na zapłacone taxy y podatek spadkowy z Małkowic, wziął Pan Olszewski jadąc do Lwowa y miał teraz Wielmożnemu Panu Dobrodzieju doręczyć. — Tylko należy się jeszcze procentu od tychże tax 13/20 za niezapłacenie na terminie — z winnym szacunkiem

Wielmożnego Pana Dobrodzieja

Krasuczyn z 25 Stycznia 857.

Sługa prawdziwy

Szyszkowski

9

D. 25/1 1857

Szyszkowski

O. 27/1 1857.

286

Wielmożny Panie Dobrodzieju!

Pisał do mnie J. O. X. Adam Pan moy ze Stutgardu pod dniem 21 Lutego 857 abym się do Wielmożnego Pan Dobrodz udał, na mocy JEdo zlecenia ~~abym mi~~ masz mi Wielmożny Pan Dobrodziej przysłać Tysiąc iden f M. o przysłanie tychże w iak naykrotszym czasie upraszam — niemniey proszę y o przysłanie Paszportu Gubernialnego dla P. Teobalda, ktory tam iuż ma bydź wyrobiony. — Z winnym szacunkiem Wielmożnego

Pana Dobrodzieja Sługa
prawdziwy
Szyszkowski

Krasiczyn z 28 Lutego
857

10.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1
62-002 Suchy Las
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.